

- Digitalisierte Fassung im Format PDF -

Flora Lapponica Exhibens Plantas per Lapponiam Crescentes, secundum Systema Sexuale Collectas in Itinere Impensis

---

Carl von Linné

Die Digitalisierung dieses Werkes erfolgte im Rahmen des Projektes BioLib (www.BioLib.de).

Die Bilddateien wurden im Rahmen des Projektes Virtuelle Fachbibliothek Biologie (ViFaBio) durch die [Universitätsbibliothek Johann Christian Senckenberg \(Frankfurt am Main\)](#) in das Format PDF überführt, archiviert und zugänglich gemacht.

ANNEX

Flora
japonica.

N 10
50

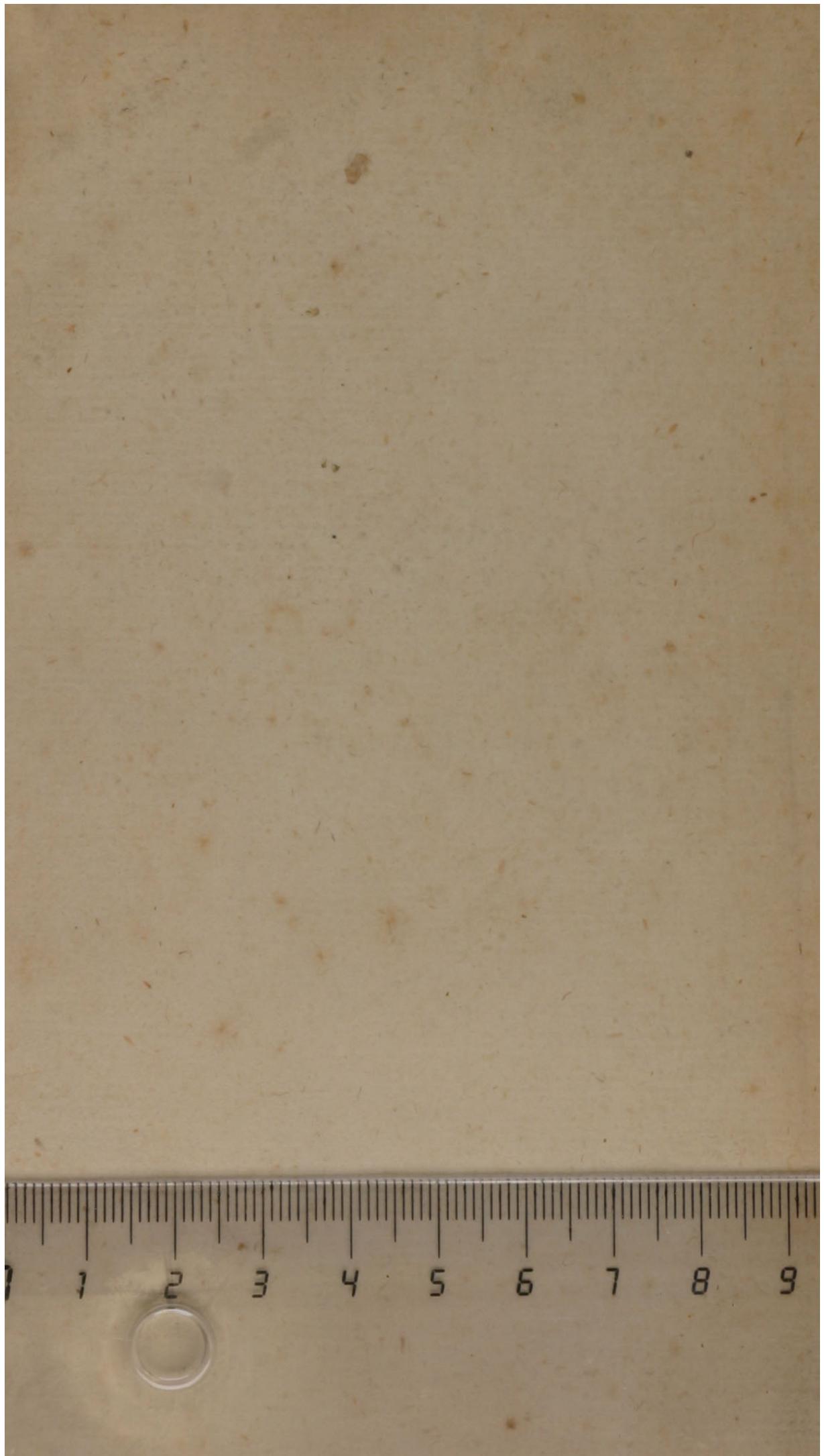
F. m. a pad. Wildt & altheer tot
utrecht

N° 3628.

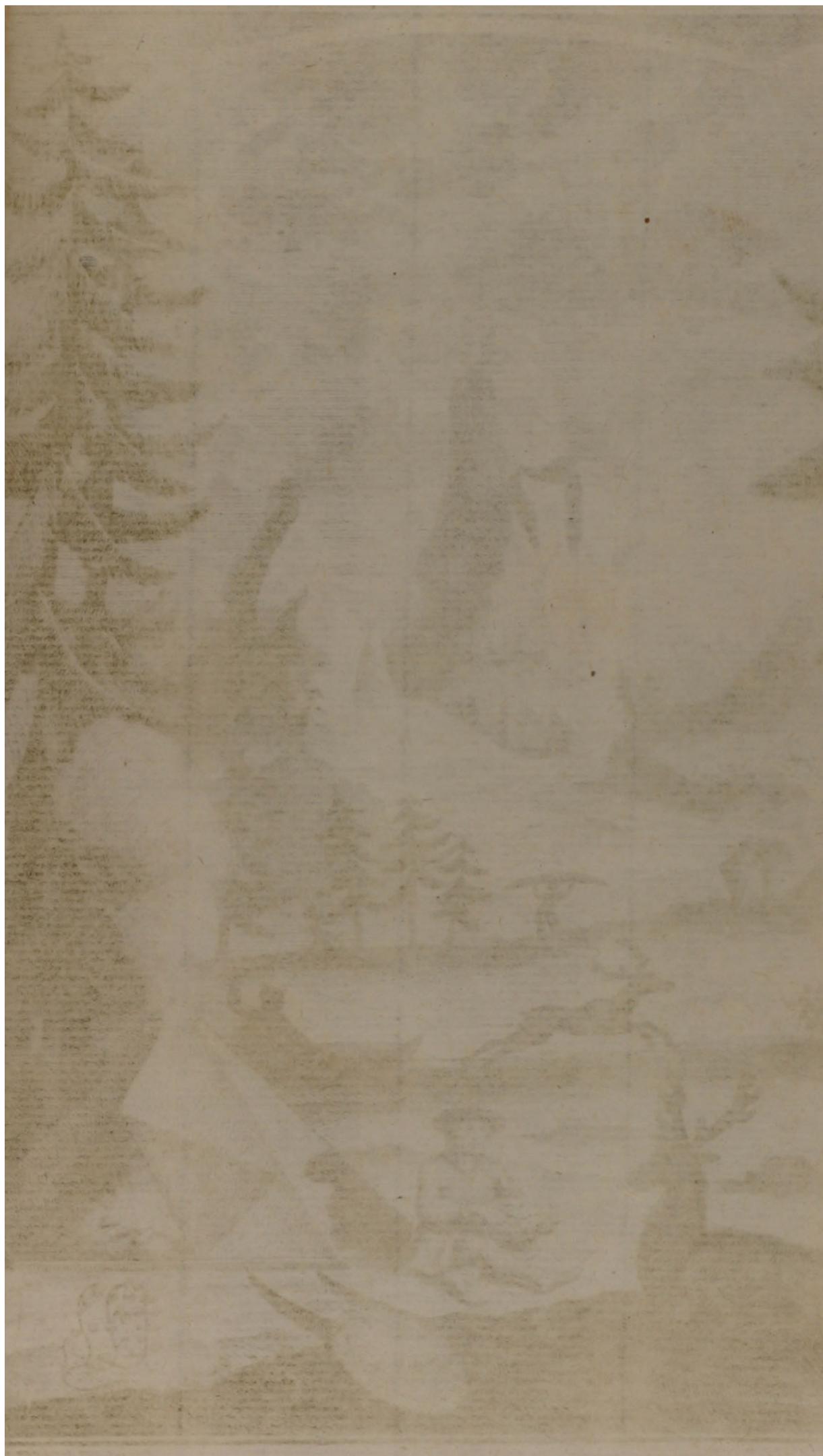
10

ad Kaulen.

A. Hoffmann del.

A. von der Lueke fec.

VIRO NOBILISSIMO ET CONSULTISSIMO
D: GEORGIO CLIFFORTIO J. V. D.

CAROLI LINNÆI

Doct. Med. & Acad. Imp. Nat. Cur. Soc.

F L O R A
L A P P O N I C A

Exhibens

P L A N T A S

Per

L A P P O N I A M

*Crescentes, secundum Systema Sexuale
Collectas in Itinere*

Impensis

SOC. REG. LITTER. ET SCIENT. SVECIÆ

A. MDCCXXXII.

Instituto.

Additis

Synonymis, & Locis Natalibus Omnium,
Descriptionibus & Figuris Rariorum,
Viribus Medicatis & Oeconomicis
Plurimarum.

A M S T E L Æ D A M I,

Apud SALOMONEM SCHOUTEN.

MDCCXXXVII.

Virg. Georg. IV. 517.

*Solus hyperboreas glacies Tanaimque niualem
Aruaque Riphæis nunquam viduata pruinis
Lustrat.*

Solus hyperboreas glacies Tanaimque niualem

Aruaque Riphæis nunquam viduata pruinis

Lustrat.

Lustrat.

Solus hyperboreas glacies Tanaimque niualem

Aruaque Riphæis nunquam viduata pruinis

Lustrat.

Lustrat.

AMSTEADAMI

Apud SALOMONEM SCHOUTEN.

ILLVSTRISSIMÆ
SOCIETATI
REGIÆ
LITTERARIÆ ET SCIEN-
TIARVM
SVECIÆ

Floram hanc
consecrat.

Hartecampi
CICIDCCXXXVII.
XII. Kal. Febr.

CAR. LINNÆUS.

ILLUSTRISSIMO

SOCIETATI
L. R. G. I. M.

LITTERARIE ET SCIENTIARUM

AVFGLOR

etiam, quibus regni suavitatem
Adversus quibus adulescentis se
dem, hinc etiam scilicet
tam, incertam, scilicet
Istam hanc in modo vult

tum creditur, quibus tamen in
esse, longe tamquam in
tellexere recentioribus, hanc
perbire hanc contra hanc
hanc hanc hanc hanc hanc

Car. Linnaeus
Proprius hanc hanc hanc
et, & hanc hanc hanc hanc
hanc, hanc hanc hanc hanc
hanc

LECTORI

S.

AUTHOR.

erram, quam regit summa
Arctos, ipsius aquilonis se-
dem, hyeme æterna sepul-
tam, incultam, sterilem &
inhabitabilem multi vete-
rum credidere; longe tamen mitiorem
esse, longe suaviorem beatioremque in-
tellexere recentiores, suisque & hanc su-
perbire naturæ dotibus singularibus sibi so-
li propriis ostendat Flora tandem Lappo-
nica.

Prodeat itaque Flora Lapponica fera li-
cet, & nescio quibus fatis tamdiu retar-
data, semetque Curiosis offerat, quæ diu

satis in vltimo Europæ angulo latuit, cum iamdudum forores Europæ famam virtutibus suis partam possideant summam. Erit igitur vt loco, sic & tempore vltima Flora, immo & laudem ornamenta eius exposcent vltimam.

Ex Floræ Lapponicæ comitatu vix plantam vidit vllus ante Clar. *Rudbeckium* fil: qui anno 1695. mandato Sapientissimi Regis quondam nostri p. m. CAROLI XI. vt quæ alma Natura in summo septentrione produxerat, describeret cumque orbe litterario communicaret, Lapponiam adire tenebatur. Mandato obsequens adit, peruenit, peragrat, inquirit, inuenit, obseruat, describit, exit, redit totius orbis litterarii summo cum desiderio; in obseruariis his describendis, limandis, illustrandis & parandis dies noctesque consumit, nullum laborem, nullas impensas parcens; Absoluta & ad prælum parata Lapponiæ illustratæ imprimitur tomus primus, splendidus & curiosus, qui primos modo itineris dies enarrat, subsequenter septem expectantibus, vt subiiciantur prælo, quos præuenit ferale & fatale istud incendium Upsaliense 1702. omniaque tantis impensis, laboribus, periculis, itineribus, lucubratio-

tionibus comparata, collecta, adseruata & elaborata vno die cum florentissima vrbe in cineres conuertit; nec reliquit præter tabulas quasdam manu pictas & breuem *catalogum rariorum plantarum* Act. lit. Suec. 1720 insertum.

Præterlapsis ab itinere Rudbeckiano fere quadraginta annis, coniunctis & apud nos doctorum viribus & animis, instructa & in Suecia Societate erudita & curiosa, latentes in propria etiam patria naturæ thesauri sollicitam mereri cœperunt curam, iactura Rudbeckiana magis magisque a plurimis deplorata. Placuit itaque Inclytis Societatis Regiæ Litterariæ & Scientiarum Membris (quorum primi huius itineris auctores fuere A. Celsius, O. Celsius, & O. Rudbeck. fil. Professores Upsalienses per orbem clarissimi) etiamnum aleam iacere, iterumque aliquem, Societatis impensis ad loca dissita Lapponiæ mittere. Obtigit ergo mihi ex eorum decreto hæc sparta.

Rebus ita ordinatis Lapponiam insequente anno a me visitandam conclusum dum fuit, Upsalia discedo, inferiores Sueciæ prouincias peto, ad fines saluto, *Lundinum* in Scania simulque fidelissimum quondam meum in rebus naturalibus Magistrum,

strum, Clarissimum *Stobæum* Professore
& Archiatrum inuiso, circa initium anni
1732. Discedente hyeme medio mensis Fe-
bruarii & ego discedo ex Scania, *Smolan-*
diam etiamnum niue tectam accedo; per-
maneo cum hyeme in Smolandia ad me-
dium Martii, cumque ea abeo, *Upsaliam-*
que sub initium Aprilis niue adhuc albam
attingo. Paratis necessariis ad iter, solus,
relictis omnibus, quæ moram & impedi-
mentum adferre possent, adsumo vestimen-
ta, capsulam coriaceam papyro pennisque
refertam, baculum, qui insculptas exhi-
bebat mensuras, conscendo equum, & in-
gredior iter Lapponicum die *decima tertia*
Maii 1732, omnia dum Upsaliæ vernali tem-
pore vigeant, florebantque; Nec lente,
nec cursu pernici pergo per *Gewaliam* &
Gestriciam, *Helsingiam* & *Sundsvall*,
Medelpadiam, vbi montem *Norbykny-*
len adscendo, mox *Hudviksvall*, *An-*
germanniam, *Hernoamque* video, &
cryptam in apice montis *Skula* intro cum
vitæ licet discrimine; iter dein parum mi-
nus accelerandum suadet hyems superio-
rem *Angermannia* partem adhuc infestans;
tandemque *Umoam Westrobothnia* per-
uenio.

Via

Via publica hic decedo, deuias syluas
versus occidentalem plagam introeo, tan-
demque terminos *Lapponiæ* saluto. Intro
Lapponiam, *Lykselam* peruenio, Lappo-
nibusque dein, qui morum linguæque bar-
barie tantum non horrorem excitare pote-
rant, me solum committo; aduerso fluuio ad
Alpes tendo inde me trado flumini *Juktan*,
cum quo luctatus sum diu; tandem syluas
& paludes glacie, niue, aquaque frigida
refertas transire sustineo,

*Fata obstant, tristisque palus, innabi-
lis unda*

Alligat & nouies styx interfusa coerces.

exhaustus tandem viribus *Westrobothniam*
repeto, mox *Pitthoam* nouam & antiquam
inuiso, *Luloamque* nouam & antiquam
pertranseo. Hic iterum via decedo, sca-
phaque vectus per flumen *Lulensem Lapponiam*
quæro; *Fockmocksense & Quickjock-
sense* templum linquo, montes, syluas &
campos arenosos per deserta lustro. Dein
Alpes lapponicas per montem *Walleuari*
adscendo, occidentalem plagam respiciens,
inflexo versus *Lapponiam Pitthoensem* au-
stralem magis itinere meo pedestri; tum
demum summa Alpium iuga (*dorsum Al-*

pium dicta) transcendo, ex Alpibus in *Finmarkiam*, partem Noruegiæ maxime septentrionalem, descendo, littora maris septentrionalis perambulo, *Rocistadium* & *Salleroeam* video; facilis descensus auer-
ni, sed reuocare gradum superaue adscendere ad astra hoc opus, hic labor erat, proiectis licet viribus repeto Alpes, inflexo versus *Lapponiam Tornoensem* itinere, orientalem respicio plagam, tandem fame, siti, sudore, itinere, æstu, pluuia, niue, glacie, saxis, montibus, conuersatione Lapponum fatiatus discedo, visaue bis *Tornoa Ostrobothniam* mense Septembri peto, cumque auibus me in Lapponiam comitantibus & ego Lapponiam dimitto; peruenio *Uloam*, *Brabestadium*, *Carlebyam* antiquam & nouam, *Wasam*, *Christinam*, inde Finlandiæ me committo, *Bierneburgum* & *Aboensem* Academiam saluto, at urgente hyeme mox *Alandiam* mareque Alandicum traicio, in *Uplandiam*, tandem *Upsaliam* mense Nouembri redeo.

Peragraui itaque semestri anni huius spatio Uplandiæ nemora, Gestriciæ syluas, Helsingiæ colles, Medelpadiæ saltus, Angermanniæ montes, Westrobothniæ lucos, Lappmarkiæ deserta, Alpium iuga, Fin-
mar-

markiæ littora, Ostrobothniæ paludes, Finlandiæ ericeta, Alandiæ insulas; totum adeoque circumuectus sum sinum Bothnicum, exinde vidi non certis passibus errans mare septentrionale, eique adiacentem Finmarkiam.

Quidquid in hocce itinere ex quocunque Naturæ regno obseruare potui, fideliter notavi, ex hisce, quæ ad plantas pertinent, Amicorum suasu Floræ prodeunti committo, seruans reliqua regna, nec non œconomicas ac Physicas obseruationes futuris, si fata velint, otiiis.

Doleo tamen me missum fuisse ad pauperrimam Floram fere totius orbis, quæ a fastu Africano aliena, more lapponico paucis contenta viuit. Paucas tamen eius copiasmecum considerare non poenitebit Curiosum, maiorem certe & vtilitatis & oblectamenti abundantiam vix præuisam adferet hæc simplex Flora, quam multæ aliæ alto fastu turgidæ Chlorides: lucunde enim colligere poteris, quænam plantæ facile vim frigorum hyememque sustinere queant, cum vix alias admiserit Flora nostra; quod si hæc plantæ tibi videantur viliores, ex istis scopulis, quibus erant infixæ, vtinam eas petiisses ipse!

Pro-

Prodit quidem fero Flora hæc, citius tamen, quam vt excipi posset ornatissima, sed quid fucō, quid cosmetico opus Lapponicæ, vbi impexi & intonsi, naturali contenti decore incedunt omnes; Ecquis demum peregrinanti succenset vestitum? debuit enim Flora hæc mecum continuo obuolare, auis instar vagæ, anno 1733 ad varias fodinas Sueciæ; anno 1734 per Dalekarliam, partemque Noruegiæ; 1735 per magnam partem Sueciæ, Daniæ, Germaniæ, Belgii; & 1736 per Angliam.

Pigmenta Chloridi huic mutua dedit partim proprium musæum, partim Celsianum Upsaliæ, Sprekelsonianum Hamburgi, Burmannianum Amstelædami, Cliffortianum Hartecampi, Gronovianum Lugduni, Dillenianum Oxoniis, &c.

Ornamenta ista picta & sculpta grata mente reddit Flora hæc Priuata, de qua sibi gratulatur Amstelædamum, *Societati Virorum Nobilium, Eruditorum, Curiosorum*, Amicorum meorum maxime colendorum. Vobis cum summa gratiarum actione offert Tabulas suas, quibus Vestra Nomina immortalitati consecrare studebit Flora Lapponica.

Di.

Distribuit Flora hæc plantas suas, secundum methodum a *sexu* datam. Vid. System. Nat. & Gen. Plant.

Synonyma Floræ huic obtulerunt, quæ ipsi sororio vinculo iunctæ *Suecicæ* ac vicinæ Chlorides, cum nihil ipsi commune sit cum Africanis vel Indicis; semper tamen allegatos reperies vel certos *descriptores*, vel synonyma *Bauhini*, atque eiusmodi nomina, quæ cuius Botanico sunt notissima, eo scopo, ut synonymis Botanicorum Suecicorum Floram hanc haud illustrantibus, hæc tamen distinctius explicaret illa.

Describit breuiter *Alpinas* suas plantas fere omnes, cum viderit alpinarum plantarum adumbratores tantum non omnes, viribus exhaustos & itinere fatigatos, descriptiones suas proposuisse valde mancas: His namque in locis non datur blanda commoditate, ut in hortis vel hybernaculis, describere plantas, verum obdurato animo & corpore cæli sustinere oportet iniurias.

Hocce ergo splendore nitens Te, rerum iuste æstimator, læta amplectitur Flora hæc & quæ aut tempus, aut casus, aut locus vetarunt, authori ipsi ne imputes,
ex

ex Te rogat humanissime. Frustra desi-
derabis, vt vanis anxie collectorum vn-
dique politissimorum verborum blandi-
mentis animum tuum captare studeat,
quin potius veris obseruationibus ac sim-
plici sermone sese Tibi commendare ge-
stiat Flora Lapponica, præferens semper
simplex veri sigillum. Vale. Dabam Har-
tecampi ex Horto Cliffortiano. VIII. I.
Kal. Jan. CIOCCXXXVII.

PRO.

PROLEGOMENA.

SOLUM NATALE plantarum lappo-
nicarum paucis pingere conabor, vt
pateat Curiosis, quam matrem læte
exosculentur plantæ descriptæ & enu-
meratæ.

1. *Lapponia* est prouincia Scandinaviæ summe
arctoa, sita inter Oceanum septentrionalem, fi-
num Bothnicum, Mare album, Sueciam & Nor-
uegiam, ita vt Lapponiæ terminus *septentriona-*
lis sit Finmarkia Noruegica; *occidentalis* Norue-
gia borealis; *australis* Iemtia; *orientalis* Anger-
mannia, Westrobothnia & Ostrobothniæ pars.

2. *Diuisa* est Lapponia (1.) trifariam, vt tri-
bus Imperantibus subiecta, in *Suecicam*, *Norue-*
gicam & *Russicam*, quarum Suecica maxima.

3. *Subdiuisa* dein est Lapponia Suecica (2.) se-
cundum adiacentes Sueciæ prouincias in *Ostro-*
bothniensem, *Westrobothniensem*, *Angermannicam*
& *Iemtiam*, quarum Westrobothniensis maxima
& a nobis lustrata.

4. *Westrobothniensis* Lapponia (3.) diuiditur
in quatuor partes, si Zonæ ab oriente vsque ad
occidentem eam tenere concipiantur, in *Umensem*,

quæ

PROLEGOMENA.

---

quæ maxime australis, *Pitboensem*, *Lulensem* & *Tornoensem*, quæ maxime borealis est, secundum flumina ex Lapponia decurrentia ad nominatas quatuor urbes Westrobothniæ.

5. Hanc diuisionem (2. 3. 4.) excipiat *distributio Naturalis*, secundum leges Regni vegetabilis, in *Desertum* & *Alpes*.

6. ALPES LAPPONICÆ (5.) *Montes Fellici* Scheff. *Vari* Lapponibus. *Fiellen* Suecis, a mari albo excurrunt versus occidentem, inflexo dein versus austrum cursu, mari noruegico adpropinquant, vsque dum tandem deliquescant *Transtrandia* in *Dalekarlia* ceruice incurua occidentem versus; percurrunt sic longitudine sua plus quam 150 milliaria Suecica, latitudine 12-15 milliaria; cumque hæ ipsæ sæpe littora maris septentrionalis constituent, hinc terræ, quam regit *Flora Lapponica*, terminos in ipso mari demergi videbis ex collectis plantis maritimis, licet eam vndique cingat *Finmarkia* interiaccens.

7. *Alpes* (6.) sunt montes tam alti, vt in ipsam secundam regionem (*Physicis* dictam) atmospheræ caput efferant. Hæ a Botanico facile ab aliis montibus distinguuntur, cum in his nullæ persistere possint *Syluæ*; cum *Arbores* omnes, si quæ dentur, procumbant, nec erectæ surgant; cumque *Niues* in his aggestæ, variis in locis perennent indissolubiles. Tales sunt *Lapponicæ*, *Helueticæ*, montes *Pyrenæi*, *Walliæ*, *Olympus*, *Ararat*, *Baldus*, *Spitzberga*.

8. Du.

PROLEGOMENA.

---

8. *Duplicis* generis Alpes (7.) occurrunt. *Simplices* scilicet, quæ vnico constant monte, vt Ararat, Baldus; vel *Compositæ*, quæ ex concatenata montium serie protrahuntur, vt Lapponicæ, Spitzbergenfes &c.

9. *Partes* Alpium lapponicarum (6.) tres confidero: *Latera*, *Montes* & *Conualles*.

10. *Latera* (9) Alpium admodum prærupta funt, adeo vt vix equus ea adfcendere queat, a radice ad cacumen communis vltra milliaris Suecici spatium adfurgunt; tecta plerumque funt nemoribus, Betula §. 341. humoque atra pingui succofa continuo ex incumbenribus aquis humectata; Cumque latera hæc meridionali plagæ obiiciantur, radios folares colligunt, vt in his plantæ lætius crefcant, quam vnquam alibi videre licuit. (§ 152. γ. 290. β.)

11. *Montes* (9.) minus præcipites, fed altiffimi longiffimeque protracti vndique tegunt difcum Alpium adeo, vt in his vix detur planities minima horizontalis; horum fuma cacumina per æftatem nitent niue, quæ quidem fenfim fenfimque attenuata difparet, remanente tamen copia eius haud parua vsque ad reditum hyemis. Nullæ hic arbores, fed terra arenofa rigida, humo fere omni deftituta. In Alpibus *minus altis* læte prouenit *Lichen* § 437. Betula §. 342. Arbutus §. 161. Empetrum §. 379 vt in Alpibus Dalekarlicis. In *altioribus*, quæ plerumque lapidum teguntur fragmentis, paucas & valde a fe inuicem remotas

PROLEGOMENA.

---

vides plantas, vti Saxifragas §. 172. 175. 176. 178. 179. Diapensiam §. 88. Azaleam §. 90. Andromedas §. 164. 165. Illæ vero Alpes, quæ caput suum inter priores efferunt, æterna vestitæ sunt niue, vt in dorso *Alpium* (Fiellryggen), quod partem occidentalem Alpium nostrarum constituit & secundum totam longitudinem Alpium extenditur longitudinaliter, latitudine tria vel sex milliaria Suecica occupat, vbi

*Nix iacet & iactam nec sol pluuiæve resoluunt.
indurat Boreas perpetuamque facit.*

12. *Conualles* (9.) montibus (11.) vbique interiectæ colligunt aquas, hic cernis riuulos, illic fluuios; hic vides cataractas, illic lacus, *Conualles* has amant *Salices* §. 366 In aqua fluente vel stagno ne minimum datur vegetabile, quasi *Ouidius* hic recubans caneret

— *vides hic stagnum lucentis ad imum
Vsque solum lymphæ; non illic Canna palustris;
Non steriles Vlucæ, non acuta cuspide Funci;
Perspicuus liquor est, stagni tamen ultima viuo
Cespite cinguntur* —

salineo. Aqua dein in hisce alpinis lacubus communiter lactei coloris est ac frigidissima.

13. *Clima* in hisce Alpibus (6.) quale sit, quis facile intelligit, qui considerat altitudinem earum; positum harum summe arctoum sub ipso circulo arctico; solem non surgentem circa solstitium hybernum; denique ipsam Alpium naturam, quodque nudæ sint & ventosissimæ, easque vexent continuæ procellæ; vt non mirum, quod maxima viuentium pars per hyemem Alpes lapponicas relinquere cogatur §. 342. 9. Circa solstitium æstiuum niuis pars maxima liquescit citissime, diffluit, longamque tum hyemem excipit nouum ver, quod nulla sequitur vel æstas, vel autumnus, sed redux ante finem Augusti hyems; Solum itaque vernum tempus exhilarat Alpes has. Sol circa solstitium æstiuum per noctes se e conspectu non subducit, sed longa luce exhilarat Lappones, id quod vel vnica nocte si cotingeret meridionalibus orbis nostri habitatoribus, eis foret gratissimum. Augetur tum calor in Alpium conuallibus, cum per noctes sol caloris mater non petat lectum; crescunt itaque plantæ in his quam citissime at in Dorso Alpium (11.) gelant frigora nocturna semper, tegitque illud nix sæpius ingens, dum conualles grata irrorat pluuia. Incipiunt itaque plantæ in Conuallibus primum progerminare, quas excipiunt gradatim discedente niue superiores, adeoque tempus florendi certum assignari nequit.

PROLEGOMENA.

---

14. *Plantarum*, quas Alpes vel remotissimæ proferunt, pars maxima solas amans Alpes nunquam visitat eas, quæ interiacent, regiones. Lapponicæ hinc Alpes plantas mihi obtulerunt plurimas in nullis reperiundas regionibus, nisi vbi occurrunt Alpes; sic in nostris crescunt, quæ & in Alpibus

Helueticis: §. 7. 25. 67. 88. 89. 90. 95. 115. 119. 132. 161. 184. 215. 233. 255. 260. 267. 283. 290. 291. 301. 304. 307. 353. 355. 359. 378. &c.

Pyrenæis: §. 185. &c.

Spitzbergenfibus: §. 175. 176. 178. 179. 233. 283. &c.

Walliæ: §. 12. 132. 161. 283. &c.

Baldi §. 184. 246. &c.

Adeo, vt ex folis plantis missis ex *Groenlandia* determinare auderem Alpes ibidem dari, licet nunquam de eis audiuissem antea, crescunt enim ibi fere eadem, quæ in Alpibus lapponicis. Sic in monte *Ararat* crescunt eadem, quæ in nostris montibus plantæ §. 287. 308. &c licet in ambientibus eum regionibus, nulla illarum conspiciatur.

15. *Rariores* plantas Floræ nostræ omnes ex Alpibus decerpsi, speravi autem eius diuitiis plures me addere posse, dum 1734. iussu & impensis *Generosissimi Baronis NIC. REUTERHOLM*, *Magni Gubernatoris Dalekariæ*, Alpium lapponicarum australem partem adire licuit; sed licet se-

ptem

ptem cinctus Sociis Dalekarlicas Alpes diu pererrauerim, nullam tamen in hisce me reperiisse plantam, quam non viderim antea in Lapponia, fateri oportet.

16. *Conclusiones ex loco & obseruatis.*

α. *Plantæ alpinæ* prodeuntes florent cito, suæque femina maturant citissime.

β. *Plantæ alpinæ* ventorum impetus sustinent maiores, quam aliæ.

γ. *Plantæ alpinæ* in loco natali vim frigoris summa sustinent constantia.

δ. *Plantæ alpinæ* in Alpibus communiter siccissimis & aridissimis læte excrefcunt & vigent, extra Alpes delatæ omnes palustres sunt.

ε. *Plantæ alpinæ* gaudent solo duro, sabuloso, sterili, in loco natali, extra Alpes magis spongioso.

ζ. *Plantæ alpinæ* in Alpibus humiles foecundissimæ sunt, ad duplo maiorem extra Alpes communiter excrefcunt altitudinem.

η. *Plantæ alpinæ* maxima ex parte perennant.

θ. *Plantæ alpinæ* in ipsis Alpibus communiter procumbunt, extra Alpes maxima ex parte surgunt rectæ.

ι. *Plantæ alpinæ* aquaticæ apud nos vix vllæ dantur.

κ. *Plantæ alpinæ* corolla cærulea, purpurea aut rubra ornata, fere omnes mutato colore albos nobis exhibuere flores.

PROLEGOMENA.

---

17. DESERTUM LAPPONICUM (5.)
Lapponia syluestris, Lapmarkia, Lapmarken
Suecis, vocatur pars ista Lapponiæ, quæ Alpes
laponicas (6.) & Sueciam (1.) interiacet.

18. *Desertum* nomino (17.) hanc Lapponiæ
partem, cum frustra hic quæras vrbes, oppida,
municipia, vias, sepes ac loca culta vlla, præ-
terquam quod paucissimi extranei, *Nouaccolæ*
dicti natione plerumque Finnoes, ab inuicem
longe remoti, vltimis seculis hinc inde suas fixe-
rint sedes.

19. *Prata* in deserto (17.) nulla, præter an-
gusta ista a Nouaccolis (18.) culta, quæ bre-
ui ante sylvarum partes fuere, hinc nec tanta
amœnissimorum, quanta ornari solent prata, con-
decorantur florum copia.

20. *Agri* apud Lappones nulli, quoniam nec
sementem faciunt, nec metunt; apud Nouacco-
las (18.) pauci atque angusti reperiuntur ad ri-
pas lacuum fluuiorumve extensi, vt frigoris sæ-
uitia per aquam mitescat. In his intra sege-
tem aliquot reperi plantas, quæ quidem Lappo-
niæ indigenæ a nemine dicerentur, cum hic vix
maturescant. §. 220.

21. *Sylua* fere integram constituit Lapmar-
kiam, hic densa & opaca, illic rarior, constans
Pino §. 346. *Abiete* §. 347. *Betula* §. 341, qui-
bus se iungunt in locis magis humidis *Salices*.

22. *Campi*, in deserto, glareosi, vastissimi,
plani, a parte præsertim Westrobothniæ, quasi

ex

ex arte horizontales, quorum alter minor alteri
 maiori hinc inde impositus valli refert speciem;
 hi atra humo destituti *Lichene* § 437. obducti,
 paucisque *arboribus* § 346. instructi sunt.

23. *Paludes* campis & montibus interiectæ
 frequentissimæ *Caricibus*, *Salicibus*, *Sphagno*
 §. 415. & *Scirpo* §. 20. tectæ.

24. *Flumina* omnium eorum, quæ vidimus,
 maxima, & *Lacus* vasti, quorum fundus & li-
 tora nullam exhibent plantam, aquam enim ni-
 mis frigidam, perpetuo a niue Alpium discussa
 auctam vix ferunt plantæ, nisi rarius *Ranunculus*
 §. 234. *Alopecurus* §. 38. *Scirpus* §. 18.

25. *Rudera*, quæ maxime amant plantæ ra-
 riores, vt sepes, parietes, muri, viæ, ignota
 hic (17.) sunt omnia.

26. *Clima* & hic (17.) singulare adeo, vt fa-
 cile adfirmare ausim, quod nobilior aër mitiore
 hyeme & æstate nimbofa tantum, quodammodo
 hic vernet vel autumnet; post paucos enim dies
 præceps est Ver, nec auster pluuius discessurum
 detinet Autumnum; hinc parca in Lapponia co-
 pia *Muscorum*.

27. *Hyems* noua circa initium Septembris, cu-
 ius vis & sæuitia ex situ regionis septentrionali &
 adiacentibus Alpibus cuique patescit; hinc quæ
 plantæ vrenti resistere nequeunt frigori, nec cum
 Lapponibus habitare possunt.

28. *Æstas* licet sat calida, nullo tamen tem-
 pore a gelu nocturno securus dormit *Ruricola*

PROLEGOMENA.

(18.), si venti ex Alpibus consurgant; hinc plantæ, quæ frigus æstiuale non ferunt, nec colunt terram lapponicam.

29. Sol cum vix ruat in tenebras per mediam æstatem, nec refrigeretur per noctem atmosphæra, nec orientis solis calore, vt incalescat, opus habet; plantæ autem ex rarefacto per calorem solis humido, quod absorbent vasisque suis continent, crescere statuuntur; sequitur, quod citius in his locis adsequantur maturitatem, quam in australibus, dum his in locis dies viginti quatuor horarum, vbi in illis modo duodecim horarum: e gr. in Purkyaur Lapponiæ Lulensis anno 1732.

α. HORDEUM *polysthicum vernum* C. B.

Maj. 31. ferebatur, maturitatem adsequebatur Jul. 28.

Ergo maturum per *nycthemeras* 58.

β. SECALIS *vernum vel minus* C. B.

Maj. 21. ferebatur, maturum dissecabatur Augusti 5.

Ergo maturum per *nycthemeras* 66.

vbinam simile exemplum in australiori Europa.

30. Plantas easdem, quas profert Uplandia Sueciæ, exhibet Desertum (17.) Lapponiæ, vixque alias vllas, sed minore longe specierum copia, id quod demonstrat Flora nostra collata cum Cel. CELSI Catologo plan. circa Upsaliam nascentium; omnes enim plantæ, quæ intensum frigus perferre breuique hac æstate incrementi adsequi

ne.

nequeunt terminum vltimum, illæ ex hac exsulent patria necesse est; Hinc plantis certis certi quasi limites præfixi sunt, quos sua sponte transcendere nequeunt. Id quod cum oblectamento videre licuit in itinere Lapponico, dum sinum Bothnicum circumueherer; ex. gr.

α. *Fagus*. C. B. 419. in Scania & Smolandia integras constituebat & vastissimas sylvas, subducebat vero se cum *Smolandia*.

β. *Quercus latifolia mas* C. B. 419. Vltimam Quercum vidi ad limites Uplandiæ cum Gestricia, iuxta pagum *Hærnes*, nec redibat in conspectum, nisi postquam, e regione, *Bioerneburgum* Finlandiæ perueni.

γ. *Ulmus campestris*. C. B. 425. in summo septentrione Gestriciæ ad pagum *Hamrønger*, solitaria crescebat in admirationem omnium, putabat enim vulgus arborem esse nouam, ex superstitione malam arborem incantatam, indeque sterilem; heu quam rara! nec altiora vidisse loca obseruabatur.

δ. *Hepatica* supra Medelpadiam non occurrebat.

ε. *Alnus rotundifolia glutinosa viridis*. C. B. non visa fuit a *Carelhya antiqua* in septentrionali plaga.

ζ. *Leonurus* qui *Cardiaca* Tournef. inst. 186. sistebat iter versus septentrionem *Wascæ*.

η. *Solanum scandens seu Dulcamara* C. B. 167. cum præcedenti.

θ. *Campanula persicæ folio* Tournef. inst. 126. sistebat cursum *Christinæ* in Ostrobothnia.

PROLEGOMENA.

- i. *Sedum*, quod *Telephium vulgare* C. B. 287. iisdem cum antecedenti circumscriptum terminis.
x. *Lathyrus sylvestris luteus*, foliis viciæ. C. B. 4. persistebat Wafæ.
λ. *Acer platanoides* Tournef. intt. 616 in media via, inter Christinam & Bioerneburgum.
μ *Opulus* visa fuit ad loca Gioelboel & Hwisbofoel supra Bioerneburgum.

Hæ omnes α--υ vulgarissimæ vt sunt, in Suecia, in locis australioribus, ita versus septentrionem omnium rarissimæ.

31. *Plantæ lapponicæ* paucæ conueniunt cum exoticis, exceptis aquaticis, vt cum Americanis §. 62. 207. 218. 219. cum Zeylanicis §. 14

32. Maxima florum familia in Lapponia nitet alba corolla: vti §. 22. 23. 65. 139. 143. 160. 280 &c.

33. *Plantæ lapponicæ* paucissimæ oleraceæ; paucæ succulentæ; paucæ suaueolentes; paucæ aromaticæ; multæ sempervirentes.

34. *Calidissimas* orbis partes regit superba **PALMARUM** familia; terras *calidas* incolunt **FRUTESCENTES** plantarum gentes; *australes* *Europæ* plagas numerosa ornat **HERBARUM** corona; *Belgium*, *Daniamque* **GRAMINUM** occupant copix; *Sueciam* **MUSCORUM** agmina; vltimam vero frigidissimamque *Lapponiam* pallidæ **ALGÆ**, præsertim albi **Lichenes** **En vltimum** vegetationis gradum in terra vltima!

AUTHO.

AUTHORES

in opere allegatos diuidimus in *Exteros*,
Suecos & propria scripta.

EXTERI.

Bauh. hist.

BAUHINI *Johannis*,
Ebrod. 1650. 1651. fol.
Historia plantarum vni-
uersalis. Tomi tres

ob descriptiones sæpe & figuras.

pin. BAUHINI *Caspari*. Basil. 1623. 4to
Pinax theatri Botanici.

pro synonymis.

prod. Prodromus theatri Botanici. Basil.
1671. 4to

ob descriptiones & figuras rariorum.

Boerb. lugdb. BOERHAAVII *Herm.* Lugdb.
1720. 4to

Index alter plant. Horti Lugduno-
Bataui.

ob nomina & systema.

Clus. pan.

CLUSII *Caroli*. Antw. 1683. 8vo
Historia rariorum plant. per Pan-
noniam.

ob Descriptiones & Figuras plant.
Alpinarum.

Col.

AUTHORES EXTERI.

- Col. ecphr.* 1. COLUMNÆ Fabii. Rom.
1610. 4to
Ecphrasis minus cognitarum stir-
pium. Pars prima
- ecph.* 2. Ecphrasis; Pars altera. Rom.
1616. 4to
*ob descriptiones & figuras vario-
rum.*
- Dill. elth.* DILLENII Jo. Jac. Lond. 1732.
ch. max.
Hortus Elthamensis.
*ob descriptiones & figuras opti-
mas.*
- giff.* Catalogus pl. circa Gissam nascent.
Giff. 1719. 8vo
*pro synonymis Muscorum, Algarum
& Fungorum.*
- app.* Appendix ad præcedentem.
ob genera plantarum.
- Dod. pempt.* DODONÆI Remberti. Antw.
1583. fol.
Pemptades seu Stirpium Historia.
ob figuras.
- Gottsch. pruss.* LOESELII Johannis. Regiom.
1703. 4to
Flora prussica. Quam editionem
auctiorem curavit Gottsche-
dius.
*ob figuras, quæ pauca, sed
bonæ.*
- Helw.

AUTHORES EXTERI.

- Helw. flor.* HELWINGII Georg. Andr. Gedan. 1712. 4to
Flora quasimodogenita.
rarius allegatur in rarioribus.
- Lob. ic.* LOBELII Matthiæ. Antw. 1581.
4to obl.
Icones.
figurarum caussa.
- Matth. comm.* MATTHIOLI Petr. Andr. Venet. 1570. fol.
Commentarii in Dioscoridem.
ob figuras.
- Mich. gen.* MICHELII Petr. Ant. Florent. 1729. fol.
Genera plantarum.
ob nomina & figuras in Cryptogamia.
- Moris. hist.* MORISONI Roberti. Oxon. 1680. 1689. ch. max.
Historia plant. vniuersalis. Tomus 2^{dus} & 3^{ius}.
ob systema & figuras.
- Pet. gen.* PETITI Petri. Namurc. 1710. 4to
Noua plantarum Genera.
Rarius allegantur.
- Pluk. phyt.* PLUKENETII Leonhardi. Lond. 1661. 4to mai.
Phytographia.
ob figuras rariorum plantarum.
- Raj.*

AUTHORES EXTERI.

Raj. hist. RAJI *Johannis.* Lond. 1686.
1704. ch. max.

Historia plantarum. Tomi tres.
ob descriptiones.

Syn. EIUSDEM a *Dillenio* emendata.
Lond. 1724. 8vo maj.

Synopsis stirpium Britannicarum.
Editio tertia.

ob systema.

Riv. mon. RIVINI *Aug. Quir.* Lips. 1690.
ch. max.

Ordines pl. flore irregulari mono-
petalo.

tetr. — — tetrapetalo. *ibid.* 1691.
ch. max.

pent. — — pentapetalo. *ibid.* 1699.
ch. max.

ob figuras nitidissimas.

Rupp. jen. 1. RUPPII *Henr. Bernh.* Francf.
1618. & 1726. 8vo

Flora Ienensis. Editio prior.

jen. 2. *Flora Ienensis. Editio altera au-*
ctior.

ob systema.

Scheuch. alp. SCHEUCHZERI *Job. Jac.*
Lond. 1708. 4to

Itinera alpina. (rarius editio Lugdu-
nenfis allegata.)

ob plantarum Alpinarum descriptio-

nes

Scheuch.

AUTHORES EXTERI.

Scheuch. hist. SCHEUCHZERI *Johannis.* Tigur. 1719. 4°

Historia Agrostographiæ.

*ob descriptiones optimas Graminum
& ob systema.*

Siml. alp. SIMLERI *Josua.* Tigur. 1574. 8vo

Vallesiæ descriptio & Commentaria
de Alpibus.

ob plantas alpinas.

Tabern. hist. TABERNÆMONTANI *Jac.*
Theod Francf. 1688. fol.

Historia plantarum. Partes tres.

ob figuras.

Tournef. inst. TOURNEFORTII *Jos. Pitt.*
Amst. 1719. 4to

Institutiones Rei herbariæ.

ob systema.

Vaill. act. VAILLANTII *Sebast.* Amst. 1718 &c. 8vo

Acta parisiæ

ob systema, præsertim in Syngenesia.

paris. Botanicon parisiense Lugdb. 1727.
ch. max

ob nomina & figuras, præcipue Muscorum & Algarum.

SVECI.

Ad hunc ordinem refero omnes, qui plantas in Suecia natas descripserunt, siue fuerint natione Sueci, siue non.

Brom. goth. BROMELII Olai. Poliathri Gothoburgi.

Chloris gothica.

Gothob 1694, 8vo. Latino-Suecic. primus e Suecis, qui plantis enumeratis addidit synonyma.

Cels. Ups. CELSII Olai. Doct & Prof. Theol. primarii Upsaliae
Catalogus plant. circa Upsaliam nascentium.

Upsal. 1732 actis Lit. & Scient. Sueciae insertus.

Nullus Suecorum accuratius species inuestigavit & determinavit. Rarius heic allegatur, cum nomina authorum semper adhibeantur, nec propria habeat; cumque ad me, absoluta iam Flora, sero nimis Amstelædamum perueniret, nec tempus iterum rescribendi librum superesset.

Frank.

AUTHORES SVEDI.

Frank. spec. FRANKENII *Johannis* Profes-
ris Medic. Upsal.

Speculum Botanicum renouatum.
Upsal. 1659. 4to. nominibus pro-
priis.

Primus e Suecis in Botanicis clarus;
editionem priorem non habuimus.

Lind. wikf. LINDERI (*Linderstolpe*) *Joh.*
Archiatr. Regii.

Flora Wikfbergensis.

Stockh. 1716. 8vo. Latino-Suetice.
Nomina C. Bauhini sæpius adhibet,
nullum allegat, varietates enu-
merat.

Mart. burs. MARTINI *Petri*. Prof. Med.
extraord. Upsal.

Catalogus plant. nouarum e Bur-
sero.

Upsal. 1724. Actis lit. Suec. inser-
tus.

Plantas, quarum synonyma non al-
legauit Joach. Burserus in herba-
rio proprio, Upsaliæ seruato, re-
censet Martinus.

Petiv. hort. PETIVERI *Jacobi* Angli,
Hortus ficcus.

Lond. 1704. fol. max. Tomo 3^{id}
Historiæ Raj. insertus.

Plantas paucas lapponicas per Rud-
beckium habuit.

***

Rudb.

AUTHORES SVECI.

Rudb. cat. RUDBECKII Olai. Patris. Prof.
Bot. Upsal.

Catalogus Plantar. horti Upsalien-
fis.

Upsal. 1658. 12mo. latine.

*Botanices Hic prima fundamenta in
Suecia posuit, Hortumque Acade-
micum instruxit Upsalia.*

hort. RUDBECKII Patris.

Hortus Botanicus.

Upsal. 1685. 8vo. Latino-Suetice.
*est Catalogus prior, sed auctior &
emendatus.*

wall. RUDBECKII Patris. retento no-
mine.

Vallis Jacobæa seu Jacobsdaahl.

Upsal. 1664. 12mo. Latine.

*Enumeratio est plantarum in Horto
Comitis de laGardie, sito olim in
loco, qui iam vocatur Ulricsdaahl.*

elys. i. RUDBECKII Olai. Patris &
Filii

Campi Elysii. Tomus I^{mus}.

Upsal. 1702. fol. Latino-Suetice.

*Splendidissimum ex operibus Botani-
cis Suecorum; continet synonyma
& figuras nitidas Graminum; hu-
ius tomi exemplaria, exceptis duo-
bus tribusve, periere sub prælo in
incendio Upsaliensi omnia.*

Rudb.

Rudb. elys. 2. Campi Elyfij. Tomus 2us.
Upsal. 1701. fol. Latino-Suetice.
Bulbosas iisque adfines plantas conti-
net; sequentes tomi periere cum
primo.

it. RUDBECKII Olai. Filii.
Prof. Botan. Upsal.

Laponia Illustrata. Tomus 1^{mus}.
Upsal. 1701. 4to. Latino-Suetice.
Continet Eius iter Upsalia in Gestri-
ciam, cum peteret Lapponiam. Se-
quentes tomos consumsit flamma
cum Campis Elyfiis.

lap. RUDBECKII Eiusdem. Archia-
tri Reg. Suec.

Index plant. præcipuarum in itine-
re Laponico collectarum.

Upsal. 1720. Actis lit. Suec. in-
sertus.

Solus est e Botanicis, qui ante me,
quantum novi, Lapponiæ plantas
collegit; in hocce Indice non modo
plantas alpinas Lapponicas, sed
Et quasdam alias in itinere ad
Lapponiam directo obseruatas enu-
merat.

Scheff. lapp. SCHEFFERI Johannis. Prof.
Philos. Upsal.

Laponia Illustrata.
Francof. 1674. 4to. Lat.

AUTHORES SVECI.

---

*Plantas lapponicas paucas hinc inde
recenset, qui Lapponiam ipse non
vidit.*

Schel. botn. SCHELLERN Job. Gerard,
Germani.

Itinerarium Lapponiæ & Botniæ.

Jen. 1727. 8vo. Germanice.

*Paucissima nomina germanica planta-
rum in Westrobothnia vulgarium
recensuit.*

Till. ab. TILLANDSII (Till lands.)
Elie. Prof. Medic. Aboæ.

*Catalogus plant. circa Aboam na-
scentium.*

Aboæ. 1683. 8vo. Latino-Suetice-
Finnonice.

*Solus, qui plantas Finlandiæ investi-
gavit.*

TILLANDSII Eiusdem.

Icones nouæ.

Aboæ. 1683. 8vo.

*Figure plantarum multæ nouæ, plu-
rimæ etiam mutuatæ ab aliis, pau-
cæ variores.*

PROPRIA SCRIPTA.

Propria nostra opuscula distincta vides
duabus modo litteris allegata.

S. N. SYSTEMA NATURÆ siue Regna tria
Naturæ systematice proposita per clas-
ses, ordines, genera & species.

Lugd. 1735. char. max.

M. D. METHODUS, iuxta quam accurate &
feliciter concinnari potest historia cu-
iuscunque naturalis subiecti.

Lugd. 1736. pl. 1.

F. B. FUNDAMENTA BOTANICA, quæ
tanquam maiorum operum prodromi,
Theoriam Scientiæ Botanicæ per bre-
ues aphorismos tradunt.

Amst. 1736. 8vo.

B. B. BIBLIOTHECA BOTANICA recen-
sens libros ultra mille, de plantis huc-
vsque editos, secundum Systema au-
thorum naturale in classes, ordines,
genera & species dispositos, additis edi-
tionis loco, tempore, forma, lingua,
cum explicatione Fundamentorum Bo-
taniorum: partis I mæ.

Amstel. 1736. 8vo. editio prima †.

PROPRIA SCRIPTA.

C. G. GENERA PLANTARUM eorumque
Characteres Naturales, secundum Nu-
merum, Figuram, Proportionem & Si-
tum Fructificationis partium omnium.

Lugd. 1737. 8vo. mai.

H. C. HORTUS CLIFFORTIANUS 4to.
cum figuris.

quem ex singulari Splendidissimi Posses-
soris in Historiam Naturalem favore
exoptabunt sibi curiosi omnes.

§. FLORA LAPPONICA (hæc) allegata
quoad antecedentia.

Amst. 1737.

F. L. FLORULA LAPPONICA, quæ con-
tinet breuem catalogum plantarum per
prouincias Lapponicas Westroboth-
nicenses: Umensem puta, Pithoensem,
Lulensem & Tornoensem; obseruata-
rum in itinere lapponico, quod Soc.
Reg. Litt. & Scient. stip. munitus
perfecei 1732. Pars prior.

Upsal. 1732. in actis Lit. Suec. a pag.
46-48.

M. C. MUSA CLIFFORTIANA florens
Hartecampi 1736. prope Harlemum.

Lugd. 1736. 4to. cum figuris.

G. F. DISSERTATIO de causa febrium in-
termittentium,

Hard. 1735. 4to.

inferatur pag. 300. ante §. 376.

OCTANDRIA.

POPULUS *foliis orbiculatis crenatis.*

Populus tremula. Bauh. pin. 429.

Populus libyca. Bauh. hist. 1. p. 163.

Supp. Laponibus.

α. Crescit frequens in sylvis humidiusculis.

β. Cortex primarius est cibus Castorum, castoreum & huius cortex odore conueniant.

OCTANDRIA

FLO-

FLORA LAPPONICA.

FERT VBI PERPETVAS
OBRUTA TERRA NIVES.

C L A S S I S I.

MONANDRIA.

MONOGYNIA.

1. HIPPURIS. * F. L. 46.

Pinastella surrector. Rupp. jen. 2. p. 275. Dill. app.
168.

Limnopeuce vulgaris. Vaill. act. 1719. p. 15. f. 3.

Equisetum palustre, *breuioribus foliis*, *polyspermum*.

Bauh. pin. 15. Rudb. elyf. 1. p. 123. f. 4.

Equisetum palustre. Brom. goth. 25.

Polygonum polyspermum Rudb. cat. 34.

Polygonum aquaticum. Frank. spec. 24. Rudb. hort.
91.

Polygonum femina. Till. ab. 34.

* In paludosis Lapponiæ sylvestris passim, in Alpi-
bus vero nunquam conspiciebatur.

β. *Hippuris* Dill. & *Chara* Vaill. sunt synonyma,
alii generi & ab hoc diuerso imposita; alterum

itaque eorum nominum in isto genere excludi debet (F. B. 216), receptissimum, quod Chara est, persistat (F. B. 241), hinc Hippuris vocabulum superuacaneum erit, quo nomine vtor ad designandum huius plantæ genus (F. B. 242), cum *Pinnastella* (F. B. 227) & *Limnoperca* (F. B. 225) consistere nequeant.

- γ. Vix datur in herbis flos vllus hocce simplicior, utpote qui calice & corolla omni destitutus est, stamine & pistillo vnico, vnicoque modo semine subsequente, instructus.
- δ. Singularis etiam est in planta hacce foliorum situs verticillatus, paucis Europæis vegetabilibus, præter Rubiam, Galium, Aparinem, Sherardiam, Medeolam & Brabejum, concessus.

DIGYNIA.

2. *CORISPERMUM* foliis oppositis. *
- α. *Stellaria aquatica*, foliis subrotundis. Cels. upl. 41.
Stellaria aquatica Bauh pin. 141. Dill. app. 119.
- β *Stellaria palustris angustifolia*, folio in apice dissecto.
 Gottsch. pruss. 14c. f. 38.
Stellaria aquatica, foliis longis tenuissimis. Raj. Syn. 292.
- γ. *Stellaria minor* & *repens*. Dill. giff. 120.
Stellaria minor, foliis subrotundis coniugatis. Rupp. jen. 1. p. 51.
Lenticula palustris bifolia, fructu tetragono. Bauh. pin. 362
Callitriche Plinii. Column. ecphr. 1. p. 316. fig.
- δ. In fluuiis Lapponiæ syluestris sæpe obuia fuit, licet parcius hic pronascatur.
- ε. Variationes huius Speciei tres α. β. γ. nouimus, e quibus totidem distinctas species constituerunt Botanici.

Prima (α) folia elliptico-oblonga, aquis innatantia & integra gerit, quæ naturalissima est planta.

Secunda (β) foliis linearibus (parallelogrammis) in apice bifidis gaudet: planta enim communiter, in fossis aqua pluuiali impletis, occurrit, quæ per æstatem calidissimam cum ipsa planta exsiccantur; fossis iterum versus autumnum aqua repletis, novos stolones exserit radix plantæ, qui folia ista linearia & emarginata gerunt; folia etiam similia sunt inferiora caulis in planta naturalissima (α), quæ semper sub aqua latent, curioso inquilitori manifesta.

Tertia (γ) planta est minima, caule repente, & foliis subrotundis; occurrit in locis siccioribus, seminibus tempore vernali, aqua tum leviter terram inundante, allatis, ubi quidem progerminat & excrescit, repens tamen euadit herba, radiculis ad articulos exsertis, telluri arctius infixis, quam ut inde illas terram iterum circa autumnum inundans aqua tollere queat; parua autem est, ob defectum nutrimenti; plurimæ enim plantæ aquaticæ non modo radicibus, sed etiam caulis ipsius poris humidum suum nutrimentum adtrahunt, quod cum hæc sola adsumere teneatur radice, minoris sui incrementi rationem indicat sufficientem.

7. Flores huius speciei admodum quoad stamina & pistilla variant; alii enim masculini sunt, alii feminini, nunc in vna eademque, nunc vero in diuersa positi planta, cum autem sæpius hermaphroditi sint, & altera species semper hermaphrodita sit, ad Monandriam potius, quam ad Polygamiam refero præsentem plantam.

8. Genus *Stellariæ* Dillenii, & *Coryspermi* Jussiei, conueniunt omnino floribus (F. B. 176), præprimis autem corollis (F. B. 173), ab omnibus aliis diuersissimis (F. B. 171), adeoque ad idem genus pertinent, licet fructus in illa quatuor seminibus, in *Coryspermo* Jussiei vero semper vnico constet.

9. Perinde itaque erit, siue retineamus *Corispermum*, siue *Stellariæ* vocabulum, ad designandum hocce genus. Posterius difficiliter admitterem, quod facile confunditur cum *Stellaria* (F. B. 228) Dillenii; *Corispermum* itaque adsumo (F. B. 244).
10. Cum altera species *corispermum* Juss. dicta, foliis gaudeat alternis, nostra autem oppositis, nec aliæ species notæ sint, nomen specificum recte constructum esse existimo, dum hæc dicitur *Corispermum foliis oppositis*, illa vero *Corispermum foliis alternis*. confer. (F. B. 257. 258. 277. 282. 289. 291. 292. 300.)

CLASSIS II.

DIANDRIA.

MONOGYNIA.

3. CIRCÆA *calice colorato.* *
Circea minima. Column. ecph. 2. p. 80.
Circea Sueuorum minor. Rudd. hort. 29.
Lappula incantatoria minor alpina. Pluk. alm.
206.
- α. Ad latera Alpium Lapponicarum rarius occurrit.
- β. Calix huius plantæ coloratus, vt corolla, deciduus, adnexus petalis leuissimo margine, & florem monopetalum mentitur.
- γ. *Circea lutetiana.* Lob. ic. 266. Rudd. lapp. 97. *Circea.* Rudd. cat. 12. hort. 29. *Solanifolia, circea dicta, maior.* Bauh. pin. 168. Morif. hist. 2 f. 5. t. 34. f. 1. *Lappula incantatoria dipetalos spicata maior.* Pluk alm. 206. Hæc a Nobil. *Rudbeckio* inter plantas in itinere Lapponico visas recensetur; nobis autem nec in Lapponia, nec in vlla alia Sueciæ parte hæctenus obuia fuit.
4. VERONICA *caule erecto, spicis pluribus, foliis lanceolatis serratis.* *
Veronica spicata longifolia. Tournef. inst. 143.

6 DIANDRIA. MONOGYNIA.

Veronica spicata longifolia, (spicis florum candidissimis). Helw. suppl. 65. t. 3.

Veronica spicata maior recta cœrulea Moris. hist. 2. p. 316. f. 3. t. 22. f. 1.

Lyfimachia spicata cœrulea. Bauh. pin. 246.

- α. Ad fines Alpium Lapponicarum iuxta mare septentrionale sæpius conspicitur, in toto itinere nullibi copiosior visa est, quam in maritimis Tornoensibus.

5. VERONICA caule repente, scapis spicatis, foliis ovatis serratis strigosis. *

Veronica mas supina & *vulgatissima*. Bauh. pin. 246.

Veronica maior septentrionalium. Lob. obs. 250.

Veronica mas. Rudb. cat. 42. hort. 117. Till. ab. 67. Brom. goth. 120.

Veronica serpens. Lind. wikf. 39.

Veronica. Frank. spec. 30. Till. ic. 97. Riv. mon. 137.

Ærenprys. Suecis.

- α. In desertis Lapponiæ rarius observatur.
β. In Suecia homines, qui proximo gradu supra vulgus sapiunt, ad imitationem Franki in *Veronica theezante*, infusum huius plantæ maximi faciunt, & religiose potant loco theæ; durum sane succedaneum, & sapore diversissimum, ne dicam, delicias sanis ingratas.

6. VERONICA floribus sparsis, foliis ovatis crenatis glabris. *

Veronica pratensis serpyllifolia. Bauh. pin. 247.

Veronica minima multiflora, foliis serpylli. Frank. spec. 3.

Veronica femina. Rudb. hort. 117. Till. ab. 67.

- α. In desertis subhumidis rarius obuenit.
β. In locis glareosis repens est, in agris vero erecta, taciteque diversissima exurgit.

7. VE-

7. VERONICA caule floribus terminato, foliis
ouatis crenatis. * Tab. IX. fig. 4.

Veronica alpina, bellidis folio, hirsuta. Bauh pin 247.
prod. 116. Scheuch. alp. 51.

a. In Alpibus nostris, præsertim ad latera earum fre-
quentissima est planta, vt in Wallivari & alibi.

β. Bauhini nomen allegatum verum esse huius plantæ
synonymon, docuit Burserus in Herbario sicco, qui
hanc plantam Bauhino misit, & a quo eam se ac-
cepisse faretur Bauhinus in prodromo: Burseri fere
magis nostra villosa est, sed cum reliquæ partes
vtriusque conueniant inter se in omnibus, eadem a
se inuicem separare nefas esset, confirmante idem
Bauhino.

γ. Descriptionem huius herbæ addimus, cum nulla
apud authores nobis satisfaciat.

Radix fibrosa, filamentosa, perennis.

Caulis annuus est, prope basin tamen perennat infi-
ma eius pars, quæ depressa procumbit. Ex hisce
perennantibus fragmentis ad genicula exeunt cau-
les erecti, tetragoni, simplices, spithamæi vel di-
gitales, in octo vel nouem internodia distincti.

Rami nulli, caulis summa pars leuissime villosa vel
scabra euadit.

Folia infima elliptica, media ouata, superiora lan-
ceolata, summa fere linearia; infima & media op-
posita, suprema autem alterna sunt; omnia sessi-
lia, vnica alteraue crena vtrinque notata, præser-
tim maiora.

Fructificationes duæ ad quinque vsque, caulem termi-
nant, singulæ pedunculo breuissimo, e finu fo-
liorum summorum solitarie egresso, insidentes,
calice scabro & corolla fere plana violacea instru-
ctæ.

δ. Parum abest, quin persuasus sim *Veronicam serpillifo-*
liam omnium minimam Pona Bald. apud Clus. 357.
descriptam & depictam eandem omnino esse speciem,
licet illa glabra sit; nunquam tamen pedalem acqui-

8 DIANDRIA. MONOGYNIA.

---

rit altitudinem in Lapponia, qualem *Clusius* eidem adtribuit.

8. VERONICA foliis cordatis sessilibus oppositis, ramis laxè floriferis. *

Veronica pratensis latifolia. Riv. mon. 140.

Chamædrys spuria minor rotundifolia. Bauh. pin. 249.

Chamædrys spuria latifolia. Bauh. hist. 3. p. 286.

Chamædrys spuria. Frank. spec. 9.

Pseudo-chamædrys. Till. ab. 56. ic. 50.

Teucrium Chamædryoides assurgens. Lind. wikl. 37.

Teucrium pratense. Rudb hort. 109.

α. In Lapponia Umenfi satis rara fuit, alibi vix vnquam intra terminos Lapponiæ a me obseruata.

β. Cum hæcce species minus adstringens & amara sit, loco veronicæ antecedentis (§ 5. β.) pro infuso Theæformi in actis Berolinensibus commendatur. Lapponibus vero nec placet externis balneis debilitare fibras corporis, nec internis ventriculi & omnium viscerum friuole minuere robur. Inter illos enim frustra, quibus gentes aliæ superbiunt, quæsiueris mores, ea tantum modo, quæ natura dicitat, eorum mensæ adposita deprehensurus.

9. VERONICA foliis alternis cordatis quinquelobatis, floribus solitariis. *

Veronica flosculus singularibus, hederulæ folio, Morsus gallinæ minor dicta. Raj. Syn. 240

Veronica cymbalariae folio, verna. Tournef. inst. 145.

Veronica folio hederæ. Riv. mon. 148.

Alfine folio hederæ. Rudb. vall. 2.

Alfine foliis hederæ. Rudb. hort. 5.

Alfine hederulæ folio. Bauh. pin. 250.

α. A Nobil. *Rudbeckio* inter plantas Lapponicas recensetur,

setur, a me in Lapponia obseruata non fuit, nec per totam Sueciam eam videre licuit, præterquam in Scania campestri, vbi sat frequens est planta; vt Lundini & Malmogiæ.

- β. Raro sane in plantis obtinet, quod aliæ species foliis oppositis, aliæ vero alternis gaudeant, vti in hocce, nec non Corispermi videre est genere.

10. VERONICA foliis lineari-lanceolatis integris, ramis laxè floriferis. *

Veronica aquatica, angustiore folio. Tournef. inst. 145.

Anagallis aquatica angustifolia scutellata. Baub. pin. 252

Anagallis aquatica altera tenuifolia. Rudb. hort. 7.

- α. In Lapponiæ campis arenosis, simulque subhumidis, copiose occurrit.
- β. Singulares sunt rami huius plantæ, qui veri pedunculi communes sunt, crassitie setæ, aliis pedunculis minoribus alternis instructi, in quibus fructus capsula pendet.

11. PINGUICULA nectario cylindræo longitudine petali. *

Pinguicula Gesneri. Baub. hist. 3. p. 546. Tournef. inst. 167.

Pinguicula Gesneri, flore calcari donato. Till. ab. 52.

Pinguicula. Frank. spec. 23. Rudb. cat. 3. hort. 87.

Sanicula montana, flore calcari donato, folio punctato. Lind. wikf. 35.

Tattgræs Westrobothniensibus. Sættgræs aliis ibidem.

- α. In humidis deserti frequens, copiosior tamen in Alpibus est.
- β. Variationem speciosam huius speciei corolla violacea, labiis

labiis albis, obseruauimus in deserto Lulensi, inque riuulo lapideo (Stenbæcken) inter Jockmock & Pajarim, versus occidentem a monte isto altissimo Kofkesvari, ibique in maxima copia.

- γ. *Pinguicula flore amplo purpureo, cum calcari longifimo* Raj. hist. 1. p. 752. a specie recensita differre dicitur: Loco natali alpino; Floris magnitudine & calcari prælongo; Colore floris purpureo, qui in tradita violaceus est. In Alpibus nostris sæpius obseruatur planta varians & magnitudine & colore floris, frequenter colore ad rubedinem accedente conspicua; distincta tamen species non est, & forte eadem cum hacce Raji.
- δ. Singularis in hocce plantarum genere est pinguedo illa foliorum, fere vt in *Drosera*. (§. 110. γ.)
- ι. Vires huius plantæ & præsertim pinguedinis istius foliorum paucissimis Medicis notæ sunt, examinandam itaque hancce plantam commendo Physices & Therapeutices Myltis; forte nec pœniteret indagationis! Qui considerat obseruationes sequentes ζ. η. θ. ι. facile diuinare potest, qua ratione ex planta nostra vsus hauriant maximos.
- ζ. *Lac compactum hyperboreorum* seu Tætmicælk, aliis Sætmicælk, est lactis species apud Nouaccolas Lapponiæ, sed præsertim apud Westrobothnienses & tere per totam Norlandiam vsitatissima, quæ sequenti modo conficitur: Folia nonnulla *Pinguiculæ*, cuiuscunque demum speciei, recentia & nuper lecta filtro imponuntur, quibus lac nuper emulctum & naturaliter calens adfunditur, quod citissime filtratum per vnum alterumue diem ad quietem, vt acescat, reponitur; vnde lac istud longe maiorem & tenacitatem & consistentiam, quam alias accidit, acquirit, nec serum præcipitatur, vt alias contingit; contra vero palato maxime gratum redditur, licet cremor ipse sit parcior. Tali modo semel hocce lacte præparato, non opus noua pro nouo processu adhibere folia, sed modo cochlear dimidium præceden-

tis lactis vt misceatur cum recenti, necesse est, sic eandem acquirit naturam & aliud lac simili modo in suam naturam, fermenti instar, mutare valet; etiam si in infinitum procederet hæcce mutatio, ab indole sua ne minimum tamen deflectere videtur vis vltima. Si nimis diu adseruatur tale iac, transit mora in *Serum Syra* dictum, quod descripsimus in C. F. §. 28.

9. *Baubinus* in *historia*: Pastores in Alpibus succo foliorum pingui fissuras mammarum in vaccarum vberibus litu curant. Idem medicamentum domesticum Lappones adhibere possent, quorum pecora (*Rangiferi* feminæ), fissuris vitiatis vberibus, loco lactis sæpe sanguinem exhibent.
9. *Rajus* dicit plebem Vallicam syrupum vel decoctum ex ea conficere, quo se suosque purgant.
1. *Clusii* in *pannon.* 362. verba audienda sunt; refert enim plantam hanc a meridionalibus Anglis *Whytroot* vocari; quod oues interficiat, si, ob cibi penuriam, illa vescantur.
- x. *Pinguicula* est etiam nomen Insecti, ideoque excludi deberet (F. B. 230.), cum vero Insectum illud sit vera species *Acari*, in Zoologicis excludatur velim, ideoque retineatur in Botanicis (F. B. 239); Synonymon *Pinguiculæ Liparis* dictum, loco *Pinguiculæ* substitui nequit, cum *Liparis* sit nomen piscis.

12. PINGUICULA *nectario conico petalo breuiore.* * Tab. XII. fig. 3.

Pinguicula flore albo minore, calcari breuissimo. *Raj.* hist. 1. p. 752.

- a. In Alpibus Lapponicis frequentissima est planta, extra Alpes autem vix vnquam descendit.
- β. Planta hæc etiam veteribus, vt *Bauhino* & aliis, nota fuit, licet eam ab antecedenti distinguere non intellexerint.
- γ. Simillima etiam est antecedenti plantæ in omnibus, exceptis floribus; ab illa namque differt: *Corolla* alba,

12 DIANDRIA. MONOGYNIA.

- ba, quæ in præcedente violacea; *macula* villosa flaua in palato corollæ, quæ in illa cinerea est; *nectario* in hac conico, in illa cylindræo; in hac petalo breuiore, in illa vero petalum quoad longitudinem æquante.
- β. In figura nostra nectarii formam conicam indicare voluimus, reliqua secundum plantam siccam exarauit sculptor.

13. PINGUICULA *scapo villoso.* * Tab. XII. fig. 2.

Pinguicula Laponum vel alpina minima, flore purpureo, foliis ad radicem ternis rotundis. Rudd. lapp. 99.

Pinguicula flore minore carneo. Raj. Syn. 281.

Pinguicula cornubiensis, flore minore carneo. Raj. hist. 1. p. 752.

α. Vnico modo in loco a me lecta fuit sphagno insidens, prope Pajarim, in parœcia Jockmoccensi.

β. Plantæ omnes, quas vidi, defloratæ erant, & capsula cordata, compressa, bivalui instructæ, excepta vnica debili herba, cuius flos erat pallide violaceus; folia conspiciebantur subrotunda, antecedentibus simillima, sed minora; flos est minor reliquis, scapus teneritate & leui villositate differens.

14 UTRICULARIA *nectario conico.* *

Lentibularia. Riv. mon. 114. Dill. app. 116.

Lentibularia maior. Vaill. Aët. 1719 p. 28.

Millefolium aquaticum lenticulatum. Bauh. pin. 141.

Millefolium aquaticum, flore luteo galericulato. Bauh. hist. 3. p. 783.

Filipendula aquatica minor. Frank. spec. 14.

Filipendula aquatica, siue Millefolia lenticulata. Rudd. hort. 43.

α. In fluuio Margaritifero Calatz-clfwen dicto, prope Purkyaur & alibi visa fuit.

β. Sin-

- β. Singulares admodum in hocce genere sunt vesiculæ istæ pellucidæ vnico foramine peruiæ, radiculæ adpenfæ, vnde nomen utriculariæ huic generi aptissime datur.
- γ. *Lentibulariæ* nomen confunditur cum *Lenticula* & *Lenticularia* Mich. (F. B. 228.), ne dicam, quod fere diminutium sit *Lenticulæ* (F. B. 227.), hinc excluditur, & vacuum vocabulum utriculariæ, *Nepenthes* synonymon (F. B. 215), speciebus huius generis conueniens (F. B. 240), in *Lentibulariæ* locum substituitur.

CLASSIS III.

TRIANDRIA.

MONOGYNIA.

15. VALERIANA *sylvestris maior*. Bauh. pin. 164.

Valeriana sylvestris. Dod. pempt. 346. Till. ab. 67. Ruib. vall. 35. hort. 115.

Valeriana foliis angustioribus. Riv. mon. 2.

Valeriana. Till. ic. 53.

α. In syluis subhumidis Lapponiæ vulgaris est.

β. Odor radicis huius admodum singularis & vix cum alio comparandus est, proxime accedit ad radicis Pæoniæ fragrantiam, vt etiam eius effectus.

16. IRIS *palustris lutea*, seu *Acorus adulterinus*. Bauh. hist. 3. p. 732.

Iris maior palustris, flore luteo. Ruib. hort. 57.

Iris vulgaris, siue *Gladiolus palustris*. Till. ab. 36.

Iris latifolia maior palustris. Lind. wikf. 19.

Acorus adulterinus. Bauh. pin. 34. Ruib. elyf. 2. p. 202. f. 2.

α. In Lapponia est planta omnium rarissima, in adiacenti Westrobothnia non adeo frequens, in Ostrobothnia vero omnium copiosissima.

β. Hy-

- β. Hydrops, (cui hæc planta, si quæ alia, est medicina), eodem modo in Lapponia omnium rarissimus, nec frequens in Westrobothnia, in Ostrobothnia autem superiori proh dolor nimis vulgaris inter plebem, quæ lethalis istius spiritus frumenti copiam ingurgitando illum prouocat.
- γ. Flos Iridis structura singulari ab omnibus in vniuersum plantis primo intuitu distinguitur; stigma enim in hacce familia foliaceum ipsa petala sæpius æquat, adeo, vt nouem petala pro paucioribus numerarint nonnulli.
- δ. Spathæ florum imbricatæ Iridem Palmis valde adfinem esse dicunt, nec contradicit flos, nec structura plantæ. Confer *Musam Cliffortianam*. p. 16.

17. CYPERUS *palustris hirsutus minor, paniculis albis*. Morif. hist. 3. p. 239. f. 8. t. 9. f. 39.
Gramen nemorosum, paniculis albis, capillaceo folio.
 Bauh. pin. 7.
- α. In omnibus paludibus muscosis & cæsposis vulgaris est.

18. SCIRPUS *palustris altissimus*. Tournef. inst. 528. Scheuch. hist. 354.
Funcus maximus, seu Scirpus maior. Bauh. pin. 12.
Funcus flore conglomerato. Lind. wikf. 19.
Funcus vulgaris, seu Scirpus. Till. ab. 37.
- α. In fluuiis & lacubus Lapponiæ syluestris passim obseruatur, nullibi tamen in magna copia.
- β. In Suecia superiori disseccatur pro pabulo boum, quod in Gothia inferiori negligitur; Nouaccolis Lapponiæ, ob inopiam huius Scirpi, in hunc vsum cedere nequit.
- γ. E spicis huius speciei, peracta florescentia, alba quædam filamenta excrescunt, quæ non pistilli partes, sed filamentorum ex staminibus rudimenta sunt.
- δ. Cum culmi sint spongiosi, facillime dissecti in aqua

natant, hinc pueri in Suecia eos in fasciculos colligant, quibus, ne demergantur, sese subleuant, dum artem natatoriam addiscere volunt. Quod Lappones non curant, qui nec balnea naturalia aquarum dulcium & frigidarum, nec artificialia calefactarum vnquam intrarunt: Priora illis haud concedit aqua per æstatem etiam nimis frigida; posteriora defectus domiciliorum & instrumentorum huic negotio inferuentium; neutra autem consuetudo nunquam introducta in gentem induratum gelu permittit.

19. SCIRPUS *equiseti capitulo maiori*. Tournef. inst. 528. Rudb. elyf. 1. p. 107. f. 1. Scheuch. hist. 360.

Juncus capitulis equiseti maior. Bauh. pin. 12.

Juncellus cyperoides, capitulo simplici. Gottsch. pruss. 131. f. 36.

- α. In aquosis rarius obseruatus est.
β. A Nobiliff. Rudbeckio inter plantas Lapponicas recensetur *Scirpus multicaulis equiseti capitulis minoribus*, Rudb. lapp. 100. elyf. 1. p. 107. quem pro variatione, non distincta specie habemus.

20. SCIRPUS *folio culmi unico*. *

Scirpus foliatus palustris, capitulo equiseti breui. Rudb. lapp. 100.

Scirpus paruus palustris, cum paruis capitulis equiseti.

Pluk. phyt. 40. f. 6. Rudb. elyf. 1. p. 107. f. 3.

Scirpus montanus, capitulo breuiore. Tournef. inst. 528. Scheuch. alp. 427.

Juncus montanus, cum paruis capitulis lateis. Bauh. hist. 2. p. 523.

- α. Vbique in deserto ad scaturigines fontium & in humidis ac spongiosis locis obuius est, etiam in Alpibus nostris frequentissimus.

- β. Descriptionem breuem huius plantæ addam.

Radix filamentosa, multiplex, tenuis, haud ramosa,

- sa, undulata, digitalis longitudinis, perennis.
Squamæ plures, oblongæ, acuminatæ, imbricatæ, laxæ, in fasciculum veluti congestæ, perennes, fuscæ, culmi & radicis basin tegunt.
Culmi simplices, plures, digitum longi, solidiores, tenaces, striati, virides.
Folium vnicum, tenuissimum, linearis longitudinis vaginæ vestienti satis longæ insidens.
Spica vnica, terminalis, minima, linearis longitudinis, fusca, constructa glumis monophyllis, imbricatim positis, tribus vel quatuor, quarum infima maxima est.
- γ. Cum culmus ad radicem quotannis ponat novas squamas supra antecedentes inferiores & perennantes, inter quas sese exserunt radices, sequitur has & totam plantam tandem eleuari supra terram, tophumque (Tuf.) constituere, cæspitis facie & vfu, nisi quod laxior sit, citiusque ab igne consumatur, qui præter ea in densissimis syluis admodum copiosus. Tophi adeoque in paludibus maxima ex parte huic Junco suam debent originem, nec non Polytricho Dillenii. Vide Cryptogam: Muscorum.
- δ. Tophi hi (γ) in paludibus maximum negotium faciunt Nouaccolis Lapponiæ; quod si enim aqua e paludibus fodiendo educitur, marcescit quidem planta, at per plures annos non putrescit, sed sterilis persistit rustico detestabilis; deberent itaque plantæ palustres post paracenthesin vrendo vel suffocando extirpari, & semina vegetabilium pratensium eorum loco terræ committi, si læta pascua desiderentur; plantæ enim paludosæ indolem non mutant, neque vnquam luxuriant, nisi sufficiens potus adsit.

21. SCIRPUS *magnitudine aciculæ.*

Scirpus minimus, spica breuiore squamosa spadicea, Scheuch. hist. 364.

Scirpus omnium minimus, capitalis equiseti. Rudb. elyf. 1. p. 107.

Juncellus clauatus minimus, capitulis equiseti. Morif. hist. 3. p. 234. f. 8. t. 10. f. 37.

- α. Reperitur subinde in fluuiis Lapponiæ syluestris.
β. Communiter sub ipsa aqua crescit, longitudine vnius tertiæ partis digiti.

22. ERIOPHORUM *spicis pendulis.* *

Linagrostis panicula ampliore. Scheuch. hist. 306. Vaill. parif. tab. 16. f. 1.

Gramen eriophorum. Dod. pempt. 552.

Gramen tomentarium. Frank. spec. 15. Till. ab. 32.

Gramen tomentosum. Rudb. hort. 49. Lind. Wikf.

17.

Gramen pratense tomentosum, panicula sparsa. Bauh. pin 4. Rudb. elyf. 1. p. 36. f. 2.

Geechen nivo. Lappis. *Myrkullen* Westrobothniensibus.

- α. Nonnulli, quibus res angusta domi, in quibusdam Sueciæ tractibus puluinaria sua, plumarum loco, pappo huius graminis replent, vnde Suetice puluinar pauperum (*Fattigmans Oerngott*) nominatur, qui tamen vsus Lappis vel Nouaccolis nostris non innotuit, quorum hi pellibus leporinis, illi vero rangiferinis lectum sternunt.
- β. In humidis graminosis & cultis, tam desertis, quam alpinis locis vbique conspicitur.
- γ. Variat spicis amplioribus & angustioribus, hinc duæ variationes pro totidem distinctis speciebus venduntur.
- δ. *Eriophorum* dixi ab ἔριον & φόνον, quasi ferens lanam, quod selectum est nomen (F. B. 240.) synonymon (F. B. 244.) & antiquum (F. B. 242.) *Linagrostis* T. autem male componitur e Lino & Agrosti (F. B. 224).

23. ERIOPHORUM *spica erecta, caule tereti.* *

Eriophorum spica lanis inuoluta. F. L. 47.

Linagrostis spica singulari, alopecuroides. Vaill. par.

117.

Jun-

Juncus alpinus cum cauda leporina. Bauh. hist. 2. p. 514. Scheuch. alp. 41.

Juncus alpinus, capitulo tomentoso maiori. Scheuch. hist. 304. tab. 2.

Juncus alpinus, capitulo lanuginoso seu Schoenolaguros. Bauh. pin. 12. prod. 23. fig. Scheuch. hist. 302. tab. 7.

Gramen tomentosum alpinum & minus. Bauh. pin. 5. prod. 10. Rudb. elyf. 1. p. 36. f. 3.

Gramen juncoides lanatum danicum. Morif. 3. p. 224. f. 8. t. 9. f. 6.

α. In humidis, incultis tantum, tam alpinis, quam sylvestribus locis frequens est.

β. Coniungo hic duas authorum species, a Bauhino in prodromo 23 & 10 descriptas, quæ tamen vnius eiusdemque sunt speciei. Quamnam sub priori nomine intellectam velit plantam Bauhinus omnibus in aprico est; posterior dubium mouit, quam se a Bursero habuisse monet; Burserus in herbario Upsaliæ adseruato omnino eandem cum priori sub isto nomine habet plantam, eamque missam fuisse ad Bauhinum fatetur.

24. ERIOPHORUM *spica erecta, caule triquetro.* *

Linagrostis alpina minima, caule triangulari, capitulo paruo, pappo rariore. Mich. gen. 54.

Linagrostis juncea alpina, capitulo paruo, tomento rariore. Scheuch. hist. 305.

Juncus alpinus bombycinus. Bauh. pin. 12. prod. 6. Scheuch. hist. tab. 8. Scheuch. alp. 337.

α. Ubique in vdis sabulosis, alpinis & sylvestribus locis viget.

β. Flores examinare haud licuit; caulis vero triquetter, omnino nudus, spicæ facies, &c. dictitant longe minorem huius cum Eriophori genere esse conuenientiam, ac quidem vulgo creditur.

DIGYNIA.

25. PHLEUM *spica ovali-cylindracea*. *
- Gramen typhoides alpinum, spica nigra breui.* Rudb. elyf. 1. p. 31. f. 8. Burf. mart. 498.
- Gramen typhoides alpinum, spica breui densa & veluti villosa.* Scheuch. hist. 64. f. 3.
- α. In Alpibus nostris frequentissime, in syluis Lapponiæ rarissime obuium.
- β. Folii supremi ipsi culmo adhærentis vagina triplo longior est suo disco, qua nota a sequenti abunde distinguitur, vbi inuerse discus folii triplo longior est sua vagina.
26. PHLEUM *spica longissima cylindracea*. *
- Gramen typhoides asperum alterum.* Bauh. pin. 4. Rudb. elyf. 1. p. 29. f. 4.
- Gramen typhoides asperum alterum maius.* Rudb. ibidem.
- α. In Alpibus & deserto frequentissima est hæc species.
- β. Absoluta florescentia, huius spica cinerea est, antecedentis autem nigra.
27. BROMUS *culmo paniculato, spicis compressis.*
- Bromos herba.* Dod. pempt. 540.
- Festuca auenacea sterilis elatior.* Bauh. pin. 9.
- Festuca auenacea sterilis elatior-circa Upsaliam.* Rudb. elyf. 1. p. 87. f. 7.
- Gramen auenaceum panicula sparsa, locustis maioribus & aristatis.* Tournef. inst. 526. Scheuch. hist. 258.
- α. In agris Nouaccolarum rarius obseruatur.
- β. Hæc species videtur cum frumento in Laponiam delata omnium primo a Nouaccolis, nec Laponiæ suos debere natales.

28. FESTUCA culmo paniculato, spicis compresso-ovatis.

Festuca auenacea spicis habitioribus, glumis glabris. Raj. syn. 414.

Gramen auenaceum segetale maius, gluma turgidior. Morif. hist. 3. f. 8. t. 7. f. 7.

Festuca graminea, glumis glabris. Bauh. pin. 9.

Festuca graminea, glumis hirsutis. Bauh. pin. 9.

α. Adhuc rarius deprehenditur, quam antecedens, simulque varians spicis glabris & hirsutis.

β. Quod etiam hæc, vt Lolii famosissima species, copiose frumento mixta & assumta temulentiam inducat, per totam Sueciam asseuerant rustici.

29. FESTUCA culmo alternatim spicato, spicis teretibus.*

Gramen spica brizæ maius. Bauh. pin. 9. prod. 19. Rudb. elyf. 1. p. 80. f. 1.

α. Ad ripas inter plantas vegetiores in Lapponiæ syluis vbique reperitur.

30. AVENA seminibus basi hirsutis.*

Avena nuda. Rudb. elyf. 1. p. 161. f. 3. hort. 15. cat. 6. Frank spec. 5.

Avena fatua. Till. ab. 7.

Festuca utriculis lanugine flavescentibus. Bauh. pin. 10.

Gramen auenaceum utriculis lanugine flavescentibus. Tournef. inst. 525.

α. In agris Nouaccolarum cum seminibus cerealium huc allata rarius conspicitur.

β. Detestabile est hocce gramen agricolis, dum enim semel in agro suas egit radices, vix inde eliminari potest, quoniam semina sua prius terræ inspergit, quam seges reliqua, vnde hanc suffocat.

31. AVENA *spicis erectis, calice spicis brevior.* *
Gramen avenaceum montanum, utriculis bifidis membranaceis, aristis articulatis. Rudb. elyf. 1. p. 96. f. 13.
Gramen avenaceum hirsutum, panicula purpuro-argentea splendente. Raj. syn. 406. t. 21. f. 2.
 α. In nemoribus graminosis raro.
32. LOLIUM *spicis compressis, radice perenni.*
Phœnix seu Lolium muricum. Dod. pempt. 541.
Gramen loliaceum, angustiore folio & spica. Bauh. pin. 9.
Gramen loliaceum, spica simplici, vulgare. Morif. 3. f. 8. t. 2. f. 2.
 α. In sylvis graminosis & pratis agrorum commune est.
33. TRITICUM *radice repente, foliis viridibus.*
Gramen loliaceum, radice repente seu Gramen officinarum. Bauh. pin. 1.
Gramen caninum longius radicatum. Lind. Wikf. 16.
 α. In agris Nouacolarum agricolis infestissimum est.
34. TRITICUM *radice repente, foliis rigidis.*
 α. Ad littora maris Septentrionalis & ad sinus maris Bothnici copia eius datur maxima.
35. MILIUM *glumis diphyllis.*
Gramen sylvaticum, panicula miliacea sparsa. Bauh. pin. 8. Morif. hist. 3. f. 8. t. 5. f. 10. Rudb. elyf. 1. p. 76. f. 1.
 α. In desertis sylvestribus Laponiæ vulgare est.
 β. Inter Tornoam, Kemi & Uloam nullum gramen erat vulgatus hocce, cuius staturam, magnitudinem vel suavem odorem, si quis consideret, inter gramina præstantissima locum huic concedat.

γ. Solent Puellæ Lapponicæ, dum rangiferos in pascua ducunt, reportare fasciculum foliorum huius graminis, eumque in eadem cum tabaco sarcina, ante pubem pendula, reseruare; nescio an magis sint sollicitæ de grato odore tabaco, an sibimet ipsis conciliando.

36. MELICA *floribus sub culmo pendulis.*

Gramen auenaceum, locustis rubris, montanum. Bauh. pin. 10. prod. 20.

α. In syluis passim.

β. Culmus in summitate nutat, cui flores solitarie pedunculis tenuissimis adnectuntur, ita vt omnes flores sub culmo penduli sint.

γ. Characterem huius generis breuissimis exhibeo.

Cal. Gluma uniflora, bivaluis; valvulis ouatis, concavis, fere æqualibus.

Cor. Gluma bivaluis; valvulis ouatis, muticis, quarum altera concava, altera vero plana.

Sem. ouatum, a gluma corollæ demittitur.

37. ALOPECURUS *aristis gluma longioribus.*

Gramen aquaticum geniculatum spicatum. Bauh. pin. 3. Rudb. elyf. 1. p. 8. f. 2.

α. In conuallibus & pratis subhumidis frequens est; eundem etiam non raro in collibus siccissimis læte florentem legi.

38. ALOPECURUS *aristis glumæ æqualibus.*

Gramen fluuiatile album. Tabern. hist. 1. p. 512. figura.

α. In lacubus Lapponiæ syluestris, vt Purkyaur & alibi.

β. Hæc præcedenti quoad faciem externam adeo similis est, vt quiuis mox eandem esse plantam adfeneraret; iudicium meum suspendo, ob defectum observationum. Sequentia autem distinctionem vrgent.

1. *Hæc* [38] ex humanæ profunditatis aqua euehitur & excrefcit.

Illa [37] in aquofis vix femipedalis perfiftit.

2. *Hæc* folia longiffima fuper aquam natantia exferit.

Illa vero erectis gaudet & breuibus foliis.

3. *Hæc*, fi fcirpus vel arundo, &c. adftet, amplectitur hæc plantas circumuoluendo folia fua.

Illa non item.

4. *Huius* ariftæ glumis haud exiftunt longiores.

Illius vero duplo longiores funt glumis.

5. *Hæc* nunquam a me obferuata in Suecia, vbi

Illa copiofiffime pronafcitur.

39. ANTHOXANTHUM.

Gramen anthoxanton fpicatum. Bauh. hift. 2. p. 446.

Gramen pratense, fpica flauefcente. Bauh. pin. 3.

Rudb. elyf. 1. p. 24. f. 3.

α. In locis graminofis paffim obferuatur.

β. Prima æftate viride & fuaueolens floret, circa finem Julii flauum & exfuccum perfiftit.

40. NARDUS *fpica lineari.*

Spartum nostras paruum. Lob. ic. 90.

Gramen sparteum juncifolium. Bauh. pin. 5. Rudb.

elyf. 1. p. 39. f. 6. mala.

Gramen sparteum, capillaceo folio, minus, erectum,

Batauicum & Anglicum. Morif. hift. 3. f. 8. t.

7. f. 8. opt.

Lapphär Lulensibus. i. e. Crines Lapponum.

Kaffskiægg Smolandis. i. e. Barba fenum.

α. In Alpibus & fyluis communis eft.

β. Nomenclatura Lulensis impofita huic gramini defumta eft a fimilitudine, quæ intercedit folia copiofiffime in hacce vndique prominentia atque arrectos circumquaque Lapponum capillos, quum vix vnquam pectine deducant crines.

- γ. Gramen hoc scenimefforibus Nouaccolis infentiffimum est, falcem, nisi peracuta sit, facile eludens.
 δ. Nardi nomen huic gramini imposui, dum genere conuenit cum Nardo spuria Narbonensi Bauhini.

41. ARUNDO *vulgaris*. Bauh. hist. 2. p. 485.
 Rudb. elyf. 1. p. 131. Frank. spec. 5. Lind.
 Wikf. 4.

Arundo vulgaris seu phragmites Dioscoridis. Bauh.
 pin. 17.

Arundo. Till. ab. 6.

- α. In aquosis Lapponiæ syluestris sæpius sese offert, nullibi autem copiosiore huius prouentum, quam in Ostrobothnia ad sinus maris, vidi.
 β. Famosissimum istud & vastissimum pratum Limmingense, quantum ex via videre licuit, arundine hacce totum tectum conspiciebatur. Pratum hocce tribus Ostrobothniæ pretiosissimis naturæ donis adnumeratur, quæ sunt: Kemi piscatura Salmonum, Limmingense pratum & Norkyreæ agri.
 γ. Mulieres rusticæ huius Arundinis panicula pannos suos flauescente viridi colore tingunt.

42. ARUNDO *culmo ramoso*. *

Arundo sylvatica elatior, panicula molli candida & serici modo lucenti. Morif. hist. 3 p. 218. f. 8. t. 8. f. 2.

Arundo vulgaris seu Calamagrostis. Vaill. par. 16.

Gramen arundinaceum panicula molli spadicea maius.
 Bauh. pin. 7.

Gramen panicula arundinacea. Rudb. elyf. 1. p. 16.

- α. In paludibus cæsposis Lapponiæ sæpius conspicitur.
 β. Gramen hocce humanam altitudinem acquirit, & ramos ex alis foliorum simplices promit, id quod in graminum familia rarum omnino est.
 γ. Synonyma, opinor, recte adposita sunt, licet cum libris & descriptionibus illud conferre non potuerim,

periit enim in naufragio vna cum variis naturalibus aliis, nobis per flumina Lapponiæ descendentibus.

43. ARUNDO *foliorum lateribus conuolutis, acumine pungente.**

Gramen sparteum spicatum, foliis mucronatis longioribus, vel spica secalina. Bauh. pin. 5.

Spartium spicatum oceanicum pungens. Bauh. hist. 2. p. 511.

α. Ad littora maris Septentrionalis circa fines Alpium Lapponicarum, vbi Boream versus terminantur, rarius visa.

β. Locus eius natalis sæpius est in maritimis, semper etiam in glareosis læte exurgit, vbi latis suis cæspitibus & valde confertis atque oblique spargentibus sese radicibus terram arenosam (dictitante natura) firmiorem reddit & colligit in aggeribus, ne tam facile diuellantur iniuria cæli.

γ. Naturam optime imitari norunt Belgæ, in tumulis suis arenosis hoc ferentes, ne arena obruat adiacentia. Si aliquam œconomix curam experti lætarentur aliquando campi arenosi Lapponiæ, huius graminis notitia haud parum illis adferret vtilitatis.

44. ARUNDO *culmo enodi, panicula contracta.*

Gramen arundinaceum enode maius montanum. Bauh. pin. 7.

α. In syluis inter lapides & frutices sæpius comparet.

β. Rustici in Suecia culmo huius graminis longissimi & enodi fistulas suas tabacarias, ex nimio vsu repletas oleo, purgant; id quod Lapponi, fistula breuissima semper contento, cognitu minus necessarium est.

45. AGROSTIS *panicula tenuissima.*

Gramen montanum, panicula spadicea delictiore.

Bauh. pin. 3. prod. 12. Scheuch. hist. 124.

α. In

α. In Alpibus vulgare est gramen.

β. Panicula huius est omnium tenuissima.

46. AGROSTIS *panicula inferne verticillatim laxa, superne contracta.*

Gramen segetum aruense, panicula contracta pyramidalis. Raj. hist. 1288. Scheuch. hist. 148.

α. Ad ripas lacuum, tempore autumnali, rufescens occurrit.

β. Panicula, dum floret, secundum verticillos explicatur horizontaliter patens; contracta superius, in eadem nondum florente.

47. AIRA *panicula spicata, pedicellis flosculis brevioribus.**

Gramen alopecuro simile, cum pilis longiusculis in spica, Onocardon. Bauh. hist. 2. p. 475.

Gramen phalaroides maius, seu Italicum. Bauh. pin. 4.

Gramen phalaroides. Lob. ic. 8.

α. In solis Alpibus occurrit hæc species, nec infrequens ibidem est.

β. Character huius generis consistit in sequentibus:

Cal. Gluma biflora, bivalvis; valvulis ovato-lanceolatis, acutis, inæqualibus.

Cor. Gluma bivalvis, calici similis, altera valvula aristam ad basin vix duplo longiorem flore exserens.

Sem. tecta.

48. AIRA *panicula rara, calicibus albis.*

Gramen nemorosum paniculis albis, capillaceo folio.

Bauh. prod. 14. Morif. hist. 3. p. 300. f. 8. t. 7. f. 9.

Gramen alpinum nemorosum paniculatum, foliis angustissimis, locustis splendidibus aristatis. Scheuch. hist. 218.

α. In nemoribus Alpium Lapponicarum commune est gramen,

49. AIRA panicula rara, calicibus fuscis.

Festuca auenacea alpina, angustissimis junceis foliis, locustis parvis purpuro-argenteis splendentibus aristatis, in spicam collectis, petiolis tamen longis & tenuissimis insidentibus. Scheuch. alp. 455. f. 15.

Gramen auenaceum paniculatum alpinum, foliis capillaceis breuibus, locustis purpuro-argenteis splendentibus & aristatis. Scheuch. hist. 216.

α. Cum antecedenti vulgatissima est.

β. Panicula in hac magis contracta, calices præsertim ad basin atro-rubentes, locustæ angustiores, ac in præcedente.

50. AIRA panicula longissima tenui.

α. In paludibus frequens, longitudine corporis humani, panicula cubitali angusta, flectitur obsequio a vento curuata.

β. Duæ variationes huius obuiæ fuere, quarum altera locustis niueis; altera fuscis, seu cæruleo-rufescentibus conspicua.

51. POA spiculis ouatis compressis muticis.

Gramen pratense paniculatum maius, latiore folio, ποα Theophrasti. Bauh. pin. 2.

Gramen paniculatum maius. Scheuch. hist. 177.

α. Per totam Lapponiam in maxima excrescit copia.

β. *Gramen alpinum paniculatum maius, panicula speciosa variegata.* Scheuch. hist. 186. t. 3. vbique in Alpibus nostris obuium, & quod pro varietate potius, quam distincta specie exhibemus; licet spicæ eius parvæ, magis coloratæ, & duplo maiores sint, quam in planta naturali.

52. POA spiculis ouato-oblongis, foliis subulatis.

Gramen pratense paniculatum maius, angustiore folio.

liq. Bauh. prod. 6. pin. 2. Scheuh. hist. 178.

α. Vbique prostat per Lapponiam antecedenti intermixta.

53. POA *spiculis bifloris cordatis.*

Gramen mariae borussorum. Gottsch. pruss. III. f. 26.

Gramen paniculatum odoratum. Bauh. pin. 3.

α. Ad ripas fluuiorum per deserta Lapponiæ copiose occurrit.

β. Odoris suauitate vix cedit Milio (§. 35) descripto.

54. POA *spiculis subulatis, panicula rara contracta.*

Gramen nodosum pratense, panicula fusca nigricante.
Rudb. elyf. I. p. 7. f. 16.

Gramen paniculatum autumnale, panicula angustiore e viridi nigricante. Tournef. inst. 521.

Gramen pratense serotinum, panicula longa purpurascente. Moris. hist. 3. p. 201. f. 8. t. 5. f. 22.

α. In locis subhumidis, nec non in agris frequens.

β. Panicula sua angustissima nigro-cærulea ab omnibus aliis distinctissima est.

55. POA *spiculis ouato-angustis aristato-acuminatis.*

Gramen foliis junceis breuibus minus. Bauh. pin. 5.

Gramen cristatum, radiculis nigricantibus. Gottsch. pruss. III. f. 2.

Gramen spartheum maritimum, spica cristata Upsalien-sium. Rudb. elyf. I. p. 40. f. 13.

α. In syluis & Alpibus frequens est.

56. POA *spiculis ouato-angustis acutis, viuipara.*

Gramen spartheum alpinum, panicula spadiceo-viridi,

vno plerumque versu disposita. Scheuch. alp. 457.
f. 20.

Gramen paniculatum spartheum alpinum, panicula angusta spadiceo-viridi, proliferum. Scheuch. hist. 213. t. 1. fig.

- α. In Alpibus nostris vulgatissima est.
- β. Loco feminum folia angusta, flore longiora protrudit, hinc instar oui in ipsa planta germinat, more animalium viuiparorum.
- γ. Vix vlla graminis paniculati species in Alpibus obuia fuit, quæ non aliquando floribus eiusmodi viuiparis lusisset.

TRIGYNIA.

57. MONTIA. *

Montia aquatica minor. Mich. gen. 18. t. 13.
f. 2.

Cameraria aruensis minor. Dill. giff. 46.

Cameraria seu Portulaca aruensis exigua Camerarii.
Rupp. jen. 1. p. 108.

Portulaca aruensis. Bauh. pin. 288.

Alsinoides annua verna. Vaill. par. t. 3. f. 4.

Alsineformis paludosa tricarpus, floribus albis inapertis. Pluk. Phyt. 7. f. 5.

Alsine parua palustris tricoccus, portulacæ aquaticæ similis. Raj. syn. 352.

- α. In locis muscosis ad scaturigines aquarum frigidarum per Lapponiæ deserta sæpius conspicitur, per Westrobothniam omnium vulgatissima est.
- β. Authores duplicem constituunt speciem, ego autem vnicam magnitudine mire ludentem obseruavi. Si vero altera semper gerat flores ex alis, vt hæc e sum-

summitate conspicuos, quemadmodum clarissimus
 Michelius pingit, diuersa est; alias non.

- γ. Flos hic numero partium variat, vide C. G. 58.
- δ. Nomen *Montia* retinemus (F. B. 238.) *Alfine* (F. B. 214.) *Alfinoides* (F. B. 226.) sunt nomina erronea. *Cameraria* excluditur, quoniam hoc aliud indicat genus (F. B. 216), a Plumiero dudum constitutum (F. B. 218), quod si erroneum demonstrari potest, male impositum erit nomen *Montia*; alias non.

CLASSIS IV.

TETRANDRIA.

MONOGYNIA.

58. APARINE *palustris minor parisiensis, flore albo.* Tournef. inst. 114.

Mollugo minor. Rudb. cat. 28. hort. 75.

α. Ubique ad ripas fluuiorum per totam Lapponiam syluestrem reperitur.

β. Caulis huic tenuis, vndique diffusus, ramosissimus: Folia lineari-lanceolata, rigida, vix scabra, acumine terminata; plura, quam quatuor, ad genicula verticillatim posita: Semina vix adhærent villis vncinatis.

59. GALIUM *caulibus diffusis, foliis quaternis verticillatis.*

Gallium palustre album. Bauh. pin. 335.

Asperula quadrifolia palustris. Rupp. jen. 1. p. 6.

Cruciata palustris alba. Tournef. inst. 115.

Mollugo maior. Rudb. cat. 28. hort. 75.

α. Ad ripas fluuiorum & riulorum Lapponiæ syluestris sæpius prodit.

β. Ruppins retulit hanc plantam ad *Asperulas* (C. G. 66.), cum autem corolla tubo isto cylindræo destituatur, ab iis distingui debet (F. B. 171).

Tour-

Tournefortius proprium ei assignat genus *Cruciata*, desumens characterem e foliis, cum in fructificatione notam nullam, quæ eam a *Galio* distingueret, reperire posset; quod vero repugnat omni certitudini, omni theoriæ in Botanicis receptæ. (F. B. 159. 164.)

Rajus Molluginis genus, a *Galio* distinctum voluit, ad quod antecedens & sequens planta amandari posset; cum autem nec istud e fructificationis certo principio, sed a sola facie externa desumptum sit, illud haud admittere debemus.

Nos itaque plantam hanc ad *Galium* referimus, licet Molluginis istud Rajanum genus facie a Galii videatur satis diuersum, donec demonstratum sit contrarium.

60. GALIUM caule erecto, foliis quaternis verticillatis lanceolatis trinerviis.

Gallium album. Lind. wiks. 15.

Gallium album quadrifolium erectum. Cels. upf. 22.

Gallion flore albo. Rudb. cat. 17. hort. 45. Till. ab.

30.

Mollugo montana erecta quadrifolia. Raj. syn. 224.

Cruciata glabra, folio nervoso rigido, bacca gemella sicca hispida, flore lacteo. Boerh. lugd. 1. p. 148.

Rubia pratensis lævis, acuto folio. Bauh. pin. 333. prod. 145.

Rubia erecta quadrifolia. Bauh. hist. 3. p. 716.

Mattara. Finnonibus.

α. In Lapponia rarissima est planta; per totam Sueciam vero vulgatissima.

β. Corolla floris plana (non vero tubulata) est; fructus villis erectis hispidus, non vero uncinatus aut adhærens, tectus cortice coriaceo, tamen bacca cum Clarissimo Boerhaavio dici debet fructus, quoniam pulpa mollis differt tantum gradu a duriori.

γ. Nomen C. Bauhini loc. cit. genuinum esse huius synonymon, a Bursero in herbario edocti sumus.

δ. Radices sunt filiformes & rubræ, quibus mulierculæ Finlandiæ lanas & e lanis confecta tingunt.

61. GALIUM caule erecto, foliis plurimis verticillatis linearibus.

Gallium luteum. Bauh. pin. 335.

Gallium flore citrino luteo. Frank. spec. 15.

Gallium. Till. ic. 72.

Gallion flore luteo. Rudb. cat. 17. hort. 45. Till. ab. 30. Lind. wikf. 15.

α. Planta hæc, quantumvis per Sueciam sit omnium vulgatissima, in superiori tamen eius parte adeo rara est, ut modo vnicam in cœmeterio Kemensi, & alteram admodum parvam in Lapponia Lulensi ad marginem agelli cuiusdam reperire licuerit.

β. Galium dixere veteres a γάλα, quod lac coagulet, hinc cum simplici λ potius, quam duplici scribimus.

γ. Odor florum huius speciei, ut & totius generis singularis est & fragrantissimus; flores tamen huius plantæ debiliores sunt, quam in præcedenti.

62. PLANTAGO scapo spicato, foliis ovatis. *

Plantago latifolia sinuata. Bauh. pin. 189.

Plantago maior latifolia. Frank. spec. 23.

Plantago maxima. Rudb. cat. 33. hort. 89. Lind. wikf. 29.

Plantago. Till. ic. 94.

α. *Plantago latifolia glabra minor*. Bauh. pin. 189.

Plantago latifolia minor. Lind. wikf. 29.

β. In pinguioribus sylvestribus, inque locis casis Lapponum proximis & circumiacentibus, stercore ranguiferino saturatis, interdum nascitur.

γ. Mire variat hæc species, quoad magnitudinem: vidimus enim perfectam plantam vix breuiorem, vidimus etiam eandem speciem, cuius caulis habuit hu-

humanam altitudinem; prior in petrosis & aridis nascebatur, posterior in pinguibus spongiosis locis; species tamen non magis differunt, quam altus Helsingus & humilis Lappo, quam giganteus Cajanus & Pygmæus Annel. Hinc *plantago minor* (*) ab hac planta separari non debet.

- δ. Folia in hac planta, dum pumilis deprehenditur, integerrima existunt; quando vero ad maiorem surgit altitudinem, serrata sunt, serraturis distantibus & a se inuicem remotis.

63. *PLANTAGO scapo spicato, foliis linearibus subtus connexis.*

Plantago maritima maior tenuifolia. Tournef. inst. 127.

Coronopus maritimus maior. Bauh. pin. 190.

Coronopus maritimus noster. Bauh. hist. 3. p. 511.

Coronopus marinus. Rudb. hort. 33.

- α. *Plantago maritima maior tenuifolia punctata.* Cels. upl. 36.

Plantago marina. Lob. obs. 163.

- β. Ad littora maris Finmarkiæ adiacentis vulgatissima est.

- γ. Folia superne punctis nigris, Orchidis instar, sæpius conspiciuntur notata (*).

64. *PLANTAGO scapo unifloro.**

Plantago palustris, gramineo folio, menantkos parisiensis. Tournef. inst. 128.

Caryophyllus marinus pumilio reptans. Mart. burk. 507.

Gramen junceum minus, capitulis longissimis filamentis donatis. Morif. hist. 3. p. 230. f. 8. t. 9. f. ult. optima.

Gramen junceum seu Holosteum minimum palustre; capitulis quatuor longissimis filamentis donatis.

Plukn. phyt. 35. f. 2. opt. Rudb. elyf. 1. p. 46.
f. 1. transposita.

6. Cum antecedenti, sed parcius occurrit. In Suecia etiam satis rara est; vidimus illam tantummodo in Smolandia ad templum Stenbrohultense, in Sudermannia ad acidulas Wiksbergenses, in Uplandia ad littora nonnulla lacus eiusdem Mælaren.
7. Singularis est hæcce plantaginis species, vtpote quæ vnico modo gaudet flore, cum in reliquis speciebus nobis notis semper plures collocentur in eodem scapo. Hinc nomen specificum nostrum reliquis præferemus, Tournefortii enim *palustris* (F. B. 264.) *gramineo folio* (F. B. 261.) *monanthos* (F. B. 295.) *Parisiensis* (F. B. 264.) nimis longum est. (F. B. 292. 291.)
7. Corollæ lacinia depressæ; filamenta quatuor omnium longissima, styloque longiora, in plantaginis genere notam essentialem constituunt.

65. CORNUS herbacea. * Tab. V. fig. 3.

Cornus pumila herbacea, Chamæpericlymenum dicta.

Dill. elth. 108. t. 91. fig. opt.

Ossea altera Suecorum. Rudb. fil. in Tabulis pictis.

Herba paris flore magno polycoccus edulis. Rudb. it.

II.

Mesomora alba, baccis in corymbo rubris. Rudb. Lapp.

98.

Chamæpericlymenum. Ger. emac. 1113. Park. theatr.

1461. Raj. hist. 1. p. 658. syn. 261.

Chamæpericlymenum prutenicum. Clus. pan. 88.

Chamæpericlymenum tenerius aliud. Clus. hist. 60.

Periclymeno accedens planta monanthos nostras. Morif. hist. 3. p. 535.

Periclymenum tertium minus. Tabern. hist. 2. p.

1299.

Periclymenum paruum prutenicum Clusii. Bauh. hist.

2. p. 108.

Peri-

Periclymenum humile. Bauh. pin. 302.

Periclymenum humile noruegicum. Bauh. pin. 302.

Buxb. A. R. 3. p. 271. obseru.

Alfne baccifera Suecorum. Frank. spec. 3. Rudb. hort. 5. Brom. goth. 4.

Alfne baccifera. Lind. wikf. 2.

Hoensebær & Smoerbær. Suecis.

Hoenson. Smolandis.

α. Locus huius plantæ natalis vniuersa est Lapponia, in Alpibus scilicet reperitur sæpius inter salicta, in desertis eam nemora solo spongioso gaudentia frequenter exhibere vidi. In Smolandia ad templum Stenbrohultense, in Noruegia vbique, præsertim in Finmarkia; In Norlandia omni, vt in Gestricia, Helsingia, Medelpadia, Angermannia, Westrobothnia, Oitrobothnia & Finlandia vulgaris est. Nullibi autem illam per totum terrarum orbem, nisi in septentrione nostro, & quidem in Westrobothnia, existere, non sine causa dicimus. Cum itaque in summo septentrione primario crescat, & frigidissima calidis locis præferat, breuem eius adumbrationem dabo.

β. *Descriptio* plantæ nostræ hæc est.

Radix filiformis, repens, perennis, lignosa.

Caulis simplex, integer, rectus, tetragonus, glaber, vix spithamæus, quinque vel sex internodiis distinctus.

Folia ouata, integerrima, apice fere acuta, glabra vtrinque, quinque neruis instructa, erecto-patula, sessilia, opposita, longitudine vltimi articuli pollicis, latitudine eiusdem pollicis; quorum maxima ad exortum pedunculi posita, inferiora vero, quo propiora radici, eo minora.

Florum Umbella vnica pedunculo ex apice caulis descripti egresso infidet, cuius

Inuolucrum tetraphyllum, maximum, foliolis, ouatis, concavis, obtuse acutis, patentibus, niueis, deciduis, æqualiter longis; duobus vero interioribus, oppositis angustioribus.

Flosculi sedecim ad triginta duos numerantur, inuolucro breuiores, pediculis breuissimis intra inuolucrum adfixi, quorum *Perianthium* minimum, quadridentatum, persistens, germen oblongiusculum coronans. *Corolla* petalis quatuor, nigris, æqualibus, planis, oblongis, acutis, paruis. *Stamina* quatuor, alba, erecta, longitudine corollæ. *Pistilli* germen nigricans; *stylus* longitudine staminum, simplex, niger; *Stigma* simplex.

Rami duo oppositi, eodem tempore, quo florum umbella, ad basin pedunculi prodeunt, singuli ex singula ala foliorum vltimæ scilicet oppositionis, simplices, longitudine fere caulis. Vid. Tab. V. fig. 3. lit. d. d.

Folia ramorum antecedentibus simillima, sed paulo angustiora maximis.

Fructus pedunculo sensim protracto, ad dimidium breuiori ramis, insidet, inuolucro deciduo parum inclinatus, constans baccis plurimis in corymbum digestis, quarum singulæ sunt

Drupæ globosæ, magnæ, nudæ, calice vix manifesto notatæ, rubræ, pulpa alba aquosa leuiter dulci refertæ

Semen est Nucleus cordatus bilocularis.

¶ *Figuram* plantæ

Fructum ferentis dedit primus Clusius in pannonicis, quam suam sibi fecit deinde descriptorum vulgus.

Florentis autem exhibuit primus Clariss. ROBERG, (Professor Medicinæ in Academia Upsaliensi Celeberrimus) in Disp. de Græscæa. Post eum optimam exhibuit excellentissimus Botanicus DD. Dillenius in Horto Elthamensi

Quam autem nos sistimus, illa exhibet plantam in primis pubertatis suæ diebus lectam (Tab. V. f. 3. lit. a.), quæ deinde excrescit, antequam defloreat, ad eandem magnitudinem, qua a D. Dillenio

nio repræsentatur, cadente autem flore fructum fert, qualem lit. b. demonstrat.

2. *Attributa singularia huius plantæ plurima sunt.*
Ex. gr.

Ramis duobus tantum, iisque simplicibus instrui plantam, singulare est in omnibus mihi notis. Non tamen nego, quod duorum aliorum rudimenta inferius, inque alis proximæ oppositionis foliorum latitasse, nunquam tamen prodiisse, obseruauerim.

Sterilem vero plantam nullos ramos producere, mirum est.

Folia vbique opposita esse: quatuor autem apicem caulis, vbi sterilis est planta; vel apices ramorum, vbi fertilis, coronare; singulare est.

Inuolucrum esse niuæ albedinis, flosculis autem (exceptis staminibus) omnino nigris, rarum est; communiter enim petala calice coloratiora esse solent & petala nigra sunt omnium rarissima.

Umbelle singulos radios in flore simplices esse, ex eadem basi communis receptaculi exsertos, absoluta vero florescentia in corymbum, mira metamorphosi, transmutatos, notabile est.

Plenos flores a petalis componi, commune est in plurimis plantarum familiis; perianthium florem plenum constituere in paucissimis adnotauimus (ut Caryophyllo Sinensi dicto); inuolucrum autem plenitudinem efficere, vix audiui vnquam. In hac autem planta florem sæpius plenum in Westrobothnia legi, qui tum sæpius, foliorum instar, viridis, crassus & persistens erat.

Officulum biloculare esse, vt in *Xanthio*, *Cordia* &c. in Corno quoque notabile est; alterum autem officuli loculamentum vacuum, alterum vero nucleo foetum notasse curiosum est; ex centum enim officulis, vna vice dissectis, duo tantummodo vtraque cavitata prægnantia obseruauit, reliquis omnibus in alterutra vacuis. Ideo ex vno semine vnicam plantam communiter prouenire, necesse

cesse est, quod etiam de Xanthio adnotavit Rupp. vide Tab. V. fig. 3 lit. c.

Folia circa autumnum decidere ad modum arborum, licet caulis minime lignosus sit, & paulo post pereat, in herbis notatu dignum.

1. *Periclymenum humile flore flori innato* Kyllingii in A. D. 2 p. 346. est huius plantæ variatio flore proli-fero, quam non semel in Finmarkia legi.

2. *Pyrola alfines flore Brasiliana.* Bauh. pin. 191. prod. 100. in Herbario Burseri adeo similis est huic, ac ouum ouo; excepto inuolucro, illius luteo, nostræ albo; hinc easdem, vt species, coniungere non audeo, albus enim color raro mutatur in flauum; & forte aliæ adhuc essent notæ in loco natali potissimum conspectui obuiæ. Forsan eadem est cum illa, quam depinxit Pluk. phyt 26. f. 3.

3. *Species* nostra differt ab Europæis congeneribus notissimis in hisce potissimum, quod

a. sit herba, reliquæ arbores;

b. *Vmbellam* obtineat vnicam;

c. *Inuolucro* gaudeat flosculis duplo longiori.

Conuenit autem cum congeneribus arboribus

a. *Caule* tetragono articulato;

b. *Foliis* oppositis, ouatis, neruosis, deciduis;

c. *Ramis* oppositis, tetragonis;

d. *Tempore florendi*, sic vt primum folia erumpere incipiant;

e. *Solo natali* succoso, vmbroso, pingui.

4. *Floret*, quamprimum e terræ sinu progerminat, in Smolandia scilicet primo Maji, in Westrobothnia circa finem Iunii, in Alpibus lapponicis ad finem Iulii. Per Westrobothniam iter facientes Cornum hanc niuea sua inuolucrorum albedine florentem vastissimas tegere syluas & nemora iucundo spectaculo admirabamur summopere.

5. *Morisonus* plantam nostram ad *Bacciferas* §. *seminibus pluribus* refert, cum nostra vnico tantum gaudeat officulo.

Rajus florem vnicum huic plantæ tribuit, nisi vero florem aggregatum intellexerit, inuolucrum certe pro corolla sumit.

Riuius Cornum refert ad *Tetrapetalos simplices*, & quidem ex sancita methodi suæ lege satis bene; hæc autem planta secundum adsumta eius principia ad flores *compositos ex regularibus tetrapetalis in ambitu*, & *tetrapetalis in medio* pertinet.

Tournefortius & alii Cornum ad *arbores* referunt, hæc autem herba est.

Hinc vt et ex infinitis aliis liquet, quid sentiendum sit de diuisione ista receptissima plantarum, in herbas & arbores, & an tanti sit, quanti illam fecere; & cur Plumierus, sectator accuratissimus Tournefortii, in hac re fere sola ab eo recesserit; nec non quod in calidioribus locis plures species arborescentes in singulo genere reperiantur, quam in Europæis frigidioribus.

- x. *Vsus* Baccarum parcior est, communiter enim ab incolis negligitur, nisi puerorum palatis arrideat; noxias tamen, vt putarunt veteres, esse baccas huius speciei omnino nego; vidi enim pueros, qui tres quatuorue pintas baccarum harum adsumferunt sine incommodo; adhæc nec sapor, nec genus, nec principia constitutiva, nec obseruationes eas venenatas pronunciant. Viris minus placent baccæ, cum aquosæ & dulces sint, his enim acria & solidiora vt præbeas, necesse est.

CONUALLARIÆ speciem 113. vide sub Hexandria Monogynia.

66. *ALCHEMILLA foliis simplicibus.*

Alchimilla vulgaris. Baub. pin. 319.

Alchimilla siue pes leonis. Rudd. vall. 2.

Alchimilla. Dod. pempt. 140. Frank. spec. 2. Rudd. hort. 3. Till. ab. 2. ic. 38. Lind. wikf. 2.

- x. *Alchimilla perennis viridis minor.* Moris. hist. 1. p.

Alchimilla minor. Tournef. inst. 502.

β. *Alchimilla perennis viridis maior*, foliis ex luteo viridibus. Moris. hist. 2. p. 195.

Alchimilla alpina procumbens minor. Pluk. phyt. 240. f. 1.

γ. In desertis siccioribus & graminosis Lapponiæ reperitur.

δ. Ex hac planta etiam duas (α. β.) distinctas species conficiunt Botanici recentiores, quæ tantummodo variationes sunt. Prior (α) est planta naturalissima, erectior, villosa & viridis. Posterior (β) autem caule procumbente rufescente, foliis glabris flavescentibus; hæc tamen variationes a solo loco, a sola naturali cultura oriuntur, nam in locis spongiosis pinguibus & graminosis ubique reperitur prior (α); In montosis, glareosis, siccioribus, calidioribus & exsuccis posterior (β).

ε. Canonem istum Botanicum, *Nullum dari stylum, qui non e medio floris, ex medio embryone, qui medium floris occupat, oriatur, cuique tyroni notissimum.* Dill. respons. ad Riv. 6. fere per totum regnum vegetabile obtinere, solo hocce excepto genere, cui accedit *Aphanes* & *Icosandria polygynia* cum *Zibaldia*, intelleximus: In omni enim *Alchemilla* inferitur stylus basi germinis & deinde iuxta latus eiusdem erectus adscendit.

67. **ALCHEMILLA** foliis digitatis.

α. *Alchimilla alpina quinquefolia.* Bauh. pin. 320. Scheuch. alp. 29.

Alchimilla alpina minor. Tournef. inst. 508.

β. *Alchimilla alpina, quinquefolii folio subtus argenteo.* Tournef. inst. 508.

Tormentilla alpina, folio sericeo. Bauh. pin. 326.

Pentaphyllum seu potius Heptaphyllum argenteum, flore muscoso. Bauh. hist. 2. p. 598.

γ. In Alpibus frequentissime, in sylvis nunquam videtur. δ. Etiam

2. Etiam ex hac vnica duas species (α . β .) confecerunt nonnulli, quarum prior (α .) folia radicalia caulinis minora; contra vero posterior (β .) inuerse folia radicalia caulinis maiora exhibet, vti etiam tota planta maior, sed huius differentiaē causæ itidem a loco deriuantur; cum enim in Alpibus tempore vernali frigido excrescant folia radicalia, a frigore coercita, permanent minora (α .); Si autem curæ hortulani committitur, maiora excrescunt folia radicalia contra frigidi cæli iniurias munita, & sæpe septem luxuriant foliis (β).
3. Vidi Holmiæ Hortulanos plantam hanc in fictilibus per totam hyemen in hybernaculis a frigore defensam conseruasse; qui vero locum natalem considerat, eam prope Holmiam frigore non perituram, facile credet.

DIGYNIA.

GENTIANÆ speciem §. 94. vide sub Pentandria Digynia.

TETRAGYNIA.

68. POTAMOGETON foliis oblongo-ovatis nantibus *

Potamogeton rotundifolium. Bauh. pin. 193. Lindw. 30.

Potamogeton. Fuchf. hist. 651. fig. optima.

α . In fluuiis Lapponiæ syluestris passim occurrit.

β . Hæc est vnica species, quam noui, cuius folia aquarum

rum superficiei innatant, Nymphææ ad instar.

7. Si crescat in loco, qui per æstatem exsiccat, mire mutat faciem & erecta, vt plantago parua, ex-
crescit.

69. POTAMOGETON *foliis cordatis amplexi-
caulibus.*

Potamogeton rotundifolium alterum. Gottsch. pruss.
205. f. 65. bona.

Potamogeton persoliatum. Raj. syn. 149.

8. Cum antecedenti, rarius licet, vt in fluuio mar-
garitifero Calatz-elfwen dicto, conspiciebatur.

70. POTAMOGETON *gramineum latiuscu-
lum, foliis & ramificationibus dense stipatis.*
Raj. syn. 149. t. 4. f. 3.

9. In fluuiis passim, præsertim in minoribus.

CLASSIS V.

PENTANDRIA.

MONOGYNIA.

71. PERSICARIA *mitis*. Bauh. hist. 3. p. 779.
Persicaria mitis maculosa & *non maculosa*. Bauh. pin.
 101.
Persicaria mitis maculosa. Frank. spec. 23.
Persicaria maculosa. Rudb. cat. 23. hort. 87. Lind:
 wikf. 20.
- a. In agris Nouaccolarum Lapponiæ, cerealibus im-
 mixta, cum feminibus eo allata, occurrit; locus
 eius natalis vero proprie non est in Lapponia.
- β. Variat foliorum disco maculato & non maculato,
 species hæc vnica. Variat etiam spicis albis & ru-
 bris, tamen eadem est.
- γ. Sexus partes in hocce genere numero diuerso, in
 distinctis speciebus, sese offerunt: Hæc enim stami-
 na sex & pistilla duo; *Persicaria vrens* dicta, stami-
 na sex & pistillum bifidum; *Persicaria foliis nicotia-
 nae* nota, stamina octo & pistilla tria sæpius profert.
 Hinc facile crederem florem vltimæ speciei maxime
 naturalem esse, confirmante id feminis figura, &
 summa eius, quoad faciem externam, conuenientia
 cum Bistorta, Helxine, Polygono in Octandria tri-
 gynia exhibitis.

72. GLAUX foliis elliptico-oblongis.

Glaux maritima. Bauh. pin. 215. Rudb. hort. 47. Till.
ab. 31. ic. 137.

Alsine bifolia fructu coriandri, radice geniculata.
Gottsch. pruss. 13. fig. 3.

- a. Ad littora maris septentrionalis, quæ Alpes lapponicas terminant, reperitur; copiosior tamen ad littora finus Bothnici.

73. LITHOSPERMUM aruense, radice rubra.
Bauh. pin. 258.

Buglossum aruense annuum, lithospermi folio. Tournef. inst. 134.

Anchusa angustifolia procumbens, lithospermi facie.
Boerh. lugd. 1. p. 189.

Echioides flore albo. Riv. mon. 10.

- a. In agris Nouaccolarum vidi aliquoties plantam hanc cum segete casu satam, num autem ad maturitatem hic perueniat, numue semina frigus brumale perferre possint, me latet.
- b. Rationem video nullam, cur maxima Botanicorum pars hanc e Lithospermi genere excludere audeat, eadem enim & facies & fructificatio, nisi a colore seminum distinguere velint.
- γ. In itinere obseruavi puellas elegantiae studiosas per Norlandiam, præsertim autem per Helsingiam, radices recentes, leuiter lotas, adhibere loco cosmetici, sic faciem pingentes grato rubore, vt rosarum amœnissimo adspectui vix cedens illarum vultus procorum oculos in se conuertat teneatque defixos, qui fucus lapponicarum virguncularum faciem, fuligineam fere, (rarius pice liquida lacte mixta inunctam, præcipue apud Nouaccolas, ne culices deuaſtent integram), inquinat nunquam.

74. MYOSOTIS *hirsuta aruensis maior*. Dill. giff. 55.

Myosotis minor aruensis. Rupp. jen. 1. p. 11.

Lithospermum aruense minus. Tournef. inst. 137.

Heliotropium minus angustifolium aruense seu hirsutum. Boerh. lugd. 1. p. 190.

Echium scorpioides aruense. Bauh. pin. 254. Lind. wikf. 11.

Echium scorpioides. Till. ab. 24. ic. 22.

Echium vulgare, flore caruleo. Rudb. cat. 15. vall. 12. hort. 37.

• In Lapponia Umenfi rarius illam obseruauit.

75. MYOSOTIS *glabra pratensis*. Dill. giff. 67.

Myosotis palustris maior. Rupp. jen. 1. p. 9.

Lithospermum palustre minus, flore caruleo. Tournef. inst. 137.

Heliotropium minus angustifolium palustre, seu glabrum. Boerh. lugd. 1. p. 190.

Echium scorpioides palustre. Bauh. pin. 254.

• In Lapponia, tam deserta, quam alpina floret mense Iulio.

• Quæro, numne hæc specie conueniat cum antecedenti planta & tantummodo sit variatio a loco aquoso & succoso producta, qui plantæ magnitudinem auget, hirsutiem destrueret, & corollam expanderet? Ita a priori facile videretur! qui vero hæc certo determinare cupit, consulat effectus culturæ.

• Genus hoc a Knautio fil. Scorpiurus dictum, dato autem a Cl. Dillenio perfectiori caractere vocatum fuit Myosotis, & in locum Myosotidis Ceraatii nomen hocce introductum, superfluo itaque facto Scorpiuri nomine vtor ad designandum Scorpioidis Tournef. seu Campoidis Rivini genus (F. B. 226), cum siliqua representet formam caudæ scorpionis conuolutæ.

76. ASPERUGO. *

Asperugo vulgaris. Tournef. inst. 135.

Buglossum sylvestre caulibus procumbentibus. Bauh. pin. 257.

Alysson echioides germanorum. Rudb. hort. 5. Till. ab 3.

Alyssum germanorum. Frank. spec. 3.

Aparine maior. Lind. wikf.

α. In Lapponiæ desertis, præsertim ad casas Lapponum, non infrequenter obseruatur.

β. Cum vnica modo species huius generis mihi nota sit, differentiam adponere inutilis esset vanitas; quis enim distinctionem facere posset, inter aliquod existens, & aliquod incognitum, vbi nulla datur idea rei distinguentis. (F. B. 293.)

77. LYCOPSIS foliis lanceolatis, calicibus fructuum erectis.

Echioides. Riv. mon. 10. Dill. app. 100.

Buglossum sylvestre minus. Bauh. pin. 257. Tournef. inst. 134.

Buglossum aruense echioides minus. Frank. spec. 7.

Borrago sylvestris echioides, flore caruleo. Rudb. car. 7. hort. 17. Till. ab. 10.

α. In agris Nouaccolarum Lapponiæ copiose prouenit.

β. Essentialis huius generis character lepide in tubo corollæ incuruo consistit. Vide C. G. 106 Dill. app. tab. 3.

γ. *Echioidis* nomen nolo (F. B. 226), cuius locum potius occupet superfluum quoddam, inque hac familia semper synonymon, nec certa sede ante hac fixum *Lycopsis* dictum. (F. B. 242.)

78. ANDROSACE calice fructus paruo.

Androsace montana, flore minore. Buxb. A. R.

Androsace vulgaris latifolia annua. Cels. upf 10.

Alfine minor, Androsaces alterius Matthioli facie.
Bauh. pin. 251. prod. 113. *Alfi-*

Alfina verna, Androsaces capitulis. Bauh. pin. 251.
prod. 118.

Alfina affinis, Androsace dicta minor. Bauh. pin. ibi-
dem.

- a. Plantam hanc in Lapponia rarissime, in Alpibus bis tantum vidi.
- β. Quantum ex descriptionibus & Burseri Herbario colligere licet, videtur Bauhinum eandem plantam ter in pinace descripsisse.

79. PRIMULA floribus erectis fastigiatis.

Primula veris rubro flore. Tournef. inst. 124.

Primula veris flore purpureo. Rudb. cat. 34.

Primula veris umbellifera minor flore purpureo. Rudb.
hort. 93.

Verbasculum umbellatum alpinum minus. Bauh. pin.
242.

Cæsar inter herbas, aut Regulus. Siml. alp. 130.

- a. Hæc primula, quæ per campos Scanenses, Uplandiæque prata primo vere transeuntium oculos fulgenti florum suorum purpura in se conuertit, non prodibat in conspectum per totum iter, nisi postquam Alpes lapponicas conscenderem, vbi parcissime proueniens floribus duobus tribusue modo instruebatur, iisque admodum pallidis, adeo vt in Alpibus lapponicis nec mereatur nomen Cæsaris, nec Reguli: Caulis tamen plantæ hic locorum ad spithamæ vnus longitudinem & ultra adscendebat; id quod vix alibi in Suecia obseruare licet.
- β. Quod Primula veris & Auricula vrsi eiusdem sint generis plantæ, docet conuenientia omnium partium fructificationis, præterquam quod fructus in altera breuior, in altera vero oblongus magis reperiatur; & quod limbus corollæ in altera sit turbinatus, in altera vero planus, in alia specie concauus: Sed hæ notæ in omnibus speciebus distinctis differunt, hinc vt specificæ, non vero vt genericæ considerari debent.

7. Coniunctis generibus hisce duobus (β), nomina ambo excludo, ne quis sub alterutro retento nomine vnam modo ex iis intelligat plantam, cum præterea ambo per se erronea sint. (F. B. 221.) Ne vero nimis nouum in antiqua planta nomen fingam, *Primule* vocabulum, excluso veris epitheto, retineo. (F. B. 242.)

80. MENYANTHES *foliis ternatis.* *

Menyanthes palustre latifolium (& *angustifolium*) *triphyllum*. Tournef. inst. 117.

Acopa. Moris. hist. 3. f. 15. t. 2.

Trifolium palustre. Bauh. pin. 327.

Trifolium aquaticum. Frank. spec. 29. Lind. wikf.

38.

Trifolium fibrinum. Till. ab. 66. ic. 157.

Boskaps-Missne. Westrobothniensibus.

a. In paludosis deserti locis sæpius, in Alpibus Iaponicis rarius, in Westrobothnia autem omnium copiosissime crescit.

β . Rationem sufficientem video nullam, ob quam *Nymphoidem* Tournef. ab hocce genere distinguant, ne quidem vllam a facie externa; cum illam Americanam foliis *Nymphææ* genuinam *Menyanthis* esse speciem, dubitet nemo.

7. Nouaccolæ in Lapponia, vt & Westrobothnienses radices huius plantæ in riuulis copiose pronatas efodiunt, easque pecoribus in penuria sceni ac pabuli exhibent, quæ easdem consumunt totas.

3. Sic urgente annonæ sæuitia radices siccatas puluerisatasque miscet cum parua quantitate farinæ cerealium, & inde conficit miserum Nouaccolarum vulgus panem, qui admodum amarus est & detestabilis; modum, quo panem hunc conficiunt, pete ex Elfwingi diff. de Trifolio aquatico, Aboæ habita, licet ille *Menyanthen* pro *Calla* habuerit; quam vide sub *Gynandria polyandria*.

5. Rustici quamplurimi per Westrogothiam folia huius plantæ amara, deficientibus conis Lupuli (Humuli), pro conficienda cereuisia adhibent, quod balsamandi artificium æque ab acescentia defendit, ac vnquam Lupulus vel amara Gentianella, (vid. *Bromelius in Lupulologia*), cum amara omnia alcalina & acidis contraria sint.
6. Bartholinus, Sim. Paulli & alii plurima de scorbuto septentrionalium a frigore, deque copia plantarum antiscorbuticarum in regionibus hyperboreis exclamarunt, inter quas huic plantæ locum fere primum concedunt. Adseuero tamen, me nullum vnquam in tanto Laponum numero, qui Laponiam inhabitant, scorbuto obnoxium, vidisse, vel audiuisse, licet in climate omnium frigidissimo habitent, licet nullum vegetabile pro cibo ordinario, ne quidem panem, vnquam adsumant. Contra vero populos vndique adiacentes nullo morbo frequentius, quam scorbuto laborantes vidi. Rationem alio in loco reddere animus est.

81. *LYSIMACHIA foliis lanceolatis, caule corymbo terminato.*

Lysimachia lutea maior. Bauh. pin. 245. Lind. wikf.

22.

Lysimachia lutea vulgaris. Rudb. cat. 26.

Lysimachia lut. vulg. perennis. Rudb. hort. 69.

Lysimachia vulgaris lutea spicata. Till. ab. 41.

Lysimachia. Till. ic. 125.

Nummularia erecta Rivini. Rupp. jen. 1. p. 18.

- a. In desertis, iuxta fluuios, aliquando in conspectum prodit.
- b. *Rivinus* & *Ruppius* nomen *Lysimachia*, quod antiquissimum (F. B. 241.), a Rege, plantarum amatore (F. B. 237.), citra noxam scientiæ impositum (F. B. 239.), adeoque optimum, male expungere tentarunt; inque locum eius *Nummularia* vocabulum,

lum, quod peius est (F. B. 231. 234.) & contraria (F. B. 232.) nititur metaphora, substituerunt.

82. **LYSIMACHIA** *ex alis foliorum thyrsofera.* *
Lysimachia bifolia, flore globofo luteo. Bauh. pin. 246.
Lysimachia in alis foliorum florens. Lind. wikf. 22.
Lysimachia salicaria. Rudb. cat. 26. hort. 69. Till.
 ab. 41.

α. Ad riuulos in desertis Lapponiæ passim.
 β. Corolla huius plantæ fere ad basin vsque diuisa est, ut vix conspicuo vngue cohæreat.

83. **CAMPANULA** *foliis radicalibus reniformibus, caulinis linearibus.*

Campanula minor. Till. ab. 12.

Campanula minor rotundifolia. Lind. wikf. 6.

Campanula minor rotundifolia vulgaris. Bauh. pin. 93.

Campanula minor rotundifolia vulgaris, flore cæruleo. Tournef. inst. III.

Campanula minima, flore cæruleo. Rudb. cat. 9. hort. 21.

Campanula, vel *Campanella minor*. Frank. spec. 7.

α. *Campanula minor rotundifolia vulgaris*, floribus candidis. Tournef. inst. III.

Campanula minima, flore albo. Rudb. hort. 21.

β. Ubique in desertis occurrit.

γ. Variat corolla alba (α), & vix vllam vidi plantam corolla cærulea, rubra, aut purpurea, quæ non in albam aliquando mutata fuisset. Patet hinc curioso rerum Physicarum scrutatori:

Cur in summo septentrione, in summo frigore, color albus frequentior sit in floribus, in Lichenoidibus, nec non per hyemem in Tetraone Lagopo, in Lepore, Mustela, Sciuro, niue & glacie, immo in ipsis corporibus atque cute incolarum;

Cur

- Cur contrarium in regionibus calidis;
 Cur omnes fere plantæ, lapides & animalia in superficie soli obiecta coloratiora sint, quam in opposita;
 Cur flores speciosiores in calidis, quam in nostris frigidis locis.

84. CAMPANULA *alpina linifolia cerulea.*
 Bauh. pin. 93.

Campanula alpina rotundifolia minor. Bauh. prod. 342
 figura.

Campanula alpina, caule folioso. Bocc. mus. tab. 103.

- α. Passim legi plantam hanc circa finem Julii florentem in Alpibus lapponicis, extra quas ea nunquam nobis obuia fuit.
 β. Faciem antecedentis primo intuitu satis exacte refert; foliis tamen pluribus instruitur caulis, & e summitate plures prodeunt flores. Vtrum sit variatio, an vero distincta species, facile fuisset dictu, nisi folia radicalia ante iam destructa fuissent, quam eam videre licuit.

85. CAMPANULA *caule vixifloro.* Tab. IX. fig. 5. 6.

- α. In Alpibus nostris rarissima est planta, quæ floret circa initium Julii; fructum vero in fine eiusdem mensis producit.
 β. Plantam hanc nouam esse puto, cum apud Botanicos nullam huius obseruauerim descriptionem, vel figuram; hincque breuem eius descriptionem exhibeo, & eandem repræsentato (fig. 5.) florentem, (fig. 6.) autem fructu maturo grauidam.
 γ. *Radix* fibrosa, annua.

Caulis simplicissimus, digiti longitudine, oblique erectus, teres, integer.

Folia caulina sex vel septem alterna, quorum infima verticaliter ouata; media lanceolata; summa

linearia; ex hisce vltimum flori supponitur.

Flos vnicus caulem terminans, nutans, corolla campanulata, versus basin contracta, cærulea, cetera cum §. 83. conueniunt.

Fructus turbinato-ouatus, (pyriformis vulgo), ratione plantæ maximus, leuiter inclinatus, tribus foraminibus prope coniunctionem capsulæ cum coronante calice peruius.

86. POLEMONIUM. *

Polemonium vulgare cæruleum. Tournef. inst. 146.

Rudb. lapp. 99.

Vulneraria alata, blattariæ flore cæruleo. Moris. hist.

3. p. 605.

Valeriana cærulea. Bauh. pin. 164.

Valeriana græca. Frank. spec. 22. Till. ab. 67.

Valeriana græca, flore cæruleo. Rudb. vall. 35. hort.

115.

γ. *Polemonium vulgare album.* Tournef. inst. 146.

Rudb. lapp. 99.

Valeriana græca, flore albo. Rudb. vall. 35. hort.

115.

β. In Alpibus lapponicis Tornoensibus rarius occurrit, quam alias per totam Sueciam exhibent horti.

γ. Vidi ex eadem radice caules plures enatos, horumque alios floribus cæruleis, alios albis superbire; radicem effossam ex vno eodemque corpore conitare conuictus fui. Vtinam adfuissent, quorum ex sententia color distinctas constituit species!

87. HYOSCYAMUS *vulgaris* & *niger.* Bauh. pin. 169. Frank. spec. 17.

Hyoscyamus niger. Rudb. cat. 21. hort. 55. Lind. wikf. 19.

Hyoscyamus. Riv. mon. 152.

α. Vnica modo vice eam legi in Lapponia Umenfi, ad templum Lykfele.

β. Pi-

β. Pithoæ, quæ Westrobothniæ vrbs, hæcce planta a Consule, hortuli sui amatore, mihi tanquam rarissima, eiusque cura educata monstrabatur.

88. DIAPENSIA. * Tab. I. fig. 1.

Androsace alpina perennis angustifolia glabra, flore singulari. Tournef. inst. 129.

Sedum alpinum gramineo folio, flore lacteo. Bauh. pin. 284.

Sedum alpinum III, lacteo flore. Clus. pan. 490.

Sedum minimum alpinum muscoides. Park. theatr. 736.

α. Per omnes Alpes nostras vulgatissima est planta, per Sueciam alias nullibi obuia, corolla nitente nivea gaudens.

β. Genus huius plantæ nouum, nec ab vlllo alio traditum est, cuius characterem dedimus in C. G. 147.

γ. Tournefortius hanc cum Androsaces speciebus commiscuit, a quibus diuersissima est. Etenim

Calix Androsaces primus, est inuolucrum umbellulæ, quod in nostra abest; nisi quis inferiora foliola calicis pro inuolucro sumeret triphylo.

Perianthium Androsaces monophyllum, pentagonum, semiquinquefidum, acutum; *Diapensia* vero octophyllum, obtusum.

Corollæ tubus in *Androsace* superne clausus; in nostra peruius, vel apertus est.

Staminum filamenta intra tubum includuntur in *Androsace*; tubo vero imponuntur nuda in *Diapensia*.

Pistillum totum intra tubum corollæ absconditur in *Androsace*, & stigmate globoso instruitur; in *Diapensia* vero stylus tubo longior est & stigma obtusum.

Pericarpium in *Androsace* est uniloculare; in *Diapensia* vero triloculare, triualue.

Ergo diuersi generis esse plantas, demonstratum est, secundum (F. B. 166. 167. 170.).

- d. Nomen antiquum & vacuum vagumque huic generi imponimus, idque Diapensiæ titulo ornamus.
- e. Figuræ Authorum omnes pessimæ sunt, nec nostra optima, cum secundum specimen siccum exsculpta sit, vnde flos nimis planus & antrorsum reflexus conspicitur, cetera sese satis bene habent.
- z. Descriptionem, cum sit planta mere alpina, & rarius obuia, breuem adnectam:

Radix fibrosa, perennis.

Caulis mox e radice surgens in plures ramulos, simplices, diffusos, ad summum digitalis longitudinis, vndique foliis vestitos, diuiditur.

Folia linearia, obtusa, fere membranacea, neruo longitudinali superius concauo, inferius prominulo instructa, longitudine vnguis, extrorsum paulo latiora, imbricatim sibimet inuicem ad basin incumbentia, superna parte vndique patentia, perennia; inferiora tandem marcescentia, non decidua.

Pedunculus longitudine pollicis transuersi ex apice rami exsurgit, rectus, tenuis, vnico flore instructus, qui corolla alba notabilis.

Faciem sedi referunt rami foliis imbricatis tecti, inque tophum congesti, vnde nomen apud veteres.

89. AZALEA *maculis ferrugineis subtus adspersa.*
Tab. VI. Fig. 1.

Chamærhododendros alpina glabra. Tournef. inst.
604.

Ledum alpinum, foliis ferruginea rubigine nigricantibus. Bauh. pin. 468.

- a. Fruticulus hunc tantummodo in Alpibus lapponicis hæctenus videre licuit, & in quibusdam modo locis siccis, & aridis copiose.
- β. Videtur quidem esse eiusdem speciei planta cum supra allegatis, quod si ita se habeat, sane vel nimis desleat a genio suo fruticulus hic in frigidis nostris Alpibus, vel imperfectæ sunt descriptiones

& figuræ apud Authores. Ne itaque tot dubia aliis moueat nostra planta, quot in allegata altera mihi suborta fuere, en figuram, Tab. VI. fig. 1. & descriptionem.

γ. *Radix* lignosa, fibrosa, perennis.

Caulis lignosus, fruticosus, scaber, spithamæus, protrudens ramos plures tres quatuor quinqueue ex eodem puncto, ex apice ramuli anni præcedentis, (vt in Pinu), distantes, cortice tectos inæquali, per senectutem deciduo, nouo subtus regenerato.

Folia elliptica, rigida, perennia, margine vndique deorsum flexo, neruo longitudinali superne concavo, inferne prominulo; disco foliorum superne viridi & veluti punctis asperato, inferne autem griseo pallido, punctis vix conspicuis, ferruginea rubedine se prodeuntibus, adperso. Folia hæc petiolis vix manifestis adfiguntur ramulorum parti, quæ anno proxime præterito excreuit; situ opposita, sed valde conferta, vt situs vix distingui queat; communiter duodecim in singulo ramulo, vndique per orbem patentia, conspiciuntur.

Gemma ramulos terminans ac intra folia circumstantia posita dehiscit vere, e qua flores tres, totidem pedunculis simplicibus, rufescentibus, scabris, insidentes prodeunt.

Floris corolla saturate violacea seu purpurea est, longitudine folia plantæ superans.

δ. Notabile omnino in hocce genere est, quod staminum filamenta, ipso receptaculo inserta, a petalo distincta sint, quod in floribus monopetalis adeo rarum est, vt monopetali notam essentialem in filamentorum coalitione cum corolla statuerint Vailantius & Cl. Pontedera, quod vero in hocce genere & Aloë Dill. exceptionem sibi expetit.

ε. *Chamærhododendros* sesquipedale (F. B. 249.) & confarcinatum (F. B. 225.) nomen commutato cum *Azalea*, a solo natali sic dicta.

90. AZALEA ramis diffusis procumbentibus. Tab. VI. fig. 2.

Chamæbododendros alpina serpyllifolia. Tournef. inst. 604. Scheuch. alp. 34. & 424.

Chamæcistus serpyllifolia, floribus carneis. Bauh. pin. 466.

Chamæcistus altera. Clus. pan. 58.

Lychnis alpina frutescens minima, flore ruberrimo. Rudb. lapp 98.

Anonymos fruticosa, foliis ericæ bacciferae Matthioli. Bauh. hist. 1. p. 527.

α. Nulla in Alpibus nostris hocce fruticulo vulgatio-
est planta, qui Ericæ instar totos vastissimos cam-
pos alpinos obuestit, si modo sterilis, siccus & sa-
bulosus sit locus.

β. Singulares sunt mores huius fruticuli, utpote qui
ramulis licet gaudeat firmis rigidisque, a terra ta-
men non discedit, sed cum ea quasi adglutinus,
vel ad eam summo pondere veluti depressus, vndi-
que & distincte expansis, ut in Herbario sicco, ra-
mulis non eleuatur, sed Hypni in modum procum-
bit, quamuis nec serpat, nec radices emittat e ra-
mis. Foliorum etiam planum supinum superiora
versus flectitur, & folia supra ramos expanduntur,
ne calore solis exsiccentur caulis.

γ. Figuram huius plantæ alpinæ exhibeo, cum ab
omnibus erecta pingatur hæc planta valde de-
pressa.

δ. Descriptio brevis huius plantæ sit hæc:

Radix lignosa, fibrosa, perennis.

Caulis lignosus, brevis, crassitie pennæ anserinæ vel
minori, mox in ramos varios inordinatos, ligno-
sos, teretes, spithamæos aut cubitales, vndique
dispersos, diffusos, terræque adpropinquantes
deliquescens.

Folia magnitudine & figura Thymi, semperuiren-
tia, opposita, petiolis vix manifestis infidentia,
marginibus reflexa, superne glabra viridia, inferne
palli-

pallidiora, linea longitudinali superne concaua, inferne prominente notata.

Flores ex apicibus ramulorum tres communiter prodeunt pedunculis totidem rubris simplicibus & erectis infidentes. Calix floris ruber est (in antecedenti viridis), sed persistens; corolla autem campanulata erecta. Cetera in caractere vide C. G. 151.

91. HEDERA *foliis lobatis & ovatis.*

α. *Hedera humi repens.* Bauh. pin. 305.

β. *Hedera helix.* Frank. spec. 33.

Hedera maior sterilis. Bauh. pin. 305.

Hedera arborea. Lind. wikf. 18.

γ. *Hedera arborea.* Bauh. pin. 305.

Hedera arborea corymbosa. Frank. spec. 33.

δ. A Nobiliff. Rudbeckio inter plantas in itinere lapponico obseruatas enumeratur, a me tamen visa non fuit. Obseruandum etiam est, quod in eo catalogo non modo plantæ intra fines Lapponiæ visæ, sed etiam quæ in itinere per Lapponiam obuam venerunt rariores sine distinctione allegentur.

ε. Hedera alias per Sueciam est planta maxime rara, vidimus modo eandem in pluribus locis Scaniæ; ad templum Hallaryd in Smolandia; in monte specioso Omberg Ostrogothiæ; ad Acidulas Wikfbergenses, inque monte Korpberget in Sudermannia. Plura loca videbis in dissertatione sub præsidio Rudbeckii fil. de hedera habita Ups. 1716. allegata.

ζ. Variationes istæ tres (α. β. γ.) sunt tantummodo differentiæ ætatis; nam:

α. *Infantia* est, dum caulis humi repit, & folia lanceolata integra promit.

β. *Pueritia*, dum caulis arbores &c. inuadit, folia lobata & angulata profert, qualis in Suecia communiter reperitur.

γ. *Virilis ætas*, dum fulcimenta dimittit, & folia ovato-cordata integerrima producit.

92. RHAMNUS *inermis*, *foliis annuis*.
Frangula. Dod. pempt. 772. Tournef. inst. 612.
Frangula seu Alnus nigra. Rudb. hort. 43.
Alnus nigra. Frank. spec. 32. Till. ab. 3.
Alnus nigra baccifera. Bauh. pin. 428. Lind. wikf. 2.
 α. In deserto Lulensi cum Pinguicula (§. 11. β.) ad
 riuiulum lapideum copiose, alibi raro occurrit.
 β. Quod Frangula sit eiusdem generis cum Rhamno,
 dicitur figura & proportio partium floris, præsertim
 nota ista essentialis, nimirum squama filamentum
 singulum tegens (F. B. 171. 173.), licet numerus
 deflectat (F. B. 178.) & sexus inconstans sit ac fru-
 ctus omnibus modis contrarius. Facies & vires hæc
 confirmant. (F. B. 168.)

DIGYNIA.

93. CHENOPODIUM *folio sinuato candicante*.
 Tournef. inst. 506.
Atriplex sylvestris, folio sinuato candicante. Bauh. pin.
 119.
Atriplex sylvestris, folio candicante. Lind. wikf. 4.
Blitum minus vulgare. Rudb. cat. 7. hort. 17.
Blitum. Till. ab. 7.
 α. In locis ruderatis ad domos puta Nouaccolarum,
 vel stabula Lapponum syluaticorum sæpius viget.
94. GENTIANA *corolla hypocrateriformi, tubo
 villis clauso, calicis foliis alternis maioribus*.
*Gentiana pratensis flore quadrifido cæruleo, calyce fo-
 liaceo*. Cels. upf. 22.
Gentianella. Rudb. cat. 18. hort. 45.

Gentianella flore cæruleo. Till. ab. 30.

Gentianella ramosa cruciata, flore cæruleo nebuloso.
Lind. wikf. 15.

Gentianella fugax autumnalis elatior, centaurei minoris foliis. Raj. syn 275.

Gentianella altera purpurea (violacea est) minima Columnæ. Moris. hilt. 3. p. 483. f. 12. t. 5. f. 9.

Amarella. Frank. spec. 3.

α. In Lapponia Umeni semel vidi plantam hanc, alias per totam Sueciam frequentissima existit.

β. in Gentianellarum cohorte tot difficultates occurrunt circa species determinandas, ut vix explicabiles sint vlli, omnibus istis speciebus non instructo; difficillime omnino admitti possunt in genere Gentianæ differentiæ aliæ, quam quæ a sola corolla desumuntur, hinc in iisdem examinandis maiorem curam impendamus, oportet. Hæc nostra gaudet corolla hypocrateriformi, seu tubo cylindræo & limbo plano est instructa. Limbus hic quadripartitus est, & lacinia fere ouatæ, intra singulam laciniam petali oritur minor lacinula in capillamenta numerosa minima fere ad basin suam diuisa, quæ conueniens cum reliquis tubum quasi barba claudit. Calix quidem monophyllus est, sed ultra dimidium diuisus, cuius lacinia duæ oppositæ exteriores ouatæ, planæ, erectæ, interioribus alternis sexies ad minimum maiores. Stamina quatuor.

γ. Facile crederem plantam nostram tantummodo esse variationem *Gentianæ pratensis flore lanuginoso* C. B. seu *Gentianæ autumnalis ramosæ* C. B. Cels. upf. 22, cum simul nascantur hæ species per Sueciam, & facie adeo conueniant, ut vix ac ne vix quidem sine flore distingui queant. Flos deinde prædictæ Gentianæ omnino similis est ei, quem nostra (β.) exhibet, nisi quod illa in quinque diuidatur lacinias & calix sit quinquefidus, laciniiis æqualibus, sed an hæc tanti?

- δ. Rusticis febre intermittente laborantibus exhibitum fuisse decoctum amarellæ huius herbæ, a concionatoribus quibusdam, aliquoties in Suecia vidi, felici interdum cum successu; hinc apud eosdem sub nomine, *surgere & ambulare*, innotuit.
- ε. Plantam hanc loco Humuli seu Lupuli in conficienda cereuisia adhiberi a Suecis, docuit Bromel in Lupulologia.
- ζ. *Gentianæ & Centaurii minoris Tournes.* genera coniungo, sic dictitante natura. Partes femininæ utriusque exacte similes sunt (F. B. 173), capsula scilicet oblonga, unilocularis, bivaluis, seminibus parvis futuræ valuularum adfixis; *styli* nulli; *stigmata* duo, reflexa. Corolla deinde marcescit in utrisque, nec tamen decedit. Fructus itaque ab omnibus aliis distinctissimus est (F. B. 171. 173.), ergo eiusdem generis sunt ambo. Corolla in hoc genere characterem sufficientem nequaquam exhibet, nam in *Gentiana officinarum* plana & fere rotata est; in *Pneumonanthe*, campanulata; in hac specie, hypocrateriformis; in sequente, infundibuliformis. *Centaurii* aliæ species quinquefida corolla, aliæ quadrida, aliæ vero octofida gaudent. Ergo in hoc genere corolla suffragium ferre non poterit (F. B. 170.). Facies & amaror omnium specierum hæc confirmant. Vide characterem C. G. 197.
- η. Coniunctis hisce duobus generibus (ζ), etiam nomina coniungi debent (F. B. 213.), utrumque nomen laudabile est (F. B. 237.), retineo itaque in memoriam Regis Gentii nomen hoc, cum vulgatus sit, pluresque contineat species, nec ut *Centaurium maius & minus*, adeo æquiuocum.

95. GENTIANA corolla infundibuliformi, denticulo laciniis interposito.

Himmelstengel. Siml. alp. 130.

? *Gentianella minor verna carulea, stellato flore.* Barrel. ic. t. 109. f. 2.

- e. In Alpibus nostris altissimis, versus plagam borealem præcipue, copiose prouenit planta hæc contemplatorem eximio suo suarum corollarum colore cæruleo in summam admirationem rapiens.
- f. Quænam hæc sit apud Authores, certo determinare nec possum, nec curo, cum plures similes occurrant, nec descriptionibus vel figuris a se inuicem sufficienter distinctæ sint. Variationes pro speciebus venduntur & synonyma miscentur, vt ne Mercurius e cælo dimissus hisce soluendis nodis sufficeret, & etiamsi eos solus soluere posset, nos tamen æque doctos, ac antea, dimitteret. Sequentes proxime ad nostram accedunt & ex his vnica omnino est; scilicet:

Gentiana alpina verna maior & minor C. B.

Gentianella alpina breui folio C. B.

Gentianella alpina æstiuæ centaureæ minoris foliis C. B.

Gentianella omnium minima C. B.

- g. Vt nostra planta ab omnibus aliis distingui queat, eam describam paucis:

Radix fibrosa, mininia, annua.

Caulis simplex, filiformis, quodammodo erectus, vel leuiter inclinatus, crassitie setæ porcine maioris, longitudine digiti, in quatuor vel quinque internodia, quorum superiora sensim longiora, distinctus.

Folia ouata, parua, sessilia, quorum quatuor radicalia obtusiora, caulina vero acuminata opposita.

Ramus simplicissimus ad singulum geniculum caulis exferitur vnicus in ala foliorum, (non opposite & vtrinque) situ alterno, secundum longitudinem caulis, quorum inferiores rami longiores, non vero altiores sunt; singuli vnica, duplici, rarius terna foliorum oppositione instructi.

Flos vnicus singulosque ramos terminat erectus, calice prismatico, pentagono, leuiter pentangulo, vix ad dimidiam partem quinquefido, laciniis tenui-

tenuibus erectis. Corolla infundibuliformis est & limbus parvus, quinquepartitus, patens, acutus; singulæ lacinulæ interponitur denticulus concolor, sed erectior, secundum motum folis leuiter, vt & ipsæ lacinia, inflexus.

Obs. Sæpe ad altitudinem digiti transuersi non adscendit, ramis destituta, flore tantum vnico instructa.

δ. Figuram plantæ nostræ exactam habebis, si Gentianæ XI. Clus. pan. imponas florem (demta magnitudine) in Gentiana VII. Clus. pan. pictum, hinc aliam addere superfluum foret.

96. GENTIANA *maior lutea.* Bauh. pin. 187.
Rudb. lapp. 98.

Gentiana rubra vera. Frank. spec. 15.

Gentiana. Dod. pempt. 340. Rudb. hort. 45.

α. Ab Archiatro Rudbeckio itidem inter plantas lapponicas recensita fuit. Quantum nobis constat, illa non occurrit in Lapponia, nec in vlla parte Sueciæ aut Scandinaviæ nostræ, nisi tantummodo in Noruegiæ quadam parte, Wallers dicta. Nec in Dalekarlia, vt fama fert, vllibi pronascitur.

97. RIBES *alpinus dulcis.* * Bauh. hist. 2. p. 95.

Ribes sylvestris, baccis rubris. Frank. spec. 36. Till. ab. 59.

Ribes sylvestris, fructu rubro. Lind. wikf. 32.

Ribes sylvestris. Rudb. cat. 36. hort. 96.

Grossularia vulgaris, fructu dulci. Bauh. pin. 455.
Tournef. inst. 640.

Vitis, Ribes alpinus dulcis. Rudb. it. 9.

Mobær. Suecis.

Taikinais. Finnonibus.

α. In desertis Lapponiæ Umensis, Pithoensis & Tornoensis frequens. Nullibi autem terrarum eandem vidimus copiosiore, quam in Ostrobothnia, inter Chri-

- Christianiam & Bicerneburgum, iuxta viam maritimam.
- β. Licet aliqualis videatur differentia, quoad faciem externam, Grossulariam & Ribes intercedere, distinguere tamen non debent, cum partes fructificationis id non permittant.
98. RIBES *acidus ruber*. Bauh. hist. 2. p. 97.
Ribes fructu rubro. Rudb. cat. 36. hort. 96. Till. ab. 59. Lind. wikf. 32.
Ribes hortensis, baccis rubris. Frank. spec. 36.
Ribes domestica, fructu rubro minori. Rudb. vall. 30.
Grossularia multiplici acino; seu non spinosa hortensis rubra, seu Ribes officinarum, Bauh. pin. 455.
Vitis vinifera Ribes sylvestris dicta, fructu rubro. Rudb. it. 9.
Vitis, Ribes sylvestris, fructu maiore. Rudb. it. 9.
Johannes-beeren mit rothen träublein. Schell. botn. 30.
Ræda Winbær. Suecis.
Wina-maria. Finnonibus.
- α. In Lapponiæ Umenis desertis ad Alpium latera; omnium copiosissime autem prope Tornoom occurrit.
- β. Variat baccis albis dulcibus, sed species est eadem.
99. RIBES *vulgaris, fructu nigro*. Rudb. vall. 32.
Ribes maior, fructu nigro. Rudb. cat. 36 hort. 96.
Ribes sylvestris, baccis nigris. Frank. spe. 36. Till. ab. 59.
Ribes multiplici acino, fructu nigro. Lind. wikf. 32.
Ribes nigrum vulgo dictum, folio olente. Bauh. hist. 2. p. 98.
Grossularia non spinosa, fructu nigro. Bauh. pin. 455.
Vitis, Ribes sylvestris, fructu nigro olente. Rudb. it. 9.

Johannes-beeren mit schwarzen tränblein. Schell.
botn. 30.

Distron. Septentrionalibus Sueciæ.

Ludin-maria. Finnonibus.

α. In desertis, præsertim Lapponiæ Tornoensis, frequens, omnium autem vulgatissima in maritimis Tornoensibus.

β. Genus hoc, excepto numero, quoad partes floris omnes, nec non faciem externam, conuenit cum Icosandriis, animus itaque fuit omnium primo ad Icosandriam referre omnes flores, vbi stamina calici inferta sunt, absque vilo respectu numeri habito, nisi postea obseruassem aliquot genera, quæ secundum istam legem ad Icosandriam trahi debuissent, nec tamen ad naturalem istam classem a natura ipsa referuntur; ideoque ad Icosandriam staminibus pluribus gaudentes flores referendos decreui.

100. SELINUM *palustre leuissime lactescens.*

Thysselinum palustre lactescens. Bauh. pin. 162. prod.
85.

Thysselinum palustre. Tournef. inst. 319.

Thysselinum angustifolium. Riv. pent. 20.

Caruifolia. Vaill. par. t. 5. f. 2.

Daucus palustris. Frank. spec. 11.

Carum aquaticum. Rudb. cat. 10. hort. 25. Till. ab.
15. ic. 10.

Cuminum seu carum aquaticum. Frank. spec. 11.

Radix musci. Scheff. lapp. 303.

Ierb. Lappis.

α. Vbique in paludibus Lapponiæ desertæ & syluestris obuium.

β. Notabilem huius speciei variationem, *umbella prolifera*, vidi in Lapponia, vbi scilicet radii laterales omnes umbellæ vniuersalis duplo longiores solito erant, nec umbellulas, sed umbellas compositas ferebant.

9. Radices, deficiente Tabaco, præsertim cum in templis congregati sunt, Lappones masticare solent, continuo enim vsu Tabaci sapor acris ita adsuescunt, vt eo destitui vix per momentum temporis queant nonnulli horum. Mirum videtur, quod Lappones, licet nullis aromatibus, ne quidem sale culinari ad cibos suos condiendos vtantur, sed omnia esculenta fere insipida adsument, acris omnibus delectentur, vti spiritu iuniperi & frumenti; Tabaci fumo, puluere, pastillis; radicibus Thysselini, Angelicæ, Sonchi, &c. cereuisiam autem oblatam fere respuant.
10. Cum radix hæc maxime feruida sit, creditur esse Zingiber a rusticis emunctioris naris, vnde Zingiber Finnicum vel Succicum ab iis dicitur. Eheu quanta differentia!

101. ANGELICA foliorum impari lobato. *

Angelica satiuæ. Bauh. pin. 155. hist. 3. p. 142.

Angelica. Riv. pent. 15. Bauh. hist. 3. p. 143.

Angelica. I. Tabern. hist. 1. p. 218.

Angelica maior. Dod. pempt. 315.

Imperatoria satiuæ. Tournef. inst. 317.

Imperatoria Archangelica dicta. Tournef. inst. 317.

Archangelica. Bauh. hist. 3. p. 143.

Archangelica maior. Dod. pempt. 316.

Angelica satiuæ, seu Archangelica. Rudb. vall. 3.

Angelica maxima, seu Archangelica. Rudb. cat. 3.
hort. 7. Till. ab. 4.

Angelica scandiaca, umbella flaua, semine rotundiori, Archangelica dicta. Boerh. lugdb. 1. p. 53.

Angelica scandiaca. Frank. spec. 3.

Angelica IV. seu Archangelica noruegica. Tabern. hist. 1. p. 219.

Angelica islandica. Paull. dan. 164. fig.

Angelica petrosa. Scheff. lapp. 359.

Muscus V. seu Fatna. Scheff. lapp. 361.

Urtas, *Fatno*, *Botsk* & *Rasi*. Lappis.

u. Vbique per omnes Alpes Lapponiæ, iuxta riuulos, in conuallibus præfertim nemorosis humidis & muscosis vulgaris est & facile maxima omnium herbarum alpinarum. Extra Alpes nullibi vnquam occurrit, nisi forte ad ripas fluuiorum Alpibus proximas.

β. Mira est confusio apud Botanicos plurimos circa hanc plantam, quæ in duas a multis diuiditur species, ideoque synonyma eius plura allegauimus.

Joh. Baubinus in historia duas proponit quæstiones, dicens:

a. *Dodonæus* Archangelicæ flores candidos, *Lobelius* autem luteos nominat; ii, quibus res visa, diiudicent.

RESP. *florum corolla e viridi lutea est.*

b. *Dodonæus* separat vulgarem ab Angelica noruegica;

Lobelius vero easdem coniungit.

Quare rem diligentius inquirent stirpium periti.

RESP. *Lobelii res salua est.*

Rajus in historia itidem duos dubia mouet.

c. Angelica Tabernæmontani seu scandiaca Hort. Leid. siquidem flores lutei sunt, a syluestri diuersa est.

RESP. *adfirmatiue.*

d. Angelica Dod. & Clus. cum syluestri eadem videtur, siquidem Angelica syluestris in montosis nascens, longe maior euadit.

RESP. *negatiue.*

Dicam, quomodo se res habeat. *Dodonæus* errauit in solo colore floris, qui non albus, sed e viridi luteus est; Nec vlla intercedit differentia officinalem & Scandiacam seu Noruegicam, ne quidem in sapore, vel forma seminum. Nec aliæ Angelicæ species, præter hanc & sequentem, in tota Scandinauia reperiuntur.

γ. Lappones variant nomina huius plantæ secundum ætates & partes, ex. gr.

- Urtas'* Lappis est radix anni primi, non caulifera.
Fatno herba anni primi.
Botfk herba anni secundi.
Rafi caulis decorticatus.
2. Radix primi anni & antequam caulescat planta, exsiccata, laudatur a Lapponibus, vt optimum sanitatis in seros annos tuendæ remedium, atque si vilia medicamenta ab illis adsumerentur, sane hæc foret. Hæc etiam radices masticant, vti Selini (ICO. γ.), loco Tabaci.
1. Morbo laborant sæpius Lappones syluatici vehementissimo, *Ullem* vel *Hotme* dicto, qui species Colicæ est, & ad Colicam spasmodicam Scheuchzeri proxime accedit; corripuntur enim interanea circa regionem vmbilicalem spasms dirissimis, qui extenduntur ad pubem vsque, paroxysms parturientium sane vehementioribus, ita vt miser Lappo, vermis instar, repat per terram & vrinam sæpe sanguinolentam reddat, licet calculi nulla omnino sit suspicio apud hanc gentem a calculo & podagra priuilegiis naturæ defensam, post aliquot horarum, quandoque diei, spatium, resoluitur ptyalismo ingenti per quadrantem horæ durante. Dicunt ipsi, quod hic morbus in Alpibus eos non adgrediatur, sed tantummodo dum in syluis per æstatem degunt, hausta scilicet ibidem aqua semiputrida, vi radiorum solarium calefacta, vel forte vermiculis scatente. In hoc morbo variis vtuntur medicamentis, & omnibus quidem fortissimis, vt vehementem morbum æque vehementi oppugnent alexiterio, quale est radix Angelicæ, cineres aut oleum Tabaci, Castoreum liquidum &c.
2. Caules Angelicæ huius sunt Lapponum deliciae & fructus æstiu, quibus benigna natura eos donauit, dura nimis & immisericordi existente Pomona, quæ Lapponum terram nunquam intrauit. Caulis hic, antequam vmbella absolute explicata est, (nam circa florescentiam lignosus euadit), abscinditur pro-

pe terram, folia auelluntur & cortex ad basin caulis cultro, dentibus vel vnguibus soluitur, detrahiturque a basi ad apicem, cannabis instar, remanente interiori caulis parte nuda niuea concaua & pulposa, quæ instar Rapæ vel Pomi crûda editur & quidem summo cum adpetitu, deficiente gratiori in hisce oris vegetabili. Cum pueri vel puellæ mense Iulio cum rangiferis suis per Alpes errantes in pascuis illosque circa vespertinum vel matutinum tempus ad casam, vt mulgantur, reduces comitantur, detruncatis caulibus totum sinum impletum reportant, quos in familia sua dittribuunt, & summa auiditate deuorant. Gratus hic Lapponibus cibus nec nobis displicebat, leuiter enim amarus & simul aromaticus est, immo & gustui & ventriculo arridebat, adsumtis scilicet tamdiu diluentibus ac emollientibus, cibo non salito, carnibus & piscibus sale nullo maceratis, lacte pingui rangiferino, haustaque pura pura aqua; tum, inquam, optime conueniebat, sed nescio num in hortis nostris magis amara sit & acris, vel an gustus nobis in Lapponia fuerit alius, quam extra eam; extra Lapponiam enim nunquam arrisit, forte fercula persica persicum requirunt adpetitum.

9. *Umbellæ* vix explicatæ a caule (ζ) abscissæ, omnino non reiciuntur, sed conscissæ lacti acetosato immiscentur & coquantur. Vide Rumicem §. 130.

102. ANGELICA *syluestris*. Dod. pempt. 315.

Angelica syluestris maior. Bauh. pin. 155. Moris. hist. 3. p. 280. f. 9. t. 5. f. 2.

Angelica syluestris magna vulgatiore. Bauh. hist. 3. p. 144.

Angelica syluestris tenuifolia. Rudb. cat. 3. hort. 7.

Angelica syluestris montana angustifolia. Rudb. lap. 96.

Angelica montana. Lind. wikf. 1.

Angelica aquatica. Lind. wiks. 1.

Angelica aquatica minor. Till. ab. 4.

Angelica palustris. Riv. pent. 17.

Imperatoria pratensis maior. Tournef. inst. 317.

Achianbotzk. Lappis.

Bixernstut. Westrobothniensibus

- a. In desertis Lapponiæ subhumidis & leuiter paludosis antecedenti duplo altior, sed dimidio angustior enascitur.
- β. *Rajus* in historia huic inuolucrum vniuersale denegat, quod tamen nobis vbique obuium fuit.
- γ. Notabile est in *Angelicæ* genere, quod *umbellulæ* per florescentiam adsumant globosam omnino figuram. Corolla in hac specie est niuei coloris.
- δ. Radice prioris speciei deficiente, huius radice vtuntur, antecedentis instar; caule vero non item.

103. *CICUTA aquatica*. Bauh. hist. 3. p. 175.
Wepf. monograph.

Cicuta maxima quorundam. Bess. eyft.

Cicuta palustris & *aquatica*. Frank. spec. 10.

Cicutaria. Riv. pent. 65.

Sium erucæ folio. Bauh. pin. 154.

Sium maius angustifolium. Tabern. hist. 1. p. 192.

Sium alterum, olusatricæ facie. Lob. ic. 208.

Sium alterum. Dod. pempt. 579.

Sium aquaticum, foliis multifidis longis serratis. Morif. hist. 3. p. 283.

Sylenæbbar. Noruegis. Paull. quadrip. 531. i. e. acuminata subularum.

Sprængært. Suecis.

- a. Intra fines Lapponiæ raro admodum, bis vel ter scilicet, visa nobis fuit hæc planta; in Finmarkia autem sæpius, in Westrobothnia prope Luloam satis frequens, Tornoæ autem in Westrobothnia & Limmingæ in Ostrobothnia vulgatissima fuit; observationem, circa hanc, in itinere a me institutam adponam.

8. Cum *Torneam* (quæ vltima est nostra vrbs versus septentrionem, ad apicem sinus Bothnici) peruentum esset, conquerebantur incolæ de graui morbo, qui per boues grassabatur, quod nempe pecora per longam hic hyemem alita, tempore vernali in pascua emissa, centena non raro perirent, petentes vt in rem inquirerem consiliumque de morbo hoc arcendo darem; omnia hinc probe circumspiciendo, sequentes adnotavi circumstantias, nimirum:
1. Boues, quamprimum ab alimento hyberno in pascua ducebantur, magno numero emori.
  2. Stragem illam magis magisque adpropinquante æstate minui, qua sicut & autumnno & hieme boues paucos valde perire.
  3. Malum hoc nullo obseruato ordine, nec ab altero ad alterum ciuem proserpere.
  4. Tempore vernali duci simul vaccas in pratum quoddam prope urbem situm, inter austrum & Zephyrum trans sinum fluiui, & in hoc inprimis prato boues interire dicebantur.
  5. Symptomata plurimum differre, in eo tamen conuenire, quod boues herbis sine discrimine adsumtis, abdomine inflati, conuulsionibus correpti & horribili edito boatu paucis diebus exspirarint.
  6. Nullum recentia cadauera excoriare ausum fuisse, cum experientia constaret, non manus solum, sed ipsas etiam facies, adscendentibus calidis vaporibus, inflammatas, gangrænatas fuisse, insequente tandem morte.
  7. Quærebant, num *Pestis* esset bouina; num in prato illo *Araneorum* venenatorum quædam species; vel an *Aqua* illa lutea venenata esset.
  8. Quod non fuerit *Pestis* (7), patuit ex eo, quoniam nullum contagium (2), & tempus vernale huic fato proprium (4) erat. *Araneos* (7) vidi nullos, nisi vulgares per totam Sueciam: Nec alia erat illa *Aqua* in fundo flaua, quam vulgaris martialis, quæ sedimentum suum ochraceum deponebat innoxie.

9. Vix ex scapha, qua transuehebar, descendenti mihi obuiam venit, quam tantæ cædis causam credidi, *Cicutahæc*, sequentibus conuictus argumentis:
10. Quod in eo prato, vbi boues ægrotare incipiunt, magna copia crescat, inprimis iuxta littus, in aliis locis rarius. Vide N. 4.
11. Bruta tanta solertia vitare, quæ sibi noxia sunt, atque instinctu naturali venenatas a salutaribus distinguere plantis, nos facile docet vel leuissima adhibita attentio. (§ 201. §.) Ita hæc planta tempore æstiuo & autumnali non editur, quæ causa est, cur iis temporibus pauci boues, iique vel ex imprudentia, vel ex voracitate adsumta planta intereant. Conf. 2.
12. Sed quando vernali tempore ducuntur in pascua, partim auiditate recentium herbarum capti, partim inedia & macie per longam hyemem tolerata compulsi, arripiunt quidquid obuium est, ad compescendum latrantem stomachum; accedit, quod eo tempore herbæ exiles & satietati vix sufficientes, forte & tum magis succulentæ, aquis immersæ & parum olentes sint, vt noxias ab innoxiiis discernere nequeant. Obseruaui etiam semper, folia radicalia præmorfa esse, reliqua non; id quod confirmabat priora.
13. Vidi itidem plantam hanc, in proximo prato, cum reliquo fœno secari pro pabulo hyberno; vnde non mirum, si tum quoque nonnulla, licet cauta, perimat pecora.
14. Relicta Tornoa, in conspectum non prodit planta, nisi postquam ad amplissimum pratum *Limmingense* peruenimus, vbi iuxta viam vbique sese obtulit; cumque pagum intrassem, easdem, quas Tornoæ querelas audiui de interitu annuo boum, cum iisdem circumstantiis (1-6).
15. Operæ itaque pretium esset, vt plantæ hæc vel sollicitè eradicarentur, quod facile fieri potest,

cum vbique in paludosis crescant; nec proinde inuentu difficiles sunt, cum vbique ad littus reperiantur; vel si hoc non commode fieri posset, vt boues, ad minimum tempore vernali, ab istis locis, vbi pronascitur, detineantur, tempore enim feriori solo odore hanc eosdem distinguere a reliquis persuasi sumus.

- γ. Legi merentur, quæ *Sim. Paulli in quadripartito Botanico* de planta ignota tradit, quam *Sylenæbbar* vocant, quæ eadem cum nostra est; vti præsens in Noruegia certior factus sum.

104. CHÆROPHYLLUM *sylvestre perenne, cicutæ folio.* Tournef. inst. 314.

Cerofolium sylvestre. Riv. pent.

Myrrhis sylvestris, seminibus læuibus. Bauh. pin. 160.

Myrrhis cicutæ folio, caule fere solido. Lind. wikf. 25.

Myrrhis sylvestris. Frank. spec. 22.

Myrrhis vulgaris. Till. ab. 47.

- ε. In syluis Lapponiæ frequens, præsertim ad casas, in Alpibus rara est.

105. CARUM. Riv. pent. 55.

Carum flore albo (item purpureo). Rudb. cat. 10. hort. 25. Lind. wikf. 8.

Carui. Tournef. inst. 306.

Cuminum pratense, Carui officinarum. Bauh. pin. 158.

- α. In pratis Nouaccolarum frequens est planta.

- β. In Scania feritur, & satis care venduntur eius semina, hic sponte crescit & negligitur.

106. PIMPINELLA *minor.* Riv. pent. 83. Frank. spec. 23. Rudb. cat. 33. hort. 89.

Pimpinella saxifraga maior altera. Bauh. pin. 159.

- Pimpinella hircina maior*. Lind. wikf. 28.
Pimpinella hircina minor, foliis crispis. Lind. wikf. 28.
- α. In desertis Lapponiæ rarissima est.
 β. Foliis & magnitudine mire ludit pro diuersitate loci, vnde tot species spuria apud quosdam prostant. Folia radicalia pinnata sunt, pinnis ouatis serratis; caulina vero multifida, pinnis linearibus; sæpe autem folia radicalia eandem cum caulinis adquirent figuram, & tum pro distincta specie venditur, licet eadem sit planta.
 γ. *Anisum* propius ad *Pimpinellam*, quam *Apium* accedere, dicitur facies.

107. APIUM *maritimum*. *

- Ligusticum humilius scoticum a maritimis, seu Apium maritimum dulce scoticum*. Pluk. phyt. 96. f. 2.
Ligusticum scoticum, apii folio. Tournef. inst. 324.
Seseli maritimum scoticum humile, foliis imperatoriæ. Herm. parad. 227. fig.
- α. Ad littora maris septentrionalis, inque finibus Lapponiæ Noruegiæ frequens est hæc planta.
 β. Nescio, qua festinatione pro hac posuerim *Apium officinarum*, in *Florula mea Lapponica* p. 52. quod emendatum volo.

TETRAGYNIA.

108. PARNASSIA. *

- Parnassia palustris & vulgaris*. Tournef. inst. 246.
Pyrola rotundifolia nostras, flore unico ampliore. Moris. hist. 3. p. 505. f. 12. t. 10. f. 3.
Epatica fontana. Frank. spec. 12.

Gramen parnassi, flore albo simplici. Bauh. pin. 309.

Gramen parnassi. Rudb. cat. 19. hort. 49. Till. ab. 32. ic. 7.

1. Vulgatissimus fere omnium tam in desertis, quam in Alpibus, est hic flos speciosissimus, amœnissimus & omnes elegantia sua facile superans.
2. *Nectaria* ista quinque pro humore melleo excernendo excipiendoque creata, in hoc flore tam admirabilis sunt structuræ & formæ, vt nulli alii adsimilanda. Vide C. G. 250. Hæcce nectaria distincta sunt a petalis, petala etiam a calice (in hocce genere), vt de nomine partium nulla omnino sit controuersia. Magnus Vaillantius nectaria pro petalis sumit, & pro calice habuit petala, vbi humorem melleum non excernunt. Sic nectaria Aconiti, Nigellæ, Hellebori, petala dicit, petala autem eorundem forum nectaria, cum calix ibi nullus alius sit, quam theoriam flos hic respuit. Hinc nectarium vt partem floris & corollæ a petalo distinctam constituimus, cum seorsim existere possint, licet sæpius vnum componant corpus, vt in monopetalis plerisque, vbi Tubus nectarium, Limbus vero petalum est.
3. Ad *Tetragyniam* refero hanc plantam, cum stigmata quatuor distincta sint, licet stylus pistilli nullus. Vbicunque enim stylus deficit, desumitur numerus feminarum a stigmatibus, alias a solo stylo.

PENTAGYNIA.

109. *DROSER A scapis radicatis, foliis orbiculatis.* *

Rorella vulgaris & officinarum. Rupp. jen. I. p. 357.

Ros solis folio rotundo. Bauh. pin. 357.

1. In

α. In paludibus Sphagno & Mnio obsitis frequens est.

110. DROSERA *scapis radicatis, foliis oblongis.**

Rorella folio oblongo. Kram. tent. 68.

Ros solis folio oblongo Bauh pin. 357.

Ros solis Frank. spec. 26. Till. ic. 10.

α. Cum antecedenti vbique mixta occurrit.

β. Drosera (*δροσερός* roridus) est plantæ vocabulum antiquissimum, quod generi, Ros solis dicto, impono (F. B. 242), cum plantæ huius folia semper sint rorida (F. B. 240.) & nomen Ros solis retineri nequeat (F. B. 221.).

γ. Folia utriusque plantæ setis quasi instructa sunt, quæ tubulatæ ex apice liquidum quoddam protrudunt, quod tenax & viscidum est, fere ut in Pinguicula* (§ 11. δ. ε. ζ. η. θ. ι.), cum qua etiam viribus fere conuenit.

111. SIBALDIA *foliolis tridentatis.*

Fragariæ sylvestri affinis planta, flore luteo. Sibb. Scot. 2. p. 25. t. 6. f. 1.

Pentaphylloides pumila, foliis ternis ad extremitates trifidis. Raj. syn. 256.

Pentaphylloides fruticosum minimum procumbens, flore luteo foliis sericeis fragariæ ternis. Pluk. phyt. 212. f. 3.

α. Est planta mere alpina, in Alpibus nostris admodum frequens.

β. Characterem noui huius generis dedi in C. G. 256, idque dixi a *Sibbaldo*, qui est ex primis, quorum industriæ huius speciei adumbrationem debemus. Ab aliis ad *Potentillas* §. 210. (*Pentaphylloides* Tournef.) fuit amandata, a qua in quantum differat, patebit conferent C. G. 415. cum 256. Et re vera aut sub eodem genere tradi *Fragaria*, *Potentilla*, *Tor-*
men-

mentilla, Comarum, Geum, Dryas & hæc, aut totidem distincta constitui debent.

γ. Ad plantas in Icosandria polygynia traditas proxime omnino accedit, excepto solo numero staminum & pistillorum. *Stylus* etiam in hac e medio latere *germinis*, non vero ex apice, prodit, quod singulare est, & ad finibus commune. ex. gr. Rosæ, Rubo, Fragariæ, Comaro, Tormentillæ, Potentillæ, Geo, Dryadi, Alchemillæ, & Aphanæ; debent itaque hæc ordine naturali nunquam distingui.

δ. Cum hæc planta sit alpina, descriptionem eius adnectam.

Radix lignosa, perennis, vix a caulibus distincta.

Caules in ramos diuisi procumbunt & quasi infra superficiem terræ semet deprimunt, nigris laruis vndique vestiti (ne a frigore pereant), quæ foliorum bases sunt.

Folia ad apices ramulorum plura & imbricatim e ramis exeunt, quorum singula gaudent *basi* oblonga, membranacea, fusca, amplexicauli, semibifida, acuta. Ex hac diuisura prodit *petiolus* digiti transuersi longitudinis, erectus, tenuis, lenissime villosus, cuius apici *foliola* terna adfiguntur & folium compositum constituunt. *Foliola* hæc verticaliter otata sunt, sed apice parum truncata, superne & inferne lenissime villosa, longitudine unguis, apice in tres denticulos obtuso-acutos abeunte.

Florum pedunculus inter bases foliorum prodit hinc inde, filiformis, simplex, longitudine foliorum, ad apicem lenissime ramosus, quatuor sæpius flores continens, cum foliis nonnullis parvis subiectis. Calix corolla maior est, petala lutea. Reliqua vide in charactere generico.

CLASSIS VI.

HEXANDRIA.

MONOGYNIA.

112. CONVALLARIA *scapo nudo.* *

Liliago. Vaill. par. 116.

Lilium conuallium album. Bauh. pin. 304.

Lilium conuallium, flore albo. Rudb. cat. 25. hort.
65.

Lilium conuallium maius. Lind. wikf. 21.

Lilium conuallium. Rudb. vall 21. Frank. spec. 18.

Till. ab. 39. ic. 144.

Svalaninòchem. Lappis.

α. In syluis ad latera australia montium rarius reperitur.

β. Qui genus Conuallariæ in classe naturali non coniungit cum *Liliaceis* reliquis, errat: Flos enim sine calice, corolla sexfida, stamina sex, stigma trigonum, pericarpium triloculare, vt de conuenientia foliorum florumque in facie externa vel radice carnosâ nihil dicam. Ratio, cur ad *Liliaceos* relata non sit, fuit pericarpium molle seu Bacca, quæ tantum gradu a capsula differt, vt infinita dictitant exempla. Ex.gr. Amygdalus & Persica, Nicotiana & Atropa, Cucubalus & Behen (§. 180. n.) &c. Vete-
teres

teres ex sola facie intellexerunt summam eius cum Liliis adfinitatem, vnde Conuallium vocauerunt Lilium, licet eam monocotyledonem esse nescierint.

γ. Ad idem genus referimus *Lilium conuallium* T. *Polygonatum* T. & *Vnifolium* D. hinc nouum introducimus nomen, cum *Lilium conuallium* (F. B. 221. 213. 287.) indignum sit, *Polygonatum* facile confundatur cum *Polygono* (F. B. 228) & *Vnifolium* erroneum existat (F. B. 232.), neue vno horum posito, intelligeretur sub eodem nomine istud vnicum, quod antea significauit. Ne autem innouationem nimiam introducamus (F. B. 242.), leui mutatione *Conuallariam* dicimus aliorum conuallium *Lilium*.

δ. Distinctissima est hæc species a congeneribus *scapo nudo*. Scapus nobis est Trunci species (F. B. 82), quæ e radice exurgens solas fructificationes, sine ramis vel foliis, (nisi ad radicem positis), sustinet.

113. CONVALLARIA foliis cordatis. *

Lilium conuallium minus. Bauh. pin. 304.

Lilium conuallium minus bifolium. Lind. wikf. 21.

Lilium conuallium minus vnifolium. Lind. wikf. 21.

Vnifolium. Rupp. jen. 1. p. 82. Dill. app. 138.

Ophris vnifolia. Frank. spec. 23.

Ophris. Till. ic. 11.

Smilax vnifolia humillima. Tournef. inst. 654.

α. In desertis Lapponiæ sæpius occurrit, nullibi vero terrarum copiosiore huius esse prouentum, quam in Angermannia, facile crederemus.

β. Veteres a sola facie hanc plantam cum antecedente ad idem retulere genus, systematici autem facile omnes has distinxerunt, cum in fructificationis partibus inexplicabilem difficultatem obseruarunt earum coniunctioni repugnantem; hæc enim gaudet pe-

zalo quadrifido reflexo-plano, antecedens vero sex-
 fido campanulato; hæc *staminibus* quatuor; illa sex:
 hæc *bacca* biloculari; illa autem triloculari instrui-
 tur: hinc diuersæ partes fructificationis diuersa ge-
 nera constituunt (F. B. 165.), sed obseruatis obser-
 uandis! Nodum sequenti modo soluo: Genus omne
 esse naturale (F. B. 162.), & in ipso primordio tale
 creatum (S. N. obs. veg. 14), est axioma per totam
 historiam naturalem, quod vix argumentum admit-
 tit contrarium. Hinc non fingendum, sed inqui-
 rendum, quid natura ferat, vel ferre recuset: *Nu-*
merum in partibus fructificationis eiusdem generis
 sæpius aberrare, docent Gentiana, Linum, Paris,
 Sedum, Vaccinium, Rhamnus, Rumex; immo in
 eadem planta idem probant Monotropa, Ruta, A-
 doxa &c. sed etiam proportione sæpius optime ex-
 plicari (F. B. 178.) constat, adeoque numerus pro-
 portione explicabilis, licet in speciebus differat, ce-
 teris paribus genera non distinguit. Hisce positis di-
 co, reliquas species Conuallariæ gaudere petalo
 sexfido, staminibus sex, pistillo vno, stigmate tri-
 gono, fructu triloculari; demas e dato flore vnam
 tertiam partem stigmatis, eadem proportione in re-
 liquis partibus seruata, & habebis petalum quadri-
 fidum, stamina quatuor, pistillum vnum, stigma di-
 gonum, fructum bilocularem, quæ huius plantæ
 attributa sunt. Ergo *secundum numerum distingui*
non debent. Sed restat alia difficultas circa *figuram*
corollæ, quæ in antecedenti specie est campanulata,
 in sequenti campanulato-tubulata, in hac vero re-
 flexo-plana, ergo sub eodem genere consistere ne-
 queunt. RESP. Scientiæ Naturalis principia su-
 perædificari debent immotis obseruationibus: Dico
 itaque rarius obseruari genus, in quo non aliqua
 pars fructificationis aberrat (F. B. 170), in hocce
 autem genere aberrare corollam demonstrare debeo.
 Corollam æque ac alias partes fructificationis sub
 eodem genere quoad figuram aberrare nullus nega-
 bit,

bit, qui diuerſas ſpecies Vaccinii, Pyrolæ, Andromedæ, Nicotianæ, Gentianæ (§. 94. §.), Hyacinthi, Veronicæ, Ireos, Scabioſæ, Primulæ, Menyanthis, Nymphææ, Narciffi &c. vidit vel examinavit vnquam. Examina deinde flores ſpecierum Polygonati T. (quæ huius generis eſt), & videbis in eodem genere alias corolla tenuiſſima, alias longa patientiori, alias vero breui vix a corolla Lili conuallium diſtincta inſtructas. Hinc corollam longiorem vel breuiorem, patientiorem vel anguſtiorẽ in hocce genere non præbere notam characteriſticam, per conſequens Vniſolium hocce eiufdem generis cum antecedenti eſſe, demonſtratum puto. Dicit aliquis, corollam in Conuallaria (§. 112.) eſſe monopetalam, in hac vero tetrapetalam, (poſito, non conſeſſo) ergo genere coniungi nequeunt. *Reſpondeo*: Petalorum numerus a baſi corollæ quidem deſumendus eſt (F. B. 91.), ſed iuſto tempore; nullo enim modo tot numeramus petala, in quod ſponte ſua reſoluitur flos deciduus; ſit ex. gr. *Oxycoccus* Tournef. cuius flos re ipſa eſt monopetalos, licet in quatuor reſoluatur petala deciduus (§. 145. γ.). Eodem fere modo ſeſe habet hic flos *Vniſolii* (§. 113.) vtpote qui, cum primum erumpit, eſt monopetalus, globofus, mox vero reſectuntur laciniæ dehiſcentes fere ad infimam baſin; ſtamina deinde ipſi corollæ inſerta ſunt, non autem receptaculo (F. B. 108.), quæ nota monopetalis comunis & propria exceptionem (§. 89. δ.) valde raro admittens. Ergo nihil vetat, quo minus ad *Conuallariæ* genus pertineat planta præſens.

γ. Si quis tamen plantam hanc a Conuallariis ſeparare ſtrenue deſideraret, neceſſe eſt, vt coniungatur cum *Polygonato racemofa Cornuti*, nec vlla ratione cum *Smilacibus* confundatur.

δ. *Vniſolium* nomen huic plantæ dudum a veteribus impoſitum, peſſimum omnino eſt (F. B. 232.), cum planta perfecta ſemper in caule duo gerat folia, ſparſis

sparsis reliquis radicalibus absque vlllo ordine.

- β. *Baccæ* huius speciei, antequam maturefcunt, virides punctis fuscis adspersæ sunt; quales maculas in Lilio conuallium T. & Polygonato T. aliquoties obseruauit.

114. *CONVALLARIA foliis verticillatis.* *

Polygonatum angustifolium non ramosum. Bauh. pin. 303. Morif. hist. 3. p. 537. f. 13. t. 4. f. 14.

Polygonatum angustifolium I. Tabern. hist. 2. p. 434. Frank. spec. 24. Rudb. cat. 34.

- α. Semel modo obuia fuit, & quidem in latere Alpium Lapponicarum septentrionali, cum Finmarkiam intrarem, alias nunquam per Sueciam, excepta Scania, vbi frequenter, a nobis visa.

115. *JUNCUS gluma triflorâ culmum terminante.* * Tab. X. fig. 5.

Juncus exiguus montanus mucrone carens. Bauh. pin. 12. prod. 22. Rudb. elys. 1. p. 103. f. 8.

- α. In Alpibus nostris frequentissima est planta, extra quas nunquam eandem vidimus.

- β. Synonymon apud *Baubinum* allegatum nunquam vllum nobis mouit dubium, nisi postquam ad tabulas nostras Clarissimo Dillenio transmissas sequentia regeffit ipse: Tab. X. f. 5. *non videtur juncus exiguus mont. mucrone carens C. B., ille enim mucronem habet, vt descriptio C. B. docet, licet nomen C. B. contrarium inkuat. Specimina nostra sicca, quæ plura habemus, omnia mucrones, seu calamum supra capitulum productum habent, licet breuem.* Hæc ILLE. Qualis autem sit juncus iste, qui a Botanicis pro illa specie habetur nescio, forte sequens est.

- γ. Ratio, cur nomen *C. Bauhini* tutus allego, est hæc: *Burserus* in Herbario sicco, Upsaliæ conseruato, hanc eandem omnino plantam habet sub isto nomine, quam se communicasse cum *C. Bauhino* scribit,

eamque legisse e Tauro Rastadiensi, monte Austriae. *Baubinus* in prodromo fatetur se eandem, quam adumbrat, habuisse a *Bursero* ex eodem loco lectam; adeoque nullus certior testis esse potest, quam *Burserus*, qui Botanicus fuit accuratissimus, & hanc plantam inuenit. Mucronem negat etiam ipsum nomen & in descriptione forte alteram glumæ valuulam pro mucrone habuit.

δ. Ne quis post hæc de mea planta dubitet, datæ figuræ Tab. X fig. 5. descriptionem addam.

Radix graminea ad basin squamis aliquot fuscis erectis (quæ foliorum deperditorum reliquæ sunt) gaudet, inferne fibris capillaribus instructa.

Culmus digiti longitudine (longior vel breuior), erectus, crassitie setæ porcinae.

Folia (radicalium vel primo vere, vel anno præterito deperditorum ramenta infimam culmi partem circumstabant) culmi duo, quorum bases, vaginae instar includebant basin culmi, inferioris folii vagina extendebatur a radice ad altitudinem digiti minimi transversæ; superioris autem vagina duplo longior erat, vtriusque tamen terminabatur in ipsa radice. Folii vero ensis erectus erat, subulato-planus, apice suo extensus ad altitudinem dimidiam culmi.

Gluma Florum culmum truncatum terminat, eique erecta infidet. Hæc constat tribus valuulis, duabus scilicet exterioribus oppositis fuscis, quarum altera maior est, longior & acuminatior, vt fere aristatam primo intuitu diceret; tertia valuula concolor, sed minor, ad latus intra priores collocatur; possem adhuc addere tres alias consimiles, sed minutissimas valuulas interius flores distinguentes. Intra Glumam prædictam tres flosculi collocantur, quorum singuli sex *petalis* ovato-acuminatis persistentibus & albis gaudent, exceptis apicibus petalorum trium exteriorum fuscis; absoluta vero florescentia omnia fusca eadunt.

dunt. *Stamina* sex alba quoad Filamenta & Antheras. *Germen* ouatum, cum stigmatibus tribus, itidem albis.

Cum fructu maturascente capsulæ accrescunt, deprimitur secunda valuula glumæ descriptæ fere vsque ad culmum, prima vero erecta persistit; sic gluma ringens repræsentatur.

116. JUNCUS *culmo nudo acuminato ad basin squamato, floribus sessilibus.* *

Juncus alpinus capitulo glomerato e nigro splendente. Scheuch. alp. 40. tab. 5. f. 2.

Scirpus foliatus palustris, cum mucrone rigido. Rudb. elyf. 1. p. 103.

α. In Alpibus nostris frequentissimus est, præsertim ad nuda & sabulosa montium decliua, aqua frigida ab incumbente perpetua niue exstillante, pedetentim irrigata.

β. Descriptio huius plantæ hæc est.

Radix horizontalis, sub terra repens, articulata, culmos exserens, perennis.

Culmus spithamæus, crassitie pennæ passeris, teres, læuis, apice subfusco, rigidiusculo & leuiter pungente.

Folia vera nulla sunt, sed squamæ tres, rarius plures, culmum ad basin inuoluentes, pallido-fuscæ, quarum extima infimaque breuissima, secunda extima duplo longior & tertia secunda adhuc duplo longior est, vix tamen vnam quintam partem caulis obuestit.

Flores pollicis transuersi spatio, ab apice culmi, ex rima erumpunt tres vel quatuor, sessiles, fusci, glumarum squamis nonnullis obuallati.

117. JUNCUS *culmo nudo acuminato ad basin squamato, floribus pedunculatis.* *

Juncus lævis panicula sparsa maior. Bauh. pin. 12.
Rudb. elyf. 1. p. 102. f. 2.

α. Ad ripas fluuitorum ac lacuum Lapponiæ syluestris rarius obuius est.

β. Vtrum hæc & antecedens variationum, an vero specierum teneant locum, difficile a me determinari potest, quippe qui eius culturam non institui, differunt autem inter se paucis; scilicet:

Culmus huic est spithamarum trium longitudinis; illi modo vnus.

Flores huius pedunculis tribus, pollicem transfuersum longis insident, singulis pedunculis tres quatuorue flosculos pedunculatos sustinentibus;

illius, pedunculis destituti, tres quatuorue sunt.

Situs florum in hoc spatio spithamæo ab apice culmi; in illo spatio pollicis transfuersi ab apice culmi distat.

Locus huius natalis est in syluis, nunquam in Alpibus a me obseruatus; illius contra in solis Alpibus.

Vtrum hæc differentiæ tantum a solo dependeant, vel an planta alpina in syluis hanc adquirat altitudinem pedunculosque elonget, determinari difficile potest.

118. JUNCUS *paruus calamo supra paniculam longius producto.* Raj. syn. 432. Rudb. elyf. 1. p. 104. f. 15.

Juncus lævis calamo, supra paniculam non sparsam, longiori. Rudb. elyf. 1. p. 104. f. 3.

Juncus lævis panicula sparsa minor. Bauh. pin. 12.
Scheuch. hist. 347. t. 7. f. 11.

α. Tam in Alpibus, quam in syluis frequens est.

β. Culmi filii vulgaris vel setæ porciniæ crassitiem vix superant.

γ. Antequam floret, flores sessiles sunt; fructu autem maturo, elongata est panicula & pedunculi excreuerunt,

119. JUNCUS culmo foliis & floribus tribus terminato. *

Juncus trifidus. Bauh. hist. 2. p. 521. Rudb. elyf. 1. p. 205. f. 5. exterior.

Juncus trifidus minimus, corniculis rigidis rectis. Rudb. elyf. 1. p. 205. f. 4. optima.

Juncus acumine reflexo, minor, vel *trifidus*. Bauh. pin. 12. Rudb. elyf. 1. p. 205. f. 3. media.

Juncoides, acumine reflexo, trifidus. Bauh. prod. 22. fig. bon. Rudb. elyf. 1. p. 203. f. 3. interior. Scheuch. alp. 41.

Juncoides alpinum trifidum. Scheuch. hist. 325. descr. opt.

α. Ubique per omnes Alpes nostras vulgatissimus est, & tophosos cæspites constituit.

β. *Morisonus* male integram paniculam pro tribus tantummodo flosculis sessilibus pingit. Planta recens tenellaque virgo, erecta est; absolutis nuptiis, grauidoque onusta vtero incuruatur juncea. Hinc quatuor eiusdem plantæ figuræ in Campis elyfiis occurrunt.

γ. Planta squamis nonnullis fuscis, loco foliorum, ad radicem vestitur; Culmus spithamæus nudus est, ex apice tres flores sessiles promens, quos tria folia (quorum duo, vt gluma, flores comprimunt, tertium vero paulo inferius collocatur;) circumstant plana, sed marginibus conuoluta.

120. JUNCUS foliis articulosis, floribus umbellatis. Tournef. inst. 247.

Gramen junceum, folio articulato, aquaticum. Bauh. pin. 5. prod. 12. fig.

- Gramen junceum articulatum palustre humilius*. Morif. hist. 3. p. 227. f. 8. t. 9. f. 2.
 α. In sylvis Lapponiæ passim occurrit.
121. JUNCUS *montanus palustris*, Raj. syn. 432. hist. 1303.
Gramen junceum, semine acuminato. Gottsch. pruss. 115. fig. 29.
Gramen junceum palustre humilius, foliis & spica junci. Morif. hist. 3. p. 228. f. 8. t. 9. f. 1. 3.
 α. In paludibus cæsposis per Lapponiam totam vulgaris est planta.
122. JUNCUS *palustris humilior, panicula laxissima*. Rupp. jen. 1. p. 136.
Juncus palustris humilior erectus (& repens). Tournef. inst. 246.
Gramen nemorosum, calyculis paleaceis. Bauh. pin. 7.
Gramen bufonium. Rudb. hort. 49.
 α. In sylvarum Lapponiæ locis subhumidis crescit.
123. JUNCUS *nemorosus latifolius maior*. Tournef. inst. 246.
Gramen hirsutum latifolium maius. Bauh. pin. 7.
Gramen nemorosum hirsutum vulgare. Raj. hist. 1292. descriptio bona.
 α. In desertis sylvestribus frequentissima est.
 β. Odor plantæ virosus vires eius suspectas reddit.
124. JUNCUS *foliis planis, culmo paniculato, floribus sparsis*.
Gramen latifolium glabrum, granis hirsuti primi facie. Rudb. elyf. 1. p. 63. f. 8.
Gramen hirsutum nemorosum angustifolium alpinum, paniculis obscure rufescentibus. Scheuch. hist. 312. t. 7.

α. In Alpium lapponicarum nemoribus admodum vulgaris est.

β. Parum differt a priori; forte tantummodo variatio est a loco producta, breuem ergo eius addam descriptionem.

Culmus fere spithamæus, erectus, duobus geniculis infra eius partem mediam distinctus.

Folia ensiformia, Radicalia quamplurima; *Caulina* duo, longitudine dimidii digiti, quorum vnicum minutissimum spathæ instar caulem terminans paniculam emittit.

Panicula tribus constat pedunculis setaceis, communibus, inæqualis longitudinis, alternatis, emittentibus minores pedicellos, quorum inferiores longiores sunt & in alios simili ratione deliquescunt, ita, vt flores tandem duodecim, nonnunquam octodecim communi pedunculo infideant, licet singuli propriis pedicellis a se inuicem remoti.

Flosculi ex fusco rubri sunt.

OBS. In antecedentis plantæ foliis crines distincti & remoti ponuntur, qui in hac deficient.

125. JUNCUS *foliis planis, culmo spica racemosa nutante terminato.* * Tab. X. fig. 4.

Juncus alpinus latifolius, panicula racemosa nigricante pendula. Mich. in Horto Pisan. 91.

α. In Alpibus nostris frequens est.

β. Habemus plantam Figuræ Tuæ Tab. X. fig. 4. respondentem illi a Michelio, sub nomine (allegato), sed cui folia paulo latiora, differentia tamen exigua.

Dillenius.

γ. Cum hæc a Cl. Michelio neque descripta, neque depicta sit, breuem eius adumbrationem exhibere teneor.

Folia radicalia decem vel duodecim, plana, erecta, acuminata.

Culmus tenuissimus, tribus foliis paruis instructus, quorum

quorum vnum ad basin, alterum in medio, tertium ad apicem caulis positum est, & vagina spatium transversum unguis tegente culmum gaudet.

Spica vnica, laxa, numerosis contans floribus, ovato-oblonga.

Magnitudo in figura repræsentatur naturalis.

Folia maiora vel minora in plantis gramineis sæpius a solo & tempestate dependent.

126. *JUNCUS villosus, capitulis psyllii.* Tournef. inst. 246.

Juncoides villosum, capitulis psyllii. Scheuch. hist. 310.

Cyperella capitulis psyllii. Rupp. jen. 1. p. 130.

Gramen hirsutum, capitulis psyllii. Bauh. pin. 7.

Gramen luzulæ minus. Bauh. hist. 2. p. 493.

- α. In Alpibus & syluis primo vere vbiq̄ue obuius est.
- β. Vanam omnino esse huius exceptionem a Junco, siue genus istud *Juncoides*, siue *Cyperella* vocetur, facile patet absque demonstratione (F. B. 165.).

127. *JUNCUS foliis planis, culmo paniculato, spicis ovatis.* Tab. X. fig. 2.

α. In Alpibus nostris non infrequens est planta.

β. Ab antecedenti, ad quem proxime accedit, differt, quod

1. *folia* huius glabra sint & angustiora.

2. *spicæ* in hac plures, decem vel duodecim.

3. *spicæ* huius minores, ovatæ, albicantes sint.

4. *pedunculi* spicas paruas sustinentes longiores sint & versus idem latus flexi.

128. *PEPLIS.* *

Portulaca spuria aquatica. Rupp. jen. 1. p. 107.

Portula. Dill. giff. 120. 239. app. 133.

Glaucoides palustre, portulacæ folio, flore purpureo,
Mich. gen. 21. t. 18.

Glaux palustris, flore striato clauso, foliis portulacæ.
Tournef. inlt. 82. Pet. gen. 43. fig. bon.

Glaux aquatica, folio subrotundo. Gottsch. pruff. 106.
fig. 20.

Alsine palustris minor serpillifolia. Bauh. pin. 120.
prod. 118.

α. In locis sabulosis sylvestribus, ubi aqua pluviialis
collecta aliquamdiu persistit, etiam sub aqua sæpius
enascitur.

β. Folia in hac planta tenuiora sunt, quam in vlla alia
planta lapponica.

γ. *Peplis* est nomen superfluum, quod mihi in hocce
genere magis arrideret, quam *Portula*, quod facile
confunditur cum *Portulaca* (F. B. 228), *Glau-*
coides autem (F. B. 226.) vel *Portulaca spuria*
(F. B. 221.) non placent.

DIGYNIA.

PERSICARIÆ speciem 71. vide in Pentandria
Monogynia.

RUMICIS speciem 132. vide in Hexandria Tri-
gynia.

TRIGYNIA.

129. RUMEX *foliis cordato-oblongis acuminatis integris.*

α. *Lapathum folio acuto crispo.* Bauh. pin. 115. Lind. wikf. 20.

Lapathum acutum crispum. Frank. spec. 18.

Lapathum acutum. Till. ab. 38.

Lapathum longifolium crispum. Munt. brit. 104. fig.

β. *Britannica antiquorum vera.* Munt. brit. 1. fig.

Lapathum aquaticum, folio cubitali. Bauh. pin. 116.

Lapathum palustre, folio cubitali. Lind. wikf. 20.

Lapathum palustre. Frank. spec. 18.

γ. Frequens est hæc (β.) in paludosis Lapponiæ; illa autem (α.) ad casas Lapponum syluaticorum.

δ. Duas a plerisque distincte traditas plantas (α. β.) ut variationes, nec sine ratione sufficienti, exhibeo, locus enim est qui plantas differentes efficit. In locis enim *aquosis* (β.) longe maior euadit, foliis maximis, glabris, planis, nitidis; In *ficcis* (α.) autem minor excrescit, foliis scabris & ad marginem vndulatis.

ε. *Lapathum* & *Acetosam* eiusdem esse generis plantas agnoscant, si non alii, sane illi, qui ad exhibendos characteres de differentiis earum genericis solliciti fuere, nec longa opus est demonstratione, in flore ab omnibus in vniuersum plantis adeo differenti (F. B. 171. 173.), confer C. G. 300. Si *Acetosa* omnis esset sexu in mares & feminas distincta, tum admitteret argumentum debile; cum autem aliæ species *Acetosæ* T. sint hermaphroditæ æque ac *Lapathum* T. ergo nullum, nisi ex acida auctoritate, promanare potest argumentum.

ζ. Nomen *Rumex*, synonymon antiquissimum (F. B. 242. 244. 241.) retineo in hoc genere, *Acetosæ* vocabulum excludo (F. B. 231. 232. 235.), nec *Lappathum*, a *Lappa* dictum (F. B. 227.), dignum agnosco.

130. RUMEX foliis oblongis sagittatis.

Mas

α. *Acetosa semine vidua*. Fag. par. 4.

Femina

Acetosa pratensis. Bauh. pin. 14.

Acetosa vulgaris pratensis. Frank. spec. 1.

Acetosa vulgaris. Rudb. vall. 1. hort. 1.

Acetosa maior pratensis. Lind. wikf. 1.

Acetosa maior. Till. ab 1. Scheff lapp. 360.

β. *Acetosa montana maxima*. Bauh. pin. 114. Scheuch. alp. 129.

Acetosa hispanica maxima. Munt. brit. 225. fol. 213.

γ. *Fuemo Lappis* seu *Foemo*.

δ. In sylvis Lapponiæ multoties lecta fuit (α), in Alpibus vero copiosissima est (β).

ε. Vanum est ex hac duas distinctas constituere species (α. β), cum ne minima quidem detur differentia alia, quam in magnitudine a solo alpino producta, ubi lætior excrefcit planta.

ζ. Hac planta, nulla notior est Lapponibus, nec vllum vegetabile in Lapponia crescens cibos Lapporum ingredi scio, præter hanc & Angelicam (§ 101. ζ.), si baccas excipiamus.

Ex hac planta præparatur *serum acetosatum* Lapporum, quod *Fuemomelke* illis dicitur, & quidem sequenti modo: Folia huius in magna copia colligunt, a caulibus separant, illis vna cum petiolis suis ahenum cupreum replent, vnam tertiam partem aquæ superinfundunt, coquunt ad consistentiam syrapi, noua iterum addunt folia, coquunt, spatula semper mouent, ne aduratur vel saporem adustum adquirat; absoluta coctione, post
sex

sex septemue horas huic operationi impensas, reponitur, vt refrigeretur. Miscetur deinde cum lacte rangiferino, reponitur in vasculis ligneis vel ventriculis (ventriculo primo seu magno) rangiferinis clausum, seruatur in cryptis montium vel reconditur in terra, ne mures (Mus cauda truncata, flaua maculis nigris; Mus Wormii) lædant vasa. Sæpe umbellas Angelicæ cum Rumice miscent & coquunt, sed parcius (§. 101. *). Lac tali modo paratum acidum gratumque acquirit saporem, & editur ab omnibus, senibus & iuuenibus cum oblectamento.

Diu tali modo confectum seruari potest lac eodem semper imbutum sapore, quod alias non fieret. Vetus hoc lac palatum excitabat nostrum, recens confectum non item.

Notabile est, quod cum nil hocce lacte apud Lappones vulgatus sit, tamen apud nullam aliam nationem, apud nullum Lapponiæ accolam illud receptum fuisse nouerim.

Nemo credat, quod Lappones hoc conficiant, pro medicina scorbuti (§. 80. §.), sane non magis vexantur scorbuto, quam calore solis, dum brumale sæuit frigus; Nec contra calorem æstium, licet in conuallibus per æstatem calor satis vrgeat, inde tamen minus periclitantur, cum casas vel tentoria sua sæpius in medio montis latere figant, id est, inter gradus caloris & frigoris medio, & si calor nimis vexaret, præfens remedium porrigunt iuga montium perennante niue obducta. Nec febribus vexantur continuis, raro contagiosis, licet hæc eos nonnunquam salutantes altas agant radices, quibus propinant aquam frigidam, non vero lac acetosatum.

*. Hæc species cum sequenti sub Diœcia Hexandria recenseri deberet, ne autem species eiusdem generis separentur, pace Lectoris, eas hic loci trado.

131. RUMEX foliis lanceolatis hastatis.

Mas

Acetosa aruensis lanceolata, semine vidua. Vaill. par. 2.*Acetosa aruensis minima non lanceolata*, semine vidua.

Vaill. par. 2.

Femina

Lapathum acetosum repens lanceolatum. Raj. syn.

143.

Acetofella. Frank. spec. 1. Till. ab. 1.α. *Acetosa aruensis lanceolata*. Bauh. pin. 114.*Acetosa minor lanceolata*. Lind. wikf. 1.*Acetosa minima*. Rudb. hort. 1.β. *Acetosa aruensis minima non lanceolata*. Bauh. pin.

114.

Acetosa minor non lanceolata. Lind. wikf. 1.γ. *Acetosa lanceolata angustifolia repens*. Bauh. pin. 114.

δ. In sylvis & Alpibus vulgatissima est planta.

ε. Ex hac plurimi tres ad minimum constituunt species (α. β. γ.) a solo loco distinctas; nam in petris, tectis & ficcioribus locis sæpius oblitterantur prominentiæ istæ foliorum hastatæ.

ζ. Nullius est hæc species vsus apud Lappones, quæ, cum parua sit, negligitur.

132. RUMEX foliis orbiculatis emarginatis.

Acetosa britannica rotundifolia, fructu compresso.

Blair. obs. 97. fig.

Acetosa cambro-britannica montana. Scheuch. alp.

129.

Acetosa rotundifolia repens eboracensis, folio in medio deliquium patiente. Moris. hist. 2. p. 583. f. 5.

t. 36. fig. penult.

Acetosa repens westmorlandica, cochleariæ foliis, apicibus nonnihil sinuatis. Pluk. phyt. 252. f. 2.α. In cliuosis rigidisque Alpium iugis admodum vulgaris est, sæpe etiam in Lapponiæ desertis ad ripas fluuiorum, seminibus per aquam fluuialem ex Alpi-
bus

bus delatis, in locis valde diffitis hac ratione germinat. In Suecia alias peregrina est planta.

- β. In floribus reliquarum Rumicis specierum, quoad omnes fructificationis partes, viget numerus ternarius, isque simplex vel duplicatus, scilicet: Calix & corolla tripartita, stamina sex, germen triquetrum, styli & stigmata tria, semen triquetrum. In hac autem planta vnica tertia pars numeri in singula fructificationis parte excluditur, sed, quod singulare, stamina hanc exceptionem respuunt; adeoque gaudet calice & corolla bipartita, staminibus sex, germine compresso (seu digono), stylis & stigmatibus duobus, semine digono seu compresso.
- γ. Sunt, qui hanc eandem esse cum *Acetosa rotundifolia hortensi* C. B. & solummodo, ut sylvestrem ab hortensi differre credunt, cum facies vtriusque primo intuitu satis similis sit; quod autem absolute nego, cum partes istæ numerum suum (β.) semper constantes seruent & in hortensi prædicta numerus ternarius vbique simplex vel duplicatus valeat, ut in aliis speciebus, licet hermaphrodita sit; repugnant etiam omnes partes plantæ, quæ ocularem desiderant inspectionem.
- δ. Copiose sese obtulit in Alpibus notabilis huius speciei *varietas* ex morbo orta, cuius flores omnes in *ustilaginem* abiere, & commota leuiter planta puluerem atro-rubentem deiecere.
- ε. Neque hac specie Lappones vtuntur, licet sapor huius gratior existat, quam antecedentium.

133. SCHEUCHZERIA. * Tab. X. fig. 1.

Juncoidi affinis palustris. Scheuch. hist. 336.

Juncus floridus minor. Bauh pin. 12. prod. 23. Rudb. elyf. 1. p. 110. f. 2.

Gramen junceum aquaticum, semine racemoso. Gottsch. pruss. 114. f. 28.

- . Copiosissime in omnibus paludibus Lapponiæ desertæ

- fertæ Sphagnis & Caricibus repletis, præsertim in parte Pithoenfi & Lulensi, vt prope Wollerim & alibi obseruatur.
- β. Incerti fuiffemus, quam plantam *C. Baubinus* intellectam voluerit sub nomine allegato, nisi a *Barbero* fuiffet nomen conseruatum, & ex eius herbarii tomo I, antequam in incendio Upsaliensi periit, in *Campos Elysios* per *Rudbeckios* translatum.
- γ. *Figura* plantæ nostræ habetur quidem & in *Campis Elysiis* & in *Flora Prussica*, sed vbique fructum ferentis, *nostram* ideoque floribus instructam exhibemus.
- δ. *Radix* repens est, articulata, laruis imbricatis (quæ reliquæ præteritorum foliorum sunt) vestita, inter quas radículas filiformes deorsum emittit. *Caulis* quodammodo rectus, simplex, spithamæus, teres, *ramis* destitutus.
- Folia* Radicalia pauca; *Caulina* duo, quorum alterum basin caulis vagina sua inuoluit, alterum pollicis transuersi spatio superius collocatur, vagina intra inferiorem desinente, insidens cauli; singula horum subulata fere sunt & caule breuiora. *Floralia* autem folia supra mediam caulis partem egrediuntur alternatim, numero sæpius quinque, quorum inferiora longiora, singula vaginæ inferne insidentia, quæ laxa est, nec summum caulem obuestit.
- Flores* ex singula ala foliorum floralium solitarii pedunculis erectis sustentati.
- Corollæ* color est viridis, quodammodo ad flauum accedens, *Germinibus* tribus sæpius, frequenter etiam quatuor vel quinque gaudet flos.
- ε. *Characterem* huius generis dedimus C. G. 301. vbi descriptio floris euolui potest.
- ζ. Diximus genus hocce a doctissimo isto fratrum pari, *Johanne Scheuchzero* magno isto Agrostographo & *Joh. Jac. Scheuchzero* curiosissimo isto Alpium Helueticarum Iustratore, qui quantum in Botanicis præstiterint, nulli non norunt (F. B. 238.).

- ¶ Cum vnica tantum mihi nota sit species, differentiam aliquam adponere vanum foret. (F. B. 293.)

134. TRIGLOCHIN fructu tenui.

Triglochim Rivini. Rupp. jen. 1. p. 47.

Juncago palustris & *vulgaris*. Tournef. inst. 266.

Gramen junceum spicatum, seu *Triglochim*. Bauh. pin. 6. Rudb. elyf. 1. p. 45. f. 16. a.

- ¶ In humidis scaturiginosis locis Lapponiæ desertæ vulgaris est.
- β. Cl. *Michelius* duas statuit plantas a Botanicis coniunctas esse sub vno eodemque nomine, quarum altera est nostra radice fibrosa, altera vero bulbosa (*Gramen hyacinthites triglochoides bulbosum*. Rudb. elyf. 1. p. 48. f. 3. seu *Hyacinthi parui facie gramen triglochim*. Bauh. hist. 2. p. 508), quam, nisi me omnia fallant, vidi etiam in Lapponia, licet cum antecedenti eandem habuerim ipsam. Et num planta illa radice bulbosa, & nostra radice fibrosa, in reliquis partibus omnibus simillimæ, sint veræ distinctæ species, adhuc vltiori, me iudice, indiget examine.

135. TRIGLOCHIN fructu subrotundo.*

Triglochim maritimum, fructu breuiore & crassiore.

Rupp. jen. 1. p. 366.

Juncago maritima, foliis spica & seminibus breuioribus Dill. app. 22.

Juncago palustris & *maritima perennis*, fructu breuiore quinque-capsulari. Mich. gen. 44.

Gramen spicatum alterum. Bauh. pin. 6. Rudb. elyf. 1. p. 45. f. 17. b.

- ¶ In littoribus Oceani septentrionalis ad radices Alpium lapponicarum vulgaris est.
- β. Hæc est planta ista ignota *Martino*, quam ad *Sheppardum* misit & descripsit in *Actis Lit. Suec.* tom. 1.

vix enim obtineri potuit, quo sibi persuaderet Beatus Vir, plantam quandam pure maritimam sua sponte prodire prope Upsaliam in prato Regio (Kongsængen) per spatium septem miliarium a mari remoto & quod pratum alluit aqua dulcis.

136. ANTHERICUM *scapo folioloso laxe spicato, filamentis villosis.*

Phalangium anglicum palustre, iridis folio. Tournef. intt. 368.

Pseudo-Asphodelus palustris anglicus. Bauh. pin. 29.

Asphodelus luteus palustris. Dod. pempt. 208.

Asphodelus luteus palustris, acori folio. Moris. hist. 2. p. 322. f. 4. t. 1. f. 7.

Gramen ossifragum. Paull. quadr. 530. Act. Dan. 2. p. 126. & 232.

Gramen ossifragum Noruegicum & Cimbricum. Raj. hist. 1325.

Bengras. Noruegis.

Ilagras. Smolandis.

a. In latere septentrionali Alpium lapponicarum, cum Finmarkiam Noruegiæ intrarem & ab ea discederem, prodiit in conspectum aliquoties famosissima hæc, sed formosissima planta, subhumida inhabitans loca.

b. Fidem superant, quæ Sim. Paulli de plantæ huius singularibus viribus promulgavit: Nempe quod, si pecoribus pabulo intermixta detur hæc herba, ipsa eorum ossa inde emolliantur, ita, vt pedibus insistere nequeant. Vide loca allegata.

In prouincia Sueciæ Smolandia, inque Parœcia eiusdem *Stenbrohultensi*, a Noruegia remotissima, copiosissime nascitur planta hæc adeo decantata, vbi tenellus adhuc infinita ex vulgo de hac planta, cuius flores splendidissimi toties in se conuertebant oculos meos, confabulante audiui, nec ullus erat, qui non optime eandem agnosceret.

Vocatur ibi *Ilagræs* & dicitur vno ore, quod sit herba ouibus maxime noxia, quam si copiose edant, inde quidem citissime eas pinguescere, sed proximo insequenti anno, cum in hepatibus istarum nascantur, vermiculi, *Ilar* (vnde nomen) dicti, certo perire.

Quod neque ossa emolliantur, neque vermiculi ex hac generentur, nulli non constat, quidquid tamen sit, erit quidpiam, quod vulgo imposuit, siue quod scirrhos in hepate generet, siue quod talem inducat, vt incedere nequeant pecora, siue aliud quid monstri, præsertim cum odor virosus in planta existat manifestissimus (F. B. 359.).

γ. *Phalangium scoticum palustre minimum, iridis folio*
T. ab Anglico (prædicto) non aliter, quam paruitate, differre videtur. *Dillenius*.

δ. *Tournefortius* sub *Phalangii* genere duarum distinctissimarum plantarum familias confundit, quarum alia *Germine gaudet simplici & Bulbine* (C. G. 269.) dicitur, altera autem *Germine triplici & Anthericum* (C. G. 303.) nominatur. *Phalangii* enim vocabulum infecto proprium est (F. B. 230.).

137. ANTHERICUM *scapo nudo capitato, filamentis glabris. Tab. X. fig. 3.*

Statice montana minor. Rudb. lapp. 100.

α. ? *Phalangium alpinum palustre, iridis folio. Tournef. inst. 268. Scheuch. alp. 139.*

? *Pseudo-Asphodelus alpinus. Bauh. pin. 29.*

? *Pseudo-Asphodelus II. Clus. hist. 198.*

β. In Alpibus lapponicis vbique, non raro etiam in summis montibus Lapponiæ syluestris, vt ad *Wolherim & Jockmock*, prodit.

γ. Num hæc sit eadem cum *Authorum* (α) allegata, certo determinare nequeo, qui alteram non vidi plantam. *Authores* enim suam pingunt floribus sparsis, nostra autem gaudet floribus omnibus in capitu-

pitulum collectis sessilibus, nec reperi ultra vnicam, quam depinxi Tab. X. f. 3. quæ flores leuiter sparsos gessit.

2. Planta hæc minor est, quam *Pseudo-Asphodelus II.* Clus. hist. 198, vt specimina inter se collata docent, & ideo pro illius varietate habenda est. *Dillenius.*

3. Radices plurimæ, filiformes, simplices, flexuosæ, flavescentes.

Folia radicalia omnia distice posita, gladiata, longitudine pollicis transuersi vnus vel sesqui alterius, pallide viridia, margine interiori a parte inferiore perpendiculariter bifido, & folium proximum amplectente.

Scapus vnicus in singula planta, licet plures cohæreant sæpe radicibus suis, longitudine digiti, filiformis, erectus, nudus, simplicissimus.

Flores plures, octo ad duodecim vsque, sessiles, in capitulum subrotundum collecti, scapum terminantes. Corolla illis niuea est & parua, filamenta plane non hirsuta, hos ad maturitatem fructus persistit & raro perfecte explicatur. Fructus subrotundus & obtusus, licet sit tripartitus.

POLYGYNIA.

138. ALISMA fructu obtuse trigono. *

Alisma. Dill. giff. 126.

Plantaginoides. Knaut. meth.

Damasonium lato plantaginis folio. Vaill. act. 1719. p. 35.

Ranunculus palustris, plantaginis folio. Tournef. inst. 292.

Plantago aquatica latifolia (& angustifolia). Baub. pin. 190. Lind. wikf. 29.

Plantago aquatica. Frank, spec. 24.

2. In aquosis Lapponiæ desertis reperitur.
3. Genere omnino coniungi debet *Damasonium* Tournefortii cum hac planta (licet *Alisma* a nobis *Damasonio* præferatur), nam facies est omnino eadem (F. B. 168.). Flos simillimus, ab aliis omnibus diversissimus (F. B. 171. 174.), quamvis partes femininæ numero & figura, vt in *Helleboro*, differant (F. B. 176.).
4. Attingit nunc altitudinem humanam, nunc vix digitalem, tamen eadem est.

CLASSIS VII.

HEPTANDRIA.

MONOGYNIA.

139. TRIENTALIS. * Rupp. jen. 1. p. 20.
Alsinanthemos. Raj. syn. 286.
Hermodactylus caninus. Frank. spec. 13.
Alfina alpina. Swenk. Siles. (inuentor).
Herba trientalis. Rudb. cat. 19. hort. 51. Lind. wikf.
 18. Till. ab. 33.
Pyrola alfines flore Europæa. Bauh. pin. 191. prod.
 100. figura etiam p. 99. sub psyllio minore.
- α. Sylvas Lapponiæ desertæ primo vere, medio scilicet Junio, eleganti florum suorum albedine pingit. In Alpium etiam nemoribus satis frequens est; vix crederem illam per totum orbem vllibi copiosius prodire posse ac in Westrobothnia.
- β. Mirum est, quod natura in regno vegetabili adeo parui fecerit numerum septenarium in omnibus partibus fructificationis; Nulla enim nobis nota est planta septem gaudens staminibus, præter hanc & Hippocastanum Rivini.
- γ. Inter omnes, quos vidi flores, omnium simplicissimus, seu rectius, maxime æqualis est flos hic gratissimus

tissimus: Calix enim, corolla & stamina pari modo diuisa sunt, figura gaudent simplicissima, & corolla, quod curiosum, omnino plana absque notabili tubo. Singularis etiam est plantæ structura, quoad folia, quod hæc fere omnia apicem caulis simplicis terminent patula, & quod folia superiora maiora sint, vnicum enim alterumue per caulem casu quasi sparsum, minimum, & radicalia nulla. Singulare tandem est, quod pedunculi duo ex apice caulis enascantur, raro vnus, rarius tres, vt in Palmis & Oxyoide Garcini.

1. Nescio, quænam gratia floris adeo percellat oculos, vt fere effascinare videatur visu contemplatorem suum; forte a symmetria, pulchritudinis omnis matre! Variat sæpe corolla sexfida, quinquéfida, cum autem rarius hæc contingant, a numero naturali ad Heptandriam refertur.
2. Consideratione etiam dignum est, quid locus faciat in hoc flore. Corolla enim, vbi planta in siccioribus crescit, apicibus laciniarum acuta est, in humidis vero obtusa, constante lege naturæ.
3. De vsu & viribus huius plantæ haud vllum authorem mentionem fecisse scio, nec quidquam ex sapore, vel odore, vel adfinitate, vel obseruationibus, de effectu eius determinare queo.

CLASSIS VIII.

OCTANDRIA.

MONOGYNIA.

140. DAPHNE *floribus sessilibus infra folia elliptico-lanceolata.*

Laureola folio deciduo, flore purpureo. Bauh. pin. 462.

Daphnoides. Frank. spec. 33.

Chamaelea suetica. Frank. spec. 33.

Chamaelea germanorum. Rudb. hort. 27.

Chamaelea germanorum, seu Mesereon. Rudb. vall. 9.

Thymelæa lauri folio deciduo. Tournef. inst. 595.

Kællerbals. Suecis.

- α. In sylvis Lapponiæ rarius obuius est hic frutex, qui apud Lappones primus est, qui floret.
- β. Semina eius in cadaueribus abscondita exhibentur a rusticis Sueciæ lupis & vulpibus, quibus adsumtis pereunt sine mora, æque ac a seminibus Strychni.
- γ. Singularis est modus florendi huius plantæ, flores enim ramis sessiles insident, & quidem infra folia, conspicui tamen, antequam folia erumpant. Corolla florum duplicata constat membranula, quasi calix & corolla coaluerint in vnum corpus.
- δ. Vidi rusticos in Scania, qui commilitonibus suis

per iocum (experimento sane periculoso) exhibuerunt baccam modo vnicam, qua ingesta, incensum œsophagum alter potu cereuisiæ extinguere tentavit, sed oleum igni adfudit, hinc iis Sörbypeppar & Kællerhals, id est, cellulæ ingluuies, nominantur.

141. ERICA *vulgaris glabra*. Bauh. pin. 485:

Erica vulgaris. Till. ab. 26.

Erica. Frank. spec. 33. Rudb. hort. 39.

Erica flore purpureo. Lind. wikf. 12.

1. *Erica vulgaris, flore albo*. Tournef. inst.

Erica flore candido. Lind. wikf. 2.

Tachnas. Lappis.

2. In campis arenosis Lapponiæ sylvestris passim copiose prodit. In Finlandia Boreali, Bicerneburgum inter & Aboam, vidi per plurima Camporum miliaria fere nullam aliam, nisi sterilem hanc Ericam, quæ terram vndique tegebat, nec vlla ratione extirpari poterat; vnde rusticorum prouerbiū ortum, fore, vt tandem duæ plantæ replerent & destruerent totam terram, Erica scilicet & Nicotiana; addidissent quidem tertiam, si Thææ vsus ipsis innotuisset.

3. In campis arenosis Lapponiæ indiuidua nonnulla plicata obseruavi, adspectu pulcherrima, maiora enim erant, eorumque rami densissimi & arboris taxi instar tonfi, licet parua sit planta.

142. VACCINIUM *foliis annuis integerrimis*. *

Vaccinium altissimum, foliis subrotundis exalbidis.

Rupp. jen. 1, p. 46.

Vaccinia nigra maiora. Frank. spec. 38.

Myrtillus niger maior. Rudb. cat. 29. hort. 77.

Myrtillus maior. Frank. spec. 22. Till. ab 47.

Vitis idæa, foliis subrotundis exalbidis. Bauh. pin.

470. Scheuch. alp. 52.

Vitis

Vitis idæa magna seu Myrtillus grandis. Bauh. hist. 1. p. 52. Rudb. it. 9.

Vitis idæa maior. Tabern. hist. 3. p. 162.

Vitis idæa palustris. Lind. wikf. 40. prior.

Vitis idæa. Clus. pan. 79.

Hötme Lapponum.

Utterbær. Westrobothniensibus, id est, Baccæ Lutræ.

1. Tam in Alpibus, quam in sylvis Lapponiæ, modo loca subhumida sint, vulgatissimus est fruticulus.

2. Folia sunt verticaliter ouata, plana, integerrima & annua; Caules communiter pedales; Baccæ cæruleæ, leuiter tetragonæ, aquosæ & fere insipidæ, pulpa alba plenæ, ab incolis fere negliguntur.

3. Plantæ, quarum flores antheris bicornibus instruuntur (F. B. 108.), sunt valde adfines & paucis admodum, respectu generis, inter se differunt, vti Vaccinium, Arbutus, Andromeda, Erica & Pyrola. Antheræ his sunt didymæ & oblongæ, altera extremitate obtusæ, altera vero acutiores & sub hac duabus setulis instructæ.

143. VACCINIUM caule angulato, foliis serratis annuis.

Vaccinium Rivini. Rupp. jen. 1. p. 46.

Vaccinia nigra minor. Scheff. lapp. 359. Frank. spec. 38.

Myrtillus niger minor. Rudb. cat. 29. hort. 77.

Myrtillus minor. Frank. spec. 22.

Myrtillus minor, baccis nigris. Till. ab. 47.

Vitis idæa angulosa. Bauh. hist. 1. p. 520. Rudb. it. 9.

Vitis idæa foliis oblongis crenatis, fructu nigricante. Bauh. pin. 470. Lind. wikf. 40.

Blaue heidelbeer. Schel. botn. 30.

Zirre. Lappis Umensibus. Zërre. Lappis Lulensibus.

4. Nulla fere planta in sylvis humidiusculis Lapponiæ, West-

Westrobothniæ aut Angermanniæ hac vulgatioꝛ exiſtit, quæ nec Alpes noſtras reformidat, licet parcius in earum conuallibus nemoroſis pronafcatur.

- β. Quamuis in hac ſpecie, numerus in omnibus partibus fructificationis, vnam quartam partem ſæpius addat, (C. G. 313.) ne ſepararentur ſpecies, hic eandem poſui. In reliquis puta eſt calix & corolla quadrifida, bacca quadrilocularis, ſtaminaque octo; in hac corolla & calix quinquefida, bacca quinquelocularis & ſtamina decem.
- γ. *Caules* & rami erecti, tetragoni; *Folia* alterna, ovata, obtuſe ferrata, annua. *Baccæ* nigræ, pulpa purpurea linteum colore cæruleo tingente plenæ; altitudo ſpithamam æquat.
- δ. *Kappatjalmas* (Bellaria Lapponum) ſunt Ferculi ſpecies apud Gentem Lapponicam, quæ in maximis habentur deliciis, conficiendi modum addam: Lac rangiferinum ſeu Rhenonum admodum pingue eſt, & gaudet ſapore lactis bouini cum butyro & pauca quantitate ſebi imprægnati. Caſeum e lacte iſto conficiunt Lappones communiter quouis die bis, mane ſcilicet & veſperi, dum rangiferos ad caſam pellunt paſtores canibus ſtipati, & hoc quidem a menſe Junio ad initium hyemis; Lappones enim per iſtud tempus nil aliud edunt, quam ſerum a caſeo ſeparatum, quod iterum igni ſuperimponunt, ſic ruruſus incralfatur, quaſi nullus ab eo caſeus eſſet preſſus, hic eorum cibus per totam æſtatem; Lac enim parſimonix dediti vix edere volunt, illo tantum peregrinum excipientes hoſpitem, niſi prius ex eo caſeum ſepararint, vt duplex eius ſit uſus. Butyrum fere nunquam conficiunt e lacte ſuo, cum illud butyrum album euadit, ferme ſapore ſebi, & in pauca quantitate obtinetur; contra vero caſeum copioſiorem inde quam ab vlllo alio lacte adquirunt. Dum caſeus, inquam, confici debet, lacque ſuperimpoſitum eſt igni & epidermis quædam in initio coctionis lacti incumbit, iſtam abraunt cochleari, colligunt

ligunt in sufficiente copia epidermidem lactis, istam (vt alii pultem cum uuis Corinthiacis) miscent cum variis baccis sæpe huius speciei. Hac massa replent ventriculos (præprimis placet ipsis Reticulum dictum) rhenonum, antea exsiccatos & nigros, iam emollitos in aqua calida, suspendunt & siccant, vt casei fere consistentiam adquirat. Hæ sane sunt summæ deliciæ Lapponum, quas confectionum saccharatarum instar, offerunt accedentibus peregrinis, præsertim gentis suæ matronulis honestioribus, quasi nihil gratius vnquam exsisteret. Caseus autem ipse pinguis & delicatissimus est, sed præparandi modus minus politus. In Alpibus enim inungunt nonnulli Lapponum vbera rangiferi feminæ vnguento omnium florum recenti, ne hædi matrem sugant, (licet maxima pars baculo transuerse ori hædi inserto hoc prohibeat) quod vnguentum exsiccat, deinde ante mulctum abraditur; eductum lac coagulatur, coagulo vel ex pullis recentibus extracto, vel ex intestinis piscium confecto, præsertim ex *Coregoni*, *Thymalli* dicti, specie.

6. Ex immensa hac, quæ in syluis occurrit huius plantæ copia, intelligitur, quare in hisce locis (*) maior occurrat numerus diuersarum specierum *Tetraonum*, quam vix vllibi terrarum, vt Vrogallus (Grygallus femina) maior & minor, Bonasia, Lagopus &c. quibus baccæ hæ per autumnum suppeditant cibum sufficientem, immo per totam hyemem, licet exsiccatæ sint. Et sane nisi tanta harum auium copia per autumnum a Lapponibus obtineri posset, male ageretur de plurium ventriculis, qui eodem tempore vix alia acquirere possunt alimenta. Tum enim ex arboribus descendunt aues, pedibus incedunt, baccas maturas edunt, gressu formicino exspatiantur, vbi laquearibus (*Flackar*) expositis oppressæ occiduntur; Tantam inde reportant copiam, vt non modo pro cibo sufficiant, sed etiam exenteratæ exsiccentur (a Nouaccolis in clibano), quibus

per totam hyemem & proximum tempus vernale latrantem compefcunt ventriculum, pectora harum auium tali modo exficcata non modo Lapponibus grata funt, fed etiam illis, qui a teneris deliciis adfueti, fuauiffima exiftunt, licet nulla alia accedant condimenta. Fateor hæcce pectora fuiſſe prima alimenta, quæ mecum per deferta & Alpes Lapponicas fumere potui, præfertim cum tanto temporis ſpatio eſſem deſtitutus gratiſſimo pane. Adiacentes vtriuſque Bothniæ incolæ exinde non modo ſufficientem copiam pro ſuſtinenda familia ſeruare, fed & incredibilem quantitatem commode quotannis Holmiam mittere, ibique diuendere poſſunt.

144. VACCINIUM *foliis perennantibus verticaliter ouatis.*

α. *Vaccinium foliis buxi, ſemperuirens, baccis rubris.*
Rupp. jen. 1. p. 46.

Vaccinia rubra minima. Scheff. lapp. 359. Frank. ſpec. 38.

Myrtillus baccis rubris. Frank. ſpec. 22. Till. ab. 47.

Myrtillus ruber minor. Rudb. hort. 77.

Vitis idæa ſemperuirens, fructu rubro. Bauh. hiſt. 1. p. 522. Rudb. it. 9. Lind. wikt. 40.

β. *Vitis idæa ſemperuirens, fructu nigro (rubro legendum) maiore.* Rudb. it. 9.

γ. *Vitis idæa ſemperuirens, fructu albo.* Rudb. it. 9.

Vitis idæa foliis ſubrotundis non crenatis exalbidis.
Rudb. lapp. 100.

Rothe-heidelbeer. Schel. botn. 30.

Iokno. Lapponibus.

δ. In ſyluis Lapponiæ fabuloſis nulla frequentior exiſtit planta, quæ nec Alpes reformidat.

ε. Mirati ſumus, quod vix vlla planta floribus rubris vel cæruleis inſtructa in ſummo hocce arctoo orbe reperiatur, cuius flores non aliquando albam induant togam (§. 83. γ.). Minus hic receptum na-

turæ

- turæ lusum obseruamus, vbi ipsæ *baccæ* deposita acida sua rubedine dulcem adsumunt *albedinem*, quod non modo in *bac*, sed etiam in Ribe (§. 98. β.) & Junipero visum est.
2. Nec minus singularem vidimus huius plantæ varietatem in monte altissimo Lapponiæ Lulensis Koskesvari dicto, vbi hæc, quæ alias fere diffusa deprimitur, *erecta* & duplo triploue *altior* excreuit, distinctissimam præ se ferens formam, tamen eadem omnino species. Cur omnes plantæ pure aquaticæ extra aquam procumbant; Cur omnes plantæ in paludibus repentes in siccis erectæ sint; Cur omnes in syluis erectæ in summis Alpibus repant; patet Physico.
- v. *Baccas* has, licet sint acidæ admodum, refrigerantes, tamen edunt Lappones, qui etiam easdem sæpe immiscent Bellariis suis (§. 143. δ.). Westrobothnienses non solum eas adhibent in vsu culinarum, sed etiam immensam illarum copiam, tempore autumnali, Holmiam mittunt, vbi desiderantur pro acetariis ad carnes assatas adponendis, cum maxime acidæ sint; vt hac ratione acidum vegetabile temperet alcali animale.
9. *Caules* vix spithamæi sunt, oblique adsurgentes, teretes, pallidiusculi. *Folia* alterna, verticaliter ouata, leuiter oblonga, perennia, marginibus reflexis. *Baccæ* rubræ in corymbum ex apice enatæ.

145. VACCINIUM ramis filiformibus repentibus, foliis ouatis perennantibus.

Oxycoccus seu *Vaccinia palustris*. Tournef. inst. 655.

Vaccinia rubra maiora. Frank. spec. 38.

Myrtillus palustris. Till. ic. 155.

Myrtillus palustris ruber. Rudb. hort. 77.

Myrtillus palustris, *Vitis idæa minima* seu *Gagel*. Till. ab. 47.

Vitis idæa palustris. Bauh. pin. 470. Lind. wikf. 40.

Vitis

Vitis idæa palustris fruticosa, fructu magno. Ruub.
it. 11.

Ladich. Lapponibus.

- α. In paludibus vix peruiis & muscosis vulgatissima est.
- β. Perbellam huius speciei varietatem, ordinaria triplo *minorem*, quoad omnes dimensiones, vt nullus non primo intuitu sancte adseueraret distinctissimam ab hacce fuisse plantam, vbique in paludibus vidi.
- γ. Mire ab hac planta deceptus fuit Magnus ille Tournefortius, qui hanc ad classem polypetalorum amandauit, (prios vero ad monopetalos retulit), cum hæc quatuor petalis gauderet; secundum canonem enim Botanicum tot numeravit petala, in quot sponte sua resoluebatur flos deciduus, de cuius normæ certitudine vix vnquam dubium motum est vllum; sed examinent corollam huius plantæ curiosi & videbunt Florem, quamprimum erumpit, monopetalum, ore leuiter quadrifido, cuius lacinulæ mox reflectuntur, magis remouentur, profundius aperiuntur, vsque dum tota corolla in quatuor partes distinctissimas diffracta sit & in totidem partes decidat. Stamina in omnibus hisce plantis, quibus antheræ bicornes (§. 142. γ.) vix ac ne vix corollæ adfiguntur (F. B. 108.), nisi in quibusdam infimæ eius basi; exemplo Arbuti.
- δ. Baccæ hæc a Lapponibus in vsum cibarium non vocantur, nec facile ab aliis nationibus, cum nimis acidæ sint. Cur plantæ aquaticæ durioris saporis, quam montanæ; cur in vmbrosis & humidis locis maiori aciditate præditæ, quam in calidis & siccis; cur acidum extra plantas in locis vmbrosis conseruetur, in calidis acefcat intensius; patet consideranti.
- ε. Baccis vtuntur Argentifabri conciliaturi argento intensiorem albedinem. Argentum enim vulgare mixtum esse ex tredecim partibus argenti puri & tribus partibus cupri, notum est. Cuprum argento immix-

tum fuscum ei inducere colorem illudque tum citius ab externis accedentibus acidis opacum euadere, cuique patet. In aqua enim tartarum, baccas has & similia acida cum argento coquunt, acidum hoc resoluit & absorbet particulas minimas cupri, superficiei vasis proximas, quibus consumtis, splendet argentum niuea & pura albedine.

146. **EPILOBIUM** *foliis lanceolatis integerrimis.*

Epilobium latifolium glabrum, flore valde specioso.

Dill. giss. 131.

Chamænerion latifolium vulgare. Tournef. inst. 303.

Lysimachia, Chamænerion dicta, latifolia. Bauh. pin.

245.

Lysimachia siliquosa maior purpurea. Rudb. cat. 26.

hort. 67. Till. ab. 41. Lind. wikf. 23.

Almocke. Lapponibus & Westrobothniensibus.

Himmelsgræs. Dalekarlis.

- a. Sylvas Lapponiæ speciosissima florum suorum purpura pingit planta hæc regia.
- β. Sæpius horti instar cingit casas Lapponis syluatici, succincto suo adparatu œconomico cum Diogene certantis, vt deorum dearumque palatia crederes, quo hæc herba altissima floret tempore.

147. **EPILOBIUM** *foliis ouatis dentatis.*

Epilobium glabrum maius, purpureo flore. Dill. giss.

91.

Chamænerion glabrum maius. Tournef. inst. 303.

Lysimachia siliquosa glabra maior. Bauh. pin. 245.

Lysimachia montana serratifolia. Rudb. hort. 69.

- a. In Alpium lateribus frequens est.
- β. Variat magnitudine, colore floris albo & pallido, vt antecedens. Communiter rubri sunt in hocce genere flores.

148. *EPILOBIUM foliis lanceolatis, ramosè florens.*
a. Lysimachia, Chamænerion dicta, alpina. Bauh. pin.
 245.
β. Lysimachia, Chamænerion dicta, angustifolia. Bauh.
 pin. 245.
Chamænerion angustifolium alpinum, flore purpureo.
 Tournef. inst. 302. Scheuch. alp. 33.
γ. Chamænerion angustifolium alpinum, flore albo. Tour-
 nef. inst. 302.
δ. In Alpium lateribus, præsertim in amœnissimo isto
monte, Wallivari, occurrit.
ε. Magnam cum sequenti habet conuenientiam.

149. *EPILOBIUM foliis linearibus.*
Epilobium glabrum angustifolium. Dill. giff. 128.
Chamænerion angustifolium glabrum. Tournef. inst.
 303.
Lysimachia siliquosa glabra angustifolia. Bauh. pin.
 245.
Lysimachia siliquosa angustifolia minor. Rudb. cat. 26.
 hort. 69.
α. In subhumidis & fere aquosis Deserti locis sæpius
pronascitur.

150. *EPILOBIUM foliis ouato-oblongis integerrimis.*
 ? *Chamænerion alpinum alpinæ foliis.* Scheuchz. alp.
 59.
α. Plantulam hanc bis vel ter in Alpibus Iapponicis
legi, præsertim ad latera earum, præcedentibus con-
generibus mixtam.
β. Caulis simplex, vix dimidii digiti longitudine, pa-
rum rubescens.
Folia opposita, inferiora minora ouata, superiora
maiora & magis oblonga, integerrima omnia.
Flores duo, rubri, parui, caulem terminantes, petala-
lis emarginatis purpureis.

- γ. Conueniunt hæc & antecedentes duæ (148. 149.)
 florum corollæ parua, petalisque bifidis & æquali-
 bus.

DIGYNIA.

151. CHRYSOSPLENIUM *foliis amplioribus
 auriculatis.* Tournef. inst. 146. Rudb. lap.
 97.

Saxifraga rotundifolia aurea. Bauh. pin. 309.

Saxifraga aurea. Frank. spec. 27. Rudb. cat. 37.
 hort. 103.

- α. Vt in Helsingia & Medelpadia copiosissime conspi-
 ciebatur, ita in Lapponia rarissime.
- β. Veteres hanc ad Saxifragias retulere, & sane si fa-
 cies externa consulatur, summam has intercedere
 adfinitatem illa exclamat. Staminum numerus qui-
 dem non prohibet, quin coniungi posset, organa
 genitalia feminina sic volunt; corolla autem & calix
 omni modo negant. Non dubito, quin tandem re-
 periantur media, per quæ combinari possint hæ ad-
 fines, licet illud demonstrata hæctenus principia non
 concedant.

TRIGYNIA.

152. BISTORTA *foliis lanceolatis.*

Bistorta minor, flore albo. Lind. wikf. 5.

Bistorta minor. Clus. pan. 479. Frank. spec. 6. Till.
 ab. 7.

Bistorta alpina minor. Bauh. pin. 281.

Bistorta alpina minima sobolifera. Rudb. lap. 96.

Bistorta minima. Rudb. cat. 7. hort. 17.

- α. In syluis & Alpibus vbique vulgaris est.
 β. Ad latera Alpium lapponicarum legi hanc plantam duabus spithamis longiorem, quæ alias longitudinem pollicis vix excedit. Tanta hic præstat fertilitas foli!
 γ. Nulli fructus veri floribus succedunt, sed inferioribus bulbilli, superioribus nulli omnino. Bulbos hos non semel vidimus in ipsa planta exseruisse foliolum ouatum paruum, quales depingit *Tournefortius* in *inst.* Tab. 291. fig. G. H. I, vt hæc variatio vere *vinipara* dici possit.

153. POLYGONUM *oblongo angusto folio*. Bauh. pin. 281.

- α. *Polygonum breui angustoque folio*. Bauh. pin. 281.
 β. *Polygonum angustis foliis, calycibus purpurascens*. Dill. app. 65.
 γ. *Polygonum lato subrotundo folio, flore purpureo*. Rudb. lap. 99.
 δ. *Polygonum latifolium*. Bauh. pin. 281.
Polygonum maius. Frank. spec. 24. Rudb. hort. 91.
Polygonum folio latiore. Lind. wikf. 30.
Polygonum mas. Till. ab. 55.
Polygonum. Till. ic. 121.
 1. Frequens est planta in desertis lapponicis.
 2. Mire variat hæc species quoad figuram foliorum, e quibus variationibus tot species confectæ sunt. Ex gr. Lykseliæ occurrebat alia foliis latis, rotundo-ouatis, quæ (γ.); In agris vero Nouaccolarum alia foliis angustis, quæ (β.) est.

154. HELXINE *caule volubili*.

Fagopyrum vulgare scandens. Tournef. inst. 511.

Fagopyrum vulgare minus scandens. Vaill. par. 42.

Convolvulus minor, semine triangulo. Lind. wikf. 9.

Convolvulus niger. Rudb. cat. 12. hort. 31. Till. ab.

19.

α. In agris Nouaccolarum hæc, vt plures aliæ peregrinæ olim allatæ hodie inquilinarum reliquarum instar, Lapponiam pro patria agnoscit.

β. *Fagopyrum* deriuatum a Fago arbore & πυγός cum semina huius plantæ formam Nucum Fagi gerant, quod vti similia ex aliis plantarum nominibus consarcinata, minus arridet (F. B. 227), ideoque synonymon eius antiquissimum præstat (F. B. 244. 242).

TETRAGYNIA.

155. PARIS foliis quaternis. *

Paris Rivini. Rupp. jen. 1. p. 83.

Herba paris. Tournef. inst. 233. Rudb. cat. 19. hort. 51. Till. ab. 33. ic. 32. Lind. wikf. 18.

Solanum quadrifolium bacciferum. Bauh. pin. 167.

Aconitum salutiferum. Frank. spec. 1.

α. In vno alteroue loco intra Lapponiæ terminos tantum visa fuit hæc planta.

β. Modus nascendi: Radix quodammodo carnosæ, caulis nudus, folia nitida, flos vnicus hanc plantam ad Liliaceos ablegant, nec repugnat fructificatio, nisi quod vna tertia parte ordinariæ numerum superet hæc species, quam in Liliaceis; hoc tamen in congeneribus non obtinet. Vide C. G. 333.

γ. Nec vnicus memorat pharmacopœus, duplam huius dosim idem præstare, quod Ippecacuanha in excitando vomitu.

156. ELATINE foliis oppositis. *

Hydropiper. Buxb. cent. 3. p. 35. t. 37. f. 3.

Alfinastrum serpillifolium, flore albo tetrapetalo. Vaill.
par. 5. t. 2. f. 2.

- Ad margines fluvii istius vastissimi Lulensis non raro sese obtulit.
- *Hydropiper* Buxb. & *Potamopithys*. Buxb. eiusdem generis sunt, nomen utrumque dimitto (F. B. 225.) & vacuum *Elatines* vocabulum recipio.
- Nulla herba, hacce minor, datur in Lapponia, licet nec *Montia* (§. 57.) nec *Scirpus* (§. 21.) nec *Subularia* (§. 253.) nec *Sedum* (§. 196.) maximæ sint.

157. SAGINA ramis procumbentibus.

Spergula perennis repens, flore gramineo late virente.
Rupp. jen. 1. p. 66.

Alfinella, muscoso flore, repens. Dill. giff. 81.

Alfine pusilla, gramineo flore tetrapetalo. Tournef.
inst. 243.

- In Alpibus communis, in desertis rara est planta.

158. SAGINA ramis erectis bifloris.

- Hanc in Alpibus aliquoties vidi, haud vero examinaui characterem, expectans semper perfectiora specimina, quæ deinde nulla omnino inueniri poterant.

- *Radix* perennis, e qua multi ramuli exhibant, omnes modo ad basin foliis numerosissimis linearibus acutis, vngue breuioribus instructi, caules singuli pollicis transuersi longitudine, nudi, in medio tantum duo foliola minutissima exhibentes, e quorum ala ramus exibat vniflorus, antecedenti exacte similis. *Calix* pentaphyllus acutus. *Petala* quinque, obtusa, vix calice

calice longiora, truncata, emarginata. *Stamina* decem. *Pistilla*, ni fallor, tria, hinc ad *Arenarias* vel *Alfines* referri deberet, cum autem facies huius, nec perala bipartita, vt *Alfines*; nec ouata integra, vt *Arenariæ*; sed truncata exhibeat, vt *Saginæ*, hic tamdiu illi locum concessi.

SEDI *speciem* 196. vide sub *Decandria Pentagynia*.

CLASSIS IX.

ENNEANDRIA.

HEXAGYNIA.

159. BUTOMUS. * Rudb. lap. 96.

Butomus flore roseo. Tournef. inst. 270.

Juncus floridus maior. Bauh. pin. 12. Rudb. elyf. 1.
p. 109. f. 1.

α. In fluvio Kemensi tantum nobis visus est.

β. Planta hæc in systemate naturali sub Liliaceis omnino comprehendi debet, dictitante hoc corolla, facie & reliquis, licet stamina sint nouem, licet fructus in sex capsulas sit diuisus.

CLASSIS X.

DECANDRIA.

MONOGYNIA.

160. LEDUM.

Ledum rosmarini folio. Rupp. jen. 1. p. 113.

Ledum filesiacum. Clus. pan. 69.

Cistus ledon, *foliis rosmarini ferrugineis.* Bauh. pin. 467.

Myrtus palustris. Lind. wikf. 26.

Spiræa odorata Rivini. Erndt. varf.

Rosmarinus palustris. Till. ab. 59. ic. 158.

- α. In paludibus sylvarum vbique copiosissima existit.
- β. Odor iste singularis totius plantæ, penetrantissimus quidem, sed grauis, mouet suspicionem.
- γ. Dalekarli superiores interdum hac planta, loco Humuli, vtuntur, sed crapulas vehementissimas infert cum temulentia summa & insequenti cæphalalgia difficillima.
- δ. Nouacolæ plantam hanc cum collecta messe in struem seu domum miscent, quam mures fugiunt, hinc nec consumunt præmia agricolæ.
- ε. Solent etiam rustici per Sueciam decocto huius plantæ lauare boues & sues morbo pediculari laborantes.

- rantes, quo experimento certissime pereunt pediculi.
 ζ. Characterem huius generis exhibuimus in C. G. 342.
 qui antea a solo Ruppio imperfecte adumbratus.

161. ARBUTUS *caulibus procumbentibus, foliis rugosis ferratis.*

Vaccinia rubra, foliis myrtinis crispis. Raj. syn. 457.

Vitis idæa prior. Clus. pan. 77.

Vitis idæa fructu nigro. Bauh. hist. 3. p. 519.

Vitis idæa, foliis oblongis albicantibus. Bauh. pin. 470.

Tournef. inst. 608. Scheuch. alp. 52.

Vitis idæa repens, fructu racemoso magno nigerrimo.

Rudb. it. 9. lap. 100.

Garanas-murie. Lappis. i. e. Coruorum baccæ.

Fiellbær. Dalekarlis. i. e. Baccæ alpinæ κατ' ἐξοχήν.

- α. Per omnes Alpes lapponicas in Dalekarlia ab apice earum vsque ad basin circa mare album vix alia existat vulgatioꝝ, præsertim in locis sabulosis siccissimisque.
- β. Baccæ paulo ante maturitatem rubræ sunt, maturo autem partu plane nigræ euadunt; hinc nulli dubitamus, quin hæc nostra eadem sit cum Merretti apud Rajum in synopsis, locoque citato.
- γ. *Clusius* suam optime pinxit, licet folia nimis angusta sint & caulis more vsitato erectus exhibeatur.
- δ. Mirum est, quod *Tournefortius* hanc ad vnam vsq; secundum sua principia non amandauerit, cum tamen calix, vt cum eo loquar, non abeat in fructum, sed pistillum, & bacca quinque semina foueat; quidquid demum sit, a vacciniis omnino debet distingui vt & sequens planta, vaccinii enim fructus semper calice coronatus est; Arbuti non item. Fateor quidem proximam intercedere adfinitatem *Vaccinia* & *Arbutos*, sed præter situm istum germinis intra vel extra calicem datur etiam singularis quædam nota in *Arbuto*, cuius scilicet corolla ad basin quinque vel decem obtusis prominentiis fere pellucidis

cidis & melliferis notatur (F. B. 171.); cortex dein deciduus, fructus sicciior faciesque externa, Arbutos a Vacciniis distinguunt. *Vua Vrsi* autem non debet separari ab Arbuto, ob feminum numerum minorem, flore (F. B. 176. 173) facieque idem confirmante (F. B. 168.).

6. Descriptionem, cum planta sit alpina, adponimus.

Radix lignosa, perennis, fusca.

Caules vel potius *Rami*, plures, lignosi, procumbentes, diffusi, teretes, inæquales a corticibus annuis deciduis, subfusci, pedales, perennes, vndique præsertim in parte superiori foliis & foliorum emarcidorum sceletis rekti.

Folia in summis ramis sex ad duodecim vsque, ovato-oblonga, in petiolos attenuata, quorum apices obtule prominent, margines subtilissime obtuse & æqualiter ferrati, petioli raris villis adspersi; opposita, non decidua, annua tamen, superne secundum venas sulcata, inferne prominula, reticularibus venis picta.

Racemus ex apice ramulorum prodit reflexus, simplex, flosculis nonnullis instructus.

Floris Corolla incarnato-pallida, Bacca globosa, glabra, atra, quinquelocularis, semina quinque.

7. Baccas Lappones vilipendunt.

162. ARBUTUS *caulibus procumbentibus, foliis integerrimis.* Tab. VI. fig. 3.

Myrtillus ruber maior, fructu farinaceo. Rudb. cat. 29. hort. 77. Brom. goth. 71.

Myrtillus maior & minor. Till. ab. 47.

Myrtillus ruber minor humi serpens, fructu farinaceo, seu Vaccinia farinacea rubra minora, foliis angustioribus. Brom. goth. 71.

Vaccinia rubra farinacea minora. Frank. spec. 38.

Vaccinia rubra farinacea maiora rotundiora. Frank. spec. 38.

Vitis idæa, foliis oblongis acuminatis, baccis rubris insipidis. Bauh. pin. 470. Rudd. it. 9.

Vitis idæa repens, fructu rubro farinaceo. Lind. wikf. 40.

Una urfi. Tournef. inst. 599. Clus. hist. 63. Lob. hist. 547.

Vitis idæa, foliis carnosis & veluti punctatis. Bauh. pin. 470.

Miøelbar Suecis. i. e. Baccæ farinosæ.

α. In Alpibus & desertis Lapponiæ, nec non per totam Sueciam in locis aridissimis, sterilissimis & sabulosis vulgatissima est hæc apud externos minus cognita planta.

β. Baccæ rubræ repræsentant baccas Vaccinii (144.) vt & tota planta, vixque distingui possunt inter se (nisi quod hæc ramis suis longius serpat) a Botanicis ignoto, præterquam ex sapore baccarum referente in hac farinam siccam tota sua pulpa, adeoque nunquam eduntur.

γ. Folia colliguntur cum ramulis a septentrionalibus nostris in magna copia, Holmiamque mittuntur, vbi a coriariis emuntur, quibus tanquam *Rhus* inseruit.

δ. Puto *vuam urfi* Tournef. eandem cum nostra plantam esse, descriptiones authorum enim conueniunt exacte, nec figuræ repugnant, licet minus absolutæ, licet nulla mentio fiat de pulpa farinacea baccarum. Ex Galliis deinde eadem planta pro *vua urfi* ad nos missa fuit, hinc inquirant Botanici, quibus *vuam urfi* visendi datur occasio, num fructus *vua urfi* sit farinaceus; quod si sit, absolute eandem cum nostra esse speciem statuere liceat.

ε. *Radix* lignosa, perennis, fusca.

Caules plures, diffusi, procumbentes, pedales vel tripedales, teretes, parum inæquales, perennes, in iunioribus præsertim, rubentes cortice deciduo, ramosi.

Folia verticaliter ouata, opposita, in petiolos totidem breues desinentia, glabra, perennia, venis nec

nec supra nec infra prominentibus vtrinque inscripta; margine integerrimo reflexo & fere pubescente.

Racemus ex apice ramorum prodit simplex, reflexus, duos ad octo vsque flores colligens, quorum singuli proprio pedunculo insident, sub singulo flore squamula posita est.

Floris Calix minimus, quinquefidus, obtusus, persistens, purpurascens. Corolla ovata, alba, ore quinqueidentato reflexo obtuso incarnato. Stamina decem; Antheris duabus setis notatis. Germen ovatum; Stylus flaminibus longior; Stigma obtusum. Bacca globosa glabra, pulpa sicca repleta.

VACCINII speciem §. 143. vide sub Octandria Monogynia.

163. ANDROMEDA foliis alternis lanceolatis, margine reflexis. Tab. I. fig. 2.

Ledum palustre nostras, arbuti flore. Raj. syn. 472.

Viti idææ affinis polifolia montana. Bauh. hist. 1. p. 227.

Polifolia. Buxb. A. R. 2. p. 345.

Erica palustris, flore purpurascente pendulo, petiolo longo rubro, rosmarini folio. Rudb. lap. 97.

Erica humilis, Rosmarini foliis, Unedonis flore, capsula cistoide. Pluk. phyt. 175. f. 1.

α. In desertis subhumidis muscosis & paludosis, etiam in Alpibus, immo per totam Sueciam, mixta Vaccinio (§. 145.) crescit.

β. Num hæc planta ab Erica genere distingui debeat, cum suis adfinibus, non adeo facile determinatur, cum ordo naturalis in his quoad paucissima omnino differat. Ex. gr.

Vaccinium gerit baccam infra receptaculum floris.

Arbutus quoad omnia vaccinio simillima, nisi quod bacca sit supra calicem posita.

Andromeda arbuto simillima, sed fructus est capsula membranacea.

Pyrola præcedenti similis, nisi quod corolla sit pentapetala, at in illa monopetala.

Erica autem differt ab *Andromeda* in eo solum, quod Calix magnitudine fere excedat corollam & Corolla leuiter difformis sit. Sed an hæc tanti! Et an hæc notæ in omnibus speciebus obtineant, limitesque certos ponant, docebunt collati flores plurium specierum vtriusque generis, & determinabit dies.

Tournefortius coniunxit genus *Andromedæ* cum ERICA. *Rajus* distinxit sub nomine LEDI; *Ruppins* sub *Ericæ* spuria seu TETRALICIS; *Buxbaumius* sub CHAMÆDAPHNES, & POLIFOLIÆ; *Heisterus* sub ERICOIDIS; *Michelius* sub LEDI: *Dillenio* placeret sub ERICONIÆ nomine distincte tradere hocce genus. Adeoque videmus principes nostros recentioresque Botánicos omnes quasi vno ore separare *Ericam* ab hac nostra, quorum vestigia & nos secuti sumus.

¶ In nomine huic generi imponendo minime conueniunt authores, sed tot fere reliquere nobis nomina, quot libros; ego nullum eorum reperio mihi gratum. *Ledum* enim excludo, cum sit alius plantæ nomen (F. B. 214. 243.), *Chamædaphne* & *Pseudo-Erica* (F. B. 225.) *Polifolia* (F. B. 227.) *Tetralix* (F. B. 232.) & *Ericoides* persistere nequeunt.

¶ *Andromeda*, virgo hæc lectissima pulcherrimaque collo superbit alto & viuidissimo (*Pedunculus*), cuius facies roseis suis labellis (*corolla*) vel optimum veneris fucum longe superat; juncea hæc in genua proiecta pedibus alligata (*caulis inferior incumbens*), aqua (*vernali*) cineta, rupi (*monticulo*) adfixa, horridis Draconibus (*amphibiis*) exposita, terram versus inclinat mœstam faciem (*Florem*), innocen-

tissi-

tiffimaque brachia (*ramos*) cælum versus erigit, meliori sede fatoque dignissima, donec gratissimus Perseus (*æstas*) monstris deuiçtis, eam ex aqua eduxit e virgine factam fœcundam matrem, quæ tum faciem (*fructum*) erectam extollit. Si Ouidio fabulam de Andromeda conscribenti hæc ante oculos posita fuisset planta, vix melius quadrarent attributa, qui more poëtico ex humili tumulo produxisset olympum.

6. In syluis sæpius gaudet floribus plurimis, in Alpium finitimis nostris communiter vnico modo flore, vt in figura repræsentatur, superbit, qui si colorem consideres, vix in hisce oris sibi parem habet.

164. ANDROMEDA *foliis linearibus obtusis sparsis*. Tab. I. fig. 5.

Erica rarior. Mart. burf. 535.

Erica flore purpurascente pendulo, petiolo longo rubro, piceæ folio. Rudb. lap. 97.

Erica laponica, camarinnæ foliis. Petiv. hort. 244.

- a. Vbique occurrit hæc planta in Alpibus nostris, extra quas nunquam eam vidimus, nisi in adiacentibus montibus rarius.

- ß. Planta hæc, licet ter antea nominata, etiamnum noua est, cum descriptio & figura desideretur, quam vtramque hic adponimus. Ex nostris Alpibus eandem habuit Petiverus per Rudbeckium & Burserus per Sperlingium.

- γ. *Radix* lignosa, fibrosa, perennis.

Caules fere procumbentes, ad summum pedales, scabri, fusci, in varios *ramos* diuisi, qui e caule ad genicula annotina (vt in Pinu) exeunt plures, caule erectiores, longitudine fere æquales.

Folia linearia, latitudine lineæ, obtusa, longitudine dimidii vnguis, numerosa, conferta, vndique sparsa per ramulos anni præsentis, vnus vel duorum

rum annorum antecedentium, superne viridia glabra nitida, inferne pallide viridia, petiolis vix conspicuis adnexa, per duos annos persistentia.

Pedunculi duo ad quinque ex apicibus ramulorum anni præteriti egrediuntur simplices, erecti, longitudine pollicis, filiformes, parum hispidi, purpurei, quibus singulis vnicus infidet flos.

Floris Calix purpureus, hispidus, minimus; Corolla ouata, longitudine vnguis, leuiter pentagona, intense cærulea (recentissima fere violacea), ore fere contracto, quinquefido, obtuso, emarginato, reflexo. *Fructus* Capsula emarginata est & oblonga, pentagona, stylum erectum retinens. Reliqua vide in caractere.

Ex eodem, quo flores hoc anno prodeunt, apice, sequenti anno rami exsurgunt.

165. ANDROMEDA *foliis aciformibus confertis.*
Tab. I. fig. 3.

Erica flore variegato pendulo, petiolo longo rubro, coris folio. Rudb. lap. 97.

a. Inter omnium vulgarissimas plantas, per Alpes nostras, merito numerari potest hæc in siccissimis & glareosis crescens locis.

b. Florens, mirum in modum iucundissimo florum suorum colore, spectatorem allicit. Extra florentiam vix distingueres eam a Bryo aliquo vel tenuissimo Lycopodio.

γ. Cum neque hæc descripta vel depicta sit ab vlllo, eius adumbrationem trado.

Radix perennis, lignosa, fibrosa, tenuis.

Caules & Rami inordinati, filiformes, plurimi, spithamæi, procumbentes, vndique dispersi.

Folia tenuissima, acuta, mollia, sursum leuiter flexa, conferta, ramos tegentia, longitudine lineæ.

Pedunculus solitarius, ex apice singuli rami vnicus,

cus, erectus, rectus, longitudine dimidii unguis, filiformis, purpureus, sustinens florem unicum nutantem.

Floris Calix purpureus, Corolla globoso-campanulata, semiquinquefida, colore incarnato seu viuido, apicibus acutis, rectis, rubentibus.

Fructus Capsula fere globosa, erecta.

166. ANDROMEDA *foliis triquetre imbricatis obtusis, ex alis florens.* Tab. I. fig. 4.

Andromeda foliis imbricatis obtusis, in triquetrum positis. F. L. 53.

- α. Plantam hanc semel modo in Alpibus nostris inveni, & quidem per quatuor horarum spatium a monte notissimo Wallivari in districtu Lulensi, versus plagam inter septentrionalem & occidentalem mediam, ibique in magna copia.
- β. Dum nocte media, an noctem dicam, sole orbem illuminante nec occidente, citato gradu cum interprete sollicitus de invenienda casa Lapponis (quam per horas duas vix distare noueram, licet locum nescirem) pergebam sudore diffuens, ventoque frigido & aduerso agitatus, ecce vndique coniciens auidos oculos umbræ instar adspexi hanc plantam, cito autem pergens pro Empetro habui; sed post aliquot passuum distantiam, nescio quid peregrini obuersabatur menti, redibam & iterum esse Empetrum putassem, nisi altitudo in hac maior attentum aduocasset animum. Fugit me quid sit, quod visum in Alpibus nostris, tempore nocturno, ita confundit, vt non tanta claritate possimus obiecta distinguere ac media die, licet sol æque clarus existat; Sol enim horizonti proximus radios horizontales dispergens vix pileo ab oculis abigi potest; umbræ dein herbarum extenduntur in infinitum & implicantur inter se, tremunt deinde spirante aquilone, vt vix videre & distinguere queamus

obiecta diuersissima. Lecta semel planta vnica, inquirebam plures in vicinia prodeuntes, ad partem septentrionalem omnes, & illæ haud ita paucæ conspiciebantur, nec vllæ in alio a nobis postea visæ fuere loco. Tum temporis omnes flores suos deiecerant, & fructui maturando intentæ erant hæ herbæ, vnicum, postquam diuissime quæsiuissem, inueni florem eumque album forma Conuallariæ (§. 112), sed quinque laciniis acutioribus diuisum.

γ. Descriptio hæc est

Radix lignosa, crassiuscula, perennis, nigra.

Caules plures, in varios ramos subdiuisi, vbique figura & magnitudine filii crassi, fusci, lignosi, nec erecti, nec procumbentes, sed debiles, bipedales, læues.

Folia semuncialia (Scheuch. hist.) sessilia, oblonga, biennia, obtusa, fere carnosa, subtus conuexa, superne versus basin excauata, imbricatim incumbentia, opposita oppositionibus proximis, vt rami his foliis in triquetrum positis & imbricatis tecti conspiciantur.

Pedunculus solitarius, longitudine pollicis transversi, erectus, filiformis, albicans, ex ala folii anni præcedentis ortus, ad basin quatuor squamulis acutis, intra sinum folii, obuolutus, non raro etiam in medio squamulis duabus oppositis ornatus, sustinens florem nutantem. Pedunculi hi, licet in eodem ramo plures, octo scilicet ad viginti vsque occurrant, non tamen ex omni ala prodeunt.

Floris Calix incarnatus fere, Corolla campanulata, semiquinquefida, laciniis acutis rectis. Antheræ decem, flauescentes, vix calice breuissimo longiores. Stylus albus, corollâ paulo breuior.

Fructus Capsula subrotunda, quinquelocularis, calice insidens, stylo instructa.

Si hæc planta visa fuisset a Rudbeckio, facile illam
di-

dixissem *Ericam lapponicam Camarinnæ* (*Empetri*) folio *Petiv.* quam a *Rudbeckio* habuit, fuisse eandem ob summam cum *Empetro* conuenientiam; cum autem ipsi nota non fuerit, est illa (§. 164 β.) *Petiveri*, nec hæc planta.

Caueant *Synematici* in constituendo caractere, ne cum aliis nimium confidant figuræ corollæ, quæ in hac & proxime præcedenti vltima campanulata est; in duabus præcedentibus ouata; in aliis globosa (*Tetralice Ruppilii*); in aliis alia; ne exinde plura, quam debent, conficiant genera.

167. PYROLA *scapo vniflora* *

Pyrola flore singulari. Riv. pent. 153.

Pyrola vniflora. Lind. wikf. 31.

Pyrola vniflora minima. Rub. cat. 35. hort. 95.

Pyrola rotundifolia minor. Bauh. pin. 191.

Pyrola minor. Frank. spec. 25.

α. In Alpibus nostris rarius, in syluis vbique reperitur hæc planta.

β. Floris huius corolla æqualis est vt & pistillum, *stamina* vero inæqualia quoad situm, communiter enim primo petalo incumbit stamen vnicum, secundo duo, tertio tria, quarto vnum, quinto tria.

γ. *Stigma* Pistilli gerit formam coronæ ex quinque radiis constructæ acutæ & magnæ, quod in reliquis speciebus non conspicitur.

168. PYROLA *floribus vno versu sparsis*. *

Pyrola folio mucronato serrato. Bauh. pin. 191.

Pyrola folio mucronato. Riv. pent. 151.

Pyrola tenerior. Clus. pan. 506.

Pyrola minor. Rudb. cat. 35. Till. ab. 56.

Pyrola minor umbellata. Rudb. hort. 95.

Pyrola pyrifolia frutescens. Lind. wikf. 31.

α. In syluis omnibus vulgarissima est.

α. In hoc genere facillimum est tradere veras differentias (F. B. 257. 258.), præsertim synopticas (F. B. 289.), quas in hoc genere exhibui, essentielles esse puto (F. B. 290.).

169. PYROLA *staminibus & pistillis declinatis.**

Pyrola rotundifolia maior. Bauh. pin. 191.

Pyrola maior rotundifolia. Frank. spec. 25.

Pyrola vulgaris maior. Rudb. cat. 35. hort. 95. Till. ab. 58.

Pyrola cauliflora rotundifolia. Lind. wikf. 31.

Pyrola. Till. ic. 9. Riv. pent. 146.

Pyrola folio rotundo. Riv. pent. 148.

Pyrola folio obtuso. Riv. pent. 150.

α. In sylvis sæpius obuia est.

β. Pyrolæ omnes amant loca dura & umbrosa, hinc semper in sylvis opacis, vix vnquam in pratis leguntur.

γ. Stamina & pistillum in singulo flore ad marginem seu latus inferius vno versu declinata sunt, flores autem per scapum vndique sparsi, folia sæpius subrotunda, sed formam facile mutantia.

D I G Y N I A.

170. DIANTHUS *petalis multifidis.*

Caryophyllus flore tenuissime dissecto. Bauh. pin. 209.

Caryophyllus plumarius, flore inodoro tenuissime dissecto. Morif. hist. 2. p. 562.

Caryophyllus sylvestris, flore laciniato carneo. Best. eyft. æst. 14. fol. 13.

Caryophyllus V sylvestris, flore laciniato tertius. Clus. pan. 322.

Superba alba, medio corolla purpuro-violacea obsoleta
cincta. Lob. ic. 450.

Lychnis. Till. ab. 127.

- α. In Lapponia Tornoensi semel lecta fuit planta hæc, quæ in Suecia rara, in Finlandia vulgatissima, quam per totam viam videre licuit nobis per varios casus, per tot discrimina rerum tendentibus in portum.
- β. *Dianthus* quasi flos Jouis seu Flos Deorum dicitur hoc genus, ab eximio florum in certis speciebus odore & colore, quod nomen etiam antiquum synonymon est (F. B. 242.). *Caryophyllus* enim nobis est (C. G. 435.) *caryophyllus aromaticus* Tournef. cum vnum nomen duobus generibus diuersis concedi nequeat (F. B. 217.), nec *clauus* Dillenii, *Tunica* Ruppilii ab aliis receptum sit nomen, *Dianthum* substituo.

171. SAPONARIA *foliis linearibus*.

? *Lychnis annua minima*, flore carneo lineis purpureis distincto. Tournef. iult. 338.

? *Caryophyllus minimus muralis*. Bauh. pin. 211.

- α. In septentrionali Alpium lapponicarum parte inter Lapponiam & Finmarkiam Noruegicam semel hanc legi in itinere.
- β. Omnem Veterem *Lychnidem* stylis duobus gaudentem *Saponariam* voco.
- γ. Planta nostra & planta sub allegatis Synonymis descripta quodammodo similes sunt, num autem sint omnino vnus eiusdemque speciei, certo dicere hoc tempore nequeo. Nostra enim longe minor est & eius petala magis acuta, vt vel diuersam crederem plantam, vel per culturam mire variatam, quod heic loci destitutus altera vix determinare queo, data occasione accuratius examen instituam.

172. SAXIFRAGA foliis palmatis, caule simplici
uniflora * Tab II. fig. 4.

*Saxifraga caule simplici uniflora, foliis palmatis, alis
bulbiferis* F. L. 53.

? *Saxifraga ad folia bulbos gerens.* Bauh pin. 309.

? *Saxifraga bulbosa altera bulbifera montana.* Col.
ecph

? *Sedum rotundifolium erectum bulbiferum.* Morif.
hist. 3. f. 12. t. 9. f. 24.

a. In omnibus nostris Alpibus vulgatissima est planta,
extra eas eandem nunquam vidimus. Semper in lo-
cis aqua irrigatis occurrit.

β. Protrahimus e Lapponia alpina octo huius generis
distinctas species, quarum omnes Suecis ignotæ sunt,
excepta proxima sequente (§. 173.); contra vero in
Suecia ubique occurrit *saxifraga rotundifolia alba* C.
Bauh, quæ nunquam Lapponibus innotuit

γ. Synonyma dubitanter adposuimus, cum faciem si-
milem exhibeant, convenit enim allegata cum no-
stra foliorum forma, radice e bulbulis composita,
bulbis in alis foliorum; sed differt itidem, si iconi-
bus eorum fides sit adhibenda, quod hæc nostra gla-
bra sit, illa villosa; hæc ramis omnibus destituatur,
illa vero plurimis longis umbellatim dispositis gau-
deat; hæc florem unicum gerat, illa plurimos; hæc
florem nutantem, illa erectum ferat; e millenis
millibus individuorum nullam unquam observaui
ramosam.

δ. Descriptio nostræ plantæ ita se habet.

Radix granulata.

Caulis unicus, simplicissimus, erectus, spithamæus,
Rami nulli.

Folia octo ad sedecim, caulina, alterna, quorum in-
feriora petiolata, superiora sessilia, inferiora ad
insertionem petioli sinuata, dehinc palmata mar-
gine integro, quorum infima in septem, media in
quinque, quæ illa excipiunt in tres lobos diuisa,
tandem superiora integra, lanceolata, omnia glabra.

Flos

Flos vnicus caulem terminat, antequam explicatur semper nutat, cuius Calix viridis, leuissime hispida, Petala vero erecta, obtusa, alba.

Bulbi in singula ala superiorum foliorum nonnulli parui subrotundi, rufescentes, in foliorum supremorum alis maiores, in inferiorum alis minores.

8. Curiosa est consideratio bulborum in certis plantis. Ex. gr. In *Allio* vertuntur *Flores* in bulbos. In *Lilii* specie bulbi *ex alis* foliorum prodeuntes representant bulbum squamosum radicis. In *Dentaria* & in *hac* bulbi in alis. In *Bistorta* capsulæ mutantur in bulbos (§ 152.). In his omnibus vix vnquam maturefcit fructus, nisi rarius in *Dentaria*, hinc pro conseruanda specie necessarii videntur. Nostra planta semper in Lapponia abortit. Bulbi in hac planta communiter rubri sunt, forma, colore & sæpe numero antherarum floris, an itaque antheræ hic in bulbos vertuntur? In *Brassica* per hyemem sepulta sub arena, vernali tempore extracta, bulbi nigri forma seminum *Brassicæ* foliis putrefactis copiose insident, sed semina non sunt, cum vitello bifido detrituantur.

173. SAXIFRAGA *foliis omnibus trilobis ad basin angustis, caule erecto.*

Saxifraga verna annua humilior. Tournef. inst. 254.

Sedum tridactylites tectorum. Bauh. pin. 285.

α. ? *Saxifraga alba petraea.* Pon. bald. 337.

Sedum tridactylites alpinum maius album. Bauh. pin. 284.

β. In Alpibus nostris, vbi Natura cryptis montium rupibusque lusit, præsertim legitur; In Suecia apud Fodinam Dannemorensem & alibi occurrit.

γ. *Variat* caule ramosiori diffusiori cum foliis villosis & caule erectiori minus ramoso foliis glabris, qualis nostra sæpius est, hinc illam (α.) pro varia-

riatione, non pro distincta specie habemus.

- d. In hac, capsula fere tota sub receptaculo floris posita est; in aliis (§. 175.) tota supra receptaculum collocatur; in aliis vero capsulæ media pars receptaculo hocce cingitur. Vana itaque est diuisio illa huius generis in duo distincta, scilicet in *Geum*, vbi capsula ponitur supra receptaculum; & in *Saxifragam*, vbi a receptaculo cingitur; Genera enim omnia naturalia sunt (S. N. Veg. 14).

174. SAXIFRAGA *foliis radicalibus quinquelobis, florali ovato.* * Tab. II. fig 7.

Saxifraga foliis palmatis, supremo cordato. F. L 53.

- a. Occurrit tantummodo in Alpibus, præsertim ad earum latera, iuxta riulos in locis subhumidis. Inter omnes nostras Saxifragas nulla hacce rarius visa fuit.

- b. *Radix* fibrosa & annua videtur.

Caulis vnus, interdum plures, digitales, glabri, molliusculi, filiformes, fere recti, communiter simplices.

Folia Radicalia plura, petiolis longitudine fere caulis insidentia, prima minora, sæpe triloba, posteriora quinqueloba, laciniis fere ovatis, glabra, ad basin emarginata. *Caulina* paucissima, semper quinqueloba; *Florale* vnicum simplicissimum ovatum, petiolo breuissimo sustentatum.

Flores duo ad quinque, pedunculis minutissimis sustententur, fere sessiles, conferti, caulem terminantes; Petalis paruis, ovatis, albis, instructi; quorum Capsula a receptaculo cingitur.

175. SAXIFRAGA *caule nudo simplici, foliis lanceolatis dentatis, petalis acutis.* *

Geum palustre minus, foliis oblongis crenatis. Tournef. inst. 252. Scheuch. alp. 37. 335.

Sanicula myosotis floribus albicantibus, fere umbellatis. Pluk. phyt. 58. f. 2. & p. 222. f. 4.

Saniculæ alpinae aliquatenus affinis. Bauh. hist. 3. p. 708.

Sedum montanum hirsutum, mucronato & dentato folio, flore albo guttato. Moris. hist. 3. p. 478. f. 12. t. 9. f. 13.

Planta foliis aloës. Mart. spitzb. 42. G. a.

Lappska Stiærnor. Suetice.

α. In Alpibus nostris vbiq̄ue exstat ad riuulos aqua niuali repletos & Mnio refertos. Rarius extra Alpes per semina delata pronascens conspicitur, vt ad fodinam cupri Kengis, &c.

β. Descriptionem huius plantæ tradere Botanicis superfluum esse noui, in gratiam tamen eorum, qui per ista loca plantas quærere non recusant, paucis illam addam.

Folia radici incumbunt plurima, oblonga, fere lanceolata, versus basin angustiora, duplici communiter seriatura acuta vtrinque prope summitatem notata.

Caulis simplex, digitalis longitudinis, nudus, tres vel quinque flores, totidem pedunculis breuibus insidentes apice suo sustinens.

Floris Corolla est niuea, plana & eleganter stellaris, cuius petalum singulum vtrinque lanceolato-acuminatum, album, prope basin punctis duobus oblongis fuluis pingitur, quæ perbelle florem ornant. Antheræ purpurascens sunt.

γ. *Varietatem* insignem, in gratiam Botanophilorum (F. B. 43.), qui variationibus adeo delectantur, præterire nolo; quæ est

Saxifraga caule nudo simplici, foliis dentatis, coma foliolosa. Tab. II. fig. 3.

hæc in Alpibus nostris vulgatissima est, & me detinuit diu dubium, donec tandem vna alteraue vnico in summitate paniculæ flore instructa se eiusdem esse

probavit familiæ, cum descripta, quam folia radicalia indicabant.

Folia huius & antecedentis plane conueniunt, sed ferraturæ istæ foliorum radicalium profundiores obtusiores & vtrinque tres. *Caulis* duplo longior, superne in paniculam diuisus, gerens foliola ovata, vix nudis oculis visibilia, conferta, adeo vt ultimæ ramificationes vndique testæ essent.

- δ. Floris facies accedit proxime ad *Saxifragam foliis reniformibus crenatis* * *Geum rotundifolium maius* T. *Saniculam montanam rotundifolium maiorem* C. B. sed petala alba penctis plurimis minimis rubris in ista pinguntur.

176. SAXIFRAGA caule nudo simplici, foliis elliptico-subrotundis crenatis, floribus capitatis. *

Tab. II. fig. 5. & 6.

Saxifraga foliis oblongo-rotundis dentatis, floribus compactis. Raj. syn. 354. t. 16. f. 1.

Semper viuum minus dentatum. Mart. spitzb. 43. t. F. f. a.

Cotyledon altera, olim Matthiolo. Bauh. hist. 3. p. 684. quoad figuram.

- α. Vbique in Alpibus nostris, vbi aqua nivalis pedentim decliua madefacit, conspicitur.

- β. Nullam noui plantam in frigidissima nostra Lapponia, quæ hac herba facilius sustineat frigus; vidi enim eandem natam ac læte florentem sub niue ista æterna, quam nec sol, nec pluiæ resolunt, & quidem ad marginem niuis induratæ vbi hæc parum dehiscit a superficie terræ, vt prope Wiryauc &c.

- γ. Mirum in modum variat hæc planta, quoad staturam & faciem, vt quis minus cautus facile crederet se plures habere species, dum vnicam tenet.

1. Interdum enim parua existit, foliis cordatis, floribus

- floribus in capitulum subrotundum collectis, folio lineari spicæ subiecto. Vid. Tab. II. fig. 6.
2. Interdum vnicum tantummodo florem tenui infidentem scapo promit, vt in insula prope cataractam istam omnium facile principem Kukulakofki in districtu Tornoensi.
  3. Aliquando flores geminos exhibet, singulum singulo scapo infidentem, altero tamen scapo brevioris, vt in Herwivari, monte Tornoensi.
  4. Aliquando plures flores e scapi summitate profert, pedunculis æqualibus in formam umbellulæ dispositis infidentes, Androsaces instar. Vid. Tab. II. fig. 5.
  5. Sæpe etiam duplo maior solito euadit, spicamque ex aliis brevioribus compositam profert, qualis depingitur in *Raj. syn.* & sæpius sub niue conspicitur (B.)
  6. Prodit tamen facile hæc planta familiam suam, sub quacunque demum lateat larua, foliis radicalibus inferne rubescentibus & pistillis purpurascens.
  7. *Radix* fibrosa est.
Folia radicalia omnia cordata, obtusa, vndique crenata, terræ incumbentia.
Scapus nudus, simplicissimus, digitalis, quodammodo hispidus, leuissime purpurascens.
Corolla obtusa, & alba est.
  8. Secundum principia Tournefortii (§. 173. d.) debet hæc planta ad Saxifragas, non autem ad Gea referri, cum capsula maxima ex parte infra receptaculum floris lateat.
  9. Facies proxime accedit ad *Saxifragam caule nudo*, foliis cordato-subrotundis, petalis obtusis. * *Saxifragam foliis subrotundis serratis* T. *Cotyledonem minorem foliis subrotundis serratis* C. B. cuius folia etiam inferne rubescent & caulis ante florescentiam nutat, floresque pedunculo proprio gerit.

177. SAXIFRAGA foliis radicalibus in orbem positis, serraturis cartilagineis. * Tab. II. fig. 2.

Sedum montanum roseum serratum, foliis subrotundis.
Barrel. ic. 1310.

a. In Alpibus nostris omnium rarissima est; & inter plantas ultimo in Alpibus florentes numerari potest; eandem enim florentem collegit D. *Svanberg*, Præf. Rei metallicæ, circa finem mensis Augusti eamque ad me misit, quum eo iucundo comite vix explicatos habere potuerim flores.

β. Species hæc variat admodum foliorum figura nunc subrotunda, nunc oblonga, hinc tot superflue constituantur species. Ex. gr.

1. *Barrelieri* nominata.

2. *Saxifraga sedi folio, flore albo, multiflora.* Tournef. inst. 252. Scheuch. alp. 68. edit. prima.

3. *Saxifraga sedi folio pyrenaica serrata.* Tournef. inst. 252.

4. *Saxifraga sedi folio angustiore serrato.* Tournef. inst. 252. *Cozyledon media, foliis oblongis serratis.* Bauh. pin. 285.

γ. Nostra sic se habet.

Radix fibrosa, perennis.

Folia Radicalia oblongo-ouata, carnosæ, margine cartilagineo, serrato-crenato (maxillæ anserinæ instar), in orbem disposita, inferiora breviora, superius plana, inferius conuexa. *Caulina* minima, oblonga, hispida.

Caulis e centro orbis foliorum prodit, spithamæus, erectus, hispidus, rufescens, foliis alternis admodum raris instructus. *Ramus* nudus, filiformis, solitarius, digitalis, (quo superior, eo brevior) e sinu singuli folii caulini oritur. Rami hi eodem modo foliis tribus ad septem linearibus inuestiuntur & e singulo folii huius sinu pedunculum uniflorum exierunt.

Floris Petala alba sunt & tribus nervis longitudinalibus

libus instructa; *Fructus* præterea ad maximam partem sub receptaculo floris latet.

2. *Facies* foliorum huius plantæ maximam habet similitudinem cum *Sempervivis*, vti species huius generis vltima (§. 179.) cum *Sedis*.

178. SAXIFRAGA foliis subulatis sparsis. *

Saxifraga alpina, angusto folio, flore luteo guttato. Raj. syn. 353.

Sedum alpinum, floribus luteis maculosis. Bauh. pin. 284.

Sedum alpinum, flore pallido. Bauh. pin. 284.

Sedum alpinum primum. Clus. pan. 285. fig.

- α. In petris Alpium rupibusque earum frequens est; incipiens florere circa decimum quartum Julii desinebat circa finem eiusdem mensis per omnes Alpes.
- β. *Petala* flava sunt & communiter punctis fulvis adspersa, interdum tamen non; hinc duæ quibusdam species pro vna habentur.

179. SAXIFRAGA foliis ovatis quadrangulato-imbricatis, ramis procumbentibus. *

Planta sedo saxatili similis. Mart. spitzb. 46. tab. F. fig. c.

* *Saxifraga alpina ericoides*, flore purpurascens. Tournef. inst. 253. Scheuch. alp. 48.

Sedum alpinum ericoides purpurascens. Bauh. pin. 284.

β. *Saxifraga alpina ericoides*, flore cæruleo. Tournef. inst. 253. Scheuch. alp. 140. t. 20. f. 2.

Sedum montanum ericoides. Bauh. prod. 132.

γ. Ubique in Alpibus, præsertim e petris & rupibus læte dependet, funiculorum instar, lucens floribus suis cærulescentibus.

δ. *Corolla* colore variat violaceo & cæruleo puro, hinc duæ apud quosdam constituuntur species.

1. *Varietatem* notabilem vidimus huius speciei aliquoties in Alpibus nostris, vbi caulis brevissimus evasit & folia longe confertiora, breviora, duriora, sed, quod notabile, *apices foliorum cartilaginei* erant, vt in *Alcè margaritifera* dicta. Vide Tab. II fig. 1.
2. In vulgari sunt rami filiformes, longi, sparsi, foliis raris oppositis instructi, ad apices autem confertiora sunt & omnino imbricata.

TRIGYNIA.

180. CUCUBALUS *calicibus ovatis.*

Hermaphroditus.

- a. *Muscipula pratensis vesicularia.* Rupp. jen. 1. p. 112.
Lychnis sylvestris, quæ *Behen album* vulgo. Bauh. pin. 205.
- β. *Lychnis Suecica*; *Behen album*; folio habitu calice amplissimis, *Gumfsepungar* seu *Scrotum arietis* dicta. Boerh. lugd. 2. p. 212.
- γ. *Lychnis marina repens.* Bauh. pin. 205.
Lychnis marina anglicana. Bauh. hist. 3. p. 357.
- δ. Prima (α) in agris Nouaccolarum frequentissima est, secunda (β) in locis pinguioribus & stercore saturatis, tertia (γ) ad littora sinus Bothnici, inter Tornoam & Luloam, vulgaris.
- ε. *Varietatem* (Lit. β.) in nulla nota differre obseruo a naturalissima planta (Lit. α), nisi quod maior sit, per culturam. Planta naturalissima a Suecis dicitur *scrotum arietis*, ab aliis *scrotum leporis*, ab aliis *Smætion*.
- ζ. Paradoxon forte multis videbitur, me sub hac specie tradidisse plantam istam marinam (γ), quæ in omnibus fere partibus differt a prima; gerit enim

1. Cau-

1. *Caulem* erectum (α); procumbentem (γ).
2. *Flores* numerosos (α); vnicum alterumue (γ).
3. *Folia* ouato-lanceolata (α); lanceolato-linearia (γ).
4. *Calicem* globosum (α); campanulatum (γ).
5. *Crescit* in agris (α); ad littora maris (γ).

Sed hæc omnia oriuntur ex loco, ex sola cultura naturæ. Ego enim collegi femina plantæ (γ) in itinere lapponico, eaque testæ terra repletæ in horto Upsaliensi commisi tempore vernali anno 1733, propullulantes plantæ detegebant familiam sole meridiano clarius; primo hoc anno folia paulo angustiora erant iusto (in γ), sed anno 1734 alteram ab altera distinguere non potui.

- n. *Cucubali* sub nomine intellexit *Tournefortius* tantum plantas istas, quæ baccas in fructu proferunt; Nos autem omnes eius *Lychnides*, calice inflato gaudentes ad *Cucubalum* amandamus, quæ stylis instruuntur tribus vel quinque, edocti ab *Ibisco* (*Ketmia* & *Maluanisco*), *Myrica* (*Gagel* & *Ambulon*) ac aliis (§. 112. β .) baccam & capsulam, ceteris paribus, genera non absolute distinguere.

181. CUCUBALUS caule simplicissimo unifloro, corolla inclusa. * Tab. XII. fig. 1.

Hermaphroditus.

Lychnis caule simplici unifloro, petalis absconditis.
F. L. 54.

- α . *Alpium* nostrarum decliuia sterilia, glareosa ac sabulosa interdum copiose eum exhibent.
- β . Planta hæc singularis est, & plurimis differentiis essentialibus distinctissima, quod scilicet gaudeat caule sine ramis; flore tantum vnico; corolla & staminibus calice longe breuioribus, omnes enim partes floris in fundo calicis hærent, nec vllæ in conspectum prodeunt; Vide figuram ad radicem plantæ, vbi calix longitudinaliter apertus conspicitur.

tur. Vix noui florem vllius plantæ, qui a perianthio suo hac ratione, tanquam intra globum, occultatur.

7. Nouæ huius plantæ descriptio est hæc:

Radix fibrosa, num annua vel perennis fuerit certo definire nequeo; nullum enim plantæ emarcidæ signum ad radicem obseruare potui; vnicum semper caulem ex eadem radice vbique protulit.

Caulis vnicus, erectus, spithamæus, integer, in tria vel quatuor internodia diuisus, vix manifeste scaber.

Folia opposita, lineari-lanceolata, superiora breuiora & angustiora; Ad radicem quatuor folia ponuntur, orta e duobus articulis caulis admodum proximis.

Flos vnicus caulem terminat, horizontaliter nutans, cuius Calix ouatus, inflatus, lineis decem eleuatis fuscis hispidis longitudinalibus pictus, ore quinquedentato, obtuso, fere clauso. Corolla constat petalis quinque, oblongis, vnguibus triquetropianis, erectis; Limbus fere nullus, emarginatus, fuscus, calice dimidio breuior. Stamina decem, calice breuiora, corolla fere longiora. Germen oblongum; styli quinque, staminibus paulo longiores, calice tamen breuiores. Capsula cylindræa, oblonga, in medio parum attenuata, obtusa, intra calicem abscondita, vniocularis.

182. CUCUBALUS caule composito, calicibus ouato-oblongis.

Mas.

Femina.

Lychnis sylvestris seu aquatica purpurea simplex. Bauh. pin. 204.

Lychnis sylvestris. Dod. pempt. 171.

Melandryum Plinii genuinum. Clus. hist. 294.

- α. In Alpium conuallibus frequens est, in syluis eadem vix vnquam a nobis visa.
- β. In Alpibus *Corolla* sæpius ludit *alba*, quæ naturaliter purpurea est.
- γ. In hac plantæ specie mares & feminæ in Diceciam distinctæ sunt, reliqua attributa habet communia cum Cucubalis, stylis tamen instruitur quinque. Mirabitur forte quis, cur ego non secundum adsumpta principia, æque demonstrabilia & demonstrata ac vllius alius methodi, conficiam noua genera ex iis, quæ classe & ordine differunt, methodo ab omnibus facile systematicis recepta. Sed cum sciam omnia genera esse naturalia, (alias nulla per secula sæculorum in Botanicis certitudo), terrent me vestigia tot generum spuriorum in Botanicam introductorum, ob solam hanc rationem, quot vnquam genuina exsistere.
- δ. Variationem singularem, *petalis* scilicet singulis *quadrifidis*, huius speciei in Alpibus habuimus.

183. *SILENE floribus erectis laxè distantibus, caule dichotomo.*

Lychnis saxatilis alpina glabra pumila. Tournef. inst. 238. Scheuch. alp. 137.

Asine alpina glabra. Bauh. pin. 251.

- α. Per latera septentrionalia Alpium lapponicarum nobis descendentibus in Finmarkiam aliquoties obuia erat.

184. *SILENE acaulis.*

Lychnis alpina minima. Raj. hist. 1004.

Lychnis alpina pumila, folio gramineo. Bauh. pin. 206. Scheuch. alp. 138. 425. Dill. elth. 206. fig.

Ocymoides muscosus. Pon. bald. 341. fig.

Muscus alpinus, Lychnidis flore. Bauh. hist. 3. p. 767.

- α. Florens iuga Alpium nostrarum amœnissima sua

corollarum purpura obuestit, camposque Lappo-
num illuminat.

- β. Sæpius flore albo obseruatur.
- γ. Qui prima vice hanc plantam fugitiuo adspicit ocu-
lo, eo tempore quo flore caret, facile pro Poly-
tricho eandem habebit, quæ tamen a Muscis, dicti-
tante fructificatione, adeo diuersa est.
- δ. Stamina semper decem in hac planta vidi, nec vn-
quam quinque reperire potui.

185. SILENE *lapponica alpina facie Viscariæ.*

*Lychnis muscaria rubra angustifolia, floribus in sum-
mitatibus cauliculorum ternis.* Rudb. lap. 98.

Lychnis pyrenaica umbellifera minima. Tournef. inst.
338.

- α. Vbique in Alpibus nostris obuia est.
- β. Multum laboris mihi creauit hæc planta, nec fa-
tisfecit desiderio meo. Exacte enim gerit formam
Viscariæ Ruppil, adeo, vt aliam figuram addere su-
perfluum foret, nisi quod flores parum magis con-
ferti sint. Eandem esse cum Viscaria ista facilis di-
cerem hanc plantam, eiusque tantummodo variet-
tatem, si in septentrione & supra Helsingiam reper-
perta fuisset viscosa illa; cum autem in Lapponia vel
Lapponiæ proximis non occurrat, multo minus in
Alpibus, e quibus hæc nunquam descendit, eadem spe-
cies esse nequit. Destituitur præterea nostra visco-
sitate omni caulis.
- γ. Descriptio hæc est.
Radix perennis, fibrosa.
Folia Radicalia plurima, conferta, angusto-lanceo-
lata, obtuse acuminata, glabra, pollicis trans-
uersi longitudine: Caulina opposita, prioribus
conformia, paulo maiora.
Caulis simplex, spithamæus & altior, in quatuor ad
octo vsque internodia diuisus, glaber, obtuse te-
tragonus.

Corymbus terminat caulem, & flores confertiores, quam in *Viscaria*, gerit. Ex alis foliorum superiorum caulis oriuntur pedunculi semitrifidi, totidem flores sustinentes, quorum intermedius inferior est.

Florum facies eadem ac in *Viscaria*, sed paulo minores. Calices purpurascens, Corolla purpurea, Stamina decem, Styli tres, & folia pedunculis subiecta purpurascens sunt.

3. Quibus notis *Silene*, *Lychnis*, *Coronaria*, *Agrostema*, *Drypys*, *Saponaria* (quas omnes ad *Lychnides* retulit *Tournefortius*), & *Cucubalus* distingui possint, vide characteres Generum.
4. Synonymon *Rudbeckianum* debetur *Authoris* tabulis pictis & *Tournefortianum* Cl. *Dillenio*.

186. ALSINE foliis ovato-cordatis. *

- α. *Alfine media*. Bauh. pin. 250.
Alfine minor. Lind. wiks. 2.
Alfine chamædryoides. Till. ab. 3.
Alfine. Frank. spec. 2. Till. ic. 75.
- β. *Alfine altissima nemorum*. Bauh. pin. 250.
Alfine maxima solanifolia. Mentz. pug. fig. 2.
Alfine maior sylvestris. Rudb. vall. 2. hort. 5. Lind. wiks. 3.
- γ. Crescit (α) vbique, præsertim ad casus *Lapporum*; (β) autem præcipue ad latera *Alpium*.
- δ. Vnicam eandemque (α. β.) esse plantam, non latet inquirentem & sedulo considerantem gradus magnitudinis. Varietas tamen notabilis est illa (β), quæ foliis inferioribus gaudet exacte cordatis, superioribus ovatis, floribus itidem magnis, magis villosis, immo & planta ipsa quater vel sexies conspicitur maior. Hæc tamen omnia producantur a solo, hinc in lucis & dumetis, nemoribusque, in fimetis & similibus pinguibus locis sæpe perennat. Ad ripas fluuiorum quoque

non raro reperitur, & quidem quinque stylis pistilli luxurians; consideranti patebit! Cum itaque limites nulli alii, præterquam qui gradu differunt, statui possint, distingui non debent plantæ, licet notæ differentes maxime spectabiles essent; species itidem omnes sunt naturales & tot numeramus, quot ab initio creatæ sunt (F. B. 157. 132. S. N. Reg. 1. 2. 3. 4.), reliquas paruas differentias, varietates dicimus.

187. ALSINE foliis linearibus.

α. *Alsine pratensis*, gramineo folio angustiore. Tournef. inst. 243.

Caryophyllus aruensis glaber, flore minore. Bauh. pin. 210.

Gramen floridum album. Frank. spec. 15.

Gramen leucanthemum. Rudb. cat. 19. hort. 47. Till. ab. 52.

β. *Alsine folio gramineo angustiore, palustris*. Dill. giff. 173. app. 69.

γ. *Alsine aquatica media*. Bauh. pin. 251.

Alsine fontana. Tabern. hist. 2.

Alsine aquatica, folio gratiole, stellato flore. Dill. giff. 58. app. 39.

δ. Crescit hæc (α) in locis siccis, (β) in humidis graminosis, (γ) in riuulis glareosis exsiccatis.

ε. In tribus hisce variationibus (α. β. γ.) vnicam video plantam solo loco parum differentem;

Prima (α) enim ramosissima euadit, & vix erecta stare potest, nisi a fruticulo, vt communiter accidit, sustentetur.

Secunda (β) vero vix ramis manifestis gaudet, sed sine fulcimento erecta, flore maiori instructa, persistit.

Tertia (γ) autem minor, fere procumbens & minus speciosa reperitur, cum foliis lanceolatis & latioribus.

SAGINÆ *speciem* 158. vide sub Octandria Tetragynia.

188. ARENARIA *foliis ovatis acutis carnosis.*
Alfina littoralis, foliis portulacæ. Bauh. pin. 251.
Alfina maritima, foliis portulacæ. Gottsch. pruss. 12.
 f. 2.
Telephium maritimum portulacæ folio. Buxb. A. R.
 3. p. 271.
 α. Ad radices Alpium lapponicarum in mari septentrionali, ut in insulis Roerstad, Salleroen &c. copiose.

189. ARENARIA *maritima.* Rupp. jen. 1. p. 100
Spergula maritima, flore parvo caruleo, semine vario. Dill. app. 30.
Alfina spergule facie media. Bauh. pin. 251. Tournef.
 inst. 244.
 α. Cum antecedenti sæpius occurrit.

PENTAGYNIA.

190. SPERGULA *fructu pendulo.*
Spergula. Bauh. hist. 3. p. 722. Dod. pempt. 527.
 Rudb. hort. 107. Lind. wikl. 36.
Arenaria arvensis vulgatior. Rupp. jen. 1. p. 100.
Alfina spergula dicta maior. Bauh. pin. 251.
 α. In petris sæpe ad latera Alpium lapponicarum occidentalium; nullibi tamen copiosiore huius proventum unquam vidimus, quam in agris Finmarkiæ.
 β. In Finmarkia Noruegica iuxta Alpes non raro v-

nica nocte, vento ex Alpibus spirante gelido, media licet æstate, destruitur læta seges, tum hæc planta mire luxuriat, colligitur itaque, & semina huius cum pauca quantitate cerealium mixta puluerisuntur sub lapide molari, & e farina conficitur panis nigricans quidem, sed gratus, ut ipsi nobis multoties retulerunt.

9. *Spergula* dicta fuit hæc species a veteribus fere sola; debet itaque hæc, si genere a reliquis distincta sit planta, ut omnino est, nomen suum retinere (F. B. 245. 246), *Spergulæ* vero a recentioribus dictæ noua nomina accipiant. *Spergulam* itaque *Ruppil*, quæ *Alfinella* Dillenii est, dixi *Saginum* (S. 157.): *Spergula* autem *Dillenii* adsignaui *Arenariæ* *Ruppil* nomen, a qua hæc distingui debet planta.

191. SPERGULA *caulibus simplicibus procumbentibus.*

Spergula minor, foliis *Knawel*, flore mascululo albo. Dill. giff. 156.

Alfine nodosa germanica. Bauh. pin. 251.

- a. Hanc quidem plantam intra ipsos Lapponiæ Noruegiæ terminos non obseruaui, sed in loco per quadrantem horæ inde distante, nec non in Finmarkia Noruegica.

- b. Hæc a veris *Spergulis* genere distingui non debet, ut examinanti florem facile patebit.

192. CERASTIUM *corolla calice maiori.**

- a. *Myosotis alpina latifolia*. Tournef. inst. 244.

Alfine myosotis facie, *Lychnis alpina*, flore amplo niueo repens. Raj. syn. 349. t. 12. f. 2.

Caryophyllus holosteus alpinus latifolius. Bauh. pin. 210. prod. 104.

Herba facie auriculæ muris. Mart. spitzb. 47. tab. G. fig. d.

- β. *Cerastium foliis lanceolatis glabris*. F. L. 54.
 γ. In Alpium nostrarum conuallibus graminosis & nemorosis florum suorum corollis latis & niueis gratam visu sese offert hæcce planta.
 δ. Duas hic habemus variationes, quarum altera foliis omnino glabris & fere nitidis, altera villosis gaudet; quod autem non sint distinctæ species, docent omnes partes, etiam minimæ fructificationis, quæ sibi ut ouum ouo similes. Quænam autem sit causa glabritiei in altera planta, cum tamen ambæ mixtæ occurrant, quæro; item an hæc differat a *Cerastio hirsuto flore magno*. Dill. & in quibus?
 ε. Species nostra sæpius vnico modo gaudet flore, non raro etiam duos e summitate profert, plures vix obseruavi apud nostros Lappones, at in Hortis Belgii plures.

193. CERASTIUM *corolla calici æquali*. *

Cerastium hirsutum viscosum. Dill. giff. 41.

Myosotis hirsuta altera viscosa. Tournef. inst. 245.

Alfina hirsuta altera viscosa. Bauh. pin. 251.

Alfina corniculata. Rudb. vall. 2. hort. 5.

- α. In syluis graminosis sæpius prodit.
 β. Florum fasciculus sæpe in globum plicatur monstrosus & sterilis, quod insectis eorumque nidis adscribendum est.
 γ. Hic reperire non potui *Cerastium corolla calice breuiore* * *Cerastium hirsutum minus paruo flore* Dill. giff. 80. quod in Finmarkia aliquoties obuium erat & staminibus quinque ab antecedentibus manifeste differebat.

CUCUBALI *speciem* 181. vide sub Decandria Trigynia.

SILENES *speciem* 185. vide sub Decandria Trigynia.

ALSINES *speciem* 186. (δ.) vide sub Decandria Trigynia,

194. OXALIS *foliis ternatis, scapo uniflora.*

Oxys flore albo. Tournef. inst. 88.

Oxys trifolia, flore albo. Rudb. cat. 31. hort. 83.

Oxys. Frank. spec. 83.

Oxytriphylum. Till. ab. 51. ic. 57.

Oxytriphylum flore albo. Lind. wickl. 27.

Trifolium acetosum vulgare. Bauh. pin. 330.

- α. Rarissima est hæc planta in Lapponia, visa præsertim in Lapponia Umensi.

195. SEDUM *paruum acre, flore luteo.* Bauh. hist. 3. p. 694.

Sedum minus flore luteo, seu Illecebra. Till. ab. 62.

Sedum minus seu Illecebra. Rudb. cat. 37. hort. 105.

Sedum minus. Till. ic. 149.

Sedum minimum. Frank. spec. 27.

Sempervivum minus vermiculatum. Bauh. pin. 283.

- α. Visa hæc planta a nobis ad latera Alpium Lapponiæ Noruegiæ, quæ in Suecia obuia nobis non fuit.
- β. Hæc est, quam tantis laudibus euehit *Below* noster (Professor olim Lundensis) contra *Scorbutum* castrensem.

196. SEDUM *minimum annuum, flore roseo tetrapetalo.* Vaill. par. 181. t. 10. f. 2.

- α. Ad ripas fluvii Lulensis copiosissime crescit minima hæc planta.

- β. Pistillis gaudet hæc quatuor, num stamina obtineat quatuor vel octo certo determinare nequeo; si stamina huic modo sint quatuor, diuersum dicerem esse genus, nec repugnaret facies.

CLASSIS XI.

DODECANDRIA.

MONOGYNIA.

197. LYTHRUM *foliis oblongis acutis, floribus verticillatis.**

Salicaria vulgaris purpurea, foliis oblongis. Tournef. inst. 253.

Lysimachia spicata purpurea. Bauh. pin. 246. Till. ab. 42. Rudd. cat. 26. vall. 22. hort 69.

α. Ad latus Alpium occidentale parcius occurrit.

β. In gratiam eorum, qui varietatibus delectantur, notabilem proferam plantam, quam reperi cum itinere per Lapponiam satis defatigatus peterem patriam, in loco isto, a quo tenebras cimmarias nomen suum accepisse putant, ad fluuium puta Kemi prope templum; hæc enim *foliis gaudebat alternis, floribus in alis solitariis.* Caulis erat pedalis, rectus, simplex; Folia alterna, cordato-lanceolata, sessilia; Flores ex singula ala foliorum superiorum prodibant solitarii, sessiles. Vnicam vidi talem plantam,

tam, vera autem variatio, & non distincta erat species.

DODECAGYNIA.

THALICTRI speciem 225. vide sub Polyandria
Polygynia.

CLASSIS XII.

ICOSANDRIA.

MONOGYNIA.

198. PADUS foliis annuis.

Padus germanica, folio deciduo. Rupp. jen. 1. p.
122.

Cerasus racemosa sylvestris, fructu non eduli. Bauh.
pin. 451.

Cerasus avium. Lind. wikf. 8.

Cerasus avium seu Pseudo-Ligustrum. Rudb. cat. 11.
hort. 25. Till. ab. 16.

Pseudo-Ligustrum. Frank. spec. 35.

Auchtia seu Autia. Lapponibus.

- α. In sylvis copiose crescit, præsertim in locis depressis.
- β. Pueri per Norlandiam maxime delectantur hisce baccis, quas cum parva quantitate salis ingerunt, adeoque edulis hic est Padus.
- γ. Licet in paucis omnino differant inter se *Cerasus* & *Padus*; dicitur tamen natura hæc genera distincta esse, hinc valet magis in his minima nota distinctionis, quam in aliis sæpe generibus maxime sensibilis.

DIGYNIA.

199. CRATÆGUS *inermis foliis ellipticis serratis transuersaliter sinuatis subtus villosis.*

Cratægus folio subrotundo laciniato & serrato. Vaill. par. 24.

Cratægus scandica, foliis oblongis nonnihil laciniatis & serratis. Cels. upl. 17.

Sorbus domestica. Till. ab. 64.

Sorbus torminalis. Rudb. hort. 107. Brom. goth. 110.

Cratægus folio subrotundo serrato subtus incano. Tournef. inst. 633.

Mespilus alni folio subtus incano, Aira Theophrasti dicta. Raj. syn. 453.

Sorbus alpina. Bauh. hist. 1. p. 65.

Alni effigie lanato folio, maior. Bauh. pin. 452.

Oxel. Suecis.

- a. Hanc semel vidi ad domum Nouaccolæ in Lapponia, num vero de industria, an casu eo fuerit allata, fateor me ignorare; per Lapponiam alias nullibi reperitur, sed quidem læte & supra Lapponiam in Fiumarkia, & infra eam in Westrobothnia pronascitur.
- b. A pueris & rusticis auide expetuntur baccæ, quæ iustam maturitatem, antequam frigus & gelu autumnale incidat, vix adquirunt.

TRIGYNIA.

200. SORBUS *aucuparia*. Bauh. hist. 1. p. 62.

Rudb. hort. 107. Till. ab. 64. Lind. wikf. 36.

Sorbus sylvestris aucuparia. Frank. spec. 37.

Sorbus sylvestris, foliis domesticæ similis. Bauh. pin.
15.

Aucuparia Rivini. Rupp. jen. 1. p. 126.

Raune. Lappis.

α. In desertis Lapponiæ admodum frequens est & iuxta tuguria Lapponum enata lucum e longinquo refert.

β. *Folia* huius arboris circa diem primam Septembris (stylo nouo) spirante frigido aquilone, euadebant rubra, cum contra Populi, Salicum & Betulæ folia inde pallecebant; videtur itaque Sorbus maiori quantitate acidi scatere, quam reliquæ.

γ. Solent opulenti plurimi, cum baccæ huius arboris rubescere incipiunt, threnos canere, futura fata, & adpropinquantes podagræ paroxysmos præuidentes; Lappo autem talem morbum in mundo nostro existere ne per somnium audiuit, sed agilis & leuis omni anni tempore uiuit. An Podagra a solo vini potu? sic suadent Nationes podagricæ, quæ pro potu quotidiano utuntur uino. Sic rustici nostri podagra haud infestantur, qui nunquam uinum, sed cereuisiam suam hauriunt; sic Lappones; sic diuites nostri podagrici, qui potu uini utuntur. Ex usu Spiritus frumenti & similium nunquam oriri podagram docent & Lappones & rustici nonnulli septentrionales, qui sæpius nimiam eius copiam ingerunt, inscii dolorum podagricorum. Nullam uidimus gentem facilius incedentem ipsa lapponica,

in-

incedunt enim Lappones sine calcaneis artificialibus, vtentes tantum soleis tenuissimis simplicibus, e pel- libus confectis, nec constringunt vllibi artus corri- giis, fibulis, cingulisue, accedit quod nunquam falsa vel vegetabilia edant, & pedibus incedant con- niuentibus, ductu naturæ, qui mos in Lapponia obtinet. Non sine admiratione consideravi Lappo- nes duos comites meos in itinere ad Finmarkiam, quorum alter viæ dux, alter interpretus meus erat. Hienim superatis Alpibus, dum ego iuuenis fere vi- ribus exhaustus, exanimis instar lassus in extremis iacui populisque locisque, illi senes ambo tanquam pueri ludentes currentesque de viæ incommodis ni- hil sentiebant, licet vterque meo suppellectile satis onustus esset. Vidi ipse senes plus quam septua- genarios talum collo suo, puerorum instar, impo- suisse, & quidem sine vlla molestia. O sancta sim- plicitas diætæ omnes superans laudes!

PENTAGYNIA.

201. FILIPENDULA *foliolo impari maiore tri- fido.* *

Ulmaria. Tournef. inst. 265. Till. ab. 67. ic. 152.
Lind. wikf. 41.

Barba capræ floribus compactis. Bauh. pin. 164.

α. Totam Lapponiam syluestrem replet, nec parca in Alpibus prostat.

β. Maximam habet genus huius plantæ adfinitatem cum *Spiræis*. Quod vero *Filipendula* Tournef. & *Ulmaria* eiusdem sint plantæ congeneres, nullo argumen- to destrui posse videtur.

γ. *Herba Johannis* dicitur hæc planta a Westroboth- nien-

nienfibus, *Hypericum* a Suecis, *Leucanthemum* (vid. Kyberi Lexic.) ab Heluetis.

- ♫. Odor huius plantæ omnium fragrantiffimus est, hinc apud rusticos per Sueciam receptum est diebus æstiuis & in conuiujs folia eius recenter collecta per pauimentum spargere, vt odor repleat totam domum, qui sæpe tam densus, vt vix perferri possit. Per hyemen autem ramos tenellos *Abietis* conscissos simili modo per pauimentum spargunt. En Epistromata, quæ illis porrigit natura ipsa.
- ♠. Miratus sum, quod hæc planta tam fragrans minus, quam virtus suaderet ab odore desumpta, reuocata fuerit ad vsus medicos, sed forte latet anguis sub herba. Cum in itinere Dalekarlico (impensis Generosissimi Baronis NIC. REUTERHOLMI, magni istius Gubernatoris prouinciæ Dalekarlicæ suscepto) Alpibus superatis in Noruegiam perueniremus alte dormientibus lassis socijs, obambulans in tristi sylua aduertebam etiam *Equos* distinguere posse alimenta salubria a noxijs, ingerebant enim famelici omnes sine discrimine herbas, intactas tamen omnino relinquentes *Filipendulam* hanc, *Valerianam* (§. 15.), *Conuallariam* (§. 112.), *Angelicam* (§. 101. 102.), *Epilobium* (§. 146.), *Comarum* (§. 214.), *Geranium* (§. 266.), *Helleborum* (§. 226.), *Aconitum* (§. 221.) & varios frutices. Dedit hoc ansam, vt curioso rerum naturalium scrutatori commendemus obseruationes instituendas circa plantas, quæ scilicet ab animalibus phytioris, vt Boue, Oue, Capra, Ceruo, Equo, Sue, Simia, &c. eorumque speciebus non deuorentur, quod rite obseruatum sua utilitate non careret. Tantum vero abest, quin dicam, quod, quæ animalibus noxiæ vel salubres sunt plantæ, itidem & nobis conueniant vel noceant; nec sufficit cum Wepfero plantas animalibus, præsertim carniuoris, venenatas exhibere, vt inde constet earum effectus in nostrum corpus.

POLYGYNIA.

202. ROSA *sylvestris alba cum rubore, folio glabro.*

Bauh. hist. 2. p. 43.

Rosa sylvestris vulgaris, flore odorato incarnato. Bauh. pin. 483.

Cynosbatus pomifera maior. Rudd. it. 9.

- α. Vix intra Lapponiæ fines hanc vnquam legi, sed in adiacentibus regionibus quidem; cum autem ab Archiatro Rudbeckio inter plantas lapponicas recensetur, eandem & ego Floræ lapponicæ inserere volui.

203. ROSA *sylvestris pomifera minor.* Bauh. pin. 484.

Rosa pumila spinosissima, foliis pimpinellæ glabris, flore albo. Bauh. hist. 2. p. 40.

- α. In desertis passim prope tuguria vel fluuiorum ripas obuia fuit, licet nullibi copiose.
β. Rhachis-foliorum in hac spinosa est, in antecedenti non item.

204. RUBUS *caule erecto hispido, foliis ternatis.* *

Rubus idæus spinosus. Bauh. pin. 474. Till. ab. 60.

Rubus idæus, fructu rubro. Lind. wikt. 34.

Rubus idæus hircinus ceruinus. Frank. spec. 36.

Rubus idæus. Rudd. cat. 36. Scheff. lapp. 359.

Hindbeeren. Schel. botn. 30.

Gippermurie. Lapp. Umensibus.

Gappermurie. Lapp. Lulensibus.

- α. Copiosissime in syluis, præsertim ad casas & tuguriola Lapponum.

β. Gip-

β. Gipper-murie i. e. Bacca pilei forma, cum fructus e receptaculo delapsus concavus sit, instar pilei, & supra conuexus, forma tegmenti Lapponum hyemalis e pellibus.

205. RUBUS caule aculeato reflexo perenni, foliis ternatis.*

Rubus repens, fructu casto. Bauh. pin. 479.

α. Semel tantum a me iuxta fines Lapponiæ visus est, a Nobilissimo *Rudbeckio* etiam inter lapponicas recensetur plantas.

206. RUBUS caule repente annuo, foliis ternatis.*

Rubus idæus, fructu rubi, fere absque ullis spinis. Siml. alp. 132. a.

Rubus alpinus humilis. Bauh. hist. 2. p. 61.

Rubus humilis repens saxatilis. Frank. spec. 36.

Rubus repens saxatilis. Rudb. hort. 110.

Rubus saxatilis alpinus. Clus. pan. 116.

Chamærubus saxatilis. Bauh. pin. 479. Scheuch. alp. 34.

Labrusca maior & minor. Till. ab. 37.

Labrusca. Lind. wikf. 20.

Vitis sylvestris repens. Frank. spec. 38.

Vitis longe lateque repens, *Labrusca*. Rudb. it. 9.

Vitis, *Ribes saxatilis*, fructu fere umbellato. Rudb. it. 9.

Taiwimurie. Lapponibus. *Toghbær* Westrobothnien-sibus.

α. In sylvis copiose, nec raro in Alpibus nostris observatur.

β. Notabilis est bacca huius speciei, in qua acini distincti & separati decidunt, cum in congeneribus nascantur cohærentes & coaliti in vnum corpus.

207. RUBUS caule unifloro, foliis ternatis. * Tab. V. fig. 2 B. B. 44.
- Rubus humilis*, fragariae folio, fructu rubro. Rudd. it. 9. lap. 99.
- Fragaria fruticans*. Rudd. cat. 17.
- Fragaria Suecorum fruticans*. Rudd. hort. 43.
- Fragaria septentrionalium fruticans*, baccis nigris dulcibus & mellitis. Frank. spec. 14.
- Ackermurie* Lapponibus. äckerbær Norlandis.
6. Planta hæc rarissima, Botanicisque minus cognita occurrit copiose per Lapponiam desertam, præsertim ad tuguria & casas Lapponum; in Alpibus autem nostris vel in Finmarkia eandem non obseruauimus, at in vtraque Bothnia, Angermannia, Medelpadia & Helsingia copiosissime; In Gestricia & Finlandia rarius nobis obuia erat. In Dalekarlia ad urbem Fahlunam sponte hanc nascentem detexit Clariss. D. Ioh. Browallius (Philosoph. Doct. & naturalium rerum scrutator ingeniosissimus) non longe ab vrbe. In itinere Dalekarlico ad templum Elfdahliz eam reperimus.
7. In hortis non facile colitur, & communiter sterilis euadit. Magnus iste Polyhistor S. S. Th. D. Ol. Celsus, Botanicus Doctissimus per plures annos in horto suo eandem coluit, vbi quidem omni anno floruit, fructum autem ibidem maturefcere nunquam obseruauimus.
8. Rubi huius specimina sicca habemus in America septentrionali lecta, in Europæ vero aliis locis obseruatum non recordor; *Dillenius*: idque, ni fallor, in terra Hudsonis.
9. *Dan. Kellander* (quondam Physicus Gothoburgensis) integram de eadem planta habuit dissertationem, qui etiam primus hanc plantam delineauit & depinxit, cuius ergo Helsingiam petiit, & Hudwiksvallis adumbravit; vide B. B. 44.
10. Ingratus essem erga beneficam hanc plantam, quæ
me

me toties fame & cursu fere prostratum vinoso bacca-
rum suarum nectare refocillauit, si eius integram
non exhiberem descriptionem.

Radix filiformis, repens, regerminans, perennis,
squamulis quibusdam fuscis hinc inde instructa.

Caulis spithamæus, filiformis, in quatuor vel quin-
que internodia diuisus, erectus quidem, sed se-
cundum internodia alternatim leuiter inflexus,
rufescens, obtusissime tetragonus, leuissime pu-
bescens. *Rami* communiter nulli, raro tamen v-
nicus imperfectus (ex eodem, quo floris pedun-
culus oritur, sinu) inter pedunculum & petiolum
egreditur, nunquam tamen eundem vidimus per-
fectum.

Folia ad genicula caulis solitaria, ternata, quorum
inferiora minima, media maxima, summa me-
diæ magnitudinis existunt. *Squamulae* foliaceæ
duæ, oppositæ, ouatæ, conniuentes & erectæ,
minimæ, ad quodlibet geniculum caulis petiolo
connexa, ponuntur, e quibus *Petiolus* ad angu-
lum acutum exit pollicis transuersi longitudinis,
filiformis, secundum longitudinem superne ex-
cauatus, cuius apici *Foliola* tria, fere sessilia (in-
termedium minutissimo instruitur petiolo pro-
prio), ouata, profunde & inæqualiter crenata
crenis obtuse acuminatis, ad quas singulas nerui,
e longitudinali venientes ramosi recta excurrunt;
superne saturate viridia sunt folia, inferne pal-
lidiora, secundum neruos rugosa, fere glabra, vix
manifeste pubescentia: Foliolum intermedium
regulare est & a neruo longitudinali in duas par-
tes exacte æquales diuisum, lateralia vero minus
expansa sunt versus marginem interiorem, versus
exteriorem autem magis prominula & quasi laci-
nula dilatata.

Floris pedunculus longitudine petiolorum ex ala vl-
timi folii exit, erectus, quem Flos vnicus termi-
nat, cuius *Calix* est Perianthium monophyllum,

campanulatum, laciniis quinque ad decem, oblongis, angustis, acutis, viridibus, patienti-reflexis, persistentibus, ultra medium diuisum. *Corolla* plana, purpurea, constans tot petalis, quot calix laciniis, verticaliter ouatis, calice paulo longioribus, patentibus, integris, unguibus angustis calicis parieti insertis. *Stamina* numerosa, incurua & coniuientia, breuissima, rubro-flauescentia, quæ pistillos tegunt. *Bacca* composita, magnitudine fere mori, nigro-purpurea.

7. *Corolla* purpurea; *Caulis* simplex, inermis; flos vnicus cum foliis ternatis, speciem a congeneribus manifeste distinguunt.
8. Variationem *corolla laciniata* notabilem habui in Lapponia, vbi ignis ante annos aliquot mirum in modum deuastauerat omnia, quæ petalis instruebatur laciniatis, vt in *figura 2. Tab. V.* videre est, cum in naturali integra semper sint petala; ideoque variantia potius delineanda curauit, quam integra naturalia, quæ facile, demtis ferraturis, intelliguntur.
9. Mensis Maii primis diebus e terræ sinu erumpens florem gerit fere perfectum & post aliquot dies eum expandit, altitudinem pollicis transuersi non attingens, eamque florescentiam continuat, vsque dum iustam & spithamæam adipiscatur staturam.
10. Crescit præsertim cum Polytricho, & vbi istud viget, læte etiam crescit hæc planta; hoc est in locis humidis, sabulosis & glareosis, superne terra fecunda tectis, per æstatem siccis.
11. Molestiam aliquam pariunt baccae huius plantæ siticulosis, cum maturæ receptaculum suum, more congenerum, non dimittant, sed arcte retineant.
12. Confici curant Magnates per Norlandiam e baccis Syrupum, Gelatinam, vinum Rubeatum, &c. quæ partim ab illis ipsis consumuntur, partim Holmiam ad amicos mittuntur, tanquam bellaria suauissima, rarissimaque; & sane inter omnes baccas Sue-

ciæ syluestres videntur hæc tenere primas.

- μ. Primus inuentor huius plantæ est *Olaus Rudbeckius* pater, qui eandem per *Celsium* patrem habuit ex *Helsingia* & in catal. horti *Upsaliensis* 1658. primus nominauit.

208. RUBUS caule unifolio & unifloro, foliis simplicibus. * Tab. V. fig. 1.

Rubus humilis palustris, fructu e rubro flauescente. Rudb. it. 9. lap. 99.

Rubus palustris, folio ribes. Frank. spec. 37.

Chamærubus foliis ribes. Bauh. pin. 480.

Chamæmorus. Raj. syn. 260.

Chamæmorus Suenorum. Rudb. hort. 27. Brom goth. 18.

Chamæmorus noruagica. Lind. wikf. 8.

Chamæmora seu Morus noruagica. Scheff. lap. 359.

Morus noruagica. Till. ab. 47. ic. 150.

Hiortron Suecis. Schell. botn. 30.

Latoch. Lapponibus.

Snotter Westrobothniensibus. *Moltebar* Noruegis.

- α. In Lapponiæ syluis in immensa copia prostat, nec non copiose in Alpium conuallibus generatur.

- β. Loca amat paludosa, cæsposa & nemorosa simul, & quæ nec læta fouent gramina, sed per æstatem siccissima persistunt. In talibus locis per totam Norlandiam, Smolandiam & omnes Sueciæ prouincias syluestres frequentissima est.

- γ. Cum planta hæc mihi a teneris notissima fuerit, eius descriptionem & figuram tradam, vt omne dubium de nostra specie euanescat. Quam enim *Clusius* in *pannonicis* 118. sub *Chamæmori* nomine describit, illa est vel distincta species a nostra, vel sane pessime adumbrata; ille enim suæ plantæ adscribit

1. *Caulem incuruatum secundum genicula*, qualem exhibet præcedens; cum nostra caule erecto insistat

2. *Florem purpureum*, vt in præcedenti nostra; in hac alba est corolla, nec vnquam rubra.
3. *Folia plura & acutiora*, vt in illa (licet non ternata); cum nostra duobus obtusis instruatur.
4. *Radix* filiformis, repens, regerminans, perennis. *Caulis* simplicissimus, erectus, spithamæus, squamula vna alteraue amplexicauli ouata inferne cinctus, foliis duobus, raro admodum tribus, ramo vero nullo, instructus.
- Folium inferius* e medio caule egreditur, auctum squamulis duabus, subrotundis, oppositis, geniculo caulis adfixis, erectis, ad basin petioli positis; *Petiolus* pollicis est transuersi longitudine, filiformis, superne longitudinaliter exaratus. *Discus* folii est circumscriptione (demta vna sexta parte circuli ad basin folii) rotundus, ad basin profunde emarginatus, semiquinquelobatus, lobis obtusis, inæqualiter crenatis, quorum inferiores duo paulo minores; superficies autem leuissime pubescens est & secundum nervos plicata. *Folium* vero *superius* per spatium aliquod ab inferiori distans nullis gaudet ad basin petioli squamis, inferiori, demta magnitudine, in omnibus simillimum est.
- Flos* vnicus, respectu ipsius plantæ magnus, terminatrix, cuius *Calix* monophyllus, quinquepartitus, (raro quadripartitus), in lacinias ouato-acutatas diuisus. *Petala* quinque, verticaliter ouata, alba, fere erecta, stamina albo-flauescentia. *Bacca* magnitudine Mori, composita, primo rubra; dein, dum matura est, flaua, mollis, minusque acida, quam congenerum.
- Figura* nostra Tab. V. fig. 1. plantam florentem exhibet; cum *fructu* eandem bene depinxit Tillandsius, in icone 150.
5. Pueris immo & aliis maxime placent *Baccæ*. *Westrobothnienses* immensam copiam baccarum condita-

ditarum Holmiam omni autumnæo transmittunt pro acetariis.

2. Lappones baccas contritas lacte Rhenonum mixtas summo cum delectamento comedunt, nec nobis displicebant hæc eorum confectionibus saccharatis innocentiora bellaria.
3. Baccas integras, in niue Alpium sepultas, per integram hyemem conseruant, & vere insequenti eadem tam gratas, ac cum defoderentur, inde extrahunt.
4. Dani maxime, ne dicam nimium, euehunt vires baccarum in Scorbuto, quarum tamen effectus minus innotuit inquilinis, quam exteris. *Sim. Pauli, Chamæmoris ad satietatem commestis scorbutici in Noruegia pene deplorati, feliciter sanantur. Th. Bartholinus med. domest. 30. Noruegia Chamæmorum suam habet antiscorbuticam, supraque medicorum spem & expectationem politam, que cruda, condita, in spiritum attenuata, palato pariter ac torpida scorbuticorum affectioni inseruit, nostrisque pro panacea probatur. &c. vide eundem p. 106.*

209. FRAGARIA vulgaris. Bauh. pin. 326.

Fragaria. Till. ab 29. ic. 113.

Fragaria minor. Rudb. vall. 14.

Fragaria baccis rubris. Frank. spec. 14.

Fragaria minor, fructu rubro. Rudb. cat. 17. hort.

43. Lind. wikf. 13.

α. *Fragaria minor, fructu dulci subalbido.* Lind. wikf. 13.

Fragaria minor, dulci fructu. Rudb. cat. 17. hort.

43.

β. *Fragaria minime vesca.* Lind. wikf. 13.

Fragaria altera. Dod. pempt. 661. figura.

Trifolium nodosum repens. Rudb. lap. 100.

- γ. *Fragaria parva pruni magnitudine*. Rudb. lap. 100. *Erdbeeren*. Schell. botn. 30.
- δ. In syluis frequentes, pauciores tamen quam in Suecia; in Alpibus rarius obueniunt.
- ε. *Varietas* illa (α) sæpius in locis vmbrosis legitur; (β) autem inter lapides stolonibus reptantibus exserit, & communiter sterilis est; (γ) vero in Lapponia rarissima, communiter minor parua pruno.
- ζ. *Baccas* miscent Lappones cum Kappatiälmas suo (§ 143. d.), & cum summo oblectamento Fraga cruda adsumunt.
- η. *Bacca* *Fragariæ* singularis est, vt & tota historia *Baccæ* apud Botanicos obscura, pauca itaque exempla proferam. *Bacca* naturalissima est, dum Pericarpium semina ambiens emollitum repletur pulpa fluida, vt *baccæ Physalidis*, *Rivinae*, *Bromeliæ*, *Conuallariæ*, *Phytolacæ* &c. *Drupa*, dum intra eiusmodi pulpam ac corticem nux reconditur, loco feminum; vt in *Ceraso*, *Pruno* &c. *Bacca* & *Drupa* potest etiam esse sicca, si modo caro tegat nucem vel semina; vt in *Amygdalo* vel *Galio*, cum inter siccum & fluidum nulli dentur alii limites, nisi ratione gradus. Sed sunt & aliæ *Baccæ* singulares: Ex. gr. *Dilleniæ* (C. G. 455.) & *Nymphææ* *bacca* pericarpio membranaceo tegitur. *Cucubali* T. & *Androsami* T. *bacca* caret pulpa. *Morus* & *Bliti species* (Chenopodio-*Morus* Boerh. seu *Morocarpus* Rupp.) *baccam* gerunt e Perianthio succoso reddito productam. *Taxus* *baccam* acquirit a receptaculo annulari tandem facto succoso & maiori, quam vt tegere queat semen a lateribus, licet dehiscat in apice. In hoc ordine Polygyniæ longe aliter producuntur *Baccæ* & sane leuissimo gradu a non bacciferis distinguuntur: Ex. gr. Receptaculum *Tormentillæ* concauum est & siccum. Receptaculum *Potentillæ* leuiter conuexum est & siccum, cui vndique adfiguntur semina nuda. Receptacu-

ptaculum *Comari* scrotiforme, carnosum & calici adhærens. Receptaculum *Fragariae* subouatum, pulposum, molle, deciduum, cum seminibus nudis. Receptaculum *Rosæ* concavum, cum calice extensum, Ficus instar, ore suo connuens, semina plurima nuda continens, carnosopulposum. Receptaculum *Rubi* ouato-oblongum, carnosum, semina plura gerens sub tunica inuoluta, quæ pulpa repletur. Hinc videre est, quod neque fructus *Rosæ*, neque *Fragaria vera* bacca dici possit; quod *Fragaria*, *Comarum*, *Potentilla*, *Tormentilla* fere nullas alias características notas pro distinctione admittant, præterquam quæ gradu differunt. Quod in hisce generibus magni facienda sit Receptaculi structura. (F. B. 175. 169.).

9. Ex dictis patet, quid respondendum ad Magni BOERHAAVII quæstionem (H. Lugdb. 2 p. 60.), *an Rubos Fragariis iungere licet?* certe videtur, si consideremus in quam paucis hæc duo genera inter se differant, scilicet in eo solum, quod membranula modo tegat semina *Rubi*, quæ minus manifesta est in *Fragariis*. Pulpa succulenta, quæ in *Fragaria* Receptaculum commune feminum molle exhibet, hic semina intra tunicam istam membranceam ambit, & baccam constituit, licet tam parua tamque fere sit nulla, in hoc ordine tamen constituit characterem, quem si non pro sufficienti adsumeremus, necessario ad idem genus referre deberemus *Rosam*, *Rubum*, *Fragariam*, *Potentillam*, *Tormentillam*, *Sibaldiam*, *Comarum*, *Geum* & *Dryadem*, cum aliæ notæ discrepantes dentur nullæ constantes; quod autem maxime paradoxon foret (§. III. β.).

210. POTENTILLA *foliis pennatis, caule repente.**

Potentilla. Bauh. pin. 321. Till. ab. 55.

Potentilla seu Anserina. Rudb. cat. 34. hort. 93.

Pentaphylloides argenteum alatum seu Potentilla.
Tournef. inst. 292.

a. In sylvis rarius crescit.

β. Trado duo diuersa Genera Authorum sub vno eodemque nomine, *Quinquefolium* puta & *Pentaphylloides* Tournef. cum in re omnino nulla, examinatis omnibus fructificationis partibus, differant (F. B. 165.), nec repugnat facies, nec vsus medicus, nec vlla a priori vel posteriori desumpta ratio. Nullum sane est genus, quod non a sola fructificatione distingui possit, licet nos sæpe lateat, quid essentialem constituat characterem; ignoscamus antecessoribus, qui ab vna vel altera fructificationis parte genera distinguere tentarunt, si aliquando ad folia, similesque partes confugere ipsis placuit; nobis autem patent septem fructificationis partes distinctæ (F. B. 86.), quarum consideratio genuina semper differentiam generis subministrat. Fructificationis istud summum inuentum, Harueano æquiparandum, in omnibus valet Classibus & generibus, quod tandem, crede mihi, persistet, quamdiu vnquam Harueanum in physiologicis.

γ. Genus itaque nostrum, ex duobus Tournefortianis compositum (β), in posterum *Potentillam* vocamus (F. B. 213 244. 242.), cum *Quinquefolium* seu *Pentaphyllum* contraria euadant (F. B. 232) & *Pentaphylloides* indignum sit vocabulum (F. B. 226.).

211. POTENTILLA *foliis ternatis incisis, caule diffuso.*

Pentaphylloides maius erectum, flore luteo, ternis foliis fragariæ instar hirsutis. Moris. hist. 2. p. 193. f. 11. t. 20. f. 2. Scheuch. alp. 138.

Quinquefolium fragæfolium, flore luteo. Lind. wikf.

Trifolium noruegicum maius serratum, foliis crenatis, flore luteo. Kylling. A. D. 1672. p. 346. figur.

- α. Intra fines Lapponiæ rara est planta, in adiacentibus vndique prouinciis vulgatissima, bis modo vel ter eandem in Alpibus Lapponum Noruegicorum legi.

212. **POTENTILLA** foliis quinatis incisus, caule adsurgente.

Quinquefolium minus repens lanuginosum luteum.
Bauh. pin. 325.

Pentaphyllum Tormentillæ facie. Rudb. cat. 32. hort. 85. vall. 28.

Pentaphyllum facie Tormentillæ. Till. ab. 52.

- α. In desertis & Alpibus viget.

213. **TORMENTILLA** sylvestris. Bauh. pin. 326.

Tormentilla vulgaris. Lind. wikf. 37.

Tormentilla. Frank. spec. 29. Rudb. hort. 109. vall. 34. Till. ab. 66. ic. 30.

Forbon Lapponibus.

- α. Planta hæc maxima in copia per totam Lapponiam prostat, hinc Lapponibus notissima.
- β. In Suecia communiter in ficcis aridis obuia fuit, in Lapponia vero semper in paludibus.
- γ. Pistillorum numerus in hac planta variat, vtpote qui communiter stylos octo, sæpe sedecim, rarius quatuor exhibet.
- δ. Lapponibus summum vsum præbet hæc planta, præcipue pro scopo tingendi, hac enim varia, e lana confecta (a vicinis emta) tingunt; præprimis autem rubrum colorem pellibus nudis seu coriis mollibus inducunt, masticando scilicet radicem, & inungendo, rubra inde facta salua, pelles; breui
faue

sane compendio! hinc videbis vestimentorum, quibus vtuntur, partem illam rubram, quæ carpum collumque tegit, cingula rubra, ocreas rubras &c. vide Alnum (§. 340. γ.).

- α. *Barthol. domest. 23. In insulis Ferröensibus tam copiose prouenit ad subigenda coria & suum escam, ut famuli rusticorum singulis diebus effodere teneantur Tormentillæ tonnam mediam. Quod idem etiam in Lapponia vsum habere posset apud Nouaccolas, nisi Pineum paneni præferrent.*

214. COMARUM.

Quinquefolium palustre rubrum. Bauh. pin. 325.

Quinquefolium palustre rubeum. Frank. spec. 25.

Pentaphyllum aquaticum. Rudb. cat. 32. hort. 85.

Pentaphyllum aquaticum repens. Till. ab 52.

Pentaphyllum palustre, flore rubello. Lind. wikf.

28

Pentaphylloides palustre rubrum. Tournef inst. 298.

- α. *Pentaphylloides palustre rubrum, crassis & villosis foliis, Suecicum & Hybernicum. Pluk. alm. 284 phyt. 212. f. 2.*

β. *In humidis Lapponiæ desertæ.*

- γ. *Varietas ista (α.) rarius obseruatur & plane non differt a naturali planta, præterquam quod folia villosa sint, quæ tamen hirsuties anno demum insequenti & foliis per hyemem destructis exsiccatisque præcipue obseruatur.*

- δ. *Noui huius generis planta magis distincta est a Potentillis, quam Fragaria, vt patet inspicienti Corollam Receptaculum & Filamenta; Vide Characterem C. G. 417.*

215. DRYAS.*

Dryadæa. S. N.

Caryophyllata alpina, *Chamædryos folio*. Moris. hist. 2. p. 432. Tournef. inst. 295. Scheuch. alp. 33. 332.

Chamædryos alpina, *cisti flore*. Clus. pan. 611. Bauh. pin. 248.

Chamædryos montana. Tabern. hist. 2. p. 98. fig.

Herba Cerui. Siml. alp. 129. b.

Hirtzwurtz. Siml. alp. 130. b.

- a. In Alpibus lapponicis frequentissima est, extra eas nulli obuia fuit.
- β. Genus hoc a sequenti, cum quo commixtum fuit a Botanicis, manifeste differt calicis & corollæ diuisione in octo segmenta, petalorum forma, fructu & facie, cuius itaque characterem dedimus C. G. 419.
- γ. Speciosa est planta, *Folia* radicalia, ouata, ad marginem reflexa, perennantia, inferne alba. *Scapus* nudus, unislorus. *Corolla* niuea, patens, plana, decidua. *Semina* oblonga, seta villosa longissima erecta notata.
- δ. Sæpe *corolla duplicata* variationem exhibet.
- ε. *Dryadem* a Dryadibus Deabus quercuum dixi hanc plantam, cum folia quodammodo formam foliorum Quercus exhibeant.

216. GEUM *riuale*. Gesn. hort.

Caryophyllata septentrionalium rotundifolia, *papposo flore*. Lob. ic. 694.

Caryophyllata aquatica, *nutante flore*. Bauh. pin. 321.

Caryophyllata pratensis purpurea. Frank. spec. 7.

Caryophyllata pratensis, *Benedicta rubra*. Till. ab. 15.

Caryophyllata montana rubra minor. Rudb. cat. 10. hort. 23.

Caryophyllata montana, *flore purpureo papposo nutante*. Lind. wikf. 7.

α. In nemoribus satis frequens est planta.

β. *Geum* T. & *Saxifragam* T. genere convenire diximus (§. 173. γ.) ergo excluditur ex Decandria Digynia *Geum* (F. B. 246.); *Saxifragæ* autem nomen retinetur (F. B. 241.), vacuum itaque Geivocabulum, huius plantæ olim synonymon (F. B. 244), loco nominis *Caryophyllatæ* (F. B. 227), huic generi imponimus.

CLASSIS XIII.

POLYANDRIA.

MONOGYNIA.

217. ACTÆA caule inermi.

Christophoriana vulgaris nostras racemosa & ramosa.

Tournef. iust. 299.

Christophoriana. Till. ic. 148.

Aconitum racemosum. Bauh. pin. 183.

Aconitum racemosum bacciferum. Frank. spec. 1.

Aconitum bacciferum seu Christophoriana. Rudb. hort.

3. Till. ab. 2.

Betneka-murie. Lapp. i. e. *Baccæ canine.*

a. In desertis parœciæ lokmock & alibi rarius.

β. Retineo in hocce genere nomen antiquissimum Plinii *Actæam* (F. B. 241. 237.), cum nullus mihi sanctus in Botanicis sit Christophorus (F. B. 236). *Baccæ* enim hæ a deuo peragrante loca commestæ, canum instar *Actæonis*, dominum suum, in bestiam transmutatum, tanquam feram pellunt, donec destruant & occidant adsumentem, hinc Poetæ fabula de *Actæone*.

γ. Vnum vel alterum nouimus triste exemplum eorum

a quibus baccæ adsumtæ, vt mirum nobis non videatur, cur veteres eam ad Aconita demandauerint. Baccæ ipsæ atræ malignam suam indolem produunt (F. B. 365.) secundum tritum illud: Hic Niger est, hinc tu Romane caueo.

218. *NYMPHÆA calice magno pentaphyllo.*

Nymphæa lutea maior. Bauh. pin. 193.

Nymphæa flore luteo maior. Rudb. hort. 79.

Nymphæa citrina lutea. Frank. spec. 22.

Nymphæa flore luteo. Till. ab. 48. Lind. wikf. 26.

a. In fluuiis rarius, præsertim in minoribus.

β. Calix huius floris pentaphyllus & coloratus, magnitudine corollam longe superans omnino non sufficientem præbet notam pro genere distinguendo, cum stamina & fructus ab aliis omnibus differant (F. B. 171. 173. 170. 175), confirmante idem facie (F. B. 168).

219. *NYMPHÆA calice tetraphyllo, corolla multiplici.*

Nymphæa alba maior. Bauh. pin. 193.

Nymphæa alba. Frank. spec. 22. Till. ab. 48.

Nymphæa flore albo. Lind. wikf. 26.

Nymphæa flore albo pleno. Rudb. hort. 79.

Leuconymphæa, Nymphæa alba maior. Boerh. lugdb.

I p. 281.

a. In fluuiis inferioribus Umenfibus & Pithoenfibus rarius.

β. Flos huius plantæ plenus non est, vt nec Mesembryanthemi, licet petala plura numerentur, quam partes perianthii, cum stamina perfecta conspiciantur (F. B. 121.) & semina foecunda perficiantur (F. B. 150).

220. EUPHORBIA *inermis*, foliis subrotundis crenatis.

Tithymalus helioscopius. Bauh. pin. 291.

Tithymalus subrotundis foliis maioribus crenatis. Herm. lugdb. 600.

Esula solisequa. Rupp. jen. I. p. 219.

α. Vnicam plantam nuper enatam vidi in agro Nouaccolæ, nec alibi vllam; ideoque seminibus cerealium mixta in Lapponiam translata fuit, vbi vix vnquam ad maturitatem perducī potest, hinc planta lapponica vera non est.

β. Qui vel fugitiuis oculis vnquam adspexit *Tithymalum* Tournefortii, *Tithymaloidem* eiusdem & *Euphorbium*, vix potest habere argumentum aliquod pro distinguendis generibus, cum in illis vix vlla pars fructificationis differat, præsertim cum succus ille famosissimus & vis deleteria, tam in *Tithymalo*, quam in *Euphorbio*, deprehendatur.

TRIGYNIA.

221. ACONITUM *foliis peltatis multifidis hispidis, petalo supremo cylindræo*.

Aconitum lycoctonum luteum. Bauh. pin. 183.

Aconitum lycoctonum luteum maius. Dod. pempt. 436.

Aconitum lycoctonum, flore luteo. Besl. cyst. æst. I. fol. II.

Aconitum lycoctonum, flore purpureo, folio platani. Rudb. hort. I.

Aconitum lycoctonum. Frank. spec. I.

Aconitum cæruleum seu Napellus primus. Rudb. lap. 06.

Napellus. Rudb. cat. 29.

Calceolus Lapponum aut Brassicarangiferorum. Scheff.
lap. 360.

Lappschub. Schell. botn. 31. i. e. *calceus lapponicus.*

Acharas. Lapponibus.

Giske. Medelpadis.

α. Planta hæc in Suecia non obuia fuit, nisi postquam Medelpadiam & Angermanniam intrassem, vbi ad radices montium maiorum quibusdam in locis copiose pronascebatur; mox siluit, nec in conspectum prodiit nisi ad latera Alpium lapponicarum; vbi frequentia sua se veram esse plantam alpinam probauit.

β. Neque in Norlandia ab vilo animali tangitur, nec in Lapponia a rangiferis editur, licet Scheffero *Brassica rangiferorum* dicatur; *Calceus* autem *lapponicus* nominatur a figura corollæ referentis calceum Lapponis.

γ. Corollæ florum in nostra luteæ non sunt, vt exterorum volunt nomina, sed e cinereo cærulecentes vbique; quarum forma etiam galea cylindræa, optime a Tournefortio instituit. Tab. 240. fig. I. L. depicta, a congeneribus differt.

δ. *Radix* huic perennis.

Caulis erectus, simplex, teres, altitudine humana, cinereo-viridis, leuissime pilosus.

Folia ad radicem plurima, conferta; singula peltata, a centro vndique ultra spithamam extensa, ad duas tertias partes in quinque lobos diuisa, quorum singuli palmato-lanceolati, tripartiti, serrati, supina superficie obscure viridia, prona vero viridia nitida & venosa. Petiolis gaudent hæc folia fere teretibus, hinc inde tamen planiusculis.

Flores ad duas tertias partes cauli superiori insident, alterni, pedunculis pollicis transuersi longitudine, quibus singulis foliolum eiusdem longitudinis, lineari-lanceolatum supponitur.

e. *Aconitum* non minus, quam *Cicutam* (§. 103.) ob venenum suum fuisse omni ævo famosissimas, plena docent patrum Botanices scripta; & credidere veteres, illum nunquam surgere, qui sub illa dormiret, & sagittas *Aconiti* succo inquinatas lethalia facere vulnera, hinc Poetæ eandem ex spuma rabidi istius canis infernalis, *Cerberi*, natam fabulati sunt. Fidem nobis faciant, si non alia, certe *Matthioli* experimenta in subiectis humanis ad mortem damnatis instituta, vbi decantatissimis suis antidotis e morte eripere eosdem non potuit. Similia in brutis capta experimenta videas apud *Wepferum* de *Cicuta*; at ego longe mitiorem *Aconiti* huius effectum a me obseruatum tradam:

In itinere per *Medelpadiam* primo vere instituto, aduerti feminam folia *Aconiti* huius legentem, quæ, in quem vsus illa legeret, interrogata, ad cibum inde parandum, respondebat. Ego melius ipsi consulturus (putabam enim eam insciam huius, folia illa esse *Geranii* (§. 266.) credere) per superos & inferos, ne vltimum sibi ferculum pararet, monui. Illa autem subridens nil periculi latere regerebat, & hanc plantam se optime nosse, atque toties, immo quotannis cum conterraneis eam se adsumsisse dicebat, meque istam plantam non rite cognoscere putabat. Introeo domunculam eius, femina conscindit folia, coquit illa cum parua quantitate pinguedinis, parat inde iusculum, adsumit idem cum marito, duobus liberis & quadam vetula; sic

Lurida terribiles miscent aconita *Nouercæ*.

& quod miratus sum absque vlla molestia, vlloue insequente symptomate; & sane quæ non inuenit ratio, sæpe inuenit temeritas. Quæro itaque:

An Aconiti vis in septentrione a frigore eneruetur: negatiuam ipse defenderem responsionem, cum etiam in lentia, quæ maiorem poli agnoscit eleuationem, quam Medelpadia, conscindatur radix lacteque misceatur & muscis offeratur, vt inde pereant ac abigantur.

An vis Aconiti deleteria in sola radice, non vero in foliis consistit? cum experimenta Matthioli & Wedferi cum radicibus instituta sint & radices in Iemtia exhibeantur muscis, quodammodo verosimile videretur, sed dubio omni non caret.

An planta adhuc, tempore vernali, tenella, particulis istis noxiis destituitur, quibus adultior imprægnatur? Sic vitica recens progerminans & plures plantæ apud nos coctæ tempore vernali eduntur, quæ per æstatem non possunt adsumi. Vel an particule acres & venenatæ per diuturnam destruuntur coctionem? Sic sane videtur, dum pinguedo ista non erat sufficiens tali veneno ita obuelando, vt nullam pareret noxam.

HEXAGYNIA.

222. STRATIOTES. *

Stratiotes foliis aloës. Gund. apud Johren. præfat.

Aloides. Boerh. lugd. 2. p. 132.

Aizoon Suecorum. Till. ab. 3.

Militaris aizoides. Lob. ic.

Jucca palustris septentrionalium. Till. ab. 68.

Aloë palustris. Bauh. pin. 236.

Aloë palustris anglicana spinifera, flore albo tripetalo, seminibus croceo colore. Pluk. alm. 19.

Sedum aquaticum. Frank. spec. 27. Rudb. cat. 37. hort. 105.

α. Ad fluuium Kemensem in fossa sub aqua nascentem semel legi.

β. Characterem generis dedimus C. G. 458, vbi videre est, in quantum a Morfo Ranæ (*Hydrocharis* sub Diccia Enneandria) differat.

γ. *Stratiotes* nomen impositum fuit a Vaillantio ipsi

My:

Myriophyllo Rivini, quæ planta Hottonis memoriæ commendata est ab omnibus, qui rem herbariam, sapientiam & virtutem amant coluntque, absit itaque, vt heic loci deleteretur Stratiotes vel locum Hottoniæ occuparet.

P O L Y G Y N I A.

223. PULSATILLA *innolucro piloso nitido.* †
a. Pulsatilla, apii folio, vernalis, flore maiore. Bauh. pin. 177. prod. 94. carneo. Rudb. lap. 99.
β. Pulsatilla, apii folio, vernalis, flore minore. Bauh. pin. 177. prod. 94.
γ. In Alpibus lapponicis raro obuia est, in Alpibus vero Dalekarlicis & proximis syluis omnium copiosissime existit.
δ. Authores duas distinctas (*a.* *β.*) tradunt species, quas easdem esse plantas docent descriptiones.
224. THALICTRUM *pratense.* Lind. wikf. 37.
Thalicttrum mains, siliqua angulosa aut striata. Bauh. pin. 336.
Thalicttrum nigrius, caule & semine striato. Bauh. hist. 3. p. 486. figurâ.
Thalicttrum vulgare. Rudb. hort. 109.
Ruta pratensis. Tiil. ab. 60. ic. 98.
a. In desertis graminosis frequentissima est hæc planta.

225. THALICTRUM caule fere nudo simplici,
foliis obtusis. *

Thalictrum minimum montanum atrorubens, foliis
splendentibus. Boerh. lugd. 1. p. 44. fig. Raj. syn.
204.

Thalictrum montanum minimum præcox, foliis splen-
dentibus. Morif. hist. 3. p. 325. f. 9. t. 20. f. 14.

Thalictrum inodorum omnium minimum. Rudb. lap.
100.

α. Planta hæc pusilla & tenella natales suos debet solis
Alpibus, licet sæpe in proxime adiacentibus aquis
reperiatur diffeminata.

β. Flores huius speciei stamina & pistilla duodecim ob-
tinent, reliquæ autem species staminibus octodecim
vel pluribus instruuntur.

γ. *Radix* perennis, nigricans.

Folia Radicalia plurima, composita, petiolis erectis
filiformibus, longitudine pollicis transversi, ad
apicem trifidis, medio ramulo longiori insiden-
tia; *Foliola* subrotunda, triloba, obtusa, rigida,
margine reflexo, per vnicam alteramue oppositio-
nem adfixa, claudente semper impari. *Caulina*
vix vlla.

Caulis erectus, filiformis, vix spithamæus, susti-
nens in summitate flores sex vsque ad duodecim,
alternos, propriis pedicellis insidentes, quos squa-
mula ad basin subiecta firmat.

Florum corolla brunno-fusca, stamina vero lutea
sunt.

226. HELLEBORUS caule simplici, flore pe-
dunculato. *

Helleborus niger, ranunculi folio, flore globofo maio-
re. Tournef. inst. 272. Scheuch. alp. 39.

Pseudo-Helleborus-Ranunculoides, flore globofo. Mo-
rif. hist. 3. p. 467. f. 12. t. 2. f. 2.

Hel:

Helleboro-Ranunculus flore luteo globoso. Boerh. lugdb.

2. p. 297.

Ranunculus montanus, aconiti folio, flore globoso.

Bauh. pin. 192.

Ranunculus flore luteo globoso. Rudb. hort. 97.

Ranunculus globosus. Rudb. vall. 30.

Trollius. Rupp. jen. 1. p. 130.

α. In Alpibus nostris copiose viget hic flos speciosissimus & campos istarum conuexos flauis florum globis, distincte natis, reddit gratissimos ad spectu. Non raro etiam in syluis iuxta ripas conspicitur.

β. A Rhenonum & aliorum animalium deuastatione, priuilegio naturæ, vt venenatæ plantæ omnes, munita est.

γ. Incertos nos reliquerunt Botanici recentiores circa genus Hellebori, dum alii plures plantas coniungunt, alii distinguunt ab eadem familia. Certe si petala & fructus tantum constituent, secundum data principia, characteres, diuersa est hæc planta ab Helleboris; cum hæc gaudeat petalis numerosis (quindecim sæpius), conniuentibus, deciduis; Capsulis numerosissimis, sine stylis. At in Helleboris reliquis petala quinque vel sex, patentia, persistentia; Capsulæ tres ad septem vsque cum stylis longis &c. Cum autem omnia genera sint naturalia, sollicitè inquirentes obseruamus notam quandam huic generi propriam, nec vlli alii in tota rerum natura concessam (F. B. 171. 105.), nempe Nectaria (F. B. 110.) quæ sunt tubuli labiati, a petalo distincti, diuersæ in his structuræ, quam in Nigellis, quæ in hocce genere characterem essentialem subministrabant (F. B. 181.). Conferamus itaque omnes flores diuersarum specierum huius generis, & videbimus nullam certam notam desumi posse a reliquis partibus, nectaria autem semper sibi similia sunt, ergo in hisce consistit essentia. Examjnemus itaque flores huius plantæ & videbimus mox nectaria hæc inter petala & stamina posita, licet labio vnico ma-

nifesto, altero vix conspicuo notata, hinc dico hanc esse speciem Hellebori generis: Nec negat facies, nec odor, nec vires.

δ. Si Rivino notum fuisset, in quam parte essentia floris consisteret (F. B. 88. S. N. veg. 6.), nunquam retulisset Helleborum ad Flores compositos.

227. *CALTHA*. Till. ic. 64.

Caltha palustris. Frank. spec. 7. Rudb. cat. 8. hort. 21. Till. ab. 12. Lind. wikf. 6.

Caltha palustris, flore luteo. Rudb. vall. 7.

Caltha palustris, flore simplici. Bauh. pin. 276.

Populago flore maiore. Tournef. inst. 273.

Pseudo-Helleborus-Ranunculoides pratensis rotundifolius simplex. Moris. hist. 3. p. 461.

α. In Lapponiæ sylvis ad ripas minorum fluuiorum frequens.

β. Hæc est prima herba, quæ tempore verno apud Lappones floret, flores enim circa finem Maii sæpe explicare incipit.

γ. *Calthæ* vocabulum in hoc genere receptissimum antiquissimumque cum *Populaginis* Tournefortii nomine non commuto; sed in compositis, pro *Caltha* Tournefortii, *Calendulæ* nomine receptissimo vtor.

228. *RANUNCULUS pratensis erectus acris*, Bauh. pin. 178.

Ranunculus pratensis acris, flore luteo. Lind. wikf. 32.

Batrachium. Frank. spec. 5.

α. Vbique in sylvis graminosis occurrit.

β. Omni tempore incertum fuit, quæ plantæ essent veræ *Ranunculi* species, quæ vero non, cum tot diuersæ in his reperiantur notæ. Aliæ enim gaudent petalis paucioribus; aliæ pluribus; aliæ feminibus

in globum, aliæ in spicam collectis; aliæ femina subouata, aliæ echinata, aliæ compressa &c. proferrunt; hinc Tournefortius Ranunculis admiscuit *Hepaticam*, *Alismam*, *Sagittariam*, *Myosurum*, *Adonidem*, & *Anemonem*, ex Ranunculorum numero autem exclusit Vaillantius *Ranunculoidem*, alii *Ficariam* seu *Chelidonium minus*: Verbo nulli certi limites in hoc genere fuere positi ab vlllo Botanico. Puto autem me veram notam essentialem in hoc genere inuenisse, quam dudum in S. N. obs. veget. 20. exhibui, quæ in omni nobis nota specie obtinuit; ista consistit in puncto excauato mellifero intra vnguem petalorum posito. Punctum hoc nectariferum in aliis nudum, in aliis margine cylindraceo cinctum, in aliis autem squamula tectum; loco tamen & vsu conuenit in omnibus. Hinc dico, quod *Hepatica*, *Alisma*, *Sagittaria*, *Anemone* & *Myosurus* sint diuersi generis, quod etiam confirmat calix in Ranunculo semper deciduus. *Adonis* calice gaudet pentaphyllo deciduo, vt Ranunculi, sed punctis nectariferis destituitur, ergo tantum differt a Ranunculis, quantum *Caltha* ab *Helleboris*, id est, solis nectariis. *Chelidonium minus* vero seu *Ficaria* punctis nectariferis instruitur, ergo Ranunculi species genuina est & erit. Vide Tab. III. fig. 6.

- γ. Hæc planta iucundo spectaculo omnia prata Westrobothniæ, e longinquo visa, clauo tegmine obducit.
- δ. In Suecia *ÆlTEGRÆS* dicitur & a mulierculis interne exhibetur in febre stomachali & intermittenti, pro dosi capitula seminum tria; profecto medicamentum validum, quod crassissimæ cuti rustici alicuius extus applicatum effectum suum produceret.

229. RANUNCULUS *bulbosus*. Park. theatr.

329.

Ranunculus pratensis, radice verticilli modo rotunda,
Bauh. pin. 179.

Ranunculus pratensis dulcis. Rudb. hort. 95.

a. Cum antecedenti sæpius in pratis conspicitur.

230. RANUNCULUS *pratensis repens hirsutus*.

Bauh. pin. 179.

Ranunculus hirsutus sylvestris. Rudb. hort. 95. Till.
ab. 57.

Ranunculus. Till. ic. 89.

a. Cum antecedenti frequens, præsertim ad margines
agrorum apud Nouaccolas.

231. RANUNCULUS *caule unifolio & uniflo-*
ro, foliis tripartitis. * Tab. III. fig. 4.

Ranunculus caule nudo unifloro, foliis trifidis. F. L.
56.

a. In desertis Lapponiæ Umenis iuxta fluuium Juch-
tan bis vel ter lecta fuit Ranunculi hæc species, ni
fallor, noua.

b. Radix filamentosa.

Folium radicale vnicum, petiolo longitudine digiti
filiformi insidens, ad basin fere tripartitum, lobis
versus basin angustioribus, versus apicem latiori-
bus & obtusis, tribus vel quatuor crenis incisum.
Caulinum etiam vnicum, petiolo breuiori insi-
dens, minus, priori conforme, cauli adfixum,
aliquando in medio, aliquando prope radicem.

Caulis filiformis, spithamæus, simplicissimus, re-
ctus.

Flos vnicus, terminatrix, luteus. *Calix* flauus,
communiter triphyllus, læuis, magnitudine pe-
talorum, reflexus. *Petala* quæque, concava,
vtia-

- vtrinque acuta, parua. *Stamina* duodecim vsque ad quindecim. *Pistilla* sex vsque ad octodecim. *Semina* acuminata, apice reflexa, in globum congesta.
- γ. Figura nostra bene repræsentat plantam, & secundum viuum exemplar exsculpta est.
- δ. Proxime accedit ad *Ranunculum secundum* Mart. spitzb. 44. G. e. eundem tamen non dixerim.

232. **RANUNCULUS** *caule unifloro, foliis radicalibus palmatis, caulinis multipartitis sessilibus.* * Tab. III. fig. 2.

Ranunculus quartus. Mart. spitzb. 44. tab. H. fig. 6.
Ranunculus minimus alpinus luteus. F. L. 56.

- α. Planta est mere alpina & in Alpibus nostris ad riuulos, e niue incumbente ortis, frequentissima.
- β. *Radix* tuberosa, fusiformis, perennis.
Caulis simplex, erectus, glaber, vix longitudine digiti.

Folium Radicale vnicum vel alterum petiolis minutissimis insidens, in quinque lobos semiouatos ad medium vsque diuisum. *Caulinum* communiter vnicum (rarius duo opposita) sessile in tria vel quatuor foliola ouato-oblonga ad basin vsque diuisum, & mediæ caulis parti adnexum.

Flos vnicus, terminatrix, cuius *Calix* pentaphyllus, foliolis ouatis, concavis, flavescentibus, villis nigris adspersus. *Petala* quinque, verticaliter ouata, patentia, vix emarginata, quorum tubi melliferi margine eleuato destituuntur.

- γ. En Variationem singularem huius speciei,
RANUNCULUS (prædictus) *pygmaeus.* Tab. III. fig. 3.

? *Ranunculus uniflorus, folio trifido.* Lind. wikf. 32.

? *Ranunculus montanus minimus uniflorus.* Brom. goth. 94.

In Alpibus nostris frequentissimus est, eumque diu pro

pro distinctissima ab antecedenti specie habui, donec tandem vidi eandem esse plantam cum priori, quæ enata hoc eodem anno e femine, sequenti experiebatur metamorphosin omnino singularem.

233. RANUNCULUS caule bifloro, calice hirsuto. * Tab. III. fig. 1.

Ranunculus montanus purpureus, calice villosa, Felicis Platerii. Bauh. hist. 3. b. p. 868. Scheuch. alp. 339. & 140. t. 20. f. 1.

Ranunculus primus. Mart. spitzb. 43. tab. 1. fig. d.

Ranunculus alpinus roseus purpureus, calyce hirsuto. Rudb. lap. 99.

7. *Ranunculus alpinus roseus albus*, calyce hirsuto. Rudb. lap. 99.

8. Ubique floret in Alpibus nostris altissimis & niue obductis speciosissimaque sua corolla valde placet.

9. Quam primum erumpit flos purpurascit, deinde quotidie pallescit magis magisque, hinc D. Rudbeckii varietas (α).

10. Figuram exhibuimus cum pessima sit Martens, nec optima Scheuchzeri.

11. Descriptionem bonam dedit laudatus Scheuchzerus, hinc superfluum foret eandem iterum describere; dicam modo folia esse parum succulenta, & calicem purpurascentem, sed crassis crinibus fuscis externe adpersum; communiter eidem cauli insident flores duo.

234. RANUNCULUS foliis inferioribus capillaceis, superioribus peltatis. *

Ranunculus aquaticus, folio rotundo & capillaceo. Bauh. pin. 180.

Ranunculus fluviatilis, folio parum scisso. Lind. wiks.

- Ranunculus aquaticus rotundifolius*. Rudb. hort. 96.
Ranunculus fluviatilis. Frank. spec. 26.
Ranunculoides foliis variis. Vaill. act. 1719. p. 49.
- α. Ubique reperitur in fluviis maximis Lapponiæ syl-
 uestris, si modo aqua lente labatur, nec rapido agi-
 tetur motu.
  - β. Crescit sæpe in aquis pedes viginti profundis per
 Lapponiam, & tamen e fundo non emergit ante me-
 dium Iunii, attamen ante finem Iulii per hanc al-
 titudinem excreuit, & folia natantia cum flore &
 fructu absoluit, vt circa diem quartam Augusti se-
 mina deiiciat & a frigore destructus cadat, adeoque
 in hanc plantam optime quadrat tritum, *repente ex-
 orta, paulisper floruit, repente occidit.*
  - γ. Vbi fluuii dilatantur in formam lacuum, sæpe totam
 aquam ante finem Iulii tegit hæc planta & e longin-
 quo perbelle in ipsa aqua repræsentat suauissimum
 pratum albis floribus pictum.
  - δ. Singulare est in plantis plurimis aquaticis, quod fo-
 lia ista sub aqua posita sint capillaria, supra aquam
 autem lata & plana; contra vero in montibus &
 siccis locis folia inferiora latiora & magis integra,
 at superiora magis diuisa. (F. B. 314.). Quæ ra-
 tio?
  - ε. Planta hæc licet recta excrescat, tamen repens est,
 ex singula enim foliorum multifidorum, & sub a-
 qua nascentium ala erumpunt nonnulla omnium
 longissima fila, quæ terram petunt & radices in
 illa agunt.
  - ζ. Vaillantius e Ranunculis aquaticis foliis capillaceis
 nouum constituit genus, sed sine omni ratione suf-
 ficienti; Tubus enim mellifer in hac specie margine
 cylindræo cingitur.

235. RANUNCULUS foliis ovato-oblongis integerrimis, caule procumbente.*

Ranunculus longifolius palustris minor. Bauh. pin. 180.

Ranunculus flammæus. Frank. spec. 25.

Ranunculus flammula. Rudb. cat. 35. hort. 95. Till. ab. 57.

Ranunculus flammula palustris longifolius. Lind. wikf. 34.

α. In syluis ad riuulos rarius.

β. Etiam hæc planta ab aliis *Æligræs* dicitur & vt prior (228. δ.) interne vsurpatur.

236. RANUNCULUS foliis linearibus, caule repente.* Tab. III. fig. 5.

Ranunculus foliis lanceolato-linearibus integris, caule repente. F. L. 56.

Ranunculus minimus. Till. ab. 57.

Ranunculus palustris, angustioribus foliis, minimus. Brom. goth. 55.

Ranunculus longifolius minimus reptans. Mart. burf. 538.

α. Ad ripas lacuum & fluuiorum præsertim Lulensium Lapponiæ syluestris in locis glareosis frequens est.

β. Rarioris huius plantæ speciem figura Tab. III. 5. addita descriptione exhibeo, cum a nullo alio eam nouerim datam.

γ. Radix perennis.

Caulis simplicissimus, filiformis, digitalis vel spithamæus, procumbens, arctèque terræ adpropinquans, in plura internodia diuisus, singulo articulo per distantiam pollicis transuersi remoto. E singulo articulo exseritur tenuis & fibrosa radix, quæ mox terræ infigitur.

Flos communiter vnus, raro duo, caulem terminat, paruus, pentapetalus, flauus.

Folia ad singula genicula duo, tria vel quatuor,
quorum maxima longitudine pollicis transversi,
erecta, sessilia, lineæ forma & latitudine.
Non raro etiam ex singula ala solitarius oritur
flos.

CLASSIS XIV.

DIDYNAMIA.

GYMNOSPERMIA.

237. GALEOPSIS corolla rubra aut alba. †
Ladanum verticillis crebrioribus, flore purpureo, caule fulcrato. Dill. giff. 135.
Tetrahit verticillis crebrioribus, flore purpureo, caule fulcrato. Dill. app. 103. Cels. upf. 41.
Galeopsis procerior, caliculis aculeatis, flore purpurascente. Tournef. inst. 185.
Lamium, cannabino folio, vulgare. Raj. syn. 241.
Cannabina flore purpurascente. Boerh. lugdb. 1. p. 159.
Cannabis spuria. Riv. mon. 44.
Vrtica aculeata, foliis ferratis. Bauh. pin. 232.
Cannabinastrum, vrticæ folio, flore rubro. Heist. helmst. 1731. p. 31. & 1732. p. 5.
- γ. In Agris Nouaccolarum & in stabulis rangiferorum ad casâs Lapponum vulgaris est.
- δ. Tot imposta fuere huic generi a Botanicis nomina, quot systematici ferme fuere. Cum reliquæ species Galeopsidis Tournef. sine controuersia ad Sta-

Stachyos genus amandari debeant, quid vetat, quo minus hæc receptissimum nomen Galeopsidis retineat.

LADANUM corolla flava, labio inferiori maculato.

Tetrabit verticillis crebrioribus, flore flavescente, caule fulcrato. Cels. upl. 41.

Lanium cannabinum aculeatum, flore specioso luteo, lobis purpureis. Pluk. phyt. 41. f. 4.

Cannabina flore magno luteo, labiis purpureis. Boerh. lugd. 1. p. 159.

Cannabis spuria, flore maiore. Riv. mon. 45.

Cannabis spuria, flore specioso luteo, labro purpureo. Raj. hist. 561.

Cannabis spuria angustifolia, variegato flore, polonica. Barrel. ic. 1158.

α. Cum præcedenti ubique mixta obseruatur & in Lapponia & in tota Suecia.

β. A priori vix distingui potest, nisi sola corolla, quæ in hac duplo maior est & flava, labio inferiore purpurascente. Hinc num specie ab antecedenti diuersa sit, an vero minus, vix facile determinatur; ego pro varietate potius haberem plantam hanc nulla figura a priori diuersam.

238. PRUNELLA flore minore, vulgaris. Bauh. hist. 3. p. 428.

Brunella maior, folio non dissecto. Bauh. pin. 260.

Brunella. Riv. mon. 41.

Prunella vulgaris, flore purpureo. Rudb. cat. 34. hort. 93.

Prunella flore purpureo. Lind. wikf. 30.

Prunella. Till. ab. 55. ic. 135.

Consolida minor. Frank. spec. 10.

α. In desertis locisque depressis Lapponiæ passim legitur.

194 *DIDYNAMIA. GYMNOSPERMIA.*

β. Rarius flore albo occurrit, dum etiam tota planta albidior solito euadit.

239. *SCUTELLARIA foliis cordato-lanceolatis crenatis.*

Scutellaria. Riv. mon.

Cassida palustris vulgatior, flore cæruleo. Tournef. inst. 182.

Lysimachia cærulea galericulata seu Gratiola cærulea. Bauh. pin. 246.

Lysimachia galericulata. Frank. spec. 19.

Lysimachia galericulata cærulea. Rudb. cat. 26. hort. 69. Till. ab. 41.

Lysimachia repens, flore cæruleo galericulato. Lind. wikf. 22.

α. Cum antecedenti passim, præsertim ad ripas sabulosas fluuiorum.

β. Planta hæc quasi media est inter *Prunellam* & *Dracocephalon*, ab omnibus vero distinctissima calice, pericarpium instar, includente semina, figura singulari spectabili.

ANGIOSPERMIA.

240. *MELAMPYRUM foliis lanceolatis, florum paribus remotis.*

Melampyrum luteum latifolium. Bauh. pin. 243.

α. *Melampyrum minus*, flore albo. Rudb. cat. 27. hort. 73. Lind. wikf. 24.

Melampyrum luteum latifolium. Cels. upf. 32.

Melampyrum latifolium, flore albo, labio inferiore
duo

- duabus maculis luteis distincto.* Raj. syn. 286.
- β. *Melampyrum latifolium*, floribus parvis luteis. Cels. upf. 32.
- Kowall. Lykselensibus.
- γ. In sylvis omnium copiosissima, etiam in Alpibus vulgaris est.
- δ. Ambæ istæ varietates (α. β.) in Suecia vulgares omnino sunt, eas autem distinctas esse non dixerim, nec statuit Rajus in Synopsi; notabiles tamen sunt & plurimis differunt, licet minus eidentibus notis; quænam harum naturalis sit planta, difficile determinatur, crederem ego priorem (α.), cum copiosior existat, atque oris labia, ut in congeneribus, clausa sint, licet hæc pro varietate, altera vero pro naturali habeatur in Raj. syn.
- ε. Differentiæ, quæ variationes hæc (δ.) distinguunt, sunt sequentes:
- α. in pratis & siccioribus nascitur,
  - β. vero in sylvis & dumetis.
  - α. caule magis erecto gaudet,
  - β. caule nutante magis.
  - α. folia magis erecta & conniuentia,
  - β. folia omnino patentia gerit.
  - α. corolla alba gaudet, versus labia flavescente,
  - β. vero corolla fulva tota, & antecedenti longe breviori.
  - α. rictu oris seu labiorum clauso,
  - β. rictu oris aperto & dehiscente instruitur.
- ζ. Varietatem (β) ex Heluetiaper D. Gesnerum sub nomine: *Stachelina flore flavo* Halleri in Comm. reg. Suec. habuit Clarissimus GRONOVIVS.
- η. Butyro colorem flauum inducere Caltham (§. 227.), dum tempore vernali a vaccis adsumitur, statuerunt veteres, ut *Palmberg* in *Sertis floreis Suecanis* & alii, cuius flauis flores instar croci adsumti, lac tingerent; hoc tamen falsum esse videmus, cum boues caltham non edant; nec crederem singulas plantas, sine discrimine, recentes simul hanc flauedinem producere,

cere, cum in aliis locis flauum magis, in aliis vero magis fuluum obseruemus butyrum; nec quod hæc vnica fit causa, vnquam statuerem. Ad templum Lykselense in Lapponia Umensi butyrum, quantum noui, omnium præstantissimum acquiritur, nec aliud vidi vnquam tam intense fuluo colore saturatum ac hoc; hinc expetitur a mercatoribus Umensibus præ alio omni, cum carius vendi possit & misceri cum alio, vt mixtum præstantius euadat. Inquirenti mihi in eodem loco constituto causam, respondebatur Kowall (*α. β.*), quæ planta copiosius hic pronascebatur, hæc efficere, quod confirmabant mox pascua Boum a me visa, maiori huius plantæ copia tecta, quam vnquam obseruauimus alibi.

241. *PEDICULARIS caule ramoso, floribus solitariis remotis.*

Pedicularis pratensis purpurea. Bauh. pin. 163.

Pedicularis pratensis. Frank. spec. 23.

Pedicularis flore purpureo. Till. ab. 51.

Pedicularis. Till. ic. 131.

Crista galli seu Pedicularis pratensis, flore purpureo. Lind. wikt. 10.

Crista galli aquatica, flore purpureo. Rudb. hort. 29.

- α.* Non raro etiam floribus albis legitur, dum simul tota planta e viridi albicans deprehenditur.
- β.* Huic adiungam quatuor alias species in Alpibus nostris frequentissimas. Non nego, quod in Alpibus Helueticis habeantur eadem, licet & descriptiones & figuræ Pedicularium omnium, præsertim alpinarum, imperfectæ omnino a Botanicis traditæ sint, vt nullus aliquid certi ex istorum libris, figuris vel descriptionibus, colligere queat. Vidi Specimina varia plantarum exsiccatarum ex Alpibus Helueticis depointa, sed nulla eorum nostris exacte respondentia. Forte etiam locus remotissimus multa in
plantis

plantis his diuersa procreat, hinc describo & depingo nostras species, ne vllum remaneat apud Botanicos dubium de iis, quas sub nostro nomine intelligimus.

242. *PEDICULARIS caule simplici, foliis lanceolatis semipinnatis serratis acutis.* * Tab. IV. fig. 1.

Pedicularis caule simplici, foliis lanceolatis serrato-pinnatis acutis. F. L. 57.

α. Vbique in Alpibus nostris sabulosis & lapillofis frequens est.

β. *Pedicularis* Tab. IV. fig. 1. videtur noua & nondum descripta. *Dillenius.*

γ. *Radix* perennis.

Caulis spithamæus, erectus, fere rectus, teres, læuis.

Folia Radicalia vix vlla; *Caulina* septem vel octo, lanceolata, acuta, basi angustata in petiolum, alterna, pinnatim fere & ad medium diuisa in quatuordecim ad viginti pinnas, *pinna* singula denticulis vtrinque duobus ad quinque vsque paruis crenata, glabra.

Spica laxa, tetragona caulem terminat, singulis floribus subiicitur vnicum folium, inferiora folia floribus longiora, superiora vix calicis longitudinem adsequentia, flores a perpendiculo declinantes sex ad sedecim vsque in eadem spica.

Floris singuli *Calix* læuis, tubulatus, ore bifido obtuso. *Corolla* ringens, flaua, labio superiori compresso, apice producto, deorsum reflexo, & prominente, rostri aquilini instar.

243. *SCEPTRUM CAROLINUM Rudbeckii.* it. dedic. vide Nostram Tab. IV. fig. 4.

- Sceptrum Carolinum*, flore aureo magno, rictu floris sanguineo. Rudb. lap. 100.
- Antirrhinum aquaticum*, flore luteo Sueuorum. Rudb. hort. 9.
- Antirrhinum nostrum aquaticum*, flore luteo. Rudb. cat. 4.
- Alectorolophus lapponica lutea*, digitalis flore. Petiv. hort. 241.
- Pedicularis alpina*, folio *Ceterach*. Helw. flora. 39.
- α. In Alpium lapponicarum nemoribus est locus huius plantæ natalis, licet non raro in syluis, præsertim ad ripas, obseruetur per totam Lapponiam syluestrem, præcipue Lulensem; non raro etiam in locis ab Alpibus nostris remotissimis legitur, ut inter Kemi & Io, ubi totam viam regiam adeo impleuit, ut fere equo, qui relaxatis habenis cursum suum accelerat, obniti possit.
- β. Historia huius plantæ data est in Disp. de *Sceptro Carolino* per Nobiliss. *Rudbeckium* nepotem, vide B. B. 45.
- γ. Plantam hanc speciosam in Suecia primus nominavit *Rudbeckius pater* nomine *Antirrhini*; *Rudbeckius filius* autem in itinere per Lapponiam, eandem reperit iuxta fluuium Lulensem prope Haresby, ubi etiam eius & Illustrium Comitum nomina arbori incisa legi. Placuit ipsi præ reliquis speciosissima hæc planta, caule superbiens recto firmoque, floribus fere verticillatis, sceptri instar, exornata, quorum singuli lucent saturato flauo colore aureo & limbo instruuntur personato Leonis ori simili, at labiis parum sanguinea rubedine tinctis. Hinc in dedicatione itineris lapponici tomi primi (qui prodiit) hanc plantam *Sceptrum Carolinum* dixit a Rege nostro p. m. potentissimo Carolo XII, tum armis bellicæ fortunæ imperante.
- δ. Figuram huius plantæ optimam splendidissimamque dedit Magnus noster *Rudbeckius filius* in Itin. lap. sed

sed ad specimen tenue confectam exhibuit laudatus *Helwing* in Flora sua quasi modo genita; Nos tertiam exhibuimus Tab. IV. fig. 4. 5. sed tantum quoad summam partem caulis *b.* & vnicum folium radicale *a.* cum flore *c.* pericarpio *d.* & seminibus. *e.*

1. Differt hæc species a reliquis nobis notis congeneribus: 1. *Corollæ* rictu clauso. 2. *Pericarpio* subrotundo, acuminato, sed regulari, reliquæ enim notæ species acumine obliquo inflexum gerunt pericarpium. 3. *Magnitudine*; ascendit enim ad altitudinem dimidiam humanam. 4. Flores deinde quasi verticillatos, quatuor, quinque, tres, ad genicula positos, remotos, profert. 5. *Labii inferioris* apice purpurascens, toto petalo alias flavo.
2. Eandem obseruauimus in Westrobothnia, Ostrobothnia, Dalekarlia prope Alpes Dalekarlicas vt Sernæ, Transtrandia &c. at Cl. *Celsus* in Uplandia eandem anno 1729. sponte nascentem nobis demonstrauit.
3. Vsum huius plantæ nullum noui, sed sane eam vidisse sufficit, præterquam quod Transtrandia vulgus semina eius contrita dentibus adponat, ad dolores dentium sopiendos.
4. Descriptio hæc est.

Radix eius est semipedalis in fibras desinens, crassitie minimi digiti, sensim angustior, ramulos tenues hinc illincque emittens, ad cuius caput vel summum, ubi marginem terræ attingit, barbam emittit villosam, intra quam folia emergunt.

Folia e radice exsurgunt, quatuor ad octo, petiolis breuibus, medio sinuatis, e latiusculo principio sensim sensimque in neruum attenuatis, qui intra basin ipsius folii vicem nerui supplent. Costa seu neruus longitudinem folii pertransit, qui respectu ipsius folii satis magnus & crassus est, a latere superiori cum ipso folio parallelus, ab inferiori vero valde prominens. Ramos partiales continuo ad la-

cinias folii emittit, qui interdum opposite, interdum alterne ab eodem egrediuntur. Folia vero corpus longitudine pedem Parisiensem dimidium, latitudine uncias duas aequat. Diuiditur porro ipsum folium in plurimas lacinias ad costam fere sectas inter se aequales, prope apicem tamen minores; laciniae haec, ut ipsum folium, obtusae, serratae & iterum, quemadmodum folium, in lacinias minores, subdivisae, non vero tam profunde quam ipsum folium. Totus foliorum margo, sub quo etiam intelligimus & comprehendimus lacinias maiores & minores, undique obtuse serratus est. Color foliorum viridis, veluti ac omnium fere plantarum, saturatior autem ac in aliis, magisque ad nigredinem vergens.

Caulis vero rotundus, leuiter striatus, leuiter etiam scaber, foliis communiter destitutus, exceptis illis, quae ad exortum floris emergunt. Longitudo eius ad minimum superat pedem unicum, duos communiter aequat, raro vel tres. Raro etiam ramosus euadit caulis, interdum tamen unicum vel alterum emittit ramulum. Ab una eademque radice communiter singularis exit caulis, saepe tamen duo ad quinque circumcirca ad maioris exortum collocantur.

Flores in caule saepe oppositi terni, quaterniue vel quini, veluti ad unum internodium egrediuntur, communiter tamen leuiter sparsi reperiuntur. Petiolis omnibus destituuntur, quos flores Botanici vocant sessiles. Ad exortum florum foliola nonnulla subiiciuntur, quasi vicem calicis communis supplerent. Foliola haec, reliquis satis similia, sed veluti ac ipsi flores sessilia, h. e. sine caule, parum laciniata, magis autem acuminata & serrata, longitudine semiuncia exporriguntur. Foliolis hisce remotis, alia adhuc minora in conspectum prodeunt, quorum singula, singulis calicibus florum subiiciuntur, quibus etiam satis similia sunt, ut fasile ab incantis pro parte

parte quadam calicis haberentur: a parte inferiore calicem ambiunt, longitudine superant eundem.

Calix monophyllus, ventricoso-tubulatus, minus tamen ac in speciebus *Fistulariæ*, sub quarum sectione, ut antea dictum est, Sceptrum Carolinum refertur, rectus, in caule decussatim fere positus, ore obtuso, quadrifido, obtuse serrato, usque ad maturefcentiam fructus superstes.

Corollæ Petalum unicum, tubulatum, personatum, marcescens, calice duplo longius, ore, in duo labia clausa, diuiso, quorum superius concauum, galeatum, emarginatum, ad margines a latere interiore leuiter pubescens: inferius autem longitudine superiori par, in tres lacinias obtusas & æquales, sectum. Totum petalum, colore insignitur luteo, exceptis laciniis labii inferioris: hinc cecinit Rudbeck fil.

Hwars blomma lik en hielm so gul som gullet lyser
Med blek och blodig mun samt blod-bestænkte blad.

Stamina quatuor secundum galeam, sub qua etiam reconduntur, incurua, & apicibus oblongis instructa sunt.

Pistillum germine ouato, stylo simplici intra labium superius corollæ, corolla fere longius, stigmate obtuso gaudet.

Fructus intra calicem positus per maturitatem in capsulam membranaceam, globosam cum acumine, transformatur, & septo intermedio in duo diuiditur loculamenta, ab apice per maturitatem ad basin usque dehiscit in valvulas.

Semina plurima, membrana rugosa, magnitudinem seminum longe superante inclusa, ita ut unumquodque triangulari propria sua membrana, trigona rugosa a ceteris soluta placentæque adfixa circumdetur.

Qui plura desiderat, adeat prædictam dissertationem de Sceptro Carolino.

244. PEDICULARIS caule simplici, foliis semipinnatis obtusis, laciniis imbricatis crenatis. Tab. IV. fig. 2.

Pedicularis caule simplici, foliis oblongis obtusis, laciniis pennatis, imbricatis. F. L. 57.

6. In Alpium lapponicarum summis iugis frequens est.

7. *Pedicularis* Tab. IV. fig. 2. est *Pedicularis alpina* folio *ceterach*. Baub. pin. 163. Tournef. inst. 173. a Gesnero (*Herba foliis Asplenio persimilibus Gesn. fract.*) breuiter sine icone descripta. *Dillenius*.

8. Hæc quoad faciem primo intuitu antecedenti valde similis est, licet vigesies minor; differt deinde a reliquis nostris,

1. quod folia Filipendulæ sint simillima, & laciniæ imbricatæ;

2. quod radix tuberosa sit & fusiformis;

3. quod florum corollæ fuluæ sint & labii superioris apex purpurascens;

4. quod labium inferius sit superiore dimidio breuius.

9. *Radix* tuberosa, fusiformis (vt *Sisari* off.) basi squamis nonnullis coronata.

Caulis simplex, sine ramis, vix digiti longitudine, teres, nigro-purpurascens, erectus.

Folia Radicalia plurima, patentia, singula petiolis filiformibus insidentia, obtuse lanceolata, ad nervum longitudinalem fere pinnatim diuisa, *Pinnis* fere ouatis, proximis, ita vt margo alterius pinnæ incumbat proximæ, per margines crenatis, singula crena minoribus crenulis notata. *Caulina* rariora, nonnulla spicæ subiecta, radicalibus similia.

Spica caulem terminat, eiusque tertiam partem tegit, erecta, compressa, oblonga. *Calix* striatus, renuis, quadridentatus, oblongus. *Corolla* angusta, labio inferiori minimo, superiori angusto, fere

fere erecto, obtuso; tota est fulva, excepto apice labii superioris nigro-purpurascente. Pericarpium acuminatum, apice incuruo.

245. **PEDICULARIS** caule simplici, calicibus villosis, foliis linearibus dentatis crenatis. * Tab. IV. fig. 3.

Pedicularis caule simplici, foliis oblongis dentato-pinnatis, calicibus villosis. F. L. 57.

α. In iisdem locis cum antecedenti provenit, nec extra Alpes hanc vel illam unquam observauimus.

β. *Radix* perennis, ramosa, fere carnosa, & fibrosa.

Caulis simplex & sine ramis, longitudine dimidii digiti, respectu magnitudinis crassus, ad basin squamis oblongis, confertis, cinctus.

Folia Radicalia fere squamæ lineares sunt, Caulina squamis paulo longiora & ad apicem crenata, superiora circumscriptione sua lineari-lanceolata, ultra mediam partem pinnatim in denticulos diuisa, parte intermedia & integra remanente plana, lata, & orta e petiolo lato, amplexicauli. *Denticuli* autem angustissimi sunt & minutissime crenati.

Spica florum caulem terminans breuissima est, sed crassa & quadrangularis, constans floribus sex usque ad duodecim, sessilibus, *Calicibus* magnis, ouatis, ultra medium quadrifidis, acutis, hirsutis, cinereis, *Petalo* vero pallide incarnato toto, labio inferiori breuiori, superiori erecto obtuso. Macula cordata saturate carnea in labio inferiori conspicitur.

γ. Differt & a *Pediculari vulgari minori* & ab omnibus aliis, foliorum petiolis latis amplexicaulibus, *Calicibus* villosis, *Corollæ* colore & crenis foliorum.

246. EUPHRASIA caule simplici, foliis cordatis sessilibus obtuse serratis. *

Pedicularis alpina, *teucryi folio*, *atro-rubente coma*.
Tournef. inst. 172.

Chamædri vulgari falsæ aliquatenus affinis alpina &
Clinopodium alpinum Pona. Bauh. hist. 3. p. 289.

Clinopodium alpinum. Pon. bald. (apud Clusium)
343.

Clinopodium alpinum hirsutum. Bauh. pin. 225. Pluk.
phyt. 163. f. 5.

α. Locus huius natalis in Alpibus, ubique tamen ad maiorum fluuiorum ex Alpibus prodeuntium ripas satam videre licet eandem in syluis Lapponiæ.

β. Radix perennis, fibrosa.

Caulis simplex, erectus, spithamæus.

Folia opposita, cordata, sessilia, obtuse serrata; inferiora gradatim minora, superiora propiora, colore atro-purpurascente picta.

Flores ex alis foliorum supremorum & coloratorum prodeunt solitarii, ad idem latus inflexi.

247. EUPHRASIA caule ramoso, foliis ovatis acute dentatis. *

Euphrasia officinarum. Bauh. pin. 233.

Euphrasia altera. Dod. pempt. 27.

Euphrasia vera. Rudb. cat. 16. hort. 41.

Euphrasia. Frank. spec. 13. Till. ab. 27. ic. 25.

Rudb. vall. 13. Riv. mon. 132.

α. *Euphrasia minor*. Dill. app. 53.

Euphrasia quedam alpina parua, duas uncias vix exsuperans. Scheuch. alp. 334.

β. In Alpibus & desertis vulgaris est.

γ. Varietas ista (α), differt a naturali planta,

1. quod flores in naturali triplo sint maiores, quam in hac;

2. quod

2. quod calix in hac quadrifidus sit, in naturali vero quinquefidus;
3. quod hæc minor sit naturali;
4. quod hæc sæpius ramis careat. Qui tamen considerat faciem, & texturam, easdem esse species facile agnoscit.

248. RHINANTHUS *corollæ labio superiore brevioris.* *

- α. *Crista galli femina.* Bauh. hist. 3. p. 436.
Crista galli flore luteo. Rudb. hort. 29.
Crista galli. Frank. spec. 11. Rudb. cat. 12.
Crista galli pratensis humilior, coma fusca. Rupp. jen. 1. p. 194.
Crista galli seu Pedicularis pratensis, flore luteo. Lind. wickl. 10.
Pedicularis pratensis lutea seu Crista galli. Bauh. pin. 163, Tournef. inst. 172.
- β. *Crista galli mas.* Bauh. hist. 3. p. 436.
Crista galli. Till. ic. 130.
Crista galli maior & elatior, calice floris hirsuto, ritus limbo violaceo. Rupp. jen. 1. p. 23.
Pedicularis pratensis lutea erectior, calice floris hirsuto. Tournef. inst. 172.
- γ. In sylvis & Alpibus utraque variatio copiose provenit.
- δ. Ambas has varietates (α. β.) coniunxerunt veteres, proinde male excepti a recentioribus, qui tamen, qua in re differant, non dixerunt; quid obstaret, si hoc etiam tempore aliquis has coniungere tentaret? Plantam utramque optime novi; possunt etiam facile Synonyma variationum proprio suo individuo assignari & sane primo intuitu a Botanices tyrone optime distingui, nam illa (α) crescit in pratis siccioribus, floribus ad unum latus magis vergentibus, colore totius plantæ obscuriore & magnitudine infe-

feriore; *Hæc* (β .) vero in agris vel subhumidis occurrit, pallidior, maior, & floribus magis distantibus. Cum autem describerem omnes partes, etiam minimas fructificationis, ne ullam obseruare poteram differentiam in parte quacunque plantæ quoad numerum, figuram, situm, vel proportionem (F. B. 282.), & ne quidem in ipsa macula ad rictum corollæ posita: Vnde has plantas varietates esse intellexi; qui itaque posthac has ad diuersas refert species, tenetur indicare differentiam aliquam e numero, figura, proportione vel situ partium depromptam, nisi ex professo varietates recenscat, tum enim gaudet priuilegiis iisdem, quæ concessa sunt Tulipamaniacis, &c.

6. Genus hoc nil commune habet cum Pediculari, ad quam relatum fuit a Tournefortio; sed omnino ad Rhinanthum (Elephantem T.) pertinet, licet superius corollæ labium in hac breuius sit inferiore: Confirmant hæc facies, fructus, diuersæ species.

249. LIMOSELLA. * Lind. alsat. 156. t. 5.

Menyanthoides vulgaris. Vaill. paris. 126.

Plantaginella palustris. Bauh. pin. 190. Dill. app. 113.

Plantaginella. Buxb. A. R. 3. p. 271.

Spergularperpusilla lanceatis foliis. Gottsch. pruss. 261. f. 81.

Alsine palustris repens, foliis lanceolatis, floribus albis perexiguis. Pluk. phyt. 74. f. 4.

7. Ad ripas maiorum fluuiorum inferioris Lapponiæ syluestris interdum occurrit.

250. PLANTA nostra Tabula XII. figura 4.

Campanula serpillifolia. Bauh. pin. 93. prod. 35.

Scheuch. alp. 131. Tournef. inst. 112. Rudb. lap. 96. f. 1.

Num-

Nummularia noruegica, flore purpureo. Kyll. A. D.
2. p. 346.

Nummularia noruegica repens, folio dentato, floribus
geminis. Petiv. cent. 76.

Nummularia maior, rigidioribus & rarius crenatis
foliis, flore purpureo gemello. Pluk. alm. 264.

Windgræs. Angermannis.

α. Primarius huius locus natalis in nostro septentrione
est, ubi in sylvis vix vlla planta hacce vulgatio est.
In Suecia inferiore, vt in Uplandia, Dalekarlia,
Nericia, Ostrogothia, Smolandia & Scania sylue-
stri, eadem licet rarius a nobis lecta fuit. In Fin-
markia integra fere montium iuga tegit.

β. Characterem huius generis dedit *Clariff.* Botanicus
D. D. *Gronovius* in Characteribus nostris Generi-
cis §. 523. ab omni parte perfectum, (qui eandem
ex Alpibus Italicis habuit), cum ista *Buxbaumii* de-
scriptio minus quadret.

γ. Cum *Rubeolis* nihil habet commune, nec præter-
quam foliis orbiculatis in vlla re cum *Nummula-
riis* conuenit, quæ quantum a *serpylli* foliis diffe-
rant, patet inspicienti.

δ. *Radix* fibrosa, perennis.

Caules radicati, plures, pedales, teretes, filiformes,
simplicissimi, procumbentes, radices rarius ex ge-
niculis emittentes, debiles.

Folia opposita, ouato-orbiculata, vnica alteraue crena
vtrunque notata, dilute viridia, petiolis vix mani-
festis infidentia, per primam hyemen persistentia.

Scapus hinc inde ex alis foliorum, digiti longitudi-
ne, erectus, semibifidus, duos flores in apice ge-
rens.

Flos nutat, extus albus, intus leuiter villosus, incar-
natus.

ε. *Rarius* apud nos ad maturitatem perueniunt tria ista
in capsula contenta semina, quæ tamen in germine
per transfuersum dissecto manifeste conspiciuntur,
communiter tamen duo lateralia vigent.

ζ. Vidi

2. Vidi in Lapponia Umenfi caules huius plantæ, qui pedum octodecim longitudinem attingere.
7. Notabile in hac planta est, quod germen ac pericarpium spatio quodam remoueat a flore pedicello cohærente, id quod in nullo alio genere contingere noui.
9. Vulgus Angermanniæ plantam coctam, fomenti & cataplasmaticis instar, doloribus rheumaticis, præsentanea medela, imponere solet. *Artedi.*

CLASSIS XV.

TETRADYNAMIA.

SILICULOSA.

251. THLASPI *filiquis orbiculatis, foliis oblongis glabris.*

Thlaspi arvense, filiquis latis. Bauh. pin. 105.

Thlaspi vulgare segetum. Rudd. hort. 109. Lind. wikf. 37.

Thlaspi latius. Dod. pempt. 712.

α. In agris Nouaccolarum passim & rarius occurrit.

252. THLASPI *filiquis verticaliter cordatis.*

Bursa pastoris. Frank. spec. 7. Rudd. cat. 8. hort. 19.

Bursa pastoris maior vulgaris. Rudd. vall. 7.

Bursa pastoris minor vulgaris. Rudd. vall. 7.

Bursa pastoris maior. Till. ab. 11. Lind. wikf. 6.

α *Bursa pastoris maior, folio non sinuato.* Bauh. pin. 108.

Bursa pastoris maior, folio sinuato. Bauh. pin. 108.

Bursa pastoris minor, foliis incisifis. Bauh. pin. 108.

Lind. wikf. 6.

- Bursa pastoris minor*, foliis integris. Cels. upf. 13.
- β. In desertis passim obuia est hæc vna eademque planta
- γ. Dum e speciebus conficiuntur genera, erunt varietates species: Omnes enim istæ sub (α.) comprehensæ, nil nisi meræ varietates existunt, quæ liuites non seruant.
- δ. *Bursam pastoris* sub *Thlaspeos* genere comprehendimus, sic dictitante flore, & semine. *Siliqua* enim membranaceo margine caret in *Bursa pastoris*, in *Thlaspi* T. non item; considera itaque omnes species *Thlaspeos* & videbis prædictæ (§. 251.) *siliculam* membrana cinctam maxima, reliquas species minori; in aliis scilicet speciebus ad apicem magis patent, in aliis ad pericarpium basin; visa sic inconstantia marginis membranacei, sequitur nullam ab eo desumi debere notam in genere, ergo nec *Bursam pastoris* distinguendam esse a *Thlaspi*, præsertim cum cetera paria sint & margo omnis *Thlaspeos* demtus, in plurimis speciebus, siliquam exacte *Bursæ pastoris* repræsentet.

253. SUBULARIA.

- Subularia erecta*, junci foliis acutis mollibus. Raj. syn. 3. p. 307.
- Subularia lacustris* seu *Calamistrum herba aquatico-alpina*. Raj. syn. (edit. 1690) p. 210. fig.
- Iuncifolia sub aquis nascens, cochleariæ capsulis*. Raj. syn. (edit. altera) 281.
- Graminifolia aquatica, thlaspeos capitulis rotundis, septo medio siliculam dirimente*. Pluk. phyt. 138. f. 5.
- α. Ad ripas lacuum Lapponiæ syluestris sub aqua & viget & floret minima hæc planta, nec vt reliquæ species ex aquis, instante florescentia, emergere potest.

β. Reliquæ species ab Anglis ad hoc genus relatæ di-
 uersa gaudent fructificatione, & nouam constituunt
 familiam Calamistri nomine distinguendam, monuit
Dillenius.

γ. *Buxbaumius* hanc ad *Drabas* retulit, quod facies &
 modus nascendi confirmat, licet siliqua magis ven-
 tricola sit, & petala ferme integra.

254. DRABA caule ramoso folioso, foliis dentatis.

Draba alpina hirsuta. Cels. upf. 19.

Bursa pastoris alpina hirsuta. Bauh. pin. 108. prod.
 51.

Alyssum alpinum, polygoni folio incano. Tournef. inst.

217

α. In Alpibus lapponicis copiose & vbique conspicitur.

β. Petala floris emarginata sunt, non vero bipartita,
 genere tamen conuenire hanc cum *Draba caule nu-
 do, foliis crenatis*, docent facies & reliqua attributa
 fructificationis.

255. DRABA scapo nudo simplici, foliis lanceolatis
 integerrimis.

Alyssum alpinum hirsutum luteum. Tournef. inst.
 217. Scheuch. alp. 509. f. 8. mala.

Leucojum luteum aizoides montanum. Colum. ecph.
 2. p. 64.

Sedum alpinum hirsutum luteum. Bauh. pin. 284.

Sedum alpinum VI. Clus. pan. 491. fig. mala.

α. In Alpibus nostris planta est vulgatissima, extra
 quas nunquam sponte pronata a nobis obseruata.

β. In hortis faciem adeo mutat, vt vix eandem digno-
 sceres plantam; longe enim hirsutior euadit & te-
 nerior, vt in Horto Academico Lugduno-Batauo
 visum fuit.

γ. In Alpibus nostris lapponicis est huius

Radix fibrosa, perennis.

Folia radicalia circiter viginti, lanceolata, in orbem patentia, plana, longitudine minimi transversi digiti, setis parvis albicantibus supra & infra adspersa, quæ in marginibus maxime conspicuæ.

Scapus nudus, simplex, digitalis, erectus, ad apicem gerens *flores* numerosos, sparsos, singulos petiolo brevissimo insidentes.

Florum Calix brevissimus, tetraphyllus. *Petala* quatuor, flava, emarginata. *Stamina* sex, quorum duo breviora. *Germen* ovatum. *Stylus* vix vilius. *Stigma* obtusum.

256. COCHLEARIA *foliis radicalibus subrotundis, caulinis oblongis sinuatis.*

Cochlearia folio subrotundo. Bauh. pin. 110.

Cochlearia maior batavica, subrotundo folio. Moris. hist. 2. p. 308. f. 3. t. 2. f. 1.

Cochlearia. Dod. pempt. 583. Paull. dan. 206.

α. Ad littora Oceani septentrionalis, iuxta radices Alpium lapponicarum, aliquoties hanc plantam observavimus. Ad littora maris Baltici & Bothnici a Nob. Rudbeckio eam visam refert Lind. Scorbut. 35, ubi tamen nobis non obuia fuit.

β. Cochleariam acetosa mixtam, cum carne rangiferina elixatam, edere Groenlandos in Scorbuto Borrich. A. D. 1671. p. 35. refert. Certe si de Groenlandis verum, nunquam tamen Lapponibus innotuit hic usus ipsis omnino non necessarius.

SILIQUOSA.

257. ARABIS caule simplici, foliis ovatis utrimque denticulatis.

Leucojum vernum perenne album maius. Tournef. inst. 221.

Draba alba siliquosa. Bauh. pin. 109.

Draba altera. Clus. pan. 642.

α. In Alpibus nostris communis est planta, in sylvis non obuia.

β. In Lapponiæ Alpibus nunquam nobis visa fuit hæc planta altitudinem digiti superasse, in hortis autem pedalis euadit & ramosa.

258. CARDAMINE foliis pinatis, caule erecto.

Cardamine magno flore purpurascente (vel albo). Tournef. inst. 224.

Nasturtium pratense, magno flore. Bauh. pin. 104.

Nasturtium pratense, flore simplici. Rudd. vall. 26.

Nasturtium pratense. Rudb. cat. 28. hort. 79. Lind. wikf. 26.

α. In sylvis & Alpibus passim obuia est.

259. CARDAMINE foliis ternatis crenatis, caule simplici *

Cardamine alpina I. trifolia. Clus. pan. 456. Rudd. lap. 96.

Nasturtium alpinum latifolium. Bauh. pin. 104.

α. Est planta mere alpina, in Lapponia rarius obuia.

260. *CARDAMINE* foliis simplicibus ovatis, petiolis longissimis. * Tab. IX. fig. 2.

Cardamine pumila, bellidis folio, alpina. Ger. emac. 260.

Nasturtium alpinum, bellidis folio, minus. Bauh. pin. 105. Scheuch. alp. 44.

Sinapi pumilum alpinum. Clus. pan. 459.

Plantula cardamines emula. Clus. pan. 458. fig. bona.

a. Est etiam hæc planta solum alpina & in Alpibus lapponicis copiosissima.

β. Folia radicalia plurima, exacte ovata, integerrima, minima, petiolis triplo longioribus quam folia, qui ad basin & radicem fere terni cohærent, si accurate distinguantur. Caulis breuissimus, vix foliis altior, filiquas gerens, respectu ipsius plantæ, longissimas.

261. *SISYMBRIUM* corolla calice minore, foliis multifidis linearibus.

Sophia chirurgorum. Till. ic. 51. Rudb. hort. 107. Lind. wiki. 36.

Herba Sophia. Frank. spec. 16.

Erysimum Sophia dictum. Raj. syn. 298.

Sisymbrium annuum, absinthii minoris folio. Tournef. inst. 228.

Accipitrina. Rupp. jen. 1. p. 74.

Nasturtium sylvestre tenuissime diuisum. Bauh. pin. 105.

a. In desertis aliquando, ad domunculas Nouaccolarum copiose conspicitur.

262. *SISYMBRIUM* aquaticum, foliis in profundas lacinias diuisis. Tournef. inst. 226.

Radicula aquatica, foliis in profundas lacinias diuisis. Dill. app. 9.

- Raphanus aquaticus*, foliis in profundas lacinias diuisis. Bauh. pin. 97.
Rapistrum aquaticum. Rudb. hort. 96.
Eruca palustris aquatica. Frank. spec. 13.
 α. In syluis Lapponiæ paludosis interdum prouenit.
263. ERYSIMUM foliis integris, lanceolatis. *
Conringia leucojifolio, flore luteo. Heilt. helmst. 1730.
 p. 10.
Eruca syluestris latifolia, folio integro, flore luteo minore. Morif. hist. 2. p. 229.
Myagrum siliqua longa. Bauh. pin. 109.
Myagro affinis planta, siliquis longis. Bauh. hist. 2.
 p. 894.
Turritis leucojifolio. Tournef. inst. 224.
 α. In agris Finnonum seu Nouaccolarum parcius crescit.
264. ERYSIMUM foliis basi pinnato-dentatis, apice subrotundis.
Sisymbrium erucæ folio glabro, minus & procerius. Tournef. inst. 226.
Eruca palustris, *Nasturtii folio*, siliqua oblonga. Rudb. lap. 97.
Barbaræa foliis minoribus & frequentius sinuatis. Raj. hist. 1. pag. 809.
 α. *Sisymbrium erucæ folio glabro*, flore luteo. Tournef. inst. 226.
Eruca lutea latifolia seu Barbaræa. Bauh. pin. 98.
Barbaræa. Dod. pempt. 712.
 β. Ad ripas fluuiorum, præsertim magni istius fluuii Lulensis, in superioribus Lapponiæ syluis, obuia fuit.
 γ. A Barbaræa proprie sic dicta (α.) vt varietas, at non vt distincta species, separari debet; Caulis nostræ plantæ est simplex & pedalis, foliaque tenuiora.

265. BRASSICA *campestris perfoliata*, flore luteo.
Gottsch. pruss. 29.

Brassica campestris perfoliata flore albo (luteo nobis).
Bauh. pin. 112.

Brassica sylvestris perfoliata. Dod. pempt. 615.

- a. Semper integros Nouaccolarum agros cum fegete, dum floret, luteo obducit colore planta hæc ipsis admodum molesta.
- β. Communiter pedalis & bipedalis est planta ac ramosa, non raro tamen in locis sterilibus altitudinem pollicis transuersi vix excedit, sine ramis, tenella, foliis minutissimis, vniflora, floris magnitudine tamen ad naturalem plantam accedente, vnde facile diuersam diceret quis esse plantam.

CLASSIS XVI.

MONADELPHIA.

DECANDRIA.

266. GERANIUM *petiolis bifloris, foliis peltatis multifidis, caule erecto.*

Geranium batrachioides, folio aconiti. Bauh. pin. 317.
Tournef. inst. 266.

Geranium II. batrachioides alterum. Clus. pan. 417.

Geranium montanum nostras. Raj. hist. 1052. syn. 361.

Geranium. Till. ic. 33.

Gruinalis pratensis, folio ranunculi aconitiue. Rupp. jen. 1. p. 116.

α. Nulla nec in sylvis densissimis est frequentior, nec in Alpibus speciosior planta.

β. Floris color communiter cæruleus est, variat tamen sæpius; 1. dum corolla alba euadit & stamina cærulea persistunt, 2. dum corolla & Stamina alba fiunt simul, 3. dum corolla ex cæruleo & albo variegata explicatur.

*CLASSIS XVII.**DIADELPHIA.**DECANDRIA.*

267. *ASTRAGALUS alpinus minimus.* † F. L. 58. vide Tab. IX. fig. 1.

Astragalus quidam montanus, vel Onobrychis aliis. Bauh. hist. 2. p. 339. Tournef. inst. 416.

Astragalus alpinus, foliis viciæ ramosus & procumbens, flore glomerato albo-cæruleo. Scheuch. alp. 509. f. 7.

Onobrychis IV. Clus. hist. 240. b.

Onobrychis floribus viciæ maioribus cæruleo-purpurascens, vel foliis tragacanthæ. Bauh. pin. 351.

α. In Alpibus crescit hæc planta copiose, non raro etiam in remotissimis Lapponiæ sylvis iuxta ripas fluviorum observatur, in Suecia alias ignota est planta.

β. Variat sæpe corolla alba in Alpibus.

γ. Maxime differt hæc planta facie, secundum locum & ætatem. Singula enim foliola seu pinnæ in tenera planta fere orbiculata sunt, in proeuctiori vero oblonga seu lanceolata. Nostra figura, licet secundum siccum exemplar a sculptore confecta sit, repræsentat tamen & maiorem & minorem plantam.

268. *CICER* foliis linearibus, pedunculis multifloris.

Cracca minor. Riv. tetr. 62.

Vicia segetum, cum siliquis plurimis hirsutis. Bauh. pin. 345.

- α. In agris Nouaccolarum segeti immixta copiose crescit.
- β. Est vera Ciceris species, vti patet consideranti fructificationes plantarum congenerum.

269. *VICIA* pedunculis multifloris, fulcris foliorum acutis integris.

Arachus hirsutus, flore cæruleo. Till. ab. 5.

Arachus perennis hirsutus. Rudb. cat. 5. hort. 11. Lind. wikf. 4.

Vicia multiflora. Bauh. pin. 342.

Cracca maior. Frank. spec. 11.

Cracca. Riv. tetr. 58.

- α. *Cracca* flore albo. Cels. upf. 17.
- β. *Cracca segetum* purpuro-violacea. Cels. upf. 17.
- γ. *Cracca segetum* purpuro-violacea, alis albicantibus. Cels. upf. 17.
- δ. In desertis passim; in Finmarkia adiacente copiosissime.
- ε. Variat admodum colore corollæ, præsertim in Finmarkia.

270. *VICIA* pedunculis multifloris, fulcris foliorum crenatis.

Cracca sylvatica rotundifolia, floribus ex albo variis. Rupp. jen. 2. p. 212.

Arachus longissimus, flore pallido. Rudb. cat. 5. hort. 11. Till. ab. 5.

Vicia multiflora maxima perennis, tetro odore, floribus albescentibus lineis cæruleis notatis. Pluk. phyt. 71. f. 1.

α. Ad terminos Lapponiæ & Finmarkiæ rarius conspicitur.

271. *LATHYRUS foliis pinnatis, pedunculis multifloris.*

Lathyrus perennis latifolius, flore purpurascente, alatus. Lind. wikf. 21.

Lathyrus palustris, flore orobinemorensis verni. Ruppjen. 2. p. 210. fig.

Vicia lathyroides nostras, seu Lathyrus viciaformis Raji. Pluk. phyt. 71. f. 2.

Clymenum parisiense, flore cæruleo. Tournef. inst. 396.

Pisum lapponicum littoreum. Petiv. hort. 247.

β. In syluis Lapponiæ vbiq̄ue occurrit, præsertim in subhumidis.

272. *PISUM marinum.* Raj. hist. 892.

Pisum spontaneum perenne repens humile. Moris. hist. 2. p. 47. Munt. phyt. t. 230. figura.

α. Plantam hanc intra fines ipsius Lapponiæ me non obseruasse fateor, ad summum vero apicem sinus Bothnici, inter Kemi & Uloam, copiose conspicietur.

β. Saporem aliquem amarum in seminibus non percepi, & si quidam adest, leui elixatione, infusione vel coctione facile posset tolli, vt in aliis leguminosis idem obtinetur.

γ. Licet planta hæc dicatur maritima, vidi tamen eandem in siccissima arena per aliquod spatium a mari remotam, vbi ne minima humiditas a mari adfluere poterat. Si itaque hæc terræ committeretur, commode quoque cresceret in sterilissimis Lapponiæ syluestris campis arenosis, quæ procul dubio maximum vsum præberet Nouaccolis & aliis Lapponiæ incolis; dum facies, magnitudo feminum & sapor
iisdem

iisdem videbatur qualitatibus gaudere ac Pisum sativum; accedit quod hæc perennis sit, nec a frigore lædatur, (quod locus natalis spontaneus confirmat), quæ proprietas in sativis non obtinetur. Si etiam in loco natali sola in arena viget, cur non & in cultura eandem læta exciperet nutricem. Operæ pretium foret hæc experimento instituto decidere.

2. Accolæ littoris Oxfordiensis in magna annonæ charitate anno 1555. hisce Pisis se suosque sustentant. *Gesn. aqu. 4. p. 256.*

273. TRIFOLIUM *pratense*, flore *monopetalo*.
Tournef. inst. 404.

Trifolium pratense purpureum minus, folio *maculoso*.
Lind. wikt. 38.

Trifolium pratense purpureum. Bauh. pin. 327. Rudd.
hort. III.

Trifolium pratense, flore *purpureo*. Frank. spec. 28.

Trifolium flore purpureo. Till. ab. 67.

Triphyloides pratense, flore *monopetalo*. Pont. anth. 240.

- α. *Triphyloides alpinum*, flore *albo*. Pont. anth. 240.

- β. In sylvis sæpe, in agris Nouaccolarum copiose, in Alpibus rarius, in Finmarkia copiosissime observatur.

- γ. In Alpibus raro admodum flore albo obuia fuit (α).

- δ. Hiberni suo Chambroch, quod est *Trifolium pratense purpureum*, aluntur, celeres & promptissimi roboris. *Mund. diet. 125.* conficiunt enim panem e floribus huius plantæ melleum odorem spirantibus, qui magis placet, quam qui ex *Spergula* (190.) recensita paratur.

274. TRIFOLIUM *repens*. Riv. tetr. 17.

Trifolium pratense. Till. ic. 103.

Trifolium pratense album. Bauh. pin. 327. Rudd.
hort. III. Till. ab. 66.

Trifolium pratense album, folio non maculoso. Lind.
wikf. 38.

α. In desertis passim.

β. Solet vulgus tanquam e Barometro ex inspectione huius plantæ prædicere ingruentem tempestatem; folia enim calido existente aere relaxat, humido autem ingruente eadem erigit, quod non tantum de Trifolio valet, sed ferme de omnibus plantis, quarum stamina declinata sunt. Flores itidem fere omnes conuiuent instante pluuia, quasi scientes aquam actum generationis turbare, coagulando vel diluendo farinam genitalem, cum actu generationis celebrato nulla conuiuentiæ signa ostendant. Sic Mimosa, Cassia, Bauhinia, Parkinsonia, Guilandina & adfines omni vespera conuiuent foliis, licet in hybernaculis nullus sit frigoris maior accessus, quam interdiu. Vndenam hæc sensatio? quænam mutatio tempore nocturno in aere, præter caloris & lucis absentiam?

CLASSIS XVIII.

POLYADELPHIA.

POLYANDRIA.

275. HYPERICUM *vulgare*. Bauh. pin. 279.
Hypericum vulgare seu Perforata caule rotundo, fo-
liis glabris. Bauh. hist. 3. p. 381.
Hypericon. Dod. pempt. 76.
Ascyron. Dod. belg. 485.
- a. Ad terminos Lapponiam a Finmarkia distinguentes
rarius.
- β. Si staminum filamenta accurate inspiciantur, pate-
bit ea in tres vel quinque phalangas esse digesta & ad
basin coalita, licet hoc in nostris Europæis admo-
dum obscure, in *Lasiantho* autem eulentissime con-
spici potest.

CLASSIS XIX.

SYNGENESIA.

MONOGAMIA.

276. VIOLA foliis cordato-obtusis, pedunculis caulinis.

Viola alpina rotundifolia lutea. Bauh. pin. 199. Morif. hist. 2. p. 475. Scheuch. alp. 342.

Viola montana, flore luteo. Clus. pan. 356.

Viola rotundifolia montana maior; vel Ptoere valdensium facie, floribus luteis. Pluk. phyt. 234. f. 2.

Viola flore luteo. Riv. pent. 127.

α. *Viola alpina rotundifolia minor.* Pluk. phyt. 233. f. 7. fig. optima.

β. Locus huius natalis in solis Alpibus, licet non raro extra eas, aere vel aqua delata, conspiciatur in sylvis.

γ. Maior & minor planta, apud Botanicos distincta, eiusdem est speciei; nostra ad minorem (α.) propius accedit.

δ. Diuidunt violas communiter Botanici in tricolores & martias: *Violas martias* dicunt perennes, foliis cordatis, verno tempore florentes; *Violas tricolores*

au-

autem foliis ovato-oblongis gaudentes & annuas, (quæ omnes vnius sunt speciei); planta vero præfens inter has quasi media est. Staminum antheræ in violis omnes margine membranaceo cinctæ sunt, & coalitæ in vnum corpus in Violis tricoloribus; in Violis martiis vero minus euidenter.

1. Singularis in genere Violarum est stigmatis pistilli flexura, sub qua foramen latet. Generationem plantarum absolui, dum genitura (farina antherarum) cadit in vuluam (Stigma) in omni flore, oculis patet (F. B. 145), ibi glutine quasi adfixa tenetur genitura, quod autem introeat tubam (Stylum) perueniatque ad ovarium (Germen) & in ova se infinet, ego perspicere nunquam potui. In Violis vero, & præsertim tricoloribus iucundo spectaculo licet videre, flore nuper explicato, virgineam vuluam lascive hiantem, globi instar concaui & aperti ad latus, albam & nitidam, simulac autem genituram suam proiecerunt quinque eius adfines mariti totam vuluam farina genitali repletam coloreque fusco despurcatam obseruabis, tuba tamen existente clara & pellucida. Ante hanc fœcundationem si comprimas vuluam, exstillabit liquor quidam lacunarum melleus, qui farinam istam genitalem retinet, attrahit & forte extrahit.

2. *Radix* plantæ nostræ perennis, articulata & fibrosa.

Folia omnia cordato-reniformia, leuissime serrata, quorum plura radicalia; tria quatuorue caulina; alterna, petiolata.

Caulis simplex, altitudine petiolorum foliorum radicalium, vel paulo altior, e singula foliorum ala singulum florem emittens, pedunculo simplici insidentem.

Floris corolla lutea est & petala versus ungues striis nigris conspicua.

277. VIOLA foliis cordatis oblongis, pedunculis fere radicatis.

Viola cærulea martia inodora syluatica, in cacumine semen ferens. Bauh. hist. 3. p. 543.

Viola martia inodora syluestris. Bauh. pin. 199.

Viola syluestris inodora, flore cæruleo. Ruub. vall. 35.

Viola canina martia inodora. Lind. wikf. 40.

Viola canina. Till. ic. 75.

α. *Viola martia alba.* Bauh. pin. 199.

β. In syluis lapponicis non ita frequens nascitur.

γ. Totum campum tectum viola hac, corolla alba lu-
dente, in Lapponia Umeni prope Grancœam vidi-
mus.

δ. Difficillime dignoscuntur species violarum martia-
rum, cum folia, absoluta florescentia, maiora eua-
dant, & in humidis glabra fiant.

ε. Singulo pedunculo adfiguntur duæ squamulæ op-
positæ & acutæ, in hac specie prope calicem, in se-
quenti autem mediæ pedunculi parti insident.

278. VIOLA foliis subrotundis cordatis, pedunculis radicatis.

Viola palustris rotundifolia glabra. Morif. hist. 2. p.
475. f. 5. t. 35. Plot. ox. 144. t. 9. f. 2.

α. In aquis Lapponiæ syluestris & alpinae vulgarissi-
ma est.

β. *Radix geniculata, squamis nigro-fuscis vestita, 1*
ennis.

Folia radicalia duo vel tria, orbiculata fere, sed
cordata, glabra, margine vix conspicue serrato;
Petioli simplices.

Scapus seu pedunculus radicans, simplex, petiolis
simillimus, sed iis duplo longior.

Floris corolla incana cum leuissima rubedinis mixtu-
ra perfusa. *Petalum nectariferum* reliquis non
longius est, sed concavum, emarginatum, inter-
ne

ne

ne lineis quinque vel septem nigris, rectis, bifurcatis, petalo dimidio breuioribus notatum.

- γ. Species hæc reliquis longe minor est, & occurrit etiam hic alia variatio, maior corolla pallide alba, quæ quasi inter hanc & antecedentem est media.

279. LOBELIA foliis bilocularibus subulatis.*

Dortmanna lacustris, floribus sparsis pendulis. Rudb. lap. 97. f. 2. egregia.

Gladiolus palustris Dortmanni. Raj. syn. 287.

Gladiolus lacustris Dortmanni. Raj. hist. 1325.

Gladiolus stagnalis aut lacustris. Rudb. elyf. 2. p. 215. f. 15.

Leucojum palustre, flore subcæruleo. Bauh. pin. 202.

Campanula aquatica. Blair. obs. 103.

Noigræs. Smolandis.

- α. In fluuiis Lapponiæ syluestris semel modo & quidem sine flore eam obseruavi, in Suecia autem plurimis in locis, vt Stenbrohult in Smolandia, Kiellstættén in Dalekaria, &c.

- β. *Dortmanna* hæc Rudb. eiusdem generis est cum *Rapuntio* T. Cardinali Riv. *Lobelia* Pl. (F. B. 216.); retinemus itaque nomen *Lobeliæ* (F. B. 238.), cum *Rapuntium*, *Rapunculus*, *Rapistrum* a *Rapa*, cum qua nullam habent adfinitatem, conficta sint vocabula (F. B. 228. 227.), *Cardinalis* autem nomen minus quadrat, nisi caput monachi placeat vocare proprie *Monachum* & *Papas* (Solani speciem) *Papum*; vno verbo nomina eiusmodi conueniunt potius Tulipamaniacis & Hyacinthophilis, quam Botanicis. *Dortmannæ* nomen dein ferius est impositum. (F. B. 242.)

- γ. Fructus bilocularis est, & folia ipsa fistulosa bilocularia. Crescit semper sub aquis, sed caulem floriferum extra aquas exferit, qui, vbi aqua profunda, altus euadit; vbi minus alta, breuior; quod curiosum est.

POLYGAMIA ÆQUALIS.

280. LEONTODON *calice inferne reflexo.*
Dens leonis, qui Taraxacum officinarum. Vaill. act.
 1721. p. 230.
Dens leonis, latiore folio. Bauh. pin. 126.
Dens leonis, folio ampliore. Lind. wikf. 11.
Dens leonis. Frank. spec. 11. Till. ab. 23. ic. 40.
 α. In Alpibus & syluis vulgatissima est.
 β. Nunquam adsumitur loco cibi huius radix a Lap-
 ponibus, vix quoque ab aliis per Sueciam.
281. HIERACIUM *vulgare.* Till. ab. 34.
Hieracium chondrillæ folioglubro, radice succisa maius.
 Bauh. pin. 127.
Hieracium minus præmorsa radice siue Fuchsi. Bauh.
 hilt. 2. p. 1031.
Hieracium. Till. ic. 84.
Accipitrina minor. Frank. spec. 1.
 α. Ubique in syluis graminolis frequens est.
282. HIERACIUM *foliis integerrimis lanceolatis,*
scapo multifloro.
Pilosella maior erecta altera. Bauh. pin. 262.
Hieracium pilosellæ folio, erectum minus. Tournef.
 inst. 471.
Auricula muris angustifolia minor. Lind. wikf. 5.
Auricula muris minor. Frank. spec. 5.
 α. In desertis graminolis sæpius provenit.
283. HIERACIUM *caule unifolio & unifloro, ca-*
lice villoso.
Hieracium alpinum pumilum folio lanuginoso. Bauh.
 pin. 129.

Hieracium alpinum latiore folio pilosum flore maiore.

Pluk. phyt. 194. f. 2.

Hieracium villosum alpinum, flore magno singulari.

Raj. syn. 169. t. 6. f. 2.

Pilosella monoclonos non repens alpina minor lanuginosa, amplo flore. Moris. 3. p. 78. f. 7. t. 7.

Dens leonis alpinus minimus pilosellæ folio. Tournef. inst. 496.

a. Figura in Raj. syn. bona est, sed calix magis rotundus magisque ventricosus conspicitur ob prominentes undique villos.

β. Est planta pure alpina & in hyperboreis nostris locis vulgarissima.

γ. *Radix* fibrosa, perennis.

Folia radicalia plurima, ovata, per margines obtuse denticulata, in petiolos sensim desinentia, hirsuta & incana.

Caulis simplicissimus, vix spithamæus, villosus, unico communiter foliolo minimo, incertæ sedis, notatus.

Flos terminatrix, unicus, cuius *calix* est ante explicationem globosus, ventricosus, hirsutie nigricante expansus. *Corolla* flava.

284. HIERACIUM caule ramoso, foliis ovatis dentatis.

Hieracium murorum, folio pilosissimo. Bauh. pin. 129.

Hieracium montanum hirsutum. Rudb. cat. 20. hort. 51. Till. ab. 34. Lind. wikf. 18.

α. In Alpium nostrarum conuallibus graminosis, præsertim vbi tuguria Lapponum posita fuere, non infrequens est.

β. Singulares sunt gallæ istæ, in alis foliorum quandoque obuiæ, oblongæ & villosæ, quas muribus adsimilauit *Heucherus* in *Supplem. Horti Wittemb.* vnde *Hieracium myophorum* dicta fuit planta.

285. HIERACIUM caule supra folia ramoso, foliis amplexicaulibus dentatis glabris.

Hieracium montanum, cichorei folio. Raj. syn. 166.

Hieracium montanum latifolium glabrum minus. Bauh. pin. 129?

α. In vliginosis locis non raro prouenit.

286. HIERACIUM foliis radicalibus pinnato-dentatis, caulinis lanceolatis vix denticulatis.

Hieracium maius erectum angustifolium, caule leui. Bauh. pin. 127.

Hieracium vulgare tectorum minus. Lind. wikf. 18.

α. In montibus siccis & tectis Nouaccolarum quandoque viget.

287. HIERACIUM foliis lanceolato-linearibus, obscure denticulatis sparsis.

Hieracium angustifolium, caule folioso. Rudb. cat. 20. hort. 51. Till. ab. 34. Lind. wikf. 18.

Hieracium fruticosum angustifolium maius. Bauh. pin. 129.

Accipitrina. Frank. spec. 1.

α. In syluis passim.

β. Flores omnes ad apicem caulis positi sunt, quorum vnus alterue explicatur, reliquorum rudimentis paruis ad latera persistentibus. Sic in Suecia communiter. In Lapponia autem contrario modo incedit natura, dum flos intermedius terminatrix intra calicem paruum coercetur, nec dehiscere potest; laterales autem sex vsque ad decem, in totidem pedunculis eiusdem longitudinis eiusdemque insertionis, eodem tempore florent & vmbellæ formam repræsentant.

288. HYPOCHOERIS *hirsuta*, *endiuiæ folio*,
magno flore. Vaill. act. 1721. p. 280.

Hieracium alpinum latifolium hirsutie incanum, *flore*
magno. Bauh. pin. 128

Hieracium pannonicum latifolium I. Clusio. Bauh.
hist. 2. p. 1026.

Hieracium primum latifolium. Clus. hist. cxxxix.

a. In Alpibus & syluis Lapponiæ hinc inde sese of-
fert.

β. In plurimis pharmacopœis per Sueciam diuenditur
hæc species pro *Arnica* (§. 304.) cum faciem ean-
dem gerant folia & flores, nisi flosculi obseruentur,
quæ est fraus quid pro quo dicta & inexcusabilis
error.

289. SONCHUS *ramosus annuus*, *foliis laciniatis*.

Sonchus laevis laciniatus latifolius. Bauh. pin. 124.

Sonchus laevis minor, *paucioribus laciniis*. Bauh. pin.
124.

Sonchus laevis latifolius. Lind. wikf. 26.

Sonchus laevis. Rudb. vall. 33. hort. 107.

a. In agris Nouaccolarum rarius, sine dubio cum se-
gete in Lapponiam translatus.

290. SONCHUS *Lapponum altissimus*, *floribus cæ-*
ruleis. †

Sonchus sylvestris purpureo-cæruleus angustifolius.
Rudb. lap. 100

Sonchus cæruleus latifolius. Scheuch. alp. 50.

Sonchus laevis, *flore cæruleo*. Clus. pan. 651.

Sonchus laevis laciniatus cæruleus, *seu alpinus cæru-*
leus. Bauh. pin. 124.

Ierja Lapponibus. *Tota Dalekarlis*.

a. Ad latera Alpium lapponicarum & in conuallibus
adinodum vulgaris est hæc planta mere alpina.

- β. Planta est omnium speciosissima caule suo recto rigidoque altitudinis humanæ & maioris, foliis nitidissimis, thyrso recto, cæruleo & longissimo instructa.
- γ. Planta etiam hæc est Lapponibus notissima & tertia (§. 101. 130.) earum, quæ Lapponum palatis placet; editur enim caulis crudus, antequam flores explicantur, more angelicæ (§. 101.), diffecatur nimirum caulis, folia decerpuntur, cortex fibrosus & tenax a basi sua separatus detrahitur cultello, unguibus vel dentibus, editur deinde pars carnosâ & ipsis gratissima est, mihi autem non arridebant hæc ferula, sine sale & oleo nimis amara.

291. *SERRATULA* foliis ovato-lanceolatis, radicalibus serratis, caule thyrsifloro.

Cirsium minus angustifolium, floribus compactis. Rudb. lap. 97.

Cirsium humile montanum, cynoglossi folio, polyanthemum. Raj. syn. 193. Dill. elth. 82. t. 70.

Cirsium montanum polyanthemum, salicis folio angusto dentato. Raj. syn. 193.

Cirsium montanum cambro-brittannicum, capitulis compactis, hieracii fruticosi angustis foliis. Moris. hist. 2. p. 144.

Cirsium alpinum boni Henrici facie. Tournef. inst. 448.

Carduus mollis, lappathi foliis. Bauh. pin. 377.

Carduus mollis II. Clus. pan. 664. fig. descr.

α. Est planta vere alpina, in nemoribus Alpium frequentissima, non raro etiam ad ripas fluuiorum ex Alpibus delabentium.

β. Coniunximus studio nomina duplicis apud Botanicos putatæ plantæ, quæ tamen eadem ipsa est, nec quidem varietas. Folia enim in aptioribus locis, quæ radicalia sunt, lata basi extenduntur, mali vel
boni

boni Henrici instar ; in aliis vero fere lanceolata sunt.

γ. *Radix* perennis.

Folia Radicalia ovato-lanceolata, serrata, serraturis in fetas non desinentibus, sed patentibus, superne fere glabra, inferne villosa albida: *Caulina* vero lanceolata, integerrima, fere sessilia, septem vel decem.

Caulis spithamæus, simplicissimus.

Flores in thyrsum fastigiatum octo ad duodecim caulem terminant, quorum calix oblongus, fere cylindraceus, Corolla cærulea.

292. **CARDUUS** *calice inermi, foliis lanceolatis margine ciliatis.*

Cirsium pratense, singulari capitulo magno uno gemino tergeminoque, foliis aliis integris, aliis dissectis. Cels. upl. 16.

Cirsium singulari capitulo squamato, vel incanum alterum. Bauh. pin. 377.

Cirsium. Rudb. cat. 12. hort. 29.

Cirsium Britannicum Clusii repens. Bauh. hist. 3. p. 46.

Cirsium Helenii folio, capite magno. Vaill. act. 1718. p. 200.

α. In sylvis Lapponiæ est planta vulgatissima.

β. *Folia Radicalia* ovali-lanceolata, integerrima, terræ incumbentia, forma cynoglossæ, margine setulis non pungentibus ciliato, superne viridia nitida, subtus leuiter villosa, pulchre niuea: *Caulina* longitudinaliter diuisa, rara, ex alis eorum sæpe ramulus uniflorus. Caulis pedalis & sesquipedalis. Flos magnus, corolla belle purpurea.

293. *CARDUUS radice repente, foliis lanceolatis dentatis, margine aculeato.*

Carduus vinearum repens, folio sonchi. Bauh. pin. 377.

Carduus in auena proueniens. Bauh. pin. 377.

α. In agris Nouaccolarum inter segetem luxuriat.

294. *BIDENS foliis tripartito diuisis.* Tournef. inst. 462.

Verbesina foliis tripartito diuisis. Rupp. jen. 1. p. 135.

Cannabina aquatica, folio tripartito diuiso. Bauh. pin. 321.

Cannabina aquatica femina. Frank. spec. 8.

Ceratocephalus vulgaris, tripteris & pentapteris folio, caule rubente. Vaill. act. 1720. p. 423.

α. In humidis rarius.

295. *TANACETUM foliis pinnatis planis, pinnis serratis.*

Tanacetum vulgare luteum. Bauh. pin. 132.

Tanacetum vulgare. Frank. spec. 29. Rudb. hort. 107. vall. 33. Till. ab. 65. Lind. wikf. 37.

Tanacetum. Till. ic. 95.

α. In pratis Nouaccolarum occurrit.

β. Vidi vxores Nouaccolarum per Lapponiam & Rusticorum in Westrobothnia sollicite colligere hanc plantam & exficcare, nec, in quem finem, facile scire licuit; tandem edoctus fui, feminas in iisdem locis inde conficere balnea vaporis pro emolliendis adpropriatis membris instante partu, atque pro eodem facilius excludendo.

POLYGAMIA SUPERFLUA.

296. *SENECIO minor vulgaris*. Bauh. pin. 131.
Erigeron maius seu Senecio. Rudd. cat. 15. hort. 39.
Erigerum maius & minus. Till. ab. 26.
Erigerum minus. Rudd. cat. 15. hort. 39.
Erigerum. Frank. spec. 13. Lind. wikf. 12.
 α. In fyluis rarius enascitur.
297. *ARTEMISIA vulgaris maior*. Bauh. pin. 137.
Artemisia vulgaris. Rudd. cat. 5. hort. 11. vall. 4.
 Lind. wikf. 4. Till. ab. 5. Vaill. act. 1719. p. 375.
Artemisia caule purpurascente. Rudd. cat. 5. hort. 11. vall. 4. Lind. wikf. 4.
Artemisia alba & rubra. Frank. spec. 4.
Buris. Dalekarlis.
 α. In fyluis & agris Nouaccolarum.
 β. Flos compositus (F. B. 117.) radiatus, qui hermaphroditos & femininos flosculos includit triplex modo existit respectu corollæ propriæ, 1. vbi feminæ gaudent corollula tubulosa; ex. gr. Xeranthemum, 2. vbi feminarum corollula ligulata est; vt in Radiatis plurimis Tournefortii seu Doronico §. 304. Solidagine §. 306. Erigero §. 308. Astere §. 307. Achillæa §. 311. &c. 3. vbi feminæ carent corollulæ limbo; vt in Artemisia §. 297. Gnaphalio §. 302.

298. GNAPHALIUM *floribus, per caulem simplicissimum, sparsis.*

Gnaphalium erectum. Bauh. hist. 3. p. 166.

Gnaphalium maius, angusto oblongo folio. Bauh. pin. 263.

Gnaphalium maius. Frank. spec. 15. Rudb. cat. 18. hort. 47.

Filago floribus per caulem sparsis. Dill. giff. 149.

Elichrysum spicatum. Tournef. inst. 453.

a. In Alpibus lapponicis frequentissima, nec raro in sylvis.

b. Differentiæ characteristicæ, quæ distinguunt genus *Elichrysi* T. & *Filaginis* T. necdum indicatæ sunt, nec dantur certi limites, nec separationem vrget facies.

γ. *Gnaphalii* nomen retinemus in coniuncto genere *Filaginis* & *Elichrysi*, more antiquorum, cum *Gnaphalii* T. genus forte eandem agnoscat familiam.

299. GNAPHALIUM *caule dichotomo erecto, floribus in alis sessilibus.*

Gnaphalium vulgare maius. Bauh. pin. 263.

Gnaphalium montanum maius. Rudb. cat. 18. hort. 47.

Gnaphalium montanum incanum erectum. Till. ab. 31.

Gnaphalium germanicum. Bauh. hist. 3. p. 158.

Filago elatior, capitulis dense conglobatis. Dill. giff. 140.

a. In montibus glareosis fabulosis & ficcis copiose.

300. GNAPHALIUM *caule ramoso diffuso, floribus confertis terminatricibus.*

Gnaphalium longifolium humile ramosum, capitulis nigris. Raj. syn. 181.

Gnaphalium medium. Lind. wikf. 16.

Gnaphalium repens. Rudb. cat. 18. hort. 47.

Gnaphalium incanum repens. Till. ab. 31.

Filago palustris, capitulis nigricantibus, supina. Rupp. jen. 1. p. 185.

Filago incana, capitulis in summis caulibus & ramulis dispositis. Dill. app. 2.

α. In Alpibus & sylvis subhumidis & sabulosis simul.

β. Capitula florum in Lapponia pallida sunt, in Suecia autem nigricantia.

301. GNAPHALIUM caule simplicissimo, capitulo terminato floribus oblongis. †

Gnaphalium alpinum minus. Bauh. pin. 264.

Gnaphalis alpino affine, *Leontopodium paruum* Lobellii. Bauh. hist. 3. p. 161.

Filago alpina minor erecta. Scheuch. alp. 133.

α. In Alpibus nostris frequentissima est.

β. Dum floret, caulis vix duorum transversorum digitorum altitudinem obtinet; antequam vero semen ad maturitatem pervenit, spithamæam acquirit.

γ. Curiosum erat videre in caule huius plantæ fructificantis femina aliarum plantarum huius foliis & cauli adhærere, quasi visco oblinita fuisset, cum tamen sola hirsuties eadem detineat.

302. GNAPHALIUM caule simplicissimo, floribus coloratis terminato. †

Gnaphalium montanum. Frank. spec. 15.

Gnaphalium montanum, flore albo (vel rubro). Rudb. cat. 18. hort. 47.

Gnaphalium montanum, flore variegato. Lind. wikf. 16.

Gnaphalium, flore purpureo, minus. Lind. wikf. 16.

Gnaphalium. Till. ic. 71. variorum colorum. Till. ab. 31.

Helichrysum montanum. Vaill. act. 1719. p. 387.

Hermaphroditum.

Gnaphalium montanum, longiore & folio & flore.
Bauh. pin. 263.

Elichrysum montanum, longiore & folio & flore.
Tournef. inst. 453.

Mas.

Gnaphalium montanum, flore rotundiore. Bauh. pin.
263.

Elichrysum montanum, flore rotundiore. Tournef.
inst. 453.

Kattfœtter. Suecis, id est, Pes felis.

α. In Alpibus passim.

β. Planta hæc, licet sexu differat, genere tamen distinguere non debet a reliquis *Elichrysis*, floris color in aliis albus est, in aliis purpurascens, in aliis ex utroque mixtus.

303. TUSSILAGO *scapo thyrsifloro fastigiato, floribus radiatis.* *

Cacalia foliis cutaneis acutioribus & glabris. Rudb.
lap. 96.

? *Petasites minor alpinus*, folio anguloso crassiori.
Tournef. inst. 451.

? *Petasites minor, tussilaginis folio*. Morif. hist. 3. p. 95.
f. 7. t. 10. f. 4.

α. In Alpium lapponicarum proximis & depressis locis vulgatissima, nec non in vicinis ipsarum Alpium nemoribus deprehenditur. Floret circa finem Maii & semina deicit circa finem Junii.

β. Veteres a sola facie, a foliis foliis *Petasitidem* vocarunt *Tussilaginem* maiorem, nec solliciti de florum differentiis, nisi postquam systematici exortu fuere, tum visum fuit *Petasitidem* & *Tussilaginem* diuersissimas esse plantas, diuersissima genera, nec fuit

fuit qui hac de re inde dubitavit. Sed redeunt secula. Consideremus quæso flores & videbimus monstra. Ex. gr.

1. *Petasites vulgaris* gaudet flosculis omnibus hermaphroditis, corollulâ tubulata vestitis omnibus.

Facies: Flores in thyrsum collecti.

2. *Tussilago* intruitur flosculis, quorum illi, qui discum occupant, hermaphroditi sunt, corollulâ tubulata vestiti. Radium vero constituunt feminini flosculi, corollula ligulata induti.

Facies: Flos unicus scapum terminans.

3. *Petasites minor*. C. B. gaudet flosculis pluribus hermaphroditis, corollula tubulata vestitis, quos circumstant alii plures flosculi feminini, corollula omni carentes (nisi tunicam angustissimam basin styli vestientem absque omni limbi signo, corollulam dicas).

Facies: Flores in thyrsum collecti.

4. *Petasites* cuius synonyma dedimus, gerit flores compositos ex flosculis hermaphroditis, corollula tubulata vestitis in disco, in radio autem flores femininos corollula ligulata indutos.

Facies: Flores in thyrsum congesti.

Hinc secundum Faciem retulere species thyrsiferas (3. 4.) ad Petasitidem, cum tamen eas secundum fructificationes ad Tussilaginis genus amandare debuissent; dicam vno verbo: Radius in hoc genere nihil valet. Calix, receptaculum, femina, facies, vires conueniunt, ergo genus naturale, ergo non dilacerandum. Nos sumus ministri, non magistri naturæ.

- γ. Plantam non vbique vulgarem verbis paucis describam.

Radix perennis, repens.

Folia omnia radicalia, circumscriptione triangularia, basi sua (petiolo adnexa) in profundum sinum, cordati iustar folii, excauata, apice obtuse acu-

ta, per margines laterales undulato-acuta, septem scilicet vel octo prominentiis vtrisque notata, superne glabra, inferne villis minimis tecta, niuea. Petioli tenues vix spithamæi.

Scapus spithamæus, teres, vna alteraque ala membranacea amplexicauli lata instructus, quæ apice suo terminatur in rudimentum quoddam folioli.

Flores plures, sex ad duodecim, scapum terminant, fastigiati; constantes calice oblongo; *Corolla* alba radiata; *Staminibus* in flosculis disci, nullis vero in flosculis radii; *Stylo* cum stigmate bifido in disco, simplici in radio; *seminibus* pappo, calice triplo vel quadruplo longiore, coronatis.

δ. Hinc nostra gerit folia simillima *Petasitidi minori alteri tussilaginis folio*. *Fag. paris.* flores radiatos exacte *Petasitidis maioris*, radice repente, folio crasso non anguloso *Till. Pis.* sed fastigiatos, vt *Petasites Tussilaginis folio minimus Gesn.* qui minus radiati sunt.

304. DORONICUM foliis oblongo-ovalibus. *

Arnica Schroederi. Rupp. jen. 1. p. 163.

Alisma. Matth. comp. 604.

Alisma Matthioli seu Doronicum vulgare germanicum.
Rudb. hort. 3.

Doronicum plantaginis folio, alterum. Bauh. pin. 185.

Tournef. inst. 480. Scheuch. alp. 36. Rudb. lap.

97.

Chrysanthemum latifolium. Lind. wikf. 8.

Caltha alpina. Frank. spec. 7.

Hæstibla. Smolandis.

ε. In Suecia inferiore, vti in Smolandia & Scania pratis vulgaris est hæc planta, cum illa a Clarissimo Rudbeckio inter plantas Lapponicas recensetur, eandem quoque enumerauimus, licet in Lapponia nobis obuia non fuerit, forte nec obuia erit, dum in superioribus Sueciae prouinciis non reperitur, nec dubito,

dubito, quin sequentem sub hoc nomine intellectam voluerit Nobilissimus author, cum ista in Lapponia frequentissima sit, alias per Sueciam nulli obuia, nec in catalogo eius nominata.

- β. Odor foliorum & radicis, viscositas ista villosiuscula foliorum Nicotianæ adfinis, plantam admodum suspectam reddunt. Non repugnat tamen, quo minus summe resoluens sit hæc amasia Stahliaorum.
- γ. Rusticos Smolandiaë vidi folia huius plantæ, loco Nicotianæ, in defectu Tabaci, eligere & haurire.
- δ. Cum calix sit radio corollæ longæ breuior, secus ac in aliis nobis notis Doronici speciebus, eandem retulit *Ruppis* ad peculiare genus, quod tamen reliquis partibus fructificationis, facie & viribus examinatis naturæ repugnare iudicamus.

305. DORONICUM *foliis lanceolatis.* *

Alisma Matthioli seu Plantago montana. Bauh. hist. 3. p. 20.

Doronicum VI. pannonicum Clusii. Raj. hist. 270.

Doronicum IV. Clus. pan. 522.

Mutterwurtz. Siml. alp. 139. b.

- α. In Alpium campis conuexis passim prouenit, quæ alias per Sueciam obuia non est.
- β. Cum antecedenti specie a plurimis confunditur hæc planta, a qua tamen differt foliorum figura manifeste, & flore in caule vnico, cum præcedens etiam duobus lateralibus instruat.
- γ. Miror Lappones, qui sæpius tam intensa pica Tabaci laborant, non huius plantæ folia substituere, sed potius præ defectu adueterarum deliciarum tabescere.

306. SOLIDAGO *floribus per caulem simplicem undique sparsis, foliis lanceolatis.*

Virgaurea seu Doria. Rupp. jen. 1. p. 169.

Q

Virga

Virga aurea latifolia serrata. Bauh. pin. 268.

Virga aurea foliis serratis. Frank. spec. 28.

Virga aurea folio serrato. Lind. wikf. 40.

Virga aurea. Till. ab. 66.

α. In sylvis passim, in Alpibus vero copiose.

β. Folia radicalia serrata sunt, caulina interdum serrata, sæpius tamen integerrima occurrunt, nec tamen distincta est species.

γ. Nomen *Virgæ aureæ* est genericum duobus vocabulis integris constans (F. B. 221.), *Doria* autem ex lingua gallica deriuatur (F. B. 229.), *Virgauream* non facile admittunt critici; *Solidago* vero est Synonymon antiquum (F. B. 242.) & inculpatum.

307. ASTER caule unifloro, foliis integerrimis, calice villoso subrotundo. Tab. IX. fig. 3.

Asteri montano purpureo similis vel globulariæ. Bauh. hist. 2. p. 1047. Scheuch. alp. 329.

Conyza cerulea non acris, lævi folio. Rudb. lap. 97.

α. In omnibus Alpibus nostris vulgatissima est, nec extra eas in Suecia obuia fuit.

β. Obscura satis est hæc planta in foro Botanico, figuram itaque eius dedimus. Joh. Bauhinus eandem satis bene & descripsit & depinxit, longe tamen perfectior est descriptio Scheuchzeri.

γ. Faciem gerit exacte Bellidis adeo, ut pro eadem planta eam Botanices ignarus facile sumeret, nisi calix præsertim ante explicationem floris globum hispidum repræsentaret; folia duo, tria, quatuorue, sæpius modo vnicum gerit caulis, qui absoluta florescentia, in duplam triplamue altitudinem extenditur.

308. ERIGERUM vulgare. †

Aster aruensis ceruleus acris. Tournef. inst. 481.

Aster conyzoides. Rudb. cat. 5. Till. ab. 6. Lind. wikf. 4.

Conyza

Conyza cœrulea acris. Bauh. pin. 265.

Conyza cœrulea. Frank. spec. 10.

α. In syluis & Alpibus frequens est.

β. In Alpibus sæpius corolla alba obuia est & acrimonia fere omni orbata.

309. ANTHEMIS *vulgaris.* †

Chamæmelum vulgare. Bauh. pin. 135.

Matricaria leucanthemos annua, Chamæmeli folio, ovarii nigricantibus. Vaill. act. 1720. p. 370.

Chamomilla. Till. ab. 17.

α. In syluis rarius, præsertim iuxta domos Nouacollarum, eorumque agros.

310. CHRYSANTHEMUM *foliis oblongis serratis.*

Leucanthemum vulgare. Tournef. inst. 492.

Bellis sylvestris, caule folioso, maior. Bauh. pin. 261.

Bellis maior campestris. Rudb. cat. 6. hort. 15. Till. ab. 17.

Bellis sylvestris. Lind. wikf. 5.

Bellis. Till. ic. 119.

Bellidioides vulgaris. Vaill. act. 1720. p. 362.

α. In latere Alpium a parte Finmarkiæ rarius, istuc casu e Finmarkia, vbi frequens est, delata.

311. ACHILLÆA *foliis pinnato-pinnatis.*

Achillea vulgaris, flore albo. Vaill. act. 1720. p. 415.

Millefolium vulgare. Bauh. pin. 140.

Millefolium vulgare maius. Frank. spec. 120.

Millefolium. Till. ic. 74.

Millefolium purpureum. Rudb. cat. 28. hort. 75.

Millefolium flore purpureo. Lind. wikf. 24.

Millefolium albo, carneo, rubro flore, maius & minus. Till. ab. 45.

- α. *Millefolium flore albo*. Lind. wikf. 24.
Millefolium album. Rudb. cat. 28. hort. 75.
- β. *Millefolium vulgare minus*. Frank. spec. 20.
- γ. *Galentära*. Dalekarlis.
- δ. In syluis Lapponiæ vulgaris est herba.
- ε. Quod *Millefolium T.* & *Ptarmica T.* sint vnus eiusdemque generis plantæ, non eget demonstratione, cum nulla argumenta, nisi nuda quædam auctoritas, obstat. Coniunctis hisce generibus, nomen *Millefolii* retineri nequit, cum folia sint simplicia in *Ptarmica T.* (F. B. 232.). *Ptarmica T.* autem est terminus artis medicæ (F. B. 231.), hinc cum *Vaillantio* nomen *Achilleæ* adsumimus (F. B. 237. 242. 244).
- ζ. A Transtrandensibus Dalekarlis interdum loco Humili in conficienda cereuisia adhibetur, vnde citissime inebriantur conuiuæ, hinc illis nomen *Guttæ insanix*. Ex itin. *Renterholmiano*.

CLASSIS XX.

GYNANDRIA.

DIANDRIA.

312. ORCHIS *palmata pratensis maculata*. Bauh.
pin. 85.

Orchis palmata maculosa, flore purpureo. Rudb. hort.
81.

Palma Christi maculata pratensis. Frank. spec. 23.

Palmata specioso thyrso, folio maculato. Bauh. hist. 2.
p. 774.

α. In pratis Nouaccolarum rara est planta.

β. Habent & Lappones sua in patria aphrodisiaca na-
scentia, quamvis eis nunquam utantur. Steriles li-
cet quidem præ omnibus reliquis Europæis sint Lap-
pones, (forte ob contemptum muriæ), apud eos ta-
men sine Cerere & Baccho non frigere Venerem vix
adfererent ipsi.

313. SATYRIUM *foliis oblongis caulinis*.

Orchis palmata, flore galericulato dilute viridi. Gottsch.
pruff. 182. t. 59.

Orchis palmata, flore viridi. Bauh. pin. 26. Rudd. elyf. 2. p. 216. f. 17. opt.

Orchis flore virescente. Rudd. hort. 81.

α. In pratis Nouaccolarum rarius.

β. Non distinguimus *Satyria* ab *Orchidibus*, respectu radicis subrotundæ & palmatæ, more Riuiianorum; sed a nectarii figura, quæ in *Orchide* tubulata seu corniculata est, in *Satyrio* nostro vero scrotiformis.

314. SATYRIUM foliis ouatis radicalibus.

Helleborine sylvatica, radice repente. Rupp. jen. 1. p. 278.

Helleborine radice repente, foliis maculis nigris tessulatis. Morif. hist. 3. p. 287. f. 12. t. 11. f. 10.

Orchioides flosculis pallidis inodoris. Trew. C. L. 1731. a. 60.

Orchis radice repente. Cam. hort. t. 35.

Pseudo-orchis. Rudd. elyf. 2. p. 209. f. 8.

Pyrola acutifolia polyanthos, radice geniculata. Gottsch. pruss. 210. f. 68.

α. In nemoribus Lapponiæ syluestris passim obseruatur.

β. Foliorum maculæ tessulatim incumbentes in aliis fere nigræ sunt, in aliis fere purpurascens, in aliis albidæ, in aliis vix vllæ conspiciuntur.

γ. Licet in hac radix sit fibrosa & repens, in præcedenti vero palmata, genere tamen eas distingui non debere iubet essentialis character (F. B. 171. §. 313.

β.) vtrisque perfecte simillimus, confirmat facies eadem, flores versus alterum latus inflexi & foliorum maculæ (etiam in antecedenti, quamuis obscuræ & parti inferiori foliorum adpictæ) vtrisque communes.

315. NEOTTIA radice reticulata.

Corallorbiza. Kram. tent. 44.

Orobanche spuria seu Corallorbiza. Rupp. jen. 1. p. 284. t. 2.

Orobanche radice coralloide. Bauh. pin. 88. Rudb. elyf. 2. p. 231. f. 9.

Orobanche radice corallinae. Rudb. hort. 83.

Orobanche Sueonum, radice coralloides, flore albo. Rudb. elyf. 2. p. 234. f. 16.

Orobanche coralloides fundboënsis. Rudb. elyf. 2. p. 234.

Orobanche radice corallinae minore alba. Morif. hist. 3. p. 504. f. 12. t. 16. f. 21.

Dentaria coralloide radice. Clus. pan. 450.

α. In Lapponiæ syluis, vbi solum campestre, licet arboribus constitum, frequens omnino est. Nullibi tamen in maiori copia hanc legimus, quam in Westrobothnia, vt ad Luloam antiquam & in insula marina Pithoënsi, Longoen dicta.

β. *Nidus avis* T. & *Corallorbiza* Rup. considerata facie externa, genere conuenire videntur.

316. OPHRIS foliis cordatis.

Ophris minima. Bauh. pin. 87. Rudb. elyf. 2. p. 227. f. 4.

Bifolium minimum. Bauh. hist. 3. p. 534. Morif. hist. 2. p. 48.

Pseudo-orchis minima bifolia. Morif. hist. 2. f. 12. t. 11. f. 4.

α. Rara hæc planta in Lapponiæ syluis vulgaris est & eodem delectatur loco cum Rubo (§. 208.).

317. HERMINIUM radice globosa.

Monorchis. Rupp. jen. 1. p. 421. t. 2.

Monorchis montana minima, flore obsoleto vix conspicuo. Mich. gen. 30. t. 26.

Monorchis bifolia flore viridi. Morif. hist. 3. p. 497.
f. 12. t. 15. f. 8.

Orchis coleo unico seu Monorchis flosculis pallide viridibus. Gottsch. pruss. 184. f. 61.

Orchis unico bulbo. Frank. spec. 23.

Orchis odorata moschata. Bauh. pin. 84. Rudb. elyf. 2. p. 207. f. 1.

α. In Lapponia Umenfi semel a nobis obseruata fuit. Eandem per Sueciam aliquoties antea legimus, Wikfbergæ scilicet & in Græfœa, vbi copiosissime crescit.

β. Folia communiter duo ad radicem posita sunt, rarius etiam folia alterna disperguntur, vt in figura Cl. Michellii videre est.

318. CYPRIPIEDIUM foliis ovato-lanceolatis.

Calceolus. Rupp. jen. 1. p. 277.

Calceolus marianus. Tournef. inst. 437.

Calceolus mariæ. Rudb. hort. 19.

Calceoli mariani altera icon. Dod. pempt. 180.

Helleborine flore rotundo. Bauh. pin. 87.

Ankenbullen. Siml. alp. 130. b.

α. In Lapponia Tornoensi rarius. Nullibi copiosiore huius prouentum obseruauimus, quam in Ostrobotnia, inter Uloam & Kemi.

β. Cypripedium, quasi calceum Veneris, diximus a floris figura & viribus. Calceus est nomen æquiuocum (F. B. 231.),

319. CYPRIPIEDIUM folio subrotundo. * Tab. XII. fig. 5.

Calceolus mariæ Lapponum pusillus, flore ex flauo-rubro-variegato. Rudb. lap. 96.

Orchis lapponensis monofolia. Rudb. elyf. 2. p. 209. f. 10.

Orchis Lapponum. Rudb. hort. 81.

α. Hæc planta rarissima debetur solis Rudbeckiis, nec scio alium, qui eandem obseruauerit, nec ipse eam reperire potui, licet de ea admodum fuerim sollicitus.

β. Figuram itaque a Clar. Rudbeckii filio viuis coloribus nitidissime depictam & nobiscum communicatam heic æri incisam sistimus, cum paucis licitam sit adire Rudbeckiorum Campos Elysios. Descriptionem etiam secundum eandem figuram confecimus:

Radix bulbosa, solida, globosa, alba.

Folium vnicum radicale subrotundum, vix acuminatum, superne viride tessulatum, inferne rufescens.

Caulis vix spithamæus, simplicissimus, vaginis nonnullis inuolutus, quem terminat vnicus flos.

Floris petala lanceolata fere & purpurea sunt, Nectarium autem dependens maximum e luteo-viride albedine mixtum, interne purpurascens.

γ. Nota fuit hæc planta Rudbeckiis anno 1685. antequam iter lapponicum fuit institutum, vt patet ex horto Upsaliensi tum edito!

POLYANDRIA.

320. CALLA *foliis cordatis.*

Prouenzalia palustris. Pet. gen. 45.

Anguina aquatica. Trew. C. L. 1731. 3. 62.

Dracontium aquaticum. Rudb. cat. 15. hort. 37.

Dracunculus aquatilis. Besl. eyf. ver. 2. fol. 17.

Dracunculus aquaticus. Frank. spec. 12.

Dracunculus palustris seu radice arundinacea. Bauh. pin. 195.

Dracunculus palustris polonicus. Barr. ic. 574.

Arum aquaticum. Johr. hodeg. 32.

? *Gribeque polonorum.* Barr. ic. 1171.

Wehka. Finnonibus.

Missne. Westrobothniensibus.

- α. Omnes fere paludes tegit hæc planta in certis Lapponiæ sylvestris tractibus.
- β. Hæc prima est herba, cuius folia pallescunt adflante eas gelido autumno, hyemis præcone, in septentrione nostro.
- γ. Genus ab Aro est diuersum, licet ad fine, differentia primaria consistit in Receptaculo genitalibus vndique tecto & staminibus cum pistillis mixtis; in Aro autem non item.
- δ. Radix saporis est adurentis & caustici, ignis ferme instar, attamen, mirum dictu, ex ea panem conficere docuit homines dura necessitas. Ex hac enim planta conficitur Panis iste apud nos decantatissimus Missebrœd dictus; & hæc planta est vera ista Misse, licet sæpius confundatur cum Menyanthe (§. 80. δ.), & sequenti modo præparatur: Radices primo vere & antequam folia explicantur, vel & autumno, aliquot iugera e paludibus limosis facillimo negotio extrahuntur, cum supra terram inque limo fere fluído crescant, eradicatæ lauantur, a fibris capillaribus liberantur, in sole vel clibano exsiccantur, exsiccatæ conscinduntur in frustula magnitudinis pisi, lapide molari in farinam conteruntur. Farina hæc suauolens & alba cum aqua pura coquitur per horam in consistentiam pultis seu iusculi; deponitur dein olla cum contento hocce per diem vnum vel quatuor, (quo diutius, eo melius), aqua supernatans decantatur, residuum exsiccatum acrimonia omni castratum. Hæc farina miscetur cum farina Cerealium vel Pini (§. 346. λ.) & exinde conficitur panis secundum artem. Panis hic albus est, dulcis & gratissimus, præsertim recens. Vfus huius

huius panis primarius & receptissimus apud Westrobothnienses, Ostrobothnienses & Nouaccolas Lapponiæ. Lappones autem nullo pane vtuntur, nec piscibus ficcatis, vt fama fert, nec vllum aliud succedaneum loco panis adhibent. Panis hic longe præfertur pineo (§. 346. λ.), qui nec vsurpatur, quamdiu huius sufficiens prostat copia.

CLASSIS XXI.

MONOECIA.

MONANDRIA.

321. ZANNICHELLIA.

Zannichella palustris maior, foliis gramineis acutis, flore cum apice quadricapsulari, embryonis clypeolis integris, & vasculo non barbato, capsulis seminum ad costas dentatis. Mich. gen. 71. t. 34. f. 1.

Aponogeton aquaticum graminifolium, staminibus singularibus. Pont. anth. 117.

Algoides vulgaris. Vaill. act. 1719. p. 15. t. 1. f. 1.

Potamogeton affinis graminifolia aquatica. Raj. hist. 1. p. 190.

Graminis facie capillaceum, siliculis curtis binis ternis, dorso dentato. Raj. hist. 3. p. 122.

Potamogeton capillaceum, capitulis ad alas trifidis. Bauh. pin. 193. prod. 101.

α. In fluviis minoribus Lapponiæ sylvestris aliquoties a me visa fuit.

TRIANDRIA.

322. CAREX *spicis ternis sessilibus confertis androgynis.*

Gramen cyperoides spica e plurimis spicis mollibus composita. Scheuch. hist. 456. Raj. syn. 3. p. 422.

Gramen cyperoides palustre maius, spica diuisa. Morif. hist. 3. p. 244. f. 8. t. 12. f. 29.

α. In syluis passim obuia est.

β. Nomen *cyperoidis* nobis exosum est (F. B. 226.), *Caricis* autem nomen antiquissimum (F. B. 241.) retineri debet. Recentiores genus hoc bifariam distinguere voluerunt, dicentes species illas, quarum spicæ mares aut feminæ sunt, Cyperoidea; quæ vero spicas androgynas proferunt, Carices Rupp. vel Scirpoidea Jussieu, & Monti: Nos sub *Caricis* nomine intelligimus vtramque speciem.

323. CAREX *spicis distiche positis androgynis.*

Carex montanus spica compressa disticha. Rupp. jen. 1. p. 259.

Gramen cyperoides spica simplici compressa disticha.

Pluk. phyt. 34. f. 9. Raj. syn. 3. p. 425.

α. Ubique in syluis obseruatur.

324. CAREX *spicis ad apicem culmi pendulis androgynis.*

Cyperoides alpinum pulchrum, foliis caryophyllæis, spicis atris & tumentibus. Scheuch. hist. 431.

Gramen cyperoides alpinum maius, spicis atris plurimis simul iunctis. Rudb. elyf. 1. p. 55. f. 23.

α. In solis Alpibus per Lapponiam legitur.

β. An-

β. Antequam floret planta, in culmo vix digitali spicas gerit erectas, triquetras & atras; antequam vero femina matura sunt, altitudinem pedalem longe superat & spicis pendulis, capsulisque florescentibus ac variegatis oneratur.

325. CAREX spicis versus apicem pendulis masculina & femininis.

Cyperoides spica pendula brevior, squamis e spadiceo vel fusco rutilante viridibus. Scheuch. hist. 442.

α. In omnibus paludibus frequens est, præsertim si musco obsitæ sint & profundæ.

β. Spicæ communiter quatuor sunt, quarum tres femininæ ouatæ triquetrae & atræ.

326. CAREX spicis, ex apice pendulis, masculina & femininis albis.

Gramen cyperoides pusillum, spica flavescente. Rudb. elyf. 1. p. 58. f. 40.

Gramen cyperoides polystachyon flauicans, spicis brevibus prope summitatem caulis. Pluk. phyt. 34. f. 5.

Cyperoides, spica pendula brevior, minus. Cels. upf. 18.

α. Ad littora maris Atlantici seu septentrionalis iuxta radices Alpium copiose.

β. Quam primum erumpit minimum hocce gramen, gerit spicas omnes ex apice prodeuntes; postquam autem maturuit, pedalis est & spicam infimam paulo remotam a reliquis exhibet.

327. CAREX spicis tribus petiolatis erectis remotis, masculina & femininis.

Gramen cyperoides, spicis albicantibus plurimis, in unam spicam longe dense compactis. Rudb. elyf. 1. p. 54. f. 20.

α. In

α. In desertis Lapponiæ frequenter tempore verno conspicitur.

β. Culmus spithamæus, triqueter.

Folia Radicalia tria, quorum secundum extimo duplo longius est, ut tertium secundo, quod etiam altitudinem culmi attingit; hæc tria simul vnicam tertiam partem culmi a parte inferiore obuestiunt. Quartum vero folium culmum ad duas partes tertias inuoluit deinde apice extenditur ad eandem altitudinem cum culmo.

Spica vnica ex ala folii quarti exit oblonga, pedunculo longo & recto sustentata; altera superius locata in ala minutissimi folioli, & tertia quæ mas est, caulem terminat; omnes albæ sunt.

328 CAREX culmo longissimo, spicis tenuibus remotis. †
Gramen cyperoides sylvarum tenuius spicatum. Morif. hist. 3. p. 243. f. 8. t. 12. f. 9. Raj. hist. 1295. Scheuch. hist. 418.

Gramen cyperoides polystachyon maiusculum latifolium, spicis multis longis strigosis. Raj. syn. 419.

Gramen tertium. Scheff. lap. 362.

Kapmock-svini. Lapponibus.

Lappskogræs. Nouaccolis, id est, *gramen calceorum Lapponicorum.*

α. In paludibus limo plenis, quæ per æstatem exsiccantur, crescit, nec non in desertis copiose, segetis instar, & raro culmum profert.

β. Miraberis forte, curioso Lector, qua ratione homines, sæuente brumali frigore per Lapponiam intensissimo, vitam conseruare possint, a quibus locis aues fere omnes imo & feræ instante hyeme discedunt. Lappones incolæ non modo per dies, sed & per noctes hyemales integras, continuo cum grege sua rangiferina in syluis oberrare tenentur; rangiferi enim non subeunt tecta, nec edunt aliud pabulum

bulum, quam Lichenem; hinc tenentur pastores continuo versari in sylvis, ne gregem deserant, ne feris exponantur pecora eorum, eorumque salus œconomica; tenebras facile ferunt, cum ipsa nix reflectat radios a sideribus demissos, cum chasmata omni nocte mille figuris aerem illuminent. Frigus est summum quod nos peregrinos a beatissimis eorum sylvis arcet & terret. Nullæ partes corporis nostri facilius a frigore destruantur, quam extrema artuum a sole microcosmi, a corde, maxime remota; indicant hoc perniones manuum pedumque in septentrionali nostra Suecia satis frequentes. In Lappone nullo observabis perniones, licet iste, respectu regionis, huic morbo maxime subiectus facile iudicaretur, præsertim cum tibialibus destituatur, quæ nos non modo non simplicia, sed duplicata, imo triplicata induimus.

Lappo sequenti modo contra vim frigoris præservatur: Femoralia ad talos vsque extenduntur confecta e pellibus hirsutis rangiferinis, extremos pedes defendunt calcei hirsuti itidem e pellibus rangiferinis confecti, extrorsum verso vellere. Calceis indunt gramen hocce, tempore æstivo dissectum, efficcatum, breui ante pectine ferreo vel corneo divisum, conquassatum inter manus, ita ut non modo tibias, sed & plantas pedum undique superius & inferius tegat, quo gramine velati liberi omnino sunt ab omni frigoris sæuitia: Hocce etiam gramine chirothecas suas hirsutas replent, ne manus lædantur, sicque perdurat gens hæc gelu indurata. Vti gramen hoc hyeme frigus abigit, sic etiam æstate sudorem pedum arcet, simulque ne pedes lædantur allisi ad lapides, &c. (calcei enim tenuissimi, non e corio, sed pellibus conficiuntur:) in itinere vetat.

7. Inquirenti difficile est percipere, quodnam sit gramen hoc a Laponibus adeo receptum, cum non omnibus idem sit, colligunt enim varia, semper tamen

Carices

Carices, & inter has hanc speciem præ reliquis seligi intellexi.

- β. Si Lappones aliquando perniones in suis obseruant membris, sacra eorum est anchora oleum e caseo rangiferino ante focum assato exstillans, quo inunctum membrum mox a læsione, certo certius restitunt.

329. CAREX maxima, spicis plurimis remotis longis. †

Cyperoides spica ruffa, seu caule triangulo. Tournef. inst. 529.

Gramen cyperoides, spica ruffa, seu caule triangulo. Bauh. pin. 6.

- α. In paludibus sæpius obuia est.

330. CAREX nigra verna vulgaris. †

Cyperoides nigro-luteum vernum minus. Tournef. inst. 529.

Gramen cyperoides, foliis caryophyllæis, vulgatissimum. Raj. hist. 1292.

- α. Est gramen vulgatissimum in pratis præsertim subhumidis nascens.
- β. Agriculis Nouaccolis minus arrident prata gramine hocce referta, dum fœnu vilioris notæ suppeditant, nec pinguescat bos carice pastus acuta.

331. CAREX spicis plurimis, florescentibus tenuibus, fructiferis crassis. †

Gramen cyperoides præcox, spicis teretibus flavescentibus. Morif. hist. 3. f. 8. t. 12. f. 6.

- α. Cum antecedentibus passim.

332. CAREX spicis plurimis remotis sessilibus subrotundis turgidis.

Cyperoides alpinum, foliis caryophyllæis, spicis brevibus, e nigricante & albido variegatis. Scheuch. hist. 421.

333. CAREX spicis remotis sessilibus, capsulis subglobosis.

Gramen cyperoides, foliis caryophyllæis, spica granis rarioribus & tumidioribus conflata. Rudb. elyf. 1. p. 57. f. 31.

Cyperoides foliis caryophyllæis, spicis rarioribus & tumidioribus vesicis compositis. Tournef. inst. 530.

α. Inter omnes Carices est hæc species vulgarissima.

β. In capsulis, loco seminum, communiter latebat bulbus farinaceus globosus niger, qui morbus etiam in aliis fere omnibus huius generis speciebus observabatur, licet in illis rarus, in hac communis.

334. CAREX spicis ad apicem tribus sessilibus, femininis subrotundis, capsulis acutis recurvis.

Cyperoides palustre aculeatum, capitulo brevior. Tournef. inst. 529.

Gramen cyperoides aculeatum germanicum vel minus. Bauh. pin. 7.

α. In sylvis rarius.

335. CAREX spicis remotis, femininis sessilibus, capsulis hirsutis.

Cyperoides polystachyon lanuginosum. Tournef. inst. 529.

Gramen cyperoides polystachyon lanuginosum. Pluk. phyt. 34. f. 6. Rudb. elyf. 1. p. 55. f. 24.

α. In Alpibus & desertis communis, copiosius occurrit in Noruegia & Finmarkia.

336. CAREX *spica masculina a feminina, in ala folioli, remota.*

α. Abunde in syluis omnibus inuenitur.

β. Culmus vix pedalis, tenuissimus, crassitie setæ porcinae, nudus. *Folia* tenuia, longitudine fere culmi. *Spica masculina* fusca scapum terminat. *Spica feminina* sessilis in ala folioli, ipso folio breuiori.

337. CAREX *spicis tribus ad apicem sessilibus, femininis ouatis atris.*

α. In solis Alpibus nobis visa fuit.

β. Facies eadem & statura est, quam (§. 324.); differt tamen ab ea & aliis, quod spica oblonga fusca masculina caulem terminet, tum quod duæ femininae alternæ iuxta apicem culmi collocentur ouatae, magnæ, & quoad calicem & germina atræ.

338. CAREX *spica masculina terminatrici, spica feminina suprema breuiore, capsulis distantibus.**

Gramen caryophyllum montanum, spica varia. Bauh. pin. 4. prod. 23.

Gramen caryophyllum polycarpon, fructu triangulo. Gottsch. pruss. 112.

Cyperoides montanum nemorosum minus, caule triquetro compresso, spicis ferrugineis tenuioribus, inter se distantibus, capsulis rarius dispositis oblongis turbinatis trilateris. Mich. gen. 65. tab. 32. fig. 9.

α. In desertis rarius.

339. CAREX *spica unica.**

Gramen cyperoides spica simplici casta. Moris. hist. 3. p. 244. f. 8. t. 12. f. 21. 22.

Cyperoides minimum seminibus reflexis puliciformibus. Dill. giss. 78.

Gramen cyperoides minimum, seminibus deorsum flexis puliciformibus. Raj. syn. 3. p. 424.

Carex minima, caulibus & foliis capillaceis, capitulo singulari tenuiori, capsis oblongis, utrimque acuminatis & deorsum reflexis. Mich. gen. 66. t. 33. f. 1.

- α. In omnibus paludibus musco obfitis vulgatissima est.
 β. Eo, quo floret tempore, spicam oblongam gerit, refertam flosculis masculinis superiorem partem spicæ, ut femininis inferiorem, occupantibus; at perfecta florescentia, decidunt & euanescunt masculini flores, feminaque oblonga deorsum nutantia prodeunt & diuersum reddunt gramen.

TETRANDRIA.

340. ALNUS.

Alnus folio incano. Bauh. pin. 428.

Alnus incana & *hirsuta*. Bauh. hist. 1. p. 154.

Alnus alba. Frank. spec. 32. Till. ab. 3.

Leipe Lapponibus. *Utra* Westrobothniensibus.

- α. Arbor ubique iuxta fluuios & paludes obuia.
 β. Hæc specie non differt ab *Alno rotundifolia viridi* C. B. notabilis tamen est variatio. *Alnus* ista glutinosa viridis non obuia fuit per Lapponiam, nec vidimus eandem, nisi postquam ad urbem Ostrobothniæ *Gambla Carlby* in reditu peruenimus; in Suecia inferiore contra est glutinosa ista vulgaris, hæc autem satis rara.
 γ. Cortice interiore rubro masticato, ut saliuam inde rubedine tincta sit, est pigmentum Lapponum, quo illico coriis suis & nudis pellibus rubrum colorem inducunt, illinendo scilicet saliuam hanc recentem. Hinc calceos, femoralia, cingula, collaria, &c. immo omnia e pellibus nudis confecta rubra vides. Confer (§. 213. δ.), idem radice *Tormentillæ* ab aliis obtinetur.

δ. Vascula

δ. Vascula e ligno huius arboris, pro lacte conseruando præferuntur reliquis a Norlandis, cum maiorem copiam cremoris deponat lac in illis adseruatum.

341. BETULA *foliis cordatis serratis.* *

Betula. Bauh. pin. 427. Frank. spec. 32 Rudb. cat. 7. hort. 17. vall. 6. Till. ab. 7.

Birken. Schel. botn. 29.

Säke. Lapponibus.

α. *Betula folio rotundiore, ramis propendentibus.* Lind. wikf. 5.

β. *Betula folio candido latiore acuminato.* Lind. wikf. 5.

γ. *Betula fragilis, folio subnigro lanuginoso.* Lind. wikf. 5.

δ. *Betula saxatilis terminalis, folio oblongo.* Lind. wikf. 5.

ε. Vix vlla hac arbore in syluis est copiosior, vbi certat de principatu cum Pinu (§. 346.) & Abiete (§. 347). In Alpium conuallibus non adeo frequens, ad latera Alpium sola regnat, in iugis raro obseruatur.

ζ *Linderus* noster ex hac vnica plures constituit species, quæ nomine varietatum vix dignæ sunt (α. β. γ. δ.), euidētiores in Alpibus nostris nobis sese obtulere.

η. In summis montibus Alpibusque proximis locis humanam fere habuit altitudinem, & ratione magnitudinis aliquatenus crassa. Rami, supremi præsertim, nigricantes quasi adusti, breuissimi, hyemis furore mutilati. Folia magna & splendida.

θ. In Alpium iugis rarius occurrit & tum singularem admodum præ se fert faciem. Caulis est nodosus, crassus, vix spithamæus, vndique ramos exserens repentes & ad terram quasi depresso, nigricantes, qui nec ad altitudinem spithamæam adscendunt, sed foueas in ipsa terra deprimunt. Cur omnes arbores in Alpibus procumbentes, nec erectæ conspiciuntur.

ciuntur, vt extra eas? Patet ex phycis.

- i. Ligna harum arborum (n. 9.), vulgaribus duriora sunt & si transuersim difsecantur annulos intra annulos numerosissimos, sed sibi inuicem valde propinquos exhibent, signo, quod plurimum sint annorum & quod admodum paruum augmentum quouis anno accipiant.
- x. Nullos noui homines, qui Lappone facilius perterrentur, si enim quid inopinati in sensus eius incidit, debilis instar matronæ sæpius patitur animi deliquium. Frequentia tonitrua pavidum Lapponem mire concutiunt & syluas sæpe accendunt, quæ diurno incendio consumuntur, cum homines non sufficiant illis extinguendis, nec non remoti a se inuicem habitent, adeo vt sæpe ab vnus Lapponis domuncula ad proximi casam incedendo integrum impendere diem oporteat; nescio deinde num incendium hoc syluarum magis noceat vel profit Lapponi, nocet enim laquearia eius Tetraonibus capiendis exposita comburendo; prodest autem dum arboribus remotis nudos campos exhibet, vt post annos aliquot tanto copiosiore pro grege suo possideat Lichenem seu Muscum. Timidus noster Lappo, tonitruante Ioue, cum grege per deuia obambulans, quærit communiter securum asylum sub Betula, vti Imperator Tiberius olim sub Lauri corona, quasi illa tonantis Iouis iræ resistere posset; quæsiui rationem, obtinui nullam, crederem inde ortum, dum semper Betulas enasci, destructis syluis pineis & abietinis in Lapponiæ desertis, obseruauimus.
- λ. *Plicas Betulinas* (marquaftar Suecis) in Lapponiæ syluis rariores, in Angermannia omnium vulgarissimas considerauimus.
- μ. *Cortex exterior*, membranaceus, liber seu epidermis Betulæ, ad varios vsus inferuit Lapponi.
- ν. *Calceos*, dum piscatum eunt, gerunt ex ramentis

corticis betulini, retis instar, inter se implicatis confectos.

Funes etiam ex eo contorquent, in vsus piscaturæ.

Vasculum tetragonum, ex eo confectum semper in scapha seruant, quo aquam per rimas intrantem eiiciunt.

Corbes itidem e cortice hocce in filamenta discerpto irretiant, quibus pisces domum portant.

Orbicularis Lapponum, si quis adsidet mensæ, est communiter cortex duplicatus Betulæ, in quo carnes vel pisces coctos pransuris offerunt.

Pallii loco eis inseruit magnus crassus exsiccatu & planus cortex, cum cauitate orbiculari & centrali latitudine colli, quem collo circumponunt & sic per copiosissimam pluiam siccis vestimentis incedere queunt, claudentes scilicet antè clauo ligneo aperturam.

1. *Cortex interior* crassus, carnosus, fibrosus, fragilis, non minoris est vsus per Lapponiam.

Retia sua eius ope rubra tingunt, ne a piscibus euitentur alba, quod fit coquendo cineres, vt extrahatur sal alcali, decantata aqua; minutim conscissos cortices addendo, coquendo, eximendo coctos cortices & immergendo (cum manus calorem aquæ ferre queat) retia.

Coria hoc cortice præparant omnes Lappones, sequenti modo: Cutis bubula emta in Noruegia vel Suecia demergitur in aqua tepida, sepelitur dein in extimo casæ seu tugurii angulo, quod iteratur omni die, vsque dum crines decidere incipiant, qui ferro incuruo postea abraduntur. Alii per compendium solo cultello ruditer abradunt crines, denudata cute coquitur cortex interior, recens & minutim conscissus, in aqua simplici per dimidiam horam, reponitur vt tepescat, tum cutis immergitur, quod secundo & tertio die in eadem calefacta aqua iteratur, siccatur dein in lo-

eo umbrato & aere aperto. Præferunt coria hæc reliquis; cum aquæ magis resistent, quam alia. Cortex nunquam editur a Lapponibus, nec in annonæ charitate unquam inde conficitur Panis, ut Rajus hist. 3. p. 12. refert.

♣. *Tubera, tophi, tubercula* seu prominentiæ sæpe exferuntur in antiquis Betulis ex medio caudice, quæ tenaciora sunt reliquo ligno, cum fibris consentintortis & implicatis (Masurlupne). Ex hisce conficiunt vascula sua pro ferculis & potu, communiter in formam subglobosam excauata, demta vnica quarta parte superius, cum adfixo manubrio; quæ licet solo, quod mireris, cultello elaborentur, nitidissima tamen & quasi tornata sunt. Tale cochlear minoris capacitatis semper secum gerunt absconditum intra pallium & corporis nudi superficiem, ut potum suum, aquam suam egregiam, urgente siti, semper haurire queant, quod *Koxa* vocant.

♣. *Lignum* Betulæ est materia pro clitellis (Swaga Lapp.), farcinis (*Kisa*), & trahis (*Achia*), conficiendis.

♣. **MOXA LAPPONUM** (*Toule Lapp*) summa Lapponum medicina, summum polychrestum, e Betula conficitur.

In Betulis antiquis, communiter intra fissuras & rimas ligni reperiuntur ramenta flavescentia, hyperfarcosis seu fomes (ut communiter in Fagis nostris) tenax, referens consistentia Agarici carnem, quo etiam utuntur Lappones pro excipiendo e filice igne. Non debet, ut a Scheffero factum, confundi cum Agarico, dum fungus non est.

Ex hac materia cultello formant globulum vel conum magnitudine pisi vel ultimi articuli pollicis, quem siccant; eum in vsus vocaturi imponunt parti dolenti, tum apex accenditur ramulo betulino ignito; concepto semel igne sensim sensimque consumitur versus radicem, tum cutim & nervos lædit, crispat;

Initio satis dolet locus igni expositus, mox modo levis titillatio, vt retulerunt, percipitur; moxa hæc non deiicitur, nisi tota consumpta sponte sua deliquescat, vel a cute eiiciatur inuito ægro. Hæc operatio iteratur secunda & tertia vice pro ratione doloris vehementioris. Sæpe sub ipsa vstione, quasi flatu e vesica exploso deiicitur moxa, quod signum ipsis est faustissimum, nec opus est tum renouare operationem.

Vlcus hoc modo productum arte nulla debet consolidari, sed soli imperio naturæ committi, hinc nonnunquam per annum durat, sæpe etiam mox coalescit, quod genio morbi eiusque malignitati adscribunt: Hæc est summa Lapponum medicina & vltima anchora in omni dolore absque inflammatione externa notabili, vt in cæphalalgia, odontalgia, pleuritide, colica, dolore dorsi, & sane raro fallit.

Hinc vides faciem, frontem & maxillas Lapponum sæpius duris defœdatis cicatricibus iisque copiosis.

Mirum, vndenam Lappones hanc medicinam addiderint, cum per totam Sueciam nullibi in vfu sit.

- σ. **EMPLASTRUM LAPPONICUM** (*Kattie Lapp.*) vnicum noui in tota Lapponia, quod sequenti modo conficitur: Cutis Betulina (μ .) seu cortex membranaceus Betulæ nitidus, læuis & tenuis cultello vel vnguibus in varia foliola seu lamellas finditur, quarum externa & interna abiicitur, mediæ seruantur, in parua frustula separantur, igne accenduntur, comburuntur, antequam vero integre consumptæ sint igne, in aqua exstinguuntur, eximuntur mox sub forma corii tolli nigræ, masticantur cum resina abietis (§. 347.) molli & quæ recens, nec exsiccata, nec indurata, dein inter manus mouetur massa in consistentiam debitam emplastri.

Hæc est vnica eorum medicina in omni inflammatione,

matione, quæ ductu naturæ non resoluitur, sed ad suppurationem vergit, in viceribus, &c. Hoc emplastrum cito emollit & intra breue tempus maturum pus exhibet.

342. BETULA *foliis orbiculatis crenatis.* * Tab. VI. fig. 4.

Betula palustris pumila, foliis paruis rotundis. Cels. upf. 11.

Betula humilis, rotundifolia. Mart. burf. 535.

Betula palustris nana. Rudd. lap. 96.

Betula nana. Lind. wikf. 5.

Betula nana pumila. Frank. spec. 32.

Betula nana seu pumila. Till. ab. 7.

Betula nana sueuorum. Rudd. hort. 17.

Betula nana suecorum. Brom. goth. 11.

Skirre Lapponibus Lulensibus. Skerre Lapp. Umenfibus.

Ryprys. Nouaccolis Lapponiæ, id est, frutex lagopodum.

Klingrys. Westrobothniensibus.

Fiellrapa. Dalekarlis Sernensibus & Limensibus.

Freddagsbioerk. Smolandis.

6. En historiam & adumbrationem nouam fruticis antiqui, Botanicis Suecis ante seculum notissimi, nec non ab omni Sueco Botanico nominati, licet descriptionem & figuram exhibendam nobis in hoc usque tempus reliquerint.

7. Nascitur primario in Alpibus lapponicis per omnia iuga, exinde dispersus fuit per proximas prouincias ex. gr. per Ostrobothniam, Westrobothniam, Angermanniam, Iemtiam, Helsingiam, Dalekarliam, Noruegiam, immo in nulla Sueciæ vnquam fui prouincia, vbi hunc non viderim.

8. Exteri omnes, qui Botanicorum Suecorum scripta euoluerunt, cum ad huius fruticuli nomen peruenerint, illum pro varietate & non distincta specie, ab

an-

antecedenti Betula, habuere. Ego autem bona fide adfero & contestor distinctissimam ab antecedente esse speciem arbusculam nostram, nec vlla ratione eam coniungi debere cum priori.

3. Descriptio hæc est:

Radix lignosa, ramosa.

Caules fruticis plurimi, lignosi, virgati, procumbentes, glabri, nigricantes: *Ramis* alternis, longis, angustis, diffusis.

Folia orbiculata, diametro transuersali sæpius superante longitudinalem, superius glabra viridia nitida, inferius pallide viridia, per marginem vndique, excepta basi, crenis notata. Crenæ hæc sunt decem vsque ad quatuordecim, vix æquales, mediæ seu ad apicem folii profundiores, omnes obtusæ. Petiolis propriis vix manifestis insident folia, & e singula gemma tria communiter prodeunt, sæpe itidem duo, quatuor vel quinque.

Flores amentacei, erecti, sessiles, semunciales, eodem tempore, quo folia erumpere incipiunt, vigent. *Masculini* compositi sunt, crassitie pennæ anserinæ, *feminini* longe tenuiores, pistillis purpureis notabiles.

Figuram plantæ respondentem vide Tab. VI. f. 4.

4. Variat admodum hæc planta.

a. In *Alpibus* lapponicis vix duarum spithamarum altitudinem attingit, sed vndique serpit & foliis minutissimis gaudet, qualia scilicet in figura exhibentur, eaque magnitudine, qua Tab. VI. a. videre est.

b. In syluis Lapponiæ, Norlandiæ, Smolandiæ, vbi in paludibus crescit, folia maiora gerit & caules humanæ longitudinis exserit decumbentes; foliorum figuram magnitudine naturali exhibemus Tab. VI. fig. b.

c. In hortum suum eandem retulit Cel. S. Th. D. Cellius, vbi, licet in loco sicco, læte viguit, &
folia

folia ea magnitudine & figura protulit, qua depicta sunt Tab. VI. fig. c.

- ζ Solent plantæ in loco natali feliciter germinare, quam in alio vltio. Nullus negabit, quod locus huius natalis verus & primarius sit in Alpibus nostris, adeo vt vix vlla arbor, vix vlla herba hac frequentior, quæ sæpe integra Alpium iuga per spatium decem miliarium obuestit, & tamen hæc in Alpibus minoribus gaudet foliis, quam extra easdem!
8. Tempore isto æstiuo, quo Lappones in Alpibus beatissimam suam vitam agunt, iisdem inseruit hic fruticulus cum radice extractus ad focum alendum, si a conuallibus sint remoti, nec Salicem (§ 366.) obtinere queant. Neesse enim ipsis est, vt assiduo luceat igne focus diesque noctesque tempore æstiuo, ne consumantur malo suo endemio, Culicibus puta. Dum autem focus cingitur quatuor tantum lapidibus in media casa seu tuguriolo excitatus, ventique vix fileant in Alpibus, difficilius exit fumus per apicem conicæ seu pyramidatæ & truncatæ domus, hinc replet casam, abigit culices, sed inhabitatores lippos reddit: Hinc omnes Lappi lippi sunt.
9. *Lagopodes* dictæ Aues (Tetraonum species) tempore æstiuo flavescentes, hyemali albæ, pedibus lana inuolutis, leporis instar, per omnes Alpes, vt alibi passeris, discurrunt; hæ victitant fere solis seminibus huius arbusculæ, & per integram hyemem in Alpibus nostris (cum nulla alia in iisdem perduret auis) sub niue ea colligunt. Ante finem Decembris Laponum nonnulli, auium harum capiendarum gratia in Alpibus degunt, sed deinde ob frigus intensum descendere coguntur, cum natura pedes eorum, vt Lagopodum, obuelare noluerit. Nec possunt alia hic per hyemem viuere animalia, quam Lagopodes, Mures alpini & Vulpes albæ, quæ e Lagopodibus & Muribus (Lemures, Mures Noruegici Wormi) captis vitam suam sustentant.

6. Casa seu Tuguriolum & Domus Lapponis gaudet forma pyramidali hexagona apice truncato, altitudinis humanæ, latitudinis triplo longioris. In Alpibus est tentorium, constans trabibus seu baculis octodecim & expanso tegmine linteo emto, in syluis e lignis & similibus; in Alpibus constat solo tecto terræ imposito, in syluis gaudet parietibus vlnam altis. In centro eius est focus, in fronte locus pro culina vacuus, ad latera thalamus communis vel area pellibus rangiferinis tecta, in hisce pellibus sedent per diem, dormiunt per noctem. Pelles hæ non immediate terræ incumbere debent, hinc vxoris vel matris familias est officium sternere subtus ramos huius betulæ crassos, vt defendantur stragula, vtque molliter ossa cubent; quod si non fecerit vxor, negligentia a conterraneis accusatur. Mira œconomia, fere magis succincta ac ipsius Diogenis! O felix Lappo, qui in vltimo angulo mundi sic bene lates contentus & innocens. Tu nec times annonæ charitatem, nec Martis prælia, quæ ad tuas oras peruenire nequeunt, sed florentissimas Europæ prouincias & vrbes, vnico momento, sæpe deiiciunt, delent. Tu dormis hic sub tua pelle ab omnibus curis, contentionibus, rixis liber, ignorans quid sit inuidia. Tu nulla nosti, nisi tonantis Iouis fulmina. Tu ducis innocentissimos tuos annos vltra centenarium numerum cum facili senectute & summa sanitate, Te latent myriades morborum nobis Europæis communes. Tu viuis in syluis, auis instar, nec sementem facis, nec metis, tamen alit te Deus optimus optime. Tua ornamenta sunt tremula arborum folia, graminosique luci; Tuus potus aqua crySTALLINÆ pelluciditatis, quæ nec cerebrum insania adfcit, nec strumas in Alpibus tuis producit. Cibus tuus est vel verno tempore piscis recens, vel æstiuo serum lactis, vel autumnali Tetrao, vel hyemali caro recens rangiferina absque sale

fale & pane, singula vice vnico constans ferculo, edis dum securus e lecto surgis, dumque eum petis, nec nosti venena nostra, quæ latent sub dulci melle. Te non obruit scorbutus, nec febris intermittens, nec obesitas, nec podagra, fibroso gaudes corpore & alacri, animoque libero. O sancta innocentia estne hic tuus thronus inter Faunos in summo septentrione, inque vilissima habita terra? numne sic præfers stragula hæc betulina mollibus serico tectis plumis? Sic etiam credidere veteres, nec male.

- x. In Smolandia dicitur Betula hæc *Betula diei Veneris*, nec sine risu audire potui deriuationis rationem; credit enim credulum vulgus Betulam istam, cuius virgis cæsus fuit Saluator die Veneris condemnatam fuisse, ne excrescere queat eius prosæpies ad istam altitudinem, ad quam reliquæ surgunt. Mira sane foret varietas speciei!

URTICÆ speciem §. 374. vide in Dioecia Tetrandia.

POLYANDRIA.

343. MYRIOPHYLLUM.

Myriophyllum vulgare maius. Vaill. act. 1719. p. 30.

Myriophyllum aquaticum pennatum spicatum. Pont. anth. 198.

Potamogeton foliis pennatis. Tournef. inst. 232.

Millefolium aquaticum pennatum spicatum. Bauh. pin. 141.

Feniculum aquaticum. Frank. spec. 14. Till. ab. 29.

- x. In fluuiis & lacubus Lapponiæ syluestris rarius, præsertim in fluuio isto Calatz-elfwen, seu margaritifere-

ritifero dicto, a copia margaritarum olim in eo in-
uentarum.

344. SAGITTARIA foliis sagittatis.

Sagittaria minor. Vaill. act. 1719. p. 33.

Sagittaria. Rudb. hort. 101. Till. ab. 60.

Sagittaria aquatica. Lind. wikf. 34.

Sagitta aquatica minor latifolia. Bauh. pin. 194.

Ranunculus palustris, folio sagittato minori. Tournef.
inst. 292.

α. In riuulis Lapponiæ Pithoensis obseruata fuit.

β. *Varietates*, at non distinctæ species sunt :

Sagitta aquatica maior latifolia. C. B.

Sagitta aquatica maior angustifolia. C. B.

Sagitta aquatica minor angustifolia. C. B.

Sagitta aquatica minima. Raj. syn.

Eas itaque seorsim tradere supersedeo.

345. SPARGANIUM foliis adsurgentibus trian-
gularibus.

Sparganium ramosum. Bauh. pin. 15. Rudb. elyf. 1.
p. 120. f. 1. Lind. wikf. 36.

Sparganium minimum. Bauh. pin. 15.

α. In aquosis & carice obsitis desertis rarius prostat.

β. Stamina in singulo flosculo, si perspicacissimo ocu-
lo separentur partes, tria tantummodo occurrunt,
hinc si quis ad ordinem triandriæ huius classis, ge-
nus hoc amandare vellet, recte faceret, licet dubi-
tem omnes staminum numerum in hoc genere ob-
seruare posse.

* 345. SPARGANIUM foliis natantibus plano-
connexis.

Flotagræs. Smolandis, quasi gramen natans.

α. In fluuiis Lapponiæ syluestris, præsertim in magno
isto Calicensi copiose occurrit, & floret medio Au-
gusto.

β. Planta, quam intellectam volo, dubia mihi mouit multa, nec eandem bene examinatum ab vlllo noui. Memini, me puerum, hanc sæpius cum summa admiratione considerasse in amœnissimo isto natali loco & Floræ ipsius sede, tot raris (apud exteros) plantis ornato; ibi ad ripam lacus Mœcklen excipiebant se plantæ sequenti ordine: Fagetum, Vaccinium (§. 144.), Vaccinium (§. 143.), Trientalis (§. 139.), Cornus (§. 65.), Vaccinium (§. 142.), Myrica (§. 373.), Andromeda (§. 163.), Vaccinium (§. 145.), Hydrocotyle, Ranunculus (§. 236.), Subularia (§. 253.), Scirpus (§. 21.), Lobelia (§. 279.), Arundo (§. 41.), Scirpus (§. 18.), Potamogeton (§. 68.), Myriophyllum (§. 343.), Sparganium (hoc), Spongia, &c. Hæc planta crescit extra reliquas omnes in aquis quietis humanam altitudinem longe superantibus, nec facile in minus profundis sese obtulit, nec antecedens species in littore a nobis obseruata, adeo vt pro distincta specie eandem exhibere haud dubitem.

γ. Radix perennis est.

• *Caulis* simplex, teres, communiter humanam superans altitudinem, crassitie pennæ minoris.

• *Folia* alterna, per spithamam ab inuicem remota, caule sesqui longiora, tanquam striæ vel fibræ parallelæ natantia, linearia, fere obtusa, viridia, nitida, superne parum conuexa, latitudine duarum linearum.

• *Caulem* terminat *pedunculus* spithamæus extra aquam prominens, ad apicem gerens florum capitula decem vel duodecim masculina, inferius tria vel quatuor feminina magis a se inuicem remota, quorum infimum petiolo breui insidet & sæpe ex ala folii emergit. Reliquæ partes fructificationis conueniunt cum antecedenti.

δ. Antecedentem plantam vidi per totam Sueciam, hanc vero in sola Lapponia, Norlandia & Smolandia, adeoque

adeoque non crederem easdem esse plantas. Piscatoribus placent aquæ tectæ hisce foliis, quippe quæ plures alunt pisces. Folia per æstatem iucundo spectaculo aquas quasi linteo viridi tegunt & difficilius eleuantur fluctus leui vento agitati, vbi hæc aquam tegunt. Boues & equi huius folia omnibus aliis graminibus præferunt, hinc prouerbium Suecicum: (Han lefver som ko in flota græs:) *viuit tanquam vacca in sparganio foliis natantibus*, id est, inter delicias summas beatam agit vitam.

1. Pauca sunt gramina, paucæque plantæ aquaticæ in Lapponia, vt mirum sit, cur tot myriades auium aquaticarum omni æstate syluas Lapponiæ petant, vt Anseres, Cygni, Anates, Mergi, Colymbi, &c. quot enim omni vere videmus aera findere, septentrionemque petere, vt scilicet ibi in quiete per vastissima deserta oua sua ponere, pullos excludere & alere queant. Obstupui, dum circa autumnum vna cum auibus e Lapponia migraui, videns tot myriades auium, quas e solo fluuio Calicensi descendere per dies noctesque animaduerti; licet & Nouaccolæ & Lappones ouis earum fere pinguescant.

MONADELPHIA.

346. PINUS *syluestris*. Bauh. pin. 491. Rudb. cat. 33. hort. 89.

Pinus syluestris vulgaris geneuensis. Tournef. inst. 586.

Pinus syluestris maior. Frank. spec. 35.

Pinus vel Pinaster syluestris minor. Frank. spec. 35.

Pinus humilis incubacea. Frank. spec. 35.

Pinus pumila incubacea, obscuro cortice. Lind. wikf. 28.

Pinus humilis, ramo & folio densiore, cortice subfusco. Lind. wikf. 28.

Pinus candidior, ramis varioribus. Lind. wikf. 28.

Pinus procerior rubro cortice. Lind. wikf. 28.

Abies rubra. Till. ab. 1.

Fichten. Schell. botn. 29.

Tall. Suecis.

Betze Lapponibus. *Bietze* aliis.

- a. Sylvas, quibus tota Lapponia sylvestris consistit, constituit hæc arbor in locis siccioribus & arenosis.
- b. *Lindestolpe* noster, vt & *Frankenius* plures recenset, in Suecia tamen vnica huius species modo occurrit, nec vnquam altera, nisi e variationibus secundum loca pinguiora, paludosa &c. conficere velimus novas species absque ratione sufficienti, quas species agnoscam veras cum aliquis Lapponem paruum, nigrumue Æthiopem & album Europæum specie inter se differre demonstrauerit.
- γ. Curiosum est per Sueciam, quod multi & Theologi & Philosophi Pinum hanc vocent abietem, Abietem (§. 347.) autem pinum, quod a Botanicis nullo tempore fuit receptum, nec scio vtrum *Tillandsius* noster eos seduxerit, vel illi *Tillandsium*.
- δ. Varietas quædam ramos fere omnes primarios ex eodem puncto eque summitate breuis caudicis rectos & fastigiatos attollens rarius in Lapponiæ syluis obuenerit, quam in itinere copiose in Uplandia inter Oekitad & Læby crescentem mirati sumus.
- e. Cum Arbores hæc in Lapponia satis altæ excrecant, sed remotæ, nec confertæ, minus inserviunt foco metallurgico, quam densæ syluæ.
- ζ. In Lapponia vidimus maiores arbores, quam per totam Sueciam, easque in maxima copia crescentes, quæ nubibus insertantes caput succumbunt aquiloni & putrescunt, dignæ quæ Indias petant, vel augustale

gustale constituent; superfluæ enim sunt Lapponi, qui ramos modo earum foco suo imponit, nec domos plures desiderat præter suam casam. Hinc incedenti peregrinatori difficile est iter, cum ubique ad prostratos offendat caudices eum valde defatigantes.

7. Si de cælo tanguntur arbores, mox eversam vides fere integram syluam per plura milliaria, accedente ventorum furore. Sic in parœcia Jockmocksensî dum iter fecimus & intrauimus syluam, aliquot dierum spatio, haud ita pridem igne deuastatam, hora fere elapsa suboriebatur leuis aura, quæ arbores ab igne semiconsumtas prosternebat, vnde fragore vehementissimo orto vix quo nos verteremus constabat.
8. Rami in maioribus arboribus fere nulli vel pauci a parte septentrionali frigidissima excrescunt, at ab australi plures. Hinc Lappones tanquam e pyxide magnetica in vastissimis syluis constituti cæli cardines dignoscere norunt.
9. Notabile est, quod in Lapponia omnes isti maximi caudices fibris gaudeant obliquis, nec recta fissilibus, iisque fibris oblique contra motum naturalem solis decurrentibus; vt in Phaseolis vel Conuoluulis, non vero in Humuli obseruatur caule.
10. Sollicite quærunt Lappones arborem hanc caudice nutantem, quæ ad ripas & in paludibus sæpe reperitur, cum ligni pars terram spectans durior sit, Buxi instar, quod lignum *Tioern*, seu *Kioern* vocant; ex hocce conficiunt soleas suas longissimas felicissimi Solini Himantopodes, qui hyeme repunt magis, quam incedunt, qui saliant communiter vno pede & cadendo currunt.
11. Arcus suos, quibus ad Sciuros vulgares ac volitantes (qui rariores) occidendos vtantur e ligno *Kicern* (10.) conficiunt, coniuncto hocce cum ligno Betulino, conglutinatis mediante glutine ex cute Per-

carum confecto, quo arcus semet ipsum extendat chorda relaxata.

- μ. Picem ex hac arbore destillant Lappones nunquam, Nouaccolæ rarius, Sueci sæpius: Alii e radicibus, alii e trunco decorticato, alii e lamellis ex latere caudicis excisis resinaque saturatis picem extrahunt.
- ν. Panes etiam e duris syluis depromere docuit dura rerum magistra necessitas, quod aliis nationibus paradoxon videtur. Lappo œconomiam suam ita instituit, vt Cereris auxilio opus non habeat, contra vero hospes eius Nouaccola sine pane & Cerere vivere nequit, cuius agricultura toties eludit magistrum, vt, nisi sylua persisteret, refugium ipsi esset nullum. Hinc ortus est Panis Pineus, seu *Barkbroed*, qui sequenti modo conficitur: Pini eliguntur proceres minusque ramosæ (humiles enim & ramosæ maiori resinæ copia scatent), cortex exterior aridus & squamosus studiose abraditur & interior iste mollis fibrosus & albus ac succulentus cortex detrahitur & exsiccat in umbra in usus futuros. Cortex hic ab arbore separatur eo tempore, quo alburnum molle est & sua sponte ex ligno leui tractione discedit, alias nimis laboriose acquiritur. Dum in usum trahi debet, leuiter assatur supra prunas, vt porosior euadat crassiorque, comminuitur deinde, lapidi molari committitur, inque farinam redigitur; e farina cum aqua subacta conficitur, diuturna agitatione, panis tenuissimus, vix lineam crassus, siccatur in furno, editurque non raro per integrum annum.
- ο. Sues etiam, si quas aliquando possideant Nouaccolæ, pinguefaciunt pane pineo æque facile ac Sueci solo frumento, quod etiam alii, quibus res angusta domi, in Suecia imitari possent, sine dispendio frumenti.

347. ABIES *foliis apice acuminatis.*
Abies tenuiore folio, fructu deorsum inflexo. Tournef.
 inst. 585.
Abies. Rudb. cat. 1. vall. 1. hort. 1.
Abies procera, ramis e radice caudicem prosequenti-
bus, folio crassiore, cortice subrubro. Lind. wikf.
 pag. 1.
Abies procera viminalis, ramis caudicem prosequenti-
bus reflexis, folio tenuiore, cortice subrubro. Lind.
 wikf. 1.
Abies candida elatior, ramis rarioribus, folio tenui,
cortice subcinereo. Lind. wikf. 1.
Abies pyramidalis, ramis ad radicem crebris frutescens.
 Lind. wikf. 1.
Picea maior prima seu Abies rubra. Bauh. pin. 493.
Picea. Frank. spec. 35.
Pinus sylvestris maior & minor. Till. ab. 53.
Tanne. Schell. botn. 30.
Gran. Suetice.
Gñesa. Lapponice.
 α. *Pinus & Abies simul sylvas Lapponiæ constituunt*
& de primatu inter se certant. Pinus in siccis, at
Abies in humidis copiosior, inter quas Betula sine
lege mixta occurrit.
 β. *Funes e radicibus conficiunt Lappones: Radices enim*
longæ & tenues seliguntur, quas adhuc recentes in-
ter femur & dorsum cultelli trahunt, vt cortex
decidat, diuiduntur deinde cultello in quatuor vel
quinque partes secundum longitudinem, colligun-
tur in orbem, in aheno cum cinerum magna copia
coquantur per vnam alteramue horam, extractæ &
adhuc calentes raduntur ter quaterue cultelli dorso
ad femur alliso, torquentur in funes. Idem etiam
cum radicibus Betulæ, sed raro admodum, pera-
gitur.

- γ. *Corbes* istæ Laponum famosissimæ & elegantissimæ, quæ omni anno in Sueciam transportantur a Laponibus confectæ eodem modo, ex eisdem radicibus, præparatis, at non fissis, componuntur.
- δ. *Cymbas* seu nauiculas suas, quibus furentissimos torrentes, rapidissimasque cataractas traiciunt Lappones, conficiunt ex afferibus Abietis tenuissimis, radicibus confutis, ne ferrum augeat pondus; requiritur enim tam leuis scapha, vt ab vno viro, capite imposita possit portari per vnam alteramue horam, cum iter aduerso flumine sit instituendum; & simul tam magna, vt quatuor homines simul capiat.
- ε. Ad apices ramulorum arboris interdum excrescunt corpuscula monstrosa ouata, magnitudine & figura Fragorum, farinam continentia, quæ non flores masculini sunt, sed insectorum producta. Hæc, inter obambulandum, Lappones baccarum instar edunt.
- ζ. Resina Abietis recens & fere liquida vel pellucida colligitur, masticator vsque dum particulæ amaræ satis extractæ sint, deinde conseruatur & *Tuggkoda* vocatur. Hæc sæpius manducatur a Nouaccolis in ipsis templis dum eos congregatos cernis, sed magis adhuc a reliquis Norlandis, quæ immensam copiam salinæ extrahit, quam exipunt, licet ciborum digestionem maxime sit necessaria; sed forte fœda hæc eorum Scheuasia scorbuticis hisce vtiles magis, quam noxia.
- η. Lappones, licet ipsi spiritum e frumento non conficiant vel conficere possint, eo tamen maxime delectantur, & si aliquando iis propinetur spiritus frumenti, hauriunt cum summo oblectamento tantam copiam sæpe, quam vires humani corporis perferre haud queunt, vnde miserrima, deflagrato furore, vexantur cæphalalgia, sed & medicinam sciunt; alii enim ramulos nouellos Abietis conscissos & contritos capiti circumponunt, sed plurimi breviori compendio curam absoluunt admouendo frontem

tem foco, vt calor fere adurat cutim, hocque
continuant, donec fere exanimes decidant: Heroicum
profecto medicamentum.

9. In Finmarkia summitates ramulorum conscissas,
aueaque mixtas equis exhibent per hyemem in de-
fectu fœni, experimento laudabili.

C L A S S I S XXII.

D I O E C I A.

DIANDRIA.

Hunc locum sibi postulat SALICUM familia, quæ si vlla in Botanicis obscura, hæc sane maxime; descriptiones enim haud sufficientes sunt, figuræ malæ, differentiæ exiguæ, varietates plures, vt omnes hæctenus editi in Re herbaria libri non satisfaciant nostro scopo.

Dum recentiores plurimos euoluo, video synonyma studiose allegata, sed obseruationes raras, nec percipio, qua reuelatione illuminati tam obscura intellexerint nomina alii, me sane illa latent.

Possẽm forte & ego cum aliis nomina recensere, synonyma plura compilare, ne verbum aliud addere, & Lectorem æque incertum dimittere; alia tamen via incedere animus est.

Noua nomina cum differentiis imponam speciebus, quibus inter se distingui possunt, breues descriptiones (prolixiores enim confundunt lectorem) exhibebo, & vnicum folium in singula specie desingam.

Synonyma plura lubens prætereo, ne Lectori, quod mihi ipsi accidit, contingat, ut cum de vno authoris nomine ex eius adumbratione certus sit, alterius denominatio ipsi dubia moueat inextricabilia.

Cumque ex sola Lapponia plures habeam species, quam facile vllus alius ex alia regione, nouum hinc ponam fundamentum, nouamque superstruam domum.

Cur tot reperiuntur salicum species & indiuidua in sola Lapponia frigidissima, ut earum familia numero superet alia genera in Lapponia deprehensa, viginti enim tres species in sola Lapponia legimus? an quia primo vere florent, breuique perficiunt semina, ne frigus autumnale eas lædat? vel an quoniam citius crescunt, quam aliæ arbores? vel an quod frigori magis resistunt, quam aliæ?

Diuido Salices lapponicas omnes in 4. sectiones, quarum

1. flores exhibet staminibus quatuor vel quinque (cum reliquæ modo duobus instruuntur.). Z. §. 370.
2. folia ferrata glabra gerit. A - H. §. 348 - 355.
3. folia integra glabra. J - M. §. 356 - 360.
4. folia integra subtus villosa. N - R. §. 361 - 364.
5. folia integra vtrimque villosa. S - Y. §. 365 - 369.

348. SALIX foliis ferratis glabris ouatis vtrimque acutis. Tab. VIII. fig. a.

Mas.

Femina.

Salix folio latiore ad imum & summum acuminato.
Rudb. lap. 100.

«. A me visa non fuit, sed e figuris Rudbeckianis mutuata, inque Lapponia ab eo collecta.

S 5

β. Arbor

β. Arbor sat procera.

Folia fere sessilia, versus apicem superiorem latiora, nitida, glabra, margine acute & distincte ferrato, leuiter undulato.

γ. Omnes reliquas Salices Rudbeckianas lapponicas, hac excepta, habeo, ut ex collatis figuris determinare licuit, synonyma autem adponere difficile erit, cum ipse propria nomina sua non adscripserit, nec in senectute summa singulæ tabulæ pietæ datum nomen attribuere sustinuerit.

349. SALIX *foliis ferratis glabris ovato-lanceolatis acuminatis.* Tab. VIII. fig. b.

Mas.

Femina.

Salix, folio longo latoque splendente, fragilis. Raj. syn. 448.

Salix spontanea fragilis, amygdalino folio, auriculata & non auriculata. Bauh. hist. i. p. 214. b.

α. Frutex altus est, viminibus angustis rufescentibus erectis constans.

Folia oblonga, basi sua obtusa, apice producta, acuminata, per margines distincte ferrata, idque profundius & distinctius, quam in figura, ferratura alterna communiter paulo minore; superne viridia, glabra, nitida, inferne pallidius viridia, venis prominentibus, inque medio communiter euentius bifurcatis, instructa.

β. Accedit ad Salicem octauam Raj. syn. 448. sed folia non satis ferrata sunt; *Dillenius*.

γ. Differt quidem nostra sequentibus notis ab arbore, quæ in Suecia crescit, dicta

Salix foliis ferratis glabris lanceolatis acuminatis appendiculatis. Nobis.

Salix folio longo splendente, fragilis. Raj. hist. 1420.

Salix

*Salix spontanea fragilis, amygdalino folio auriculato
& non auriculato.* Bauh. hist.

- a. quod nostræ folia appendiculis destituantur vbique.
- b. quod nostra frutex, altera arbor.
- c. quod caulis nostræ ruber, alterius albus:
sed an hæc pro specie determinanda sufficiant, valde dubito.

350. SALIX foliis serratis glabris oblongo-ouatis. Tab. VIII. fig. c.

Mas.

Femina.

a. Crescit admodum frequens in syluis.

β. Frutex altus vel leuiter arborefcens.

Caulis glaber, carneus, ramis nouellis fuscis, hic illic punctis paruis adspersis.

Folia oblongo-ouata, acutiuscula, ferraturis distinctis oblongis sed depressis notata, superius viridia, glabra, nitida, subtus pallidiora. Folia nouella superne infra mediam partem macula magna purpurascens tincta sunt.

Petioli oblongi, ad basin appendiculis seu foliolis duobus minutissimis ouatis integris aucti. Ex ala petioli sæpius lanugo emergit, sed admodum breuis.

351. SALIX foliis serratis glabris lanceolatis, crenis undulatis. Tab. VIII. fig. d.

Mas.

Femina.

Salix phylicæ humilioris folio. Rudb. lap. 100.

a. Crescit & hæc in syluis, licet rarius; at in Westrobothnia copiosissime in pratis.

β. Arborefcit, sed tenui admodum gaudet caule, vt ne puer eam adscendere possit.

Caulis scaber est, Rami glabri, testacei coloris, ramuli recentes purpurascens.

Folia

Folia lanceolata, glabra, distincte ferrata; ferraturis apice & basi obtusis, media parte inflexis, ut totidem sint læues per marginem undulationes, quot crenæ, (hæc minus bene expressit sculptor); superne saturate viridia, nitida, inferne pallida & leuiter ad albedinem inclinantiã.

Flores lutei erant.

- γ. Qui nouit *Alaternoidem africanam lauri serratæ folio* *Commel. præl.* ille habet figuram foliorum tam exactam, ut facile eas inter se confunderet.
- δ. A *Salice Babylonica* dicta, differt ferraturis magis distinctis & foliis latioribus, nec non ramis erectioribus. Vide Hortum Cliffortianum.

352. SALIX *foliis ferratis glabris verticaliter ouatis.*
Tab. VIII. fig. e.

Mas.

Femina.

- α. Crescit in campis arenosis parum subhumidis Lapponiæ desertæ.
- β. *Frutex* facie arborem referens, sed vix pedalis.
Caulis griseus, summis ramulis purpurascens.
Flores alternatim ramulis summis insident flauis, quorum amenta vix quatuor lineas longitudine æquant.
- Foliola* tria, lanceolata, integra, apice parum villosa, minima, magnitudine & figura ista qua ad basin depinguntur (lit. e), ex eadem gemma cum amento egrediuntur.
- Folia ordinaria* maiora, ex apice ramuli anni præcedentis cum ramulo excrescunt & vigent eodem tempore, quo flores superius positi; Hæc sunt verticaliter ouata, patentia, vtrisque glabra, tenuissima, fere pellucida, apice obtuse prominula, petiolo oblongo insidentia; in medio, vix versus extremitates, obtuse crenata, quinque vel sex vtrisque crenis.

γ. Respon-

- γ. Respondere videtur Salici latifoliae non hirsutae cum gallis J. B. II. 216 quam Salicem arbuti folio voco, quae diuersa est a Salice folio laureo Raj. syn. 449. n. 12. *Dillenius*.

353. SALIX foliis ferratis glabris ouatis. Tab. VIII. fig. f. & Tab. VII. fig. 6.

Mas.   Femina.

Salix alpina pumila myrsinites. Pont. comp. 149.

Salix alpina humilis, *Vitis idaeae folio utrimque viridi*.
Rudb. lap.

Salix alpina, foliis angustioribus splendidibus ferratis. Scheuch. alp. 340.

α. Frutex est pedalis vel bipedalis, in Alpium nostrarum conuallibus frequens.

β. *Caulis* ramosissimus, purpurascens, tenax.

Folia alterna quidem, sed conferta, exacte ouata, nec acuta nec obtusa, petiolis breuissimis & fere nullis infidentia, per marginem crenaturis acutis plurimis paruis notata, vt & versus apicem, minus tamen manifeste, utrimque glabra, venosa, rigida.

Florum amenta ex apice singuli ramuli singula erecta caerulefcentia, filamentis caesis in mare, germinibus villis albis vestitis in femina.

γ. Foliorum figura Vaccinio (§. 143.) simillima, floribus caerulefcentibus autem a reliquis facile distinguitur.

354. SALIX foliis ferratis glabris subouatis sessilibus appendiculatis. Tab. VIII. fig. g.

Mas.   Femina.

Salix folio ex rotunditate acuminato. Bauh. pin. 474.
Raj. syn. 449.

Salix latifolia inferne hirsuta. Bauh. hist. 1. p. 215. b.
a. Cre-

- ω. Crescit in syluis & Alpibus.
 β. Arborefcit hæc falix, nec tamen procera euadit arbor.

Rami teretes, rectiffimi, cinerei.

Folia alterna, pollicis transuerfi fpatio a fe inuicem remota, fubouata, acuta, dura, ferraturis minutiffimis & vix conſpiciuis crenata, ſuperne viridia, inferne cinerea, vtrimque glabra, fere ſeffilia, rigida, foliolis duobus ouatis & integris appendiculata.

Flores non vidimus.

355. SALIX *foliis ferratis glabris orbiculatis.* Tab. VIII. fig. h. & VII. fig. 3. 4.

Mas. Tab. VII. fig. 3.   Femina. Tab. VII. f. 4.

Salix alpina, *Betulae nanæ folio glabro*, *repens.* Rudb. lap. 100.

Salix alpina lucida repens, *alni rotundi folio.* Bocc. muſ. 19. t. 1.

Pyrola mariana, *subrotundo ulmi folio glabro.* Pluk. phyt. 436. f. 7.

Herba facie pyrolæ. Mart. ſpitzb. 47. tab. G. fig. b.

- α. Per omnes Alpes vbique vulgatiffima.
 β. *Caulis* vix pollicis transuerfi eſt altitudinis.
Folia in caule tria quatuor vel quinque fere orbiculata, margine tenuiffime & vix manifeſte & acute ferrata.

- γ. Minima inter omnes arbores eſt hæc falix, maximam huius ſpeciei, quam vnquam in Lapponia videre licuit, depinxi Tab. VII. fig. 3. ad literam *h*, vtrimque in naturali magnitudine. Crassa ſatis eſt radix & fruticulus quaſi ſubterraneus, qui apicibus ramulorum modo e terra emergit, frigoris veluti impatiens.

δ. Fo-

δ. *Folia maris & feminæ manifeste differunt.*

Maris folia orbiculata fere sunt, sed latiora, apice parum emarginata. Tab. VII. fig. 3. Flores ipsi lutei sunt.

Feminæ folia magis cordata nec emarginata, Tab. VII. fig. 4. fructus capsulæ rubræ sunt.

356. SALIX *foliis integris glabris ouatis confertis pellucidis.*

Mas.

Femina.

Salix alpina myrti folio. Rudb. lap. 99.

α. Crescit in campis arenosis Lapponiæ sylvestris & rarius obuenit.

β. Formam & faciem gerit exacte eandem, quam (§. 352.), vix pedalis, sed *folia* integerrima sunt, superne viridiaglabra, inferne glauca seu cærulescentia, tenuissima & fere pellucida, confertim nata ouato-oblonga.

Flores infra folia, flavescentes, germinibus villosis albis.

357. SALIX *foliis integris glabris ouatis alternis*
Tab. VIII. fig. i. k.

Mas.

Femina.

Salix alpina pumila rotundifolia repens inferne subcinerea. Bauh. pin. 474.

α. Pumila est, vixque pedalis in paludibus spongiosis obuia.

β. Formam gerit arboris, rami superiores purpurascetes, summi autem incarnati sunt.

Folia exacte ouata sunt, vtrisque glabra, superne viridia, inferne subcinerea, margine in antiquis foliis leuiter reflexo.

- γ. Folia in aliis magis rotundata Tab. VIII. fig. i in aliis magis elongata Tab. VIII. fig. k. sed tantummodo variationes sunt.
 δ. Fructus purpurascens fere, ad basin fuscus est.

358. SALIX foliis integris glabris, lanceolato-ouatis.

Mas.   Femina.

Salix caprea retuso folio, non auriculata. Sherard. phytopin.

- α. Crescit in sylvis & attingit non raro altitudinem duplam hominis, licet caulis vix pollicis crassitiem adæquet.
 β. Folia alterna oblonga, inter ouatam figuram & lanceolatam media, superne viridia fere scabra rugosa, subtus pallide viridia, petiolis laxis duarum linearum infidentia.
 γ. Figura foliorum inter i. & k. Tab. VIII. quasi intermedia est.

359. SALIX foliis integris glabris ouatis subtus reticulatis. Tab. VIII. fig. 1. & Tab. VII. fig. 1. 2.

Mas. VII. fig. 1.   Femina. VII. 2.

Salix pumila, folio rotundo. Bauh. hist. 1. p. 12. b.

Salix saxatilis minima. Bauh. pin. 475. prod. 159.

- α. Est salix mere alpina & in Lapponiæ Alpibus vulgarissima.
 β. Caulis vix digiti altitudinis, terræ submersus fere, purpurascens.
Folia ouata, obtusa, glabra, crassa, respectu totius arboris magna, superius venis excavatis quasi rugosa, glabra & nitida, subtus pallida venis purpurascensibus eleganter reticulata.
 γ. Mas Tab. VII. fig. 1. vix distinguitur a femina sua, nisi quod folia eius magis reticulata sint & minus oblonga. Spica cærulea est.

Femi-

Femina Tab. VII. fig. 2. etiam spicam cærulefcentem, sed capsulas villis tenuissimis albidis adspersas gerit.

360. SALIX foliis serratis glabris lanceolatis utrimque acutis. Tab. VIII. fig. m.

Mas.

Femina.

α. In desertis arenosis crescit in formam arbusculæ vix pedalis.

β. *Caules* tenues, filiformes, ramosi, rubescentes.

Folia lanceolata, utrimque acuminata, petiolis tenuissimis laxis insidentia, utrimque serrata crenaturis octo vel quinque paruis vix conspicuis, superius viridia, inferius pallida, alterna.

γ. Videtur esse *Salix alpina pyrenaica*. Bauh. prod. 159. serrata autem non est, ut figura habet, sed per margines potius pilosa, ut specimen transmissum indicat. Velim id corrigi, ne alii errent. *Dillenius*. In nuper explicatis foliis serraturæ vix apparent, in reliquis omnibus ne vlla excepta adsunt crenæ, ut etiam specimina omnia confirmant.

361. SALIX foliis integris subtus villis ovato-lanceolatis utrimque acutis. Tab. VIII. fig. n.

Mas.

Femina.

Salix elæagni seu Oleæ bohemicæ folio. Rudb. lap. 99.

α. In Alpibus & desertis occurrit.

β. *Arbor* est parua.

Caulis griseus, ramulis summis pubescentibus.

Folia ovata, utrimque acuta, superius viridia glabra, subtus tomento brevissimo cinereo vestita, nervis tamen prominentibus notata. Petioli laxi; hinc sparsa pendent folia.

γ. Tab. VIII. fig. n. *Salix latifolia minor* C. B? a Te inscribitur, ego vero Bauhinianam, quantum ex synony-

T

nony-

nonymo & descriptione breui Thalii percipio, refero ad *Salicem folio rotundo minore* Cat. Giff app. 37. a qua nunc diuersam existimo *Salicem rotundo argenteo folio* C. B. puto autem figura tua designari *Salicem folio ex rotunditate acuminato* C. B. quæ *Salicis capræ* species est, quam a *Salice latifolia rotunda* C. B. specie differre statuo, quamuis contrarium sentiant J. Bauhinus & Rajus. *Dillenius.*

362. SALIX foliis integris, subtus villosis ouatis acutis. Tab. VIII. fig. o. & q.

Mas.

Femina.

α. In syluis passim.

β. Frutex est altitudinis humanæ.

Caules erecti, minus ramosi, cinerei vel rubri.

Folia alterna, erecta, ouata, acuta, crassa, superius viridia, secundum venas rugosa, villis tenuissimis raris & vix manifestis adspersa, subtus niuea, crassa hirsutie tecta, neruosa.

γ. Duæ nobis adsunt varietates, altera Tab. VIII. fig. q. est superne glabra & ad basin petioli duabus appendiculis instructa. Altera vero Tab. VIII. fig. o. superius leuiter villosa est & appendiculis istis ad basin petiolorum destituta.

363. SALIX foliis integris subtus tenuissime villosis ouatis. Tab. VIII. fig. p. & Tab. VII. fig. 5.

Mas.

Femina.

Salix alpina humilis, vitis idææ folio subtus incano.

Rudb. lap. 99.

α. In Alpium conuallibus rarius obuia.

β. Frutex est bipedalis.

Caulis rubescens, glaber.

Folia ouata, inferiora magis obtusa (vt in Tab. VIII. fig. p.), superiora acutiora, & magis oblonga (vt

in

in Tab. VII. fig. 5.), mollia, integerrima, superius glabra fere, non vero nitida, subtus pallidiora villis oblongis raris hirsuta.

Flores ex apicibus ramulorum emergunt ovati, crassa hirsutiae alba involuti, seu squamis amentaceis instructi adeo villosis, ut distingui vix queant. *Stamina* ultra hirsutiem prominent caesia, ad fulvum accedentia, antheris testacei coloris instructa.

364. SALIX *foliis integris subtus villosis nitidis ovatis.* Tab. VIII. fig. r.

Mas.   Femina.

Salix humilis alpina, myrti tarentini folio. Rudb. lap. 100.

α. Ubique in sylvis vulgaris est, inque locis subhumidis nascitur.

β. *Fruticulus* est humillimus, procumbens fere, & repens.

Folia ovata, fere sessilia & obtusa, alterna, superius glabra viridia, subtus glauca villis tenuissimis nitida.

Flores pedunculo insident, ad apices ramulorum anni praecedentis, plurimi, squamis fuscis instructi, filamentis & antheris flavescentibus.

γ. Videtur *Salix pumila, folio utrimque glabro.* Bauh. hist. 2. p. 217. *Dillenius.*

365. SALIX *foliis obscure crenatis, utrimque villosis, ovato oblongis.* Tab. VIII. fig. f.

Mas.   Femina.

Salix latifolia rotunda. Bauh. pin. 474. Raj. syn. 449.

? *Salix latifolia inferne hirsuta.* Raj. hist. 1422.

Serg. Laponibus.

α. In sylvis & desertis frequens est.

β. Non raro in magnam excrescit arborem, cuius

Rami nouelli pallefcetes pubefcunt.

Folia ex ouato vtrimque leuiter acuminata, fuperius viridia, vixque notabiliter pubefcentia, fubtus lanugine tenuiffima villofa, pallide viridia. Margo foliorum, nifi fuma adhibeatur attentio, vix manifeflis crenis quibusdam notatus confpicitur, fed clare a parte media inferiore vndulatus.

- γ. Nouaccolæ ex cortice huius arboris præparant coria fua pro calceis, quemadmodum ruffici in Suecia inferiore ex cortice Quercino eodem conficere confueuerunt.

366. SALIX *foliis integris vtrimque hirsutis lanceolatis.* Tab. VIII. fig. t.

Mas.

Femina.

? *Salix oblongo incano acuto folio.* Bauh. pin. 274.

? *Salix anguftis & longiffimis foliis crispis, fubtus albicantibus.* Raj. hift. 1433.

Salix alpina humilis, farculis & petiolis cum folii parte auerfa candidis. Rudb. lap. 100.

Salix lufitanica, faluix foliis auritis. Tournef. inft. 592.

α. In fyluis frequens, in omnibus Alpium conuallibus nulla hac frequentior eft.

β. *Frutex* eft humanæ altitudinis.

Caulis glaber, pallidus, carneus vel rufefcens, *Rami* nouelli alba hirsutie obteguntur.

Folia alterna, lanceolata, fecundum venas rugofa, vtrimque hirsuta, fuperius e cinereo viridia feu viridia villis albis confertis adfperfa, fubtus craffiffimo vellere albo tecta. Margo integer eft, at non raro vndulatus confpicitur. Nerus longitudinalis foliorum sæpe diftinguit folium æqualiter, fed sæpius alterum latus anguftius conftituit.

Capsulæ alba craffiffimaque hirsutie tectæ funt.

γ. Hac

γ. Hac Salice per æstatem degentes in Alpibus ipsi Lappones ad focum excitandum alendumque perpetuo vtuntur.

367. SALIX foliis oblongis subtus villosis, inferioribus crenatis, superioribus integris. Tab. VIII. fig. u.

Mas.   Femina.

Salix, oleæ sylvestris folio, alpina. Rudb. lap. 99.

α. In syluis & Alpibus frequens etiam est hæc Salicis species.

β. Frutex angustus, non raro arborefcens.

Rami nouelli alba hirsutie velati conspiciuntur.

Folia alterna, superne leuissime vel vix pubescentia nitida viridia, subtus pallidius viridia villis raris oblongis adspersa.

Folia inferiora omnia obtusa, figura (Tab. VIII. u.) depicta gaudent, at leuissime sunt ferrata; *superiora* vero integerrima sunt, magis villosa & ad figuram Tab. VIII. fig. n. proxime accedunt, sed angustiora.

γ. Figura u. designari existimo *Salicem humiliorem, foliis angustis subcæruleis ex aduerso binis.* Raj. syn. 448. n. 11. quod si ita sit, minus bene pili versus inferiora figuræ picti sunt. *Dillenius.* Pili subtus adspersi, longi extra marginem basi ipsius folii proximum inferius prominent, vt vix nisi solis luci obiectis foliis conspici queant ferraturæ.

368. SALIX foliis integris utrimque lanatis subrotundis acutis. Tab. VIII. fig. x. & Tab. VII. fig. 7.

Mas.   Femina.

α. Occurrit in Alpibus lapponicis copiose, in syluis rarius & fere arborefcit.

β. *Rami* vndique hirsutie alba tecti sunt.

Folia subouata seu subrotunda, apice obtuse acuta;

integerrima, alba longa ac laxa lana vndique tecta, vt nullæ venæ conspici possint; hinc tota arbor alba & villota apparet.

Amentacei flores duo communiter ad apices ramulorum anni præcedentis exeunt, & capsulæ glabræ sunt.

- γ. Hac designatur, puto, a Pluk. *Salix pumila groenlandica*, folio magno *Styracis* aut potius *Xylostei Dodonæi* mant. 165. quam refero ad *Salicem latifoliam rotundam* C. B. vel & ad *Salicem folio ex rotunditate acuminato*. C. B. existimo enim esse folia iuniora, quæ magis incana & lanuginosa sunt, quam postea apparent, & illiusmodi folia, qualia transmisi, sæpe obseruasse me memini verno tempore tam in hac, quam in illa. *Dillenius*. Meam tamen plantam non esse varietatem speciei alicuius alius *Salicis lapponicæ*, nec vilo modo conuenire cum §. 361. fig. n. pro certo itatuo.

359. SALIX foliis integris utrimque villosis verticaliter ouatis appendiculatis. Tab. VIII. fig. y.

Mas.

Femina.

Salix folio rotundo minore. Dill. giff. 38. app. 37. Raj. syn. 450.

α. In desertis Lapponiæ frequens est.

β. Sæpius adolescit in arborem tenuem flexilem.

Folia ouata sunt, sed verticaliter posita, seu adfixa parte acuminata, alterna, conferta, petiolis breuissimis appendiculatis insidentia, secundum venas rugosa, utrimque villosa & viridia, inferne tamen pallidiora.

Flores flauescentes erumpunt e gemmis inferioribus, Rami autem e superioribus.

γ. Recte nominata est, quamuis ego eam foliis rotundioribus plerumque obseruauerim. *Dillenius*.

370. SALIX *pentandra*. * Tab. VIII. fig. 2.

Mas.   Femina.

Salix minima, flore elegante luteo. Boerh. lugdb. 2.
p. 211.

Salix folio laureo seu lato glabro adorado. Raj. syn. 449.

a. Ubique in sylvis Lapponiæ frequentissima est.

β. *Frutex* est altus, longitudine sæpe bis superat altitudinem humanam, non raro arboris formam adsumit.

Caulis glaber, epidermide alba pellucida vestitus, Ramuli summi rufescunt, inferiores pallescunt.

Folia infima verticaliter ovata sunt, quæ hæc excipiunt exacte ovata, suprema ovato-lanceolata, omnia utrimque glabra & nitida ex flavo viridia, per marginem subtilissime & obtuse serrata.

Florum spica solitaria e singula gemma rami præcedentis anni inferiore enascitur.

γ. Ab omnibus nobis notis Salicis speciebus differt numero staminum, quæ in illis duo sunt, in hac communiter quinque, non raro quatuor vel sex interponuntur.

δ. Nondum mihi visa erat, quam vocari posse existimo *Salicem lapponicam lapotabitæ folio*. lapotabitam habet Maregr. & Plumier. *Dillenius*.

371. VALLISNERIA.

Mas.

Vallisneroides palustre, algæ folio, *Italicum*, foliis in summitate tenuissime denticulatis, floribus albis vix conspicuis. Mich. gen. 13. t. 10.

Femina.

Vallisneria palustris, algæ folio, *Italica*, foliis in summitate denticulatis, flore purpurascente. Mich. gen. 12. t. 10.

es. In Finmarkiæ riuulis frequens est, florentem tamen nec ibi, nec Upsaliæ hæctenus obseruauimus.

TRIANDRIA.

CARICIS *speciem* §. 328. vide sub Monœcia Triandria.

TETRANDRIA.

372. HIPPOPHAE.

Mas.

Rhamnoides florifera, *salicis foliis*. Tournef. cor. 53.

Femina.

Rhamnoides fructifera, *foliis salicis*, *baccis aureis*.
Tournef. cor. 53.

Rhamnus salicis folio angusto, *fructu flauescente*.
Bauh. pin. 477.

Rhamnus vel Oleaster germanicus. Bauh. hist. i. p.
33. b.

Finbær. Alandis, id est, Baccæ Finnonum.

- α. Intra limites Lapponiæ fruticem hunc non vidimus, sed in toto itinere per littora sinus Bothnici copiose.
β. A plerisque pinguntur spinæ foliis subiectæ, quod in frutice non obtinet, spinæ enim distincte per se occurrunt, tamquam ramuli.
γ. Baccæ sapore austero-vinoso gaudent, hinc faciunt Piscatores sinum Bothnicum incolentes ex eis
Rob,

Rob, quod piscibus recentibus additum, iis gratissimum conciliat saporem. Cumque piscatores hi communiter Finnones sint, nomen huic plantæ ab eis imposuere Alandi, apud quos præ reliquis copiose viget hæc planta.

δ. Rarioribus gaudet frutex hic spinis in Alandia, quam in Belgio.

373. MYRICA foliis lanceolatis, fructu sicco.

Mas.

Gale florifera. Vaill. par. 77.

Chamelaagnus. Dod. pempt. 768. fig.

Femina.

Gale fructifera. Vaill. par. 77.

Gale, frutex odoratus, septentrionalium. Bauh. hist.

1. p. 225. b. Dill. app. 154.

Chamelaagnus. Dod. pempt. 863. fig.

Rbus myrtifolia belgica. Bauh. pin. 414.

Myrica septentrionalium pumila palustris. Frank.

spec. 34. Till. ab. 46.

Myrtus palustris seu Gagel. Rudb. cat. 29. hort. 77.

Lupulus salictarius. Lind. wikf. 22.

Thee Europæum aut nostras. Sim. Paull. monograph.

Pors. Suecis.

α. In paludibus Norlandiæ nulla hac vulgatio, in desertis lapponicis frequens est.

β. Floret primo vere & quidem dum folia erumpere incipiunt. Fructus est spica oblonga ex quinque feminum ordinibus composita & in singulo ordine quinque femina exhibens. *Semina* crassiuscula, subrotunda, angulata, acuminata, semitrifida, denticulo scilicet vtrimque adfixo, coriacea, nucleum paruum includentia; femina deinde adspersa sunt punctis aureis resinosis.

γ. Quæro, numne ex hac camphora destillari posset? Odorem fere eundem & nescio quam similitudinem

cum camphora arbore habent omnes huius generis species.

- δ. Olim huius plantæ foliis Cereuisiæ condiebantur per Sueciam, nunc autem post largiorem plantationem Humili, ob cæphalalgias quas potantibus creat, præfertim minus cocta planta, exoleuit, nec hodie nisi a pauperibus, in prouinciis remotioribus, adhibetur. Lappones nostri nec Cereuisiam nec alios potus coctos curant, præferentes pellucidam & frigidissimam suam aquam, quæ vbique gratis prostat & sanitati magis conducit.
- ε. *Sim. Pauli* omnino persuasus fuit hanc plantam ipsissimam fuisse *Thæam* & proinde derisit Europæos, qui eam ex Indiis petiere; Foliorum enim figuram coincidere, vtramque plantam esse fruticem, sapore postquam semel insula & exticcata erat folia quodammodo congruere, & vires non differre dicebat. Attamen valde hallucinatus est.
- ζ. *Myrica foliis lanceolatis fructu baccato.* * *Ambulon arbor* L. B. *Gale* quæ *myrto brabanticae similis carolinensis baccifera, fructu racemoso sessili monopyreno* Pluk. est omnino eiusdem generis cum nostra planta, licet hæc baccifera sit, & nostra non. Vnde Ceram e baccis exprimere possunt Americani e sua, nos nos item e nostra. Reliquæ partes fructificationis adeo conueniant, imo totius plantæ, vt e foliis vix differentias eruere queam. Allata est hæc Americana in hortos Belgii, vt singulares eius considerare possent baccas cera distentas, sed mares sunt omnes, quas heic vidi, hinc frustra expectatur bacca.
- η. *Myricæ* nomen antiquum (F. B. 241. 242.) longe præfero *Gale*, vocabulo belgico vel germanico (F. B. 229).
- θ. Fructus est crusta coriacea tectus, ergo re vera bacca, baccæ dici debent pericarpia omnia coriacea, quæ non dehiscunt; vt Iuglandis, Amygdali, Kiggelariæ, Rhois & Coriogrammatodendrorum (huius forte generis) fructus.

374. *URTICA foliis cordatis, amentis cylindraceis, sexu distincta.*

Mas.

Urtica vrens maxima sterilis. Pont. anth. 210.

Femina.

Urtica vrens maxima fertilis. Pont. anth. 210.

Urtica vrens maxima. Bauh. pin. 232.

Urtica sylvestris maior vrens. Frank. spec. 30.

Urtica vulgaris maior vrens. Lind. wikf. 40.

Urtica maior vrens. Till. ab. 65.

Beldecksgrase. Lapponibus.

α. Ad casas Lapponum frequens est.

375. *URTICA foliis ovatis, amentis cylindraceis.*

Androgyna.

Urticoides vrens. Pont. anth. 210.

Urtica vrens minor. Bauh. pin. 231. Frank. spec. 30.
Lind. wikf. 41.

Urtica minor vrens. Till. ab. 65.

α. *Urtica minor vrens, foliis eleganter variegatis, caule intorto rubente.* Rudb. lap. 100.

β. In desertis Lapponiæ rarius.

γ. Cl. *Pontedera* ab *urticis* sexu distinctis separat *Androgynas*, quæ ipsi dicuntur *Urticoides*; Cl. *Heisterus* adhuc ab iis separat non vrentes, sub nomine *Urticæstri*: Ego & has & *Ceratosperrum*. T. ad idem refero genus.

δ. Varietas non distincta species est illa Rudbeckiana (α).

PENTANDRIA.

SALICIS *speciem* §. 370. vide in Dioecia Dian-
dria.

MONADELPHIA.

376. JUNIPERUS *foliolis undique prominentibus
pungentibus.*

Mas.

Juniperus. Tabern. hist. 3. p. 41.

Juniperus femina. Volk. norb. 234.

Juniperus palustris sterilis. Lind. wikf. 20.

Femina.

Juniperus baccifera. Tabern. hist. 3. p. 40.

Juniperus vulgaris fruticosa. Bauh. pin. 488.

Juniperus fructu nigro rotundo. Lind. wikf. 20.

Juniperus celsior arborescens, fructu subfusco oblongo.

Lind. wikf. 20.

Juniperus. Frank. spec. 33. Rudb. cat. 22. hort. 59.

Till. ab. 37.

Wachholder. Schell. botn. 30.

Gaskes. Lapponibus.

α. Tam in Alpihus, quam in syluis occurrit, licet in
Lapponia admodum parce.

β. Per Sueciam crescit communiter in montibus, in
Lapponia semper in paludibus.

γ. Statura Juniperi singularis est: In Lapponia ramos
plures, e radice absque caudice arboreo, exferit spar-
fos,

fos, graciles, accumbentes & fere repentis. In Sueciæ plurimis locis autem crescit in magnam arborem. In quibusdam locis, curiosam adquiret figuram, alta euadit, angusta, ramis superne confertioribus, inferne exarescentibus, instar Cupressi meta in fastigium conuoluta; vt Fetticæ in Uplandia, item ad furnum martis Esbo in Roslagia & in locis, in quibus mineræ reperiuntur, præsertim martiales, vt Norbergæ in Westmannia &c.

δ. *Juniperus alpina*, foliis crassiore latioreque. Rudd. lap. 98. *Juniperus alpinus*. Clus. pan. 26. Bauh. hilt. 3. p. 301. Scheuch. alp. 425. In Alpibus nostris sæpe obuia fuit, sed baccæ exacte globosæ fuere, nec oblongæ, vt ab authoribus describuntur. Hæc est sola varietas præcedentis.

ε. *Regionibus frigidis, in quibus nulla alia arbor valet substare, Juniperus familiaris est.* Mundius in Diætet. p. m. 354. dicit, id magis conuenire Betulæ (§. 342.) Empetro (§. 280.) & Salici (§. 366.) quam Junipero (α), docet Lapponia.

ζ. Author idem (ε) egregius, loco citato, sequentia etiam profert effata: *Lappæ, quibus natura paucâ præter egestatem & patientiam concessit, potionem habent e baccis Iuniperinis, quam vt Caffè aut Theam calidam sumunt &c.* quæ omnia etiam omnino erronea sunt. Sueci enim in variis prouinciis, præsertim rustici Cereuisiam e baccis Iuniperi præstantissimam, siue species saporem, siue vires diureticas & antiscorbuticas, parare solent, quam, præsertim recentem, pro potu ordinario, non medicina, frigidam hauriunt, nec vnquam calidam, vti Thea vel Coffea hauritur; hoc quidem potu magis grati saporis, quam egestatis causa, imo & diuites sæpius delectantur; Lappones autem nec potum hunc artificialem curant, nec ob parcam copiam Iuniperi habere possunt. Fateor deinde Lappones syluaticos non raro summa cum egestate luctare, contra vero al-

pinos,

pinos, qui sæpe mille rangiferos possident, (quorum singuli vix minori, quam trium florenorum pretio diuenduntur) cum ditissimis per Europam Viris certaturos eosque superaturos crederem; inuenies tum apud eos in summa copia caseos, carnes, pelles, deinde colligere possunt pelles vrsi, mustelæ, gulonis, sciuri, castoris &c. hæcque omnia finitimis diuendere, nec opus habent, vt quidquam emant ab iisdem, nisi forte haustum spiritus frumenti, tabacum, vel tentorium. Hi viuere possunt absque sudore, absque cura, & facile acquirere omnia, quæ necessaria sunt, cum summa mentis tranquillitate. *Non qui multa possidet, sed qui paucis indiget, diues est.* Hinc si vel Cœli thesauros ipsis offerres, cum splendidissimis aulis, niuosos suos montes commutare recusarent & quidem nec hoc sine sufficienti ratione, bene enim qui latuit, bene vixit Lappo.

CLASSIS XXIII.

POLYGAMIA.

MONOECIA.

377. ATRIPLEX *foliis sagittato-lanceolatis.*

Atriplex sylvestris. Frank. spec. 5.

Atriplex angusto oblongo folio. Bauh. pin. 119.

Atriplex repens. Rudb. hort. 13. Brom. goth. 10.

α. *Atriplex sylvestris, folio hastato seu deltoide.* Mor. blæf. 26. Cels. upf. 11.

β. In agris Nouaccolarum seminibus allata rarius.

γ. Singulare est plantarum genus, in vna eademque planta alii flores hermaphroditi, alii feminini, & hi figura inter se diuersi, & feminibus ambo foecundi diuersæ figuræ, at ab vtrisque eadem pronascitur planta! Singulare est, quod si flores femininos auferas, planta posthac non erit Atriplex, sed exacte Chenopodium.

DIOECIA.

378. RHODIOLA.

Hermaphrodita

masculina.

Femina.

Rhodia radix. Bauh. pin. 286. Dod. pempt. 344.
Rudb. hort. 96.

Rosea. Rupp. jen. 1. p. 80.

Anacampseros, radice rosam spirante, maior. Tournef. int. 264. Scheuch. alp. 329. 424.

Telephium luteum minus, radice rosam redolente. Moris. hist. 3. p. 468. f. 12. t. 10. f. 8.

α. Ubique in Alpium summis iugis, immensa in copia, prostat gratis, exacte tantis viribus referta, ac Italica.

β. Curiosa est hic sexus consideratio. Matrimonia in altera planta constant appropriatis maritis & vxoribus, thalamo impositis splendido, aulæo luteo & quinquepartito, sed steriles sunt hæ Saræ. In altera autem planta matrimonia thalamos nudos, aulæis destitutos exhibent atque in iisdem feminas quinque maritis orbatas deprehendis. Hæ Hagares concipiunt e maritis legitimarum & steriliū vxorum, familiamque propagant.

γ. Feminam secum duxit Nob. Rudbeck in hortum Upsaliensem, quæ omni anno obtulit suas flammæ, cum autem nullus maritus adesset, in cassum furiit, oua interdum parua deposuit, sed subuentanea.

GNAPHALII speciem §. 302. vide in Syngenesia polygamie superflue.

TRIOECIA.

379. EMPETRUM.

Mas. Femina. Androgynum. Hermaphroditum.

Empetrum montanum, fructu nigro. Tournef. inst. 579.

Camarinna septentrionalis supina. Petiv. mus. 72.

Chamataxus. Scheff. lap. 359.

Erica baccifera procumbens nigra. Bauh. pin. 486. Scheuch. alp. 334.

Erica baccifera tenuifolia. Frank. spec. 33. Rudb. it.

II.

Erica baccifera latifolia. Rudb it. II.

Erica baccifera. Clus. pan. 29. Till. ab. 26. Lind. wikt. 12.

- α. In desertis arenosis siccissimis, nec non in paludibus humidis muscosis sæpius occurrit, in Alpibus omnium frequentissimum est.
- β. Alpes Dalekarlicas tegunt fere quatuor plantæ; hæc scilicet, *Betula* (342.) & duæ *Lichenis* species, quæ in Lapponiæ Alpibus in minori copia profant.
- γ. Ad fodinam cupri Fahlunensem, vix vlla planta per aliquod ab ea remotum spatium vivere potest, ob fumi sulphurei devaluationem, hinc terra nuda iacet, hæc autem planta fere sola perferre videtur & fumum sulphuris & frigus.
- δ. Planta hæc omnes leges serps eludit numerum variorum & reinarum tamen lance teruat, ita vt aliam videas plantam marem, aliam androgynam, aliam hermaphroditam.

3. Baccæ huius atræ, licet venenatæ dicantur & re ipsa cæphalalgias creent, copiosius adsumtæ, expertus loquor, Kappatiälmas (§ 143. d.) tamen ingrediuntur apud Lappos, apud quos vuæ Corinthiacæ in usu non sunt.

CORISPERMI *speciem* §. 2. vide in Monandria Digynia.

CLASSIS XXIV.

CRYPTOGAMIA.

FILICES.

380. ACROSTICUM *folio lineari laciniato.*
Acrosticum parvum septentrionale. Petiv. cent. 70.
Filicula saxatilis corniculata. Tournef. inst. 542.
Filix saxatilis corniculata. Bauh. pin. 358.
u. In Finmarkiæ parte, in infimis lateribus Alpium
 Lapponiæ Noruegiæ, rarius visa est.
381. POLYPODIUM *pinnatum, pinnis lanceola-*
tis integris.
Polypodium vulgare. Bauh. pin. 359. Lind. wikf. 30.
Polypodium. Rudb. hort. 91. Till. ab. 54. ic. 79.
u. In monte prærupto Lapponiæ Lulentiis Kiurivari &
 aliis parcus.
382. POLYPODIUM *pinnatum, pinnis lanceo-*
latis pennatifidis integris, inferioribus nutantibus.
Filix minor britannica, pediculo pallidiorè, alis in-
ferioribus deorsum spectantibus. Moris. hist. 3. p.
 575. f. 14. t. 4. f. 17. bona.
u. Cum antecedenti, rarius licet, obuia fuit.

383. POLYPODIUM *duplicato-pinnatum*, *pinnulis obtusis remotis, subtus villosum.*
Filicula alpina tenerior, alis latiusculis brevioribus integris profunde dentatis. Morif. hist. 3. p. 576. f. 14. t. 3. f. 23.
Filix arborea. Pluk. phyt. 179. f. 4.
 a. In Alpibus rarius inter rupes.
384. POLYPODIUM *duplicato-pinnatum*, *pinnis remotis, pinnulis subrotundis incis.*
Filix saxatilis, caule tenui fragili. Pluk. phyt. 180. f. 5.
Filix saxatilis non ramosa, nigris maculis punctata.
 Bauh. pin. 358.
 a. In Lapponia sylvestri & ad latera Alpium frequens.
385. POLYPODIUM *duplicato-pinnatum*, *pinnulis obtusis crenulatis.*
Filix non ramosa dentata. Bauh. pin. 358.
Filix mas. Rudb. hort. 43. Till. ab. 28.
Filix palustris maxima dentata. Lind. wickl. 13.
 a. Ad riuulos in desertis lapponicis & ad latera Alpium copiose.
386. POLYPODIUM *duplicato-pinnatum*, *pinnulis lanceolatis acutis pinnatifidis.*
Filix mollis seu glabra vulgari mari non ramosæ accedens. Bauh. hist. 3. p. 738.
Filix mas non ramosa dentata, pinnulis angustis raris profunde dentatis. Raj. syn. 121.
Filix palustris subfusco pulvere hirsuta. Lind. wickl. 13.
 a. Cum antecedenti sæpius.

387. POLYPODIUM *trifidum*, ramis pinnatis,
pinnis pinnatifidis.
Dryopteris. Dill. giff. 103.
Filix ramosa minor, pinnulis dentatis. Bauh. pin.
358.
Filix pumila saxatilis L. Clus. pan. 704.
a. In monte Kiurivari prope venam plumbiferam &
alibi.
388. ASPLENIUM *pinnatum*, pinnis subrotun-
dis crenatis.
Trichomanes seu polytrichum officinarum. Bauh. pin.
356.
Trichomanes. Till. ab. 66. ic. 77.
a. In monte Kiurivari Lapponiæ Lulensis in parœcia
Quickjock, & alibi.
389. OSMUNDA *folio pinnatifido*, pinnis lunu-
latis.
Osmunda foliis lunatis. Tournef. inst. 547. Scheuch.
alp. 46.
Lunaria racemosa minor vel vulgaris. Bauh. pin.
354.
a. In Lapponiæ Lulensis sylvis præ reliq. uis occurrit.
390. EQUISETUM *aruense*. †
Equisetum aruense, longioribus setis. Bauh. pin. 16.
Rudb. elyf. 1. p. 127. f. 9.
Equisetum aruense minus repens. Brom. goth. 26.
Equisetum aruense, setis longioribus. Lind. wikf.
12.
Equisetum repens. Lind. wikf. 12.
a. Ubique in campis & in conuallibus lepide syluam
abietinam in paruo compendio repræsentat.

β. In hac caulis floris, peracta fructificatione, marcescit, nec ramulos exferit ullos, in aliis vero caules ramosi, sed floribus destituti, excrescunt emarcidis prioribus.

391. EQUISETUM *sylvaticum*. †

Equisetum sylvaticum, tenuissimis setis. Bauh. pin. 16. Rudb. elyf. 1. p. 124. f. 9.

Equisetum sylvestre, foliis tenuibus. Lind. wikf. 12.

α. In syluis copiose.

392. EQUISETUM *palustre*. †

Equisetum palustre, brevioribus setis. Bauh. pin. 16. Rudb. elyf. 1. p. 122. f. 3.

Equisetum palustre minus. Lind. wikf. 11.

α. In subhumidis sæpe.

393. EQUISETUM *fluviale*. †

Equisetum palustre, longioribus setis. Bauh. pin. 15. Rudb. elyf. 1. p. 122. f. 2.

Equisetum maius aquaticum. Lind. wikf. 11.

Equisetum nudum. Lind. wikf. 11.

Åske Lappis. Fræken Suecis.

α. Ad ripas lacuum & fluuiorum passim copiosissime.

β. Rangiferi, Lapponum pecora, fœnum per hyemem non adsumunt facile, hinc Lappo noctes diesque eos per sylvas ducere tenetur. Obtuli circa autumnum redeuntibus ex longo itinere Rangiferis fasciculum fœni, & obseruavi eos hanc plantam seligere & adsumere, reliqua fere intacta relinquere. Annon itaque hocce Equisetum maiorem œconomix lapponicæ vsum adterre posset, incolis iudicandum relinquo.

394. **EQUISETUM** *hyemale.* †
Equisetum foliis nudum, non ramosum seu junceum.
 Bauh. pin. 16. Rudb. elyf. 1. p. 124. f. 10.
Equisetum sylvestre nudum. Lind. wikf. 12.
 α. iuxta ripas fluvii Juktan in Lapponia Lulensi & alibi.
 β. Tota planta perennis est, caulis sine ramis ad radicem vtriusque stolonem exferit.

MUSCI.

395. **POLYTRICHUM** *caule simplici.* *

Mas.

- Polytrichum vulgare* & *maius*, capsula quadrangulari. Dill. giff. 221.
Polytrichum aureum maius. Bauh. pin. 356.
Polytrichum aureum medium. Bauh. pin. 356.
Muscus juniperi foliis, capitulo quadrangulari. Vaill. par. 131. t. 23. f. 8.
Muscus capillaceus maior, pediculo & capitulo crassioribus. Buxb. cent. 1. p. 41. t. 64. f. 4.
Adiantum aureum maius. Rudb. hort. 3. Brom. goth. 2. Lind. wikf. 1.
Adiantum aureum minus. Lind. wikf. 1.
Adiantum aureum. Till. ab. 2.

Femina.

- Muscus capillaceus stellaris prolifer.* Tournef. inst. 551.
Muscus, juniperi folio, roseus prolifer. Vaill. par. 131. t. 23. f. 8.
Muscus capillaceus maior stellatus. Tournef. inst. 551.

Romfi. Lapponibus.

Bicera-mossa Suecis. Muscus Vrsinus.

- a. Frequentissimus est Muscus per totam Lapponiam.
- β. Variat immense, quoad magnitudinem, utpote quod in arenosis & siccis vix pollicis transversæ altitudinem attingit, in succosis umbrosis ac syluosis sæpe pedale euadit; ex hisce vero diuersas constituit species Botanicorum vulgus.
- γ. Hic in diuersa planta absque vlllo remanente dubio spectare licet sexum separatum, cum aliæ plantæ ex apice pedunculos longos proferant capitula sustinentes, aliæ vero terminentur in stellulas imbricatas purpureas; has feminas diximus, illas vero mares, secuti Cl. Dillenium, qui puluerem in capitulis istarum contentum pro farina genitalem habuit, non omne tamen nobis exemit dubium, ob prægnantes rationes a priori petitas. Alteram esse marem, alteram vero plantam feminam, certum videtur. Flores masculinos & femininos, eodem tempore, in eadem specie florere, in omni vegetabili obtinet; quod si non fieret, neque fœcundatio succederet, neque proles produceretur. Fructus (vt proles) est effectus floris (vt copulæ); hinc cum capitula ista longe serius eiciant suam farinam genitalem putatam, quam flores isti stellati durant, videtur puluis iste effectus esse, non causa; ergo fructus, non flos. Sed hæc solum a priori dicimus.
- δ. *Lectus* noster apud Nouaccolas in Lapponia constabat pellibus leporinis absque vllis puluinaribus, apud Lappones vero ipsos solis pellibus rangiferinis, in desertis autem e ramis frondosis Betulæ (§. 341). In itinere per fluuios extrahebatur circa vesperam scapha, qua vehebar, in terram continentem, quæ obuertebatur, vt sub ea, instar Diogenis, quiete dormirem defensus a pulicibus & pluuiis, nescius naturæ placuisse stragula ibi, in alio quam in volatilium dorso, quærere, quæ tandem & e terra crescere in

in densissimo deserto a Lapponibus didici. Muscum enim hunc, quem feminam dixi, quærunt Lappones, formam quadratam trium vlnarum in latitudine & totidem in longitudine acie cultri circumscribunt, quo facto leui manu alterum angulum a terra separant eleuantque, mox tunicæ instar tenacis extrahunt totum hocce circumscriptum spatium, solutum quatunt, vt si quæ folia aciformia adsint, vel terra adhæreat, expellantur; quo facto mox alterum exacte priori respondens, eadem methodo, sibi comparant; deinde expauditur altera hæc muscosa tunica sursum verso musco supra terram, cui incumbit lassum corpus, alteram verso deorsum musco sibimet imponunt, vt ramuli omnes corpus respiciant. Mollissimus est hic lectus cuius stragula vndique ambiunt corpus & ad illud sese vbique applicant; calidissimus deinde est, & virentis vegetabilis grati odoris, nec pediculos, pulices, cimices, scabiem, luem, aliudque contagium innocenti corpori adfert, nec plumulis vndique obuolitantibus irresolubilibusque, cum inspiratione, pulmones infarcit phthisinve generat, sed lassum corpus molli grataque requie reficit. Hunc lectum itaque si non delicatulis aulicis audeam præscribere, certe duris martis filiis, quos sæpe oportet in syluis castra sua ponere, hic meus lectus conueniet optime. Euitant Lappones muscum marem, ne capitulis suis pedunculatis titillationem ipsis creet molestam, dum linteis carent, somnumque eorum turbet. Quæsiui me sæpius quisnam Lappones hunc musci vsum docuerit primus, cum paucis, imo paucissimis Botanicis constet Muscum hunc caule simplicem, radicibus adeo intertextum & implicatum esse, vt vix separari queat, nec alium excogitare potui, quam Lapponum conterraneum Vrsam, qui dum longissimam suam hybernæ noctem cimмериis tenebris inuolutam dormire debet more Erinacei, Melis &

Vespertilionis, hunc muscum in vasta copia colligit, inque eo securus sine epulis & poculis per dimidium & ultra, annum quiescit, vnde aliquando, vt opinor, aliquis Lappo, qui casam noctu frigida attingere non potuit, vrsi consilium capturus percepit radices cohærere.

2. Polytrichum hocce, vt gratum lasso per deserta Lapponiæ peregrinatori, ita rustico septentrionis nostri infensissimum & abominabile, vtpote quod pascua eius lætissima integra destruit. Prata fertilissima apud nos sunt, quæ terram, ex humo vegetabili, mistam cum arena & pauca quantitate argillæ pro matre agnoscunt, sita in loco decliui & in conualibus. In his facillime luxuriat hic muscus in tophos & turfam cumulatam, sterilis, reliqua vegetabilia opprimens, vt ad Nerpis præsertim, in Ostrobothnia videre licuit tristissimo exemplo. Disseci talem turfam seu terræ verrucam perpendiculariter in duas partes & vidi eandem ad centrum radicis semper cauam, hinc auguror terram hyemali tempore a gelu constrictam in rimas frangi, vnde eleuantur radices plantarum (vt etiam in hortis non raro tempore vernali videre est) quæ quasi supra terram positæ, gelu hyemali, tandem sicco aeri vernali, demum calido æstiuo expositæ, destruuntur, relicto commodo loco huic musco, vt læte crescat. Si quis huic malo medicinam minus laboriosam vel sua operatione non pretiosam admodum detegeret, summopere sibi gratos incolarum deuinciret animos.

396. BRYUM caule erecto, ramis lateralibus breuibus fertilibus.

Bryum hypnoides, capitulis plurimis erectis, lanuginosum. Raj. syn. 97.

Muscus terrestris vulgari similis lanuginosus. Moris. hist. 3. p. 625. f. 15. t. 5. f. 7.

Mu-

- Muscus alpinus ramosior erectus*, flagellis brevioribus lanuginosis. Pluk. alm. 255. phyt. 47. f. 5.
 α. Occurrit communiter in Alpibus nostris, altis rupibus innatum.

397. BRYUM caule erecto, foliis reflexis seta terminatis, capitulis falcatis.

Bryum maius, erectis falcatis capitulis, foliis latiusculis extantibus, in pilum canescentem desinentibus. Dill. giff. 224. Raj. syn. 94.

Muscus capillaris tectorum, densis cespitibus nascens, capitulis oblongis, foliis in pilum longum desinentibus. Raj. hist. 3. p. 34. Vaill. par. 133. t. 25. f. 3.

Muscus erectus hirsutus, capitulis oblongis acutis, vnguiculis auicularum similibus, vulgatissimus. Morif. hist. 3. p. 628. f. 15. t. 6. f. 1.

- α. In sylvis rarius conspicitur hic Muscus.

398. BRYUM caule inclinato, foliis arrectis subulatis, capitulis erectiusculis.

Bryum, erectis capitulis, angustifolium, caule reclinato. Dill. giff. 222. Raj. syn. 95.

Muscus coronatus medius, foliis tenuissimis pallidis longioribus, capitulis erectis acutis. Morif. hist. 3. p. 630. f. 15. t. 7. f. 11.

Muscus coronatus humilis, corniculis longissimis & acutissimis. Morif. hist. 3. p. 630. f. 15. t. 7. f. 13.

Muscus capillaceus, foliis pallidis, pediculis pluribus e communi theca egredientibus. Buxb. cent. 2. p. 8. t. 4. f. 1.

Muscus capillaceus maior, pediculo & capitulo tenuioribus. Tournef. inst. 551. Vaill. par. 132. t. 28. f. 12.

- α. In desertis sæpius crescit in tophos crassos & per æstatem flavos.

β. Huius

β. Huius speciei singulare admodum specimen habui in itinere Reuterholmiano per Dalekarliam ad pagum Heden, vbi admodum cauliculis multiplicatum & longum compactissimumque excreuit in magnitudinem nidi Sciuri, & exacte repræsentabat figura ac magnitudine cranium humanum musco obductum.

399. BRYUM caule ascendente, foliis ovato-oblongis patulis pellucidis.

Bryum nitidum, foliis oblongis undatis, capitulis cernuis, arbusculam referens. Dill. giff. 227. Raj. syn. 103.

Muscus polygani folio. Tournef. inst. t. 326. f. C. Vaill. par. t. 24. f. 3.

α. Crescit in pratis Nouaccolarum subhumidis inter lapides.

400. BRYUM caule erecto, foliis setaceis, capitulis globosis.

Bryum trichoides virescens, erectis masculis capitulis maliformibus. Dill. giff. 224. Raj. syn. 97.

Muscus trichoides minimus sericeus capillaceus, capitulis sphericis. Morif. hist. 3. p. 628. f. 15. t. 6. f. 6. Vaill. par. 129. t. 24. f. 9. & 12.

α. Creuit copiose plurimis in locis Alpium nostrarum, nullibi tamen per totum iter in copia hoc obseruauimus, quam ad cataractam fluuii Dalekarlici Elfcarleby.

β. Color foliorum huius musci, præsertim post exsiccationem, viride æris refert.

401. BRYUM foliis setaceis, pedunculo reflexo, capitulis subrotundis.

Bryum trichoides hirsutie canescens, capitulis subrotundis reflexis, in perbreuibus pediculis. Dill. giff. 226. Raj. syn. 100.

Muscus trichoides hirsutus, capitulis oblongis reflexis pediculis brevibus insidentibus. Moris. hist. 3 p. 629. f. 15. t. 6. f. 21. Raj. hist. 3 p. 38.

Muscus capillaceus lanuginosus minimus. Tournef. inst. 552. Vaill. par. 133. t. 29. f. 2.

α. Hinc inde in sylvis obuium est.

402. BRYUM foliis subulatis, pedunculo longissimo, capitulo reflexo.

Bryum trichoides, capitulis reflexis, pediculis ima medietate rubris, summa luteo virentibus. Dill. giff. 226. Raj. syn. 100.

Muscus trichoides, capitulo paruo reflexo, pediculo ima medietate rubro, summa luteo viridi. Moris. hist. 3. p. 629. f. 15. t. 6. f. 15.

Muscus capillaceus minimus, capitulo nutante, pediculo purpureo. Vaill. par. 134. t. 29. f. 7.

α. Ubique in sylvis commune est.

β. Datur & huius varietas caule & foliis omnino sanguineo colore tinctis, & hæc communiter sterilis est.

403. BRYUM caule erecto ramoso, foliis ovatis undique imbricatis.

Muscus americanus aureus, foliis cupressi. Petiv. mus. 273.

α. Crevit in sylvis variis in locis.

β. Capitula non vidi, hinc fere incertus hæreo, vtrum ad Brya an vero ad Hypna amandari debeat.

γ. Est muscus pollicis transuersi altitudinis, fere erectus, interdum vero ad basin decumbens, qui versus summitatem vtrunque ramulum communiter exferit ipso caule interiecto breuiorem. Folia ovata sunt, obtusa, fere pellucida, densissime imbricata (hinc rami & caulis densus & crassus conspicitur), colore pallide flavescentia.

- d. Eundem cum Petiueriano esse muscum hunc in phytophylacio Sherardiano Oxoniis colligere licuit.
 e. Videtur, quantum ex figura percipio, proxime accedere ad Hypnum istud, quod Vaill. par. tab. xxv. fig. 7. exhibet, at nostrum maius est, crassius, foliis confertis magis & versus summitatem ramosum, simulque ramis & foliis obtusioribus conspicuum.

404. BRYUM caule procumbente, foliis alternis ovatis pellucidis.

Bryum nitidum, foliis serpilli pellucidis subrotundis, elatius. Dill. giff. 228.

Bryum nitidum, serpilli rotundis at minoribus pellucidis foliis, maius. Raj. syn. 102.

Bryum nitidum, serpilli rotundis & minoribus pellucidis foliis, minus. Raj. syn. 103.

Muscus polytrichoides palustris maior, serpilli latioris folio pellucido. Morif. hist. 3. p. 627. f. 15. t. 6. f. 39.

Muscus trichomanis facie, foliis utrimque splendidibus rotundis. Morif. hist. 3. p. 627. f. 15. t. 6. f. 41.

Muscus polytrichoides humilior, alternis foliis pellucidis subrotundis. Morif. hist. 3. p. 627. f. 15. t. 6. f. 40.

Muscus polytrichoides humilior, foliis latis subrotundis. Pluk. alin. 247. phyt. 45. f. 7.

- a. Crescit in spongiolis, subhumidis vel umbrosis locis inter graminum radices.
 β. Varietates istas, limites cum non habeant, coniungo.

405. HYPNUM ramis proliferis, plano-pinnatis.

Hypnum repens filicinum veluti spicatum. Dill. giff. 217. Raj. syn. 86.

Muscus filicinus maior. Bauh. pin. 360. Vaill. par. 140. t. 25. f. 1. Buxb. cent. 2. p. 2. t. 1. f. 2.

- a. Vulgatissimum est in sylvis Lapponiæ, & in inferiore Suecia, vbi prata sicciora tota deuastat & occupat.

406. HYPNUM ramis plano-pennatis continuata serie extensis.

Hypnum repens filicifolium ramosum, ramulis appressis & magis complanatis. Dill. giff. 218. Raj. syn. 87.

Muscus filicinus flauescens maior ramosus. Vaill. par. 140. t. 18. f. 1.

Muscus vulgaris pennatus maior. Bauh. pin. 360.

- a. Crescit copiose in sylvis mixtum antecedenti.

407. HYPNUM ramulis plano-pinnatis, pinnis contiguis, apicibus deflexis.

Hypnum repens veluti compressum plumam luteo argenteam representans. Cell. upf. 26.

Muscus pennatus maior, cauliculis ramosis, in summitate veluti spicatus. Gottsch. pruss. 167. f. 42.

Muscus repens subflauus, foliolis crispis minoribus, ramulis confertis. Vaill. par. 141. t. 27. f. 14.

- a. Crescit iuxta lapides in desertis nemorosis egregius hic muscus, pennæ instar sericæ nitens.

408. HYPNUM ramulis pinnatis teretiusculis remotis inæqualibus.

Muscus pennatus minor, cauliculis ramosis, in summitate veluti spicatus. Gottsch. pruss. 167. fig.

Muscus palustris abietinus. Vaill. par. t. 23. f. 12.

Muscus palustris, foliis & flagellis rigidiusculis, seminibus in foliorum alis. Vaill. par. 141. t. 29. f. 12.

- a. In desertis subhumidis ad radices arborum.

- b. Hunc a priori musco omnino distinguo, nec vlllo modo cum eo coniungi potest.

409. HYPNUM ramis inæqualibus, foliis laxè imbricatis triangularibus acutis.

Hypnum repens, triangularibus maioribus & pallidioribus foliis. Dill. gill. 219. Raj. syn. 80

α. *Hypnum repens*, triangularibus angustioribus (potius minoribus) foliis. Raj. syn. 80

Musco denticulato similis. Bauh. pin. 36.

β. *Hypnum repens*, triangularibus minoribus foliis, pediculis & capitulis brevioribus & tumidioribus, minus. Raj. syn. 80

γ. *Hypnum ramosum fluitans pennatum*. Raj. syn. 81.

Muscus denticulatus lucens fluviatilis maximus, ad ramulorum apices adianti capitulis ornatus. Moris. hist. 3. p. 626. f. 15. t. 6. f. 33.

δ. Hi musci ubique in sylvis prostant, eosque non specie, sed solo loco, indeque producta varietate differre puto. Ultimus (γ) in fossis, in magnam sæpe molem excrescit, & sub aquis tere submergitur.

410. HYPNUM ramis inæqualibus sparsis, foliis ovatis imbricatis, capitulis obliquis.

Hypnum terrestre erectum, ramulis teretibus, foliis inter rotunda & acuta medio modo se habentibus.

Dill. gill. 220. Raj. syn. 81.

Muscus squamosus cupressiformis. Tournef. inst. 554.

Vaill. par. 138. t. 28. f. 3.

α. In sylvis & pratis Nouacollarum passim legitur.

411. HYPNUM caule erecto, superne undique ramoso

Hypnum palustre erectum arbusculam referens, ramulis subrotundis. Dill. gill. 220. Raj. syn. 81.

Muscus dendroides sylvarum erectus, ramulis Kaliæmulis, radice repente. Moris. hist. 3. p. 626. f. 15. t. 5. f. 30.

α. *Hypnum*

- α. *Hypnum erectum arbusculum referens, ramulis subrotundis confertim nascentibus.* Raj. fyn. 81.
Muscus squamosus ramosus erectus alopecuroides. Tournef. inst. t. 326. f. B. Vaill. par. t. 26 f. 6.
Muscus dendroides elatior, ramulis crebris minus surculosis, capitulis pediculis breuibus insidentibus. Moris. hist. 3 p. 626. f. 15. t. 5. f. 31.
 β. In subhumidis rarior est muscus.

412. **HYPNUM** caule repente, ramis confertis erectis, foliis subulatis, capitulis erectis.
Hypnum repens trichoides terrestre luteo-virens vulgare maius, capitulis erectis. Dill. giff. 215. Raj. fyn. 84.
Muscus arboreus splendens sericeus. Vaill. par. t. 27. f. 3.
 α. Truncis arborum semiputridis arte adnatus, ut vir integer excerpi queat, in syluis frequenter reperitur.

413. **MNIUM** caule dichotomo, foliis subulatis.

Mas.   Femina.

- Mnium maius, ramulis longioribus bifurcatis.* Raj. fyn. 78.
Muscus palustris erectus flavescens, capillaceo folio. Vaill. par. 135. t. 24. f. 1.
Muscus palustris, flagellis erectis luteis raro diuisis, capitulis oblongis adianthi. Moris. hist. 3. p. 629. f. 15. t. 6. f. 9.
 α. Crescit vbique in paludibus limo repletis.

414. **MNIUM** caule simplici, geniculis inflexo.

Mas.

- Muscus palustris, adiantho aureo affinis, scapii tenuibus, foliolis breuibus.* Raj. fyn. 98.

Muscus trichoides palustris erectus coronatus, capitulis sphaericis amplioribus. Morif. hist. 3. p. 628. f. 15. t. 6. f. 8.

Muscus capillaceus tenuissimus, pedunculo longissimo purpurascente, capitulo rotundiore. Vall. par. t. 24. f. 10.

Muscus stellaris ramosus palustris, pediculo aureo erecto, capitulo magno sphaerico. Buxb. cent. 1. p. 45. t. 65. f. 3.

Femina.

Muscus stellaris ramosus palustris. Buxb. cent. 1. p. 45. t. 65. f. 2.

- α. Ubique in deserto ad scaturigines fontium frigidorum crescit pulcherrimus hic muscus.
- β. Quoniam in hac calyptram non vidimus, at alteram plantam marem, alteram feminam ubique obseruauimus, quæ florem, polytrichi instar, stellula purpurea exhibet, hunc locum ei concessimus, vsque dum certiora innotescant.
- γ. Fontes calidos seu thermas frustra in Lapponia frigidissima quæsiuimus, aquæ autem salientes frigidissimæ, media licet & calidissima æstate, ubique sese obtulere, copiosiores quam in vlla alia a nobis perlustrata regione. Fontes Lapponiæ sunt vel aquæ ex superiacente niue exstillantes, vt in Alpibus; vel iuxta radices montium, quales frequentes in syluis; vel & in mediis paludibus, quos fontes frigos vocant Lappones. Hi fontes frigidi, licet aqua paludosa vndique eos ambiat tepida, in foueola quasi exhibent lympham istam gelidam, quæ licet stagnans videatur, celeri tamen agitur cursu sub altera aqua paludosa & calida. Hos fontes sedulo indagare norunt Lappones & quidem ex hoc Musco præsertim eos dignoscunt, qui quasi arte & cultura læte excretus fontem cingit, coloreque suo albo e longinquo facile cognoscitur.

415. SPHAGNUM ramis reflexis.

Sphagnum cauliferum & *ramosum palustre molle candidans, reflexis ramulis, foliolis latioribus (& angustioribus)*. Dill. giff. 229. Raj. syn. 104.

Muscus palustris, terrestri similis. Scheuch. al. 43. t. 5. f. 2.

Muscus palustris in ericetis nascens floridus noster.

Pluk. phyt. 101. f. 1. Vaill. par. t. 23. f. 3.

Muscus palustris. Dod peript. 472.

Muscus palustris candidus baccifer. Lind. wikf. 25.

Muscus palustris mollis candidus rangiferorum, quo rangiferi auide vescuntur. Brom. goth. 69.

Muscus palustris mollis & delicatulus. Scheff. lap. 303.

Muscus IV. Scheff. lap. 361.

Muscus albus. Till. ab. 46.

Rypster-derpbe. Lapponibus, id est, *Muscus ruber*.

Manna-derpbe. Lapp. aliis, id est, *Muscus infantum*.

α. Ubique in humidis copia tanta occurrit, ut integras paludes, tam in syluis, quam in Alpibus, eodem musco tectas, albasque videas.

β. Variat foliis scilicet ouatis, vbi maior est *Muscus*; & linearibus acutis, vbi minor. Variat etiam colore, dum alius exacte niueus, alius, licet rarior, incarnato colore suffusus est.

γ. Errant, qui muscum hunc pro pabulo rangiferorum hyemali exhibent.

δ. Feminis lapponicis maxime notus est hic muscus; hunc enim, linteis cum destituantur, infantibus, dum cunis suis continentur, vndique circumponunt, qui & puluinaris & tegmenti vices seruat, vrinam acrem absorbet, calorem conseruat, sericisque stragulis gratior est tenellis; mutatur deinde vesperi & mane, dum purus & recens substituitur in prioris locum. Mollis quidem satis per se est, nihilomi-

mus, infante recenter nato, deciduos sponte molliusculosque crines rangiferinos musco superimponunt, corporique infantis proxime admouent, ut adhuc magis delicata sint stragula hæcce.

γ. Hoc etiam musco catamenia excipere abstergereque feminas lapponicas mihi relatum fuit. Naturam æque hic ac alibi sibi similem esse feminasque in Lapponia ac alibi legibus menstrualibus obedire, dubium nullum est, licet hæ cruoris minorem fundant copiam innocentissimæ. Fuere & feminæ plures hic, quas vidi, per totam suæ vitæ periodum ab hac lege exceptæ, licet hæ maritatæ steriles persistant. Noui & iuuenulas, quæ non hyeme, sed sola modo æstate has obseruabant crises; imo & alias, quæ semel in anno purgabantur, & hæ, quotquot vidi, pedes œdematosos habebant.

416. LYCOPODIUM caule repente, ramis triquetris planis.

Lycopodium fabinae facie. Rupp. jen. 1. p. 328.

Muscus terrestris ramosus pulcher. Bauh. hist. 3. p. 767.

Muscus squamosus montanus repens. Tournef. inst. 553.

Muscus clavatus, foliis cupressi. Bauh. pin. 360.

Femina. Suecis.

α. Crescit passim in syluis ficcioribus.

β. Ruricolæ Westrobothnienses muscum hunc & folia Betulæ (§. 341) circa finem mensis Iunii collecta coquunt simul, eisque varia e lana confecta flauo imbuunt colore.

417. LYCOPODIUM caule repente, ramis tetragonis. Tab. XI. fig. 6.

Muscus clavatus, foliis cupressi. Raj. hist. 121. descript.

Ma

Muscus terrestris repens nanus styriensis. Bocc. mus. 161. t. 108 fig. pessima.

α. Crescit in Lapponia nostra tantum in Alpibus & in montibus summis, nec unquam eandem muscam in sylvis vidimus, uti antecedentem, qui per Sueciam vulgarissimus est.

β. *Caulis* depressus repit per terram spithamæus vel pedalis.

Rami alternatim per spatia pollicaria e caule egrediuntur, erecti, dichotomi, singuli rami primarii terminantur sæpe dichotomia in viginti vel triginta ramulos, quasi fastigiatos, longitudine digiti humani.

Foliola imbricata sunt, crassiuscula, in formam tetragonam obtusam undique vestientia ramos.

Pedunculus hinc inde ramum aliquem terminat vix duarum vel trium linearum altitudinis, bifurcatus, foliolis minoribus tectus, totidem spicas gerens.

Spicæ ovatæ, nec manifeste oblongæ sunt, fere glabræ.

γ. Hæc planta a maxima parte Botanicorum confunditur cum antecedenti, necesse itaque nobis visum est tanto accuratius eas distinguere, suisque limitibus easdem circumscribere.

Antecedentis descriptionem qualemcunque dedit J. Bauhinus, huius autem *Raius* licet non sufficientem.

Rami in hac perpendiculares breves & quasi in fasciculum collecti sunt. In illa vero magis sparsi & procumbentes.

Ramuli foliis vestiti in hac exacte teragoni sunt, angulis licet obtulis; in illa vero plani sunt, parte supina parum conuexi, lateribus acutissimi.

Pedunculus in hac vix manifeste a ramis distinguitur; in illa vero plus quam vncialis est.

Spicæ in hac ovatæ sunt, in illa oblongæ.

Hæc in solis Alpibus, illa in solis sylvis habitat.

418 LYCOPODIUM caule repente, foliis patulis, pedunculis spica gemina terminatis.

Lycopodium clauatum, pediculis joliosis. Dill. giff. 230.

Muscus terrestris clauatus. Bauh. pin. 360.

Muscus clauatus. Till ic. 143.

α. In syluis sæpius obuium est.

β. Vidi aliquando, grato spectaculo, pueros Laponum ex hoc musco ierta confecisse capitique suo eadem imposuisse, horrentibus vndique spicis distichis, hirsutie Faunis & Satyris similes.

419. LYCOPODIUM caule erecto, spica glabra terminato.

Lycopodium elatius, foliis juniperinis, clauis singularibus sine pediculis. Cels. upf. 32.

Lycopodium alterum, foliis juniperinis reflexis, clauis singularibus, seu pediculis nudis. Rupp. jen. 1. p. 328.

Muscus squamosus, foliis juniperinis reflexis. Tournef. inlt. 553.

α. In syluis rarius occurrebat.

420. LYCOPODIUM caule erecto dichotomo,

Selago foliis & facie abietis. Rupp. jen. 1. p. 330.

Muscus erectus ramosus saturate viridis. Bauh. pin. 360.

Muscus terrestris, species altera. Scheuch. alp. 44. t. 6. f. 2.

α. In desertis rarius crescit.

β. Solent rustici, boues vel sues phthiriasi laborantes decocto huius musci lauare, quo facto intra aliquot dies a molestis hisce insectis liberantur.

γ. Reperitur etiam, rarius licet, in officinis quibusdam pharmaceuticis Sueciæ sub nomine Musci cathartici &

& sub forma decocti ad vomitum excitandum præscribitur in robustis corporibus, vt vocant, debet tamen refracta admodum dosi exhiberi, alias conuulsiones excitat, obseruante Rothmanno.

421. LYCOPODIUM caule repente, ramis spica foliis patula instructis.

Selaginoides foliis spinosis. Raj. syn. 106.

Muscus terrestris repens, clauis singularibus foliosis erectis. Scheuch. alp. 43. t. 6. f. 1.

Muscus terrestris repens humilior, tenuissimis foliis, clauis foliosis erectis. Moris. hist. 3. p. 624. f. 15. t. 5. f. 11.

α. Iuxta ripas fluuiorum hocce musco nullus alius est frequentior in Lapponia.

β. Singulares sunt spinæ istæ ad marginem foliorum & optimam subministrant differentiam, sed tam paruz, vt visum fere fugiant.

A L G A E.

422. MARCHANTIA calice communi decem-partito, laciniis linearibus.

Marchantia capitulo stellato, radiis teretibus. Mich. gen. 2. t. 1. f. 2.

Marchantia steliata. March. act. 1713. p. 307. t. 5.

Lichen petalodes polymorphos. Dill. gill. 210.

Lichen petræus stellatus. Bauh. pin. 362.

Hepatica officinarum. Vaill. par. 97.

α. Hinc inde in syluis locisque sterilibus, attamen subhumidis vel vmbrosis obseruatur.

423. **MARCHANTIA** calice communi octoparti-
to, laciniis plano-conuexis.

Marchantia capitulo non dissecto. Mich. gen. 2. t. 1.
f. 5.

Lichen petraeus umbellatus. Bauh. pin. 362.

¶ Crescit mixta semper cum antecedenti, ut eam iudi-
carem omnino eandem esse plantam, nisi contrariam
sententiam strenue defenderet Clariss. Michelius,
præsertim cum eadem obtineat facies in reliquis par-
tibus, uti in antecedenti; nec me in hac vllos flo-
sculos sub calice manifestos obseruasse memini.

424. **MARCHANTIA** calice communi quinque-
fido hemisphærico.

Hepatica media, capitulo hemisphærico. Mich. gen.
3. t. 2. f. 2.

Lichen pileatus paruus, foliis crenatis. Raj. syn. 114.

¶ Passim in syluis, locis vmbrosis, subhumidis.

425. **JUNGERMANNIA** foliis imbricatis serie
duplici, superioribus subrotundis maioribus conuexis
obtusis quadruplo maioribus.

*Muscoides squamosum saxatile nigro purpureum sur-
culis angustioribus, foliis circinatis minoribus.* Mich.
gen. 10. t. 6. f. 5.

¶ *Hepaticoides surculis* & foliis thuyæ instar compressis
minor. Vaill. par. 100. t. 19. f. 10.

Lichenastrum imbricatum minus. Raj. syn. 111.

¶ In syluis lapidibus & arboribus innascitur.

426. **JUNGERMANNIA** caule ramoso, sur-
culis compressis, foliis imbricatis serie duplici, oua-
to-acutis, ciliatis.

¶ Antecedenti, cui mixta, admodum similis, sed pau-
lo maior.

427. JUNGERMANNIA caule simplici, foliis ovatis, margine reflexi undique laxè imbricatis.

α. Flores huius videre non licuit, semper tamen flava persistit, & caules numerosos simplices, digiti longitudinis in cæspitem coniunctos producit.

β. Crescit rarius in sylvis.

428. LICHEN caule simplici, calice turbinato, margine tenui.

Lichenoides tubulosum pyxidatum cinereum. Dill. giss. 204. Raj. syn. 68.

Lichen pyxidatus maior. Tournef. inst. 549. t. 325. f. D. Vaill. par. 115. t. 21. f. 8.

Muscus pyxidatus. Bauh. hist. 3. p. 767.

Muscus pyxoides terrestris. Bauh. pin. 361.

α. *Lichen pyxidatus maior rugosus.* Vaill. par. 115. t. 21. f. 7.

β. Tegit hic muscus integros convexos campos & exsuccos, nec non petris planiusculis integris album inducit colorem.

429. LICHEN caule simplici, calice turbinato, margine carnosò colorato prolifero.

Lichenoides, tubulosum pyxidatum, tuberculis amene coccineis, proliferum. Dill. giss. 205. Raj. syn. 69.

Lichen pyxidatus acetabulorum oris coccineis & tumentibus. Vaill. par. 115. t. 21. f. 4.

Musco-fungus pyxidatus, calice altero alteri innuto, apicibus nonnunquam coccineis. Morif. hist. 3. p. 632. f. 15. t. 7. f. 4.

Muscus pyxidatus, labellis suturate croceis. Bocc. mus. 2. p. 142. t. 104.

γ. Cum antecedenti per Lapponiæ deserta frequentissimus.

430. LICHEN caule simplici, calice turbinato, margine acuto prolifero.
Lichen pyxidatus, margine prolifero scabro. Vaill. par. t. 21. f. 9.

α. Etiam hic vbique in lapidibus, pauca terra obductis, crescit.

431. LICHEN caule simplici, calice turbinato, centro simpliciter prolifero.

Lichenoides pyxidatum cinereum elatius, ramulis pyxidatim desinentibus. Raj. syn. 69.

Lichen pyxidatus prolifer. Vaill. par. 115. t. 21. f. 5.

Muscus pyxidatus noruegicus, tubo longiore. Morif. hist. 3. p. 632.

α. Cum antecedentibus, rarius occurrit.

432. LICHEN caule simplici, calice turbinato, centro multipliciter prolifero.

Muscus pyxoides. Barr. rar. t. 1278. f. 2.

α. Etiam hic cum antecedentibus reperitur, sed rarius.

433. LICHEN caule simplici apice acuto aut calice turbinato terminato. Tab. XI. f. 5.

Lichenoides tubulosum minus ramosum, cauliculis crassioribus difformibus. Raj. syn. 68.

α. Et hic in syluis admodum vulgaris est.

434. LICHEN caule simplici subulato, rarius bifido.

Lichen cinereus proboscideus & corniculatus, ut plurimum non ramosus. Mich. gen. 81.

Lichenoides tubulosum cinereum non ramosum. Dill. giff. 204. Raj. syn. 68.

Musco-fungus petraeus corniculatus, cornibus indivisis & incurvatis. Moris. hist. 3. p. 633. f. 15. t. 7. f. 4.

Muscus fistulosus corniculatus. Barr. obs. 1286. t. 1277. f. 1.

α. Cum antecedentibus ubique vulgaris est.

β. Variat caule tenui recto simplici & crassiori rugoso nutante, sæpius bifido.

435. LICHEN caule erecto dichotomo, ramis subulatis.

Lichenoides tubulosum cinereum minus crustaceum, minusque ramosum. Dill. giss. 203. Raj. syn. 67.

Muscus corniculatus. Bauh. hist. 3. p. 767.

α. Est frequentissimus per deserta Lapponiæ.

436. LICHEN caule inordinate ramoso, ramis in calices turbinatos margine carnosos desinentibus

Lichenoides coralliforme, apicibus coccineis. Raj. syn. 68.

α. Et hic in sylvis vulgatissimus est.

β. Specierum huius generis enumeratarum tot tamque infinitæ dantur varietates, quot fere individua, quorum numerus redactus est ad longe maiorem, quam qui fuerat primitus; studii, quod parciores adfert fructus, limites potius coercendos, quam amplificandos hic monetur summo cum iure, usque dum quis vel minimam inde deducat utilitatem.

γ. Si vero quis curiositatis luxuriantis gratia magnum numerum varietatum prædictarum colligere vellet, illi Lapponiam, præ omni alia regione, commendarem.

437. LICHEN caule erecto tereti ramosissimo, alis perforatis filiformibus.

Lichen coralloides tubulosus maior candidus ramosissimus

- mus, receptaculis florum rufescentibus perexiguis.
 Mich. gen. 79. t. 40. f. 1.
- Lichenoides tubulosum ramosissimum fruticuli specie
 candicans.* Dill. giff. 202. Raj. syn. 66. corniculis
 rufescentibus. ibidem.
- Coralloides corniculis candidissimis.* Tournef. inst. 565.
- Musco fungus montanus corniculatus.* Moris. hist. 3.
 p. 632. l. 15. t. 7. f. 9.
- Muscus coralloides siue cornutus montanus.* Bauh. pin.
 361.
- Muscus coralloides cornutus.* Lind. wikt. 25.
- Muscus montanus candidus.* Ol. Magn. 341.
- Muscus candidus.* Scheff. lap. 333.
- Muscus secundus.* Scheff. lap. 361.
- Weisse Mooss.* Schell. botn. 31.
- Viste.* Lapponibus.
- Reen-mossa.* Suecis, id est, *Muscus rangiferinus.*
- Lichen hic est primum vegetabile, quod in tota
 Lapponia prostat, hinc eius historiam & usum apud
 Lappos nostros paucis commemorare tenemur.
- Nullum vegetabile in tota Lapponia tanta in copia
 reperitur ac hæc Lichenis species, & quidem prima-
 rio in sylvis, ubi campi steriles arenosi vel glareosi,
 paucis Pinis confiti; ibi enim non modo videbis
 campos per spatium unius horæ, sed sæpe duorum
 triumve milliarium, nivis instar albos, solo fere
 hocce Lichene obductos. Sic natura septentrionis
 quasi inclinatur in albedinem, frigoris amasiam.
- Dum sylvæ fulminantis Iovis ira accenduntur, inte-
 græque comburuntur, remanet sicca & nuda terra, mox
 ubi aliud vegetabile crescere recusat, ubi alia planta
 nutrimentum non reperit, luxuriat hic Lichen rangi-
 ferinus, elapsis aliquot annis integros hos occupat
 campos & post sex vel plurium annorum decursum
 iustam acquirit altitudinem.
- Hi Lichene obfiti campi, quos terram damnatam
 diceret peregrinus, hi sunt Lapponum agri, hæc
 prata

prata eorum fertilissima, adeo ut felicem se prædicet possessor provinciae talis steriſſimæ, atque lichene obſitæ. Lapponum non eſt difficile regere aratrum; aut certa ſemina Cerealia incertæ & inſidæ ſæpe terræ committere, multo minus hic locorum, cum nulla nocte a frigoris ſaruitia ſecurus ſatis vel media in æſtate dormiat; ille itaque ſelegit ſibi beatiffimam iſtam, a veteribus adeo laudatam vitam paſtoriam, quam ſuæ œconomiae maximam adferre utilitatem agnoſcit. Rangiferi ſeu Rhenones ſunt eius pecora, eius grex, qui ſi bene valet & ille valet. Rangiferi hi, caloris ſunt impatientiffimi, at frigoris amantiſſimi, dum pili eorum adeo denſe conſiti ſunt, ut fere erecti circa æſtatem adſurgant, quos ſi digito a ſe inuicem remoueas, vix vllibi punctum nudatæ cutis reperire potes; Conceſſit itaque iis Conditor ſummus ſeptentrionales has ut inhabitent provincias, Lapponiam puta, Iſlandiam, Groenlandiam &c. quibus & in his locis conuenienti nutrimento proſpexit. Viſitant itaque Rangiferi hi per æſtatem communiter e graminibus, deſeruntque tum libenter calidas ſylvarum conualles, vento expoſitas ac niue æterna obductas Alpes petunt, ut ibi medium & calidiſſimum diem in montibus niuoſis tranſigant, utque pecoribus ſuis proſpiciant Heri, Lappones, eorum cauſa Alpes per æſtatem quoque inhabitant; at ingruente bruma ex hiſce frigoris ſedibus deſcendere coguntur & Lappones & Rangiferi, illi ob ſaruitiam frigoris, hi ob defectum alimenti. Pabulum primarium per longam iſtam hyemem Rangiferis eſt hic Lichen, quem pecora hæc proprio Marte norunt ſibi comparare, nunquam enim tegit hyems terram tam alta niue, quin Rangifer, ſuis inſtar, ſciat eum inueſtigare, ut non modo ex exſucco hocce Lichene alimentum habeat ſufficiens, ſed & per hyemem ſæpe pingueſcat. Cutis rangiferi, quæ frontem, nares & pedes eius obueſtit, tam dura, tam arête adfixa hæ-

hæret corpori, vt vix eam mactato animali detrahere queant, quo sulcos imprimens minori exponatur lacerationi, minusque curet minima, acutaque ltramina vel pruinæ ac glaciei fragmenta. Hinc nec opus habet Pastor, vt domos exstruat pro grege suo, in quibus per noctes incarcerationibus calidus; non opus habet per æstatem, vt plantas omnes dissecet, exsiccet, colligat, domum reportet, conseruet, cum Rangiferi vix ac ne vix fœnum gustent; sed necesse est, vt noctes diesque subdio, cuicumque tempellati omnique frigori expositus, versetur inter gregem suum, ne Vrsi, Lupi, Gulones similesque eius hostes, bona sua auferant vel deualtent, aut ne pars gregis discedat, desertaque petat, vbi sero vel nunquam eam reperiet; nullis enim cingitur sepibus, nullis fossis, sed vbique patet aditus, nec quidquam discessum prohibet. Tum

Pellibus & sutis arcent mala frigora braccis

Oraque de toto corpore sola patent. Ouid. Trist.

Ex regionis natura œconomiam Lapponum esse optime institutam iudico: Pecora enim eorum bene preferunt clima istud; habent sufficiens alimentum; reddunt pastori & vestimenta & alimenta. Vbinam hic haberes sufficiens pabulum pro equis & bobus per tam longam & perpetuam hyemem? Vbinam hic velles serere in terra omni frigori exposita. Nouaccolæ possunt quidem hic habere alimentum, sed si a Lapponibus per commercia, ex aqua per piscaturam, ex venatu in syluis, non solidiora lucrari possent bona, quam ex propria agricultura, miseriam eorum pronunciam vitam.

2. Norunt & Nouaccolæ (quibus vita est omnino rustica) in vsum suum vertere hunc Lichenem; tempore enim pluuioso corradunt furca multiplici & inflexa hocce vegetabile, quod tum tenax est, facile a terra secedit, (contra vero tempestate sicca fragile est & in puluerem vertitur), in acervos colligunt

gunt & hyemali tempore irrigatum pauca quantitate aquæ bobus inde pabulum parant optimum.

2. In syluis igne deuastatis, si terra admodum sterilis est, facile crescit Lichen; si quodammodo foecunda, facile multiplicatur Betula vulgaris, sub qua minus læte propagatur Lichen, at sub Pinu optime.
7. Lichen noster in Botanicorum scriptis delineatus quodammodo conuenit cum eo, qui in campis arenosis & sicciorebus crescit; sed datur & varietas quædam maior, quam a nullo depictam obseruauit, nisi a solo *Wormio* in suo musæo, qui figuram optime repræsentat in campo seu tabula nigra, eumque Lichenem se ex Noruegia, ex fodina quadam habuisse, me quondam legisse memini. Dum campum aliquem in Lapponia syluestri vides Lichene nostro vulgari obsitum, hinc & inde prominentes quasi tophos obseruabis, qui constant Musco reliquis altiori. Hæc varietas maior, *Lichen rangiferinus maior* vulgo dictus, crescit ad altitudinem digiti, spithamæ, immo & pedis, & a vulgari Lichene prædicto differt: 1. Determinata magnitudine, cum naturalis raro digito altior sit. 2. Rami huius, quo apici ipsius vegetabilis propiores, eo confertiores, densiores, ac si fasciculum præcedentis Lichenis referrent, cum contra vulgatior magis ad cornu ceruini figuram accedat. 3. Maxime manifesta nota differt, quod scilicet rami coalescant hinc inde cum proximis, vt nullum habere quis queat separatum ramulum, quin simul fragmentum alterius secedat & laceretur. 4. Quod caulis vix a ramis, paulo supra basin distingui possit.
8. Vt Lichen rangiferinus vulgatissimus est per Lapponiam syluestrem, ita non adeo frequens per Alpes lapponicas; Alpes vero Dalekarlicæ fere teguntur hocce Lichene, Lichene (§. 446.) Empetro, Betula foliis orbiculatis & Arbuto foliis crenatis; sed Lichen iste

iste in Alpibus Dalekarlicis est varietas ista maior (*), quæ in minori copia occurrit in Lapponia. Notabile dein est in maiori ista varietate (*), quod sudum cælum per diem Lichenem hunc exsiccans eum adeo fragilem reddat, ut vix ac ne vix eum attingere queas, quin in frustula & puluerem fatiscat, inferior tamen eius pars semper madida & humida persistit, quod in vulgari non adeo manifeste obseruatur.

4. Plures Lichenis nostri varietates dantur, alia enim indiuidua apicibus albis, alia rubris, alia fuscis; alia reperies caule nudo simplici, alia ramosissimo; alia colore niueo, alia rufescente, alia fusco, immo & cinereo-atra collegi & seruauit.

438. LICHEN caule ramoso, alis perforatis, ramis breuissimis acutis.

Lichen coralloides tubulosus albidus minor & mollior, cauliculis crassioribus minus ramosis, receptaculis florum perexiguis rufescentibus. Mich. gen. 79.

Lichenoides tubulosum, cauliculis mollioribus & crassioribus, minus. Raj. syn. 67.

4. Crescit in syluis & Alpibus passim, ad antecedentem quamproxime, demta magnitudine, accedit.

439. LICHEN caule ramoso solido, foliolis crustaceis tecto.

Lichen cinereus fruticosus saxatilis, racemulis seminum undique obductus, receptaculis florum nigricantibus. Mich. gen. 78. t. 53. f. 5.

Lichen alpinus glaucus ramosus botryoides. Scheuch. alp. 137. t. 19. f. 4.

Lichenoides non tubulosum cinereum ramosum totum crustaceum. Raj. syn. 66.

Corallina alpina valde crispa. Petiv. gaz. t. 65. f. 7.

Musco-fungus coralloides fruticosior & lignosior. Moris. hist. 3. p. 633. f. 15. t. 7. f. 12.

Musco-fungus coralloides terrestris dense ramificatus cinereus & veluti incrustatus noruegicus. Morif. hist. 3. p. 633.

Muscus cupressiformis ramosus. Gottsch. pruss. 168. f. 48.

- a. Nullus hocce, excepto rangiferino isto (§. 437.) est vulgatio in Lapponiæ campis arenosis & eundem usum ac effectum œconomicum præstat, ac verus iste Lichen rangiferinus.

440. LICHEN erectus ramosissimus, ramis teretibus nudis filiformibus obtusis. Tab. XI. fig. 4.

Lichenoides non tubulosum ramosissimum fruticuli specie cinereo fuscum. Raj. syn. 65.

- a. Crescit satis frequens in lapidibus depressis petrisque latis.

441. LICHEN foliis planis subrotundis lobatis obtusis, calice plano, lacinula propria adnato.

Lichen pulmonarius saxatilis digitatus. Vaill. par. 116. t. 21. f. 16.

Lichen pulmonarius maximus e cinereo rufescens inferne subrufus, receptaculis florum rubris plano orbiculatis. Mich. gen. 84.

Lichenoides peltatum terrestre cinereum maius, foliis divisis. Dill. giss. 208. Raj. syn. 76.

Musco-fungus terrestris latifolius cinereus, hepaticæ facie. Morif. hist. 3. p. 632. f. 15. t. 7. f. 1.

- a. Lectus fuit in Lapponia Noruegica iuxta Finmarkiæ limites semel, qui per Sueciam vulgatissimus est.

442. LICHEN foliis planis subrotundis lobatis obtusis, calice plano ovali, lacinula propria adnato, niveus.

- α. Crescit vbiq̄ue in syluis Lapponiæ, frequentius adhuc per totam Norlandiam, Angermanniam puta, Westrobothniam & Ostrobothniam vbiq̄ue in syluis obuius, at in Suecia infra Norlandiam a me non obseruatus.
- β. Quod sit vna eademque species cum antecedenti nec adfirmare, nec negare sustineo; figura enim est fere eadem, magnitudo, locus nascendi, facies quodammodo conueniunt, differunt autem in eo, quod hic totus superne & inferne niueo saturatissimo superbiat colore, exceptis radiculis capillaribus (velleris instar subtus exsertis per totum discum, si regionem margini proximam excludas) atris; differt etiam, quod hic magis planus sit, tenuior, nec adeo densus ac coriaceus, vt ille; pelta eodem modo enascitur in hocce ac in illo & carnei coloris est. Forte locus hunc album reddit, vti Lagopodes, Mustelas, Lepores, Vulpes alpinas, quæ animalia semper per hyemem apud nos adeo alba sunt, vt ne vnicum eo, quo per æstatem nitet colore, tum temporis obtinere queas. Vix vlla est planta flore cæruleo vel purpureo, quæ hic non aliquando album induat colorem; Vix vlla auis, quæ non aliquando in sua specie, licet solitaria, alba obseruata fuerit, vti Coruus, Cornix, Pica, Hirundo, Parus, Motacilla &c. Antecedens enim species iuxta mare, & vbi regio temperatissima erat, a me, semel vt dixi, obseruata fuit.

443. LICHEN foliis subrotundis planis, leuissime incis, calicibus orbiculatis disco folii adnatis planis.
Tab. XI. fig 3.

- α. Crescit & hic vbiq̄ue in syluis, inque campis maxime sterilibus.
- β. Cum nouam, quantum constat, tradam speciem & breuem eius descriptionem exhibere conabor.

- Folia* plana fere sunt, terræ incumbentia, subrotunda, versus basin paulo angustiora, latitudine & longitudine diametri vltimi articuli pollicis humani, per marginem aliquot incisuris hinc inde notata, remanentibus lobis obtusis, margine alias fere integro, interdum & parum crenato. Folia eiusmodi tria, quatuorve, plura vel pauciora, quasi in orbem, absque vlllo tamen regulari ordine posita sunt, quorum quæ iis intermedia ex senio corrupta communiter obseruantur. In parte prona vnicum alterumve orbiculatum calicem planum fuscum adnatum gerunt, margine vix manifesto cinctum, latitudine fere lineæ vnius ad summum duarum in diametro. Foliorum color in parte supina e viridi cinereus, seu obsolete viridis est, at in prona seu terram respiciente saturatissime croceus, ibique parum secundum longitudinem sulcata videntur.
- γ. Solo colore subtus croceo ab adfinibus suis primo intuitu dignoscitur.

444. LICHEN *foliis oblongis diuisis, superficie reticulata & punctata.*

Lichen pulmonarius siue *Pulmonaria arborea*. Bauh. hist. 3. p. 759.

Lichenoides peltatum arboreum maximum platyphillum.

Dill. giff. 208. Raj. syn. 76.

Muscus pulmonarius. Bauh. pin. 361.

Pulmonaria. Fuchf. hist. 637.

- α. Raro admodum in Lapponia obuius fuit, vti ad Kengis & paucis aliis in locis.

445. LICHEN *foliis oblongis laciniatis, marginibus conniuentibus ciliatis.*

Lichen terrestris, foliis eryngii. Buxb. cent. 2. p. 11. t. 6. f. 1.

Lichen arboreus, *Jacobææ cinereæ folio similis*. Pont. comp.

Lichen pulmonarius minor angustifolius, *spinis tenuissimis ad margines ornatus*, *receptaculis florum transverse oblongis rubris vel ex rubro-ferrugineis*. Mich. gen. 85. t. 44. f. 4.

Lichenoides rigidum, *eryngii folia referens*. Raj. syn. 77.

Muscus Islandicus purgans. Borrich. act. hafn. 1671. p. 126.

Muscus pulmonarius terrestris, *sanguineus Breynii*. Valent. mus. 2. p. 94. t. 15. f. 2. & 3.

Lichen terrestris, *foliis eryngii*, *minor*. Buxb. cent. 2. p. 11. t. 6. f. 2.

¶ Et hic Lichen est inter tritissimos in Lapponiæ syluis sicciorebus.

γ. Variat magnitudine, vnde ambæ istæ differentiæ Buxbaumii.

δ. In Islandia ex eo iusculum confici & medicamenti vel alimenti titulo adsumi refertur, & sane si aliquod nutrimentum laudabile ab eo obtineri posset, maxime necessarius esset Lapponum syluaticorum latranti sæpe stomacho, cum absque vlla difficultate, vilo sudore in copia vbique haberi posset. Mihi autem dubium quoddam mouet effectus huius Lichenis purgans, non enim bene percipio, quomodo vnum idemque simul & chylum auferat & nutriat, nisi præparatione effectus iste laxans obtunderetur; dein omnia purgantia diuturno nimis vsu suspecti quid fouent, nisi per consuetudinem, vt alteram naturam, iste effectus cessaret. Quidquid demum sit, videmus in Suecia plures phthilicos iusculo ex hoc musco parato, se per longum tempus sustentare absque incommodo & fere absque manifesto laxandi effectu; & si aqua, durante coctione Lichenis huius aliquoties adfunderetur noua, adhuc magis etiam effectus iste purgans eneruaretur, & si in Islandia

corpora incolarum aleret, idem sane & in Lapponia præstaret. Boves vernali tempore in pascuis gramine recenti auide adsumto purgantur & tamen pinguescunt. *Boerhaave.*

446. **LICHEN** *niveus, sinibus dædalis laciniatus, ramis erectis, calice orbiculato.* Tab. XI. fig. 1.

Lichenoides ceratophyllum obtusius & minus ramosum.
Raj. syn. 76.

α. Lichen hic per omnes Alpes nostras, earumque iuga, dispersus iacet, tanta in copia, ut remote constitutus fere albas a solo eo musco Alpes videas, licet singula huius fragmenta tam parva sint, ut quis vix diceret esse Lichenis speciem.

β. Lichenem hunc prima vice legimus Upsaliæ in monte, qui ab Arce nomen habet, ubi in ipso sabulo, radicibus vix terræ infixis, sed liber egregie crescit, mox eundem Lichenem vidimus in adiacentibus montibus, ut in tumulis sepulcralibus Upsaliæ antiquæ, Waksaliis monticulis & circumiacentibus, dein vix per totum iter in conspectum prodiit, nisi donec Alpes Lapponiæ conscendebamus.

γ. Licet Lichenem hunc in tanta ubique obtinuerimus copia, nullibi tamen peltas eius in Lapponia reperire potuimus. Anno autem 1732. in itinere Dalekarlico, impensis magni *Gubernatoris* prou. Dalekarlicæ Generosiss. **BARONIS NIC. REUTERHOLM,** suscepto, Dalekarlicas Alpes nobis conscendentibus occurrebat hic tanta in copia, ut nullum vegetabile hocce esset vulgatius, & longe maius quam antea ullibi idem obseruabamus; hic etiam, raro licet, desiderati isti flores & peltæ prodire, quæ Lichenem nostrum valde ad finem reddebant alteri speciei vulgatissimæ, ubique arboribus, præsertim Fraxinis insidenti, quæ dicitur *Lichenoides arboreum ramosum maius.* Raj. syn. 75.

3. Lichen hic constat folio terræ incumbente fere plano, niueo, diuisus est inæqualiter vel fere pinnatim in plures partes, singulis laciniis in minores dissectis, vltimis tandem acuminatis inæqualibus, margines parum superiora versus flectuntur, laciniæ vero recta fere adscendunt & compressæ quasi, vnde crispus euadit totus hic Lichen; discus folii variis excava- tionibus in parte supina videtur inæqualis, apicem folii terminat pelta plana elliptica, latitudine pisi maioris transuersim dissecti, pallide incarnati colo- ris, margine fere integro plano.

4. Ex hoc Lichene æque bonum, si non præstantiorem puluerem cyprum ac ab alio vlllo præparari posse omnino persuasus sum, cum vix alia species albi- dior detur, si modo necessarius foret eius vsus in nostra Lapponia, cum Lappo per æstatem vix suffi- ciat excutiendis e facie vndique sibilantibus culicibus; & per hyemem absque vlllo adhibito artificio, quam- primum exit e casa sua, consperguntur crines eius pruina, quæ ipso puluere cypreo longe candidior, &

Sæpe sonant moti glacie pendente capilli

Et nitet induto candida barba gelu.

447. LICHEN foliis planis acute laciniatis ærugino- so-albidis.

Lichen nigricans omphalodes. Vaill. par. 116. t. 20. f. 10. optima.

Lichen pulmonarius tinctorius, foliis eleganter & te- nuiter diuisis inferne nigricantibus & cirrosis, su- perne purpureis & lacunatis, receptaculis florum concoloribus. Mich. gen. 90. t. 49. f. 2.

Lichenoides saxatile tinctorium, foliis pilosis purpu- reis. Raj. syn. 74.

Muscus tinctorius crustæ modo petris adrascens. Raj. hist. 116.

- a.* Ad littora maris Noruegici aliquoties visus fuit, nulli autem in maiori per totum iter copia sese obtulit, quam in Alandia.
- β.* Tota fere Alandia Insula pro fundamento agnoscit petram e spato opaco rufo compositam, paucis admodum heterogeneis particulis immixtis, quam *Saxum spatosum rubrum* in S. N. diximus. Super hanc petram, vbi nuda est & mari proxima, immensa in copia luxuriat hic Lichen.
- γ.* Mulierculæ Alandicæ hocce Lichene pannos suos tingunt flavescente colore, coquendo scilicet Lichenem absque salibus, & immergendo pannos; aliæ fæculas fructuum Mitellæ Americanæ maximæ tinctoriæ Tournef. in parua copia addunt prædicto Licheni, vt color saturatus magis conspiciatur.

448. *LICHEN foliis planis multifidis obtusis, laciniis linearibus, calicibus concavis.* Tab. XI. fig. 2.

- a.* Nullus est Lichen in faxis frequentior hocce, qui & in syluis & in Alpibus fere vbique præstat, cum alii Lichenes lapidibus innascentes longe rariores sint in hac, quam in vlla alia a nobis visa regione.
- β.* Est Lichen, qui e centro vndique, adhærens crustæ instar lapidi, excrescit & quasi densos suos dispergit radios, qui folia sunt; in medio seu versus centrum gerit flores suos depresso, concavos, hemisphæricos, interne fuscos, externe albos. Folia eius niuea sunt, & diuisa multifariam iuxta longitudinem, lacinia singula lineari, obtusa, marginibus parum deflexis; folia in parte auersa seu prona, æque ac in supina, niuea sunt. In Lichene hoc adolescente, pereunt antiqua folia & flores centro proximi relinquentes lapidem, cui insedebant, fere nudum vel furfure obductum, vt videas quasi latum circum ruditer a pictore in lapide depictum.

449. **LICHEN** foliis planis multifidis obtusis, laciniis versus apices latioribus.
Lichen crustæ modo arboribus adnascens olivaceus. Vaill. par. t. 20. f. 8.
 u. Crescit rarius in lapidibus, sæpius in arboribus.
450. **LICHEN** foliis planis laxis flaccidis inaequaliter laciniatis, superne albidis, subtus atris.
 ? *Lichenoides arboreum foliosum cinereum & sinuatum, inferne scabrum.* Raj. syn. 75.
 m. Crescit ubique in corticibus Betulæ vulgaris.
451. **LICHEN** fulvus, sinibus dædalis laciniatus.
Lichenoides, crusta foliosa scutellata, flavescens. Dill. giff. 206. Raj. syn. 72.
 p. Crescit sat copiose, præsertim in Junipero.
452. **LICHEN** folio orbiculato peltato, margine fere integro, undique glaber.
Lichen pulmonarius saxatilis e cinereo fuscus minimus. Vaill. par. t. 21. f. 14.
Lichenoides saxatile, foliis minus diuisis cinereo-fuscis. Raj. syn. 73.
 e. Ubique in petris conspicitur.
453. **LICHEN** folio orbiculato peltato, margine fere integro, superficie subtus lacunata.
Lichen crustæ modo saxis adnascens verrucosus cinereus & veluti densus. Vaill. par. o. t. 20. f. 9.
 z. Crescit cum antecedenti, a quo an specie, re ipsa, differat, vix pronunciare audeo.

454. LICHEN folio subrotundo peltato, margine fere integro, subtus maxime hirsutus.

α. Crescit rarius in petris atque præcipitiis, præsertim ubi sylva densissima & umbrosissima.

β. Cum duobus antecedentibus maximam habet adfinitatem, a quibus tamen distinctissimus est.

γ. Folium spithamam in latitudine æquat, planum, versus margines vero parum fimbriatum seu undulatum, superficies supina cinereo-albicans parum glutinosa, plana & lævis; prona vero seu saxum spectans superficies pilis instructa nigris, duas lineas longis, tam dense confertis, ut recti extendantur, velleris instar densissimi. Radices hos crines non facile esse dicere, cum nullibi adhæreant; differt deinde hæc species ab antecedentibus, crassitie ipsius folii triplo densioris, corii instar.

δ. Prima vice hanc speciem in monte Brewikberget prope Pithoam antiquam, iuxta nidum maximi cuiusdam Bubonis inveni, dein in Lapponia sylvis, aliquibus tantum in locis, eandem legi.

455. LICHEN foliolis crustaceis, calice connexo foliis maiori.

Lichen terrestris ericetorum basi muscosa, capitulis fungoidibus carnei coloris. Rupp. jen. 2. p. 350.

Lichen crustaceus terrestris, crusta granulosa ex albo subcinerea, receptaculis florum rotundis carnis pediculo insidentibus. Mich. gen. 100. t. 59. f. vlt.

Fungilli incarnati coloris, minuti, musco insidentes. Mentz. pug. t. 6.

α. Ubique in paludibus Sphagno (§ 415.) supernascitur, ac si leprosus esset muscus. Nonnunquam etiam nudæ terræ insidet in sylvarum deuiis.

456. LICHEN ramis filiformibus ramosis pendulis
 alis compressis.

*Lichen capillaceus longissimus, ex fago & abiete pen-
 dens.* Tournef. cor. 40.

*Conferua arborea fusco-virens, jubæ ad instar e ra-
 mis arborum dense dependens, mollis.* Dill. giff.
 200.

Muscus arboreus barbatus. Bauh. hist. 3. p. 764.

α. Est per totam Lapponiam sylvestrem vulgatissimus
 e Betula, Pinu & Abiete dependens.

β. Colore variat; alius enim niueus, alius ater, alius,
 licet rarius, incanus est.

γ. Est sylua vasta, quæ vndique distinguit Lapponiam
 sylvestrem ab adiacentibus prouinciis, in qua raro
 vel rarius habitant aliqui homines, & hæc sylua con-
 stat terra sterilissima, tecta niueo isto Lichene rangi-
 ferino & obsita densis arboribus, e quibus dependet
 hic barbatus nigerque Lichen; Cum prima vice in-
 trarem Lapponum regionem, & peruenirem ad syl-
 uas hasce atras, atras ob densitatem arborum, ma-
 gis atras vero ob barbas istas nigras, quibus quasi
 tegebantur, & adhuc magis speciosas ob terram sub-
 stratam Lichene albo niuis instar tectam, fere obstu-
 pui facile intelligens me longe aliam, quam cui
 adsuetus eram, intraturum terram. Cum in itinere
 Dalekarlico Elfdaliam relinqueremus, Sernam ten-
 dentes per longum & vastum desertum, iterum pro-
 diit exacte eiusmodi sylua, quam non dubito esse
 continuationem prædictæ, licet per centum millia-
 ria remota sit hæc versus austrum; sylua eiusmodi
 atra vndique ambit Alpes nostras & Lapmarkiam ab
 altera parte, & Alpes ab altera includit; dicerem ita-
 que facile Sernam Dalekarliæ esse partem Lappo-
 niæ, secundum limites naturæ.

Quodsi hyems accedat cum pluuia & gelu, ter-
 ramque dura crusta glaciali, antequam nix deciderit,
 obdu-

obducatur, eheu quanta tum imminet miseria genti, agitur enim tunc de eorum salute, diuitiis & bonis omnibus. Rangiferi Lapponum pecora sunt, simulque omnes eorum diuitiæ, est ideo receptum in Lapponia, cum de alicuius bonis agatur, interrogare quanta sit huius vel illius *potestas rangiferorum*; si tum responsum habetur, quod ad millenarium adscendat numerum, ditissimus iudicatur, si infra centenarium persistat, diues vix reputatur. Diuitiæ licet hic nullum faciant vel nobiliorem vel honestiorem, vel sapientiore, nec alterum altero inferiorem, immo ne quidem pileum alterius moueant, tamen & hæc interdum considerandæ veniunt, pauperi enim sponso vix datur diues puella, nec diues sponsus pauperem quærit puellam; naturæ enim, vt & educationis dona minus hic considerantur, quam fortunæ. Hic quærit procius tantum, an valeat rangiferis virgo, & quanta rangiferorum gaudeat copia. Hic non datur sponsa marito, nisi numerata prius pecunia, vel æquivalente pretio dato pro opulentia parentum. Vno verbo rangiferi Lapponum sunt primariæ merces, primaria bona; conglaciata, vt diximus, terra, superstrata deinde niue, rangiferi Lichenem suum alimentum hybernū eruere debent nequeunt, hinc vel fame perire debent ad maximam partem, vel etiam necessarium omnino est, vt herus syluam petat instructus securi, arboresque veteres Lichene hocce obfita cædat; hic quidem Lichen rangiferorum palatis æque bene arridet, ac vllus alius; sed si grex Lapponis vastus sit, parum sufficit hæc species tot gulis.

457. LICHEN *ramis filiformibus ramosis pendulis confertis.*

Muscus arboreus, Usnea officinarum. Bauh. pin. 361.

Raj. syn. 64.

Muscus arboreus villosus. Bauh. hist. 3. p. 363.

a. Cum

α. Cum antecedenti in arboribus frequens, a quo utrum specie, an vero varietate tantum differat, in medio relinquo.

β. Excoriatis per longum iter pedestre partibus imponunt hunc Lichenem Lappones.

458. *ULVA tubulosa simplex.*

Ulva marina tubulosa intestinorum figuram referens. Raj. syn. 62.

Fucus cauus. Bauh. pin. 364. Bauh. hist. 3. p. 803.

α. Ad radices Alpium lapponicarum in mare septentrionale desinentes, in litore frequenter reiecta conspicitur.

459. *FUCUS filiformis simplex.*

Fucus chordam referens teres prælongus. Raj. syn. 40.

Fucus setaceus niger longissimus non ramosus. Moris. hist. 3. p. 644.

Fucus seu Filum maritimum germanicum. Bocc. mus. 1. p. 271. t. 9. f. 9.

Filum maritimum germanicum. Bauh. prod. 155.

Alga nigro capillaceo folio. Bauh. pin. 364.

Linum marinum. Act. haff. 1671. p. 118. f. 8.

β. Copiosissime ad littora Alpes lapponicas ambientia reicitur e mari.

460. *FUCUS caule tereti brevissimo, folio maximo ensiformi, sæpius simplici.*

? *Fucus scoticus latissimus edulis dulcis.* Sibb. scot. 26.

? *Alga latifolia coriacea.* Bauh. pin. 364.

α. Vulgatissimus est ad littora Alpium lapponicarum, seu Finmarkiæ, ubi per vndas huc illuc motitatur lapidibus arcte adhærens, eiectus omnia littora fere replet.

β. Caulis pennam anserinam communiter æquat sua crassitie, vixque digito longior, mox dilatatus in folium,

lium, sex ad duodecim pedum longitudinis, duorum vel trium latitudinis, planum, lubricum, crassum, coriaceum, nigricans, communiter integrum; non raro duo vel tria folia parallela ex eodem caule prodeunt.

- γ. *Wrack Nortmannorum* seu septentrionalium vel Noruegicorum *Lobelio* dictus fucus, incertus nobis est. *Wrak* enim in *Finmarkia* & *Suecia* vocatur omne e mari reiectaneum & quod nullius valoris.
- δ. Relatum nobis fuit pauperes *Noruegiæ* interdum ex hoc fuco sibi parare panem & cibum, cuius nulla tamen exempla vidimus.
- ε. Deficiente pabulo bouibus exhibetur in *Finmarkia*.

461. FUCUS folio plano ensiformi, caule pinnato.

Fucus membranaceus purpureus latifolius pinnatus.

Raj. syn. 47.

α. Cum antecedenti vulgatissimus est.

β. Differt ab antecedenti, folio longe breviori & caule foliis obtusis pinnato.

462. FUCUS folio plano dichotomo serrato laciniato.

Fucus sine alga latifolia maior dentata. Morif. hist.

3. p. 648. f. 15. t. 9. f. 1.

α. Crescit cum antecedentibus sat vulgaris.

463. FUCUS caule tereti ramulissimo, pedunculis alternis, vesiculis oblongis acuminatis.

Fucus angustifolius, vesiculis longis siliquarum emallis. Raj. syn. 48.

Fucus maritimus alter, tuberculis paucissimis. Bauh. pin. 368.

Fucus marinus quartus. Dod. belg. 782.

α. Cum antecedentibus in eodem loco frequens.

464. FUCUS caule tereti compresso dichotomo, foliolis oppositis minimis, vesicula in media parte singuli rami.

Fucus maritimus nodosus. Bauh. pin. 365.

Fucus marinus, vesiculis maioribus singularibus per intervalla dispositis. Moris. hist. 3. p. 647. f. 15. t. 8. f. 2.

Fucus marinus quartus. Dod. belg. 781.

Est & hic cum congeneribus admodum frequens, qui eadem cum congeneribus amat loca.

465. FUCUS foliis planis dichotomis integris, apicibus bifidis vesiculosus.

Fucus humilis dichotomus membranaceus ceranoides, latioribus foliis ut plurimum verrucosis. Moris. hist. 3. p. 646. f. 15. t. 8. f. 13.

α. Eodem loco cum antecedentibus gaudet.

β. Figura Morisoni bona est, folia tamen versus apices nimis lata sunt, ut & eorum apices acuti.

466. FUCUS folio dichotomo integro, caule per medium folium transcurrente, vesiculis verrucosis terminato.

Fucus seu alga marina latifolia vulgatissima. Raj. fyn. 40.

Fucus maritimus vel quercus maritima vesiculas habens. Bauh. pin. 363.

α. Crescit & hic cum antecedentibus satis copiose.

467. FUCUS folio dichotomo integro, caule per medium folium transcurrente inferne nudo, vesiculis verrucosis terminato.

Fucus spiralis maritimus maior. Tournef. inst. 568. Raj. fyn. 41.

α. Cum

- α. Cum antecedentibus vulgatissimus.
 β. *Spiralis* dicitur, quod contorqueat se in spiram, nec facile, si exsiccat, in planum extendi possit.

468. FUCUS folio bifido, laciniis ovato-lanceolatis inflatis, ad apicem diuisis.

- α. Cum antecedentibus reliquis frequentissimus.
 β. Fucus hic est *spithamæus*, constans folio ultra dimidiam partem bifido, infra diuisionem angustiore & lineari, singula lacinia ovato-oblonga, compressa, aere tumida & caua, margine integro, apice in duas, tres vel quatuor lacinias obtusas terminato, obtuso. *Caulis* instar nerui crassioris per partem mediam folii, eiusque laciniarum excurrit. Contrahitur & hic Fucus in spiram oblique adscendentem.

469. CHARA vulgaris. †
Chara vulgaris foetida. Vaill. act. 1719. p. 23. t. 3.
 f. 1. Raj. syn. 132.

Hippuris foetida. Dill. giff. 105.

Hippuris aquatica foetida polysperma. Pont. anth. 116.

Hippuris vel Hippuroides. Vaill. par. 104.

Equisetum foetidum sub aqua repens. Bauh. pin. 16. prod. 25. Bauh. hist. 3 p. 731.

- α. Intra limites ipsius Lapponiæ quidem hanc speciem non vidi, at in fluuio, qui ex Lapponia currit, *Calicensi* quibusdam in locis copiose.

470. LEMNA foliis petiolatis.

Lemna foliis oblongis. M. C. 33.

Lenticularia ramosa monorrhiza, foliis oblongis pediculis longioribus donatis. Mich. gen. 16. t. 11. f. 5.

Lenticula aquatica trisulca. Bauh. pin. 362 Bauh. hist. 3. p. 786.

- α. Semel modo in Lapponia Umenfi a me visa fuit.
 β. Aquæ communiter in Lapponia puræ sunt, raro admodum planta quadam aquatica ornata.

FUNGI.

Fungorum Lapponicorum intrans familiam paucam lectorem Botanicum monere oportet.

1. Excusabit me facile L. B. quod synonyma hic non adposuerim; is certe, qui considerat, Fungos non ut herbas facile exsiccare, in paruum fasciculum compingi, domum duci, seruari posse; dein libros Botanicos, qui hic si alicubi requirebantur maxime, mecum ducere per deserta, per rupes scopulosque adituque carentia saxa, quaque erat difficilis, quaque via nulla, impossibile fuisse mihi, qui solus per devia incidebam, vnico cum comite seu viæ duce Lappone; Tum quod post exsiccationem, quæ hic difficillima erat, vix eundem liceat dignoscere fungum; tandem quod autumnus, eo quo in Lapponia versabar anno, fuerit valde calidus, ut omnes hos, quos recenseo, ipse videre non potuerim Fungos.
2. Celeberrimus *Rudbeck*, dum suum iter instituit lapponicum, & socios & pictorem secum habuit, præterquam quod ipse in arte pictoria excelluerit, ex professo Fungos collegit, viuis coloribus delineauit, eosque in hunc diem seruat. Hosce inspiciendi sæpiusque examinandi licentia ab eo beneuole mihi concessa, ex quibus selegi omnes istos, quos quoad partes suas rimari manifeste licuit, eosdemque meis interposui, ut fere duplo plures inuenias enumeratos, quam quos ipse viderim.

3. Cum

3. Cum nullus, ut puto, adhuc, nisi lynceus iste in plantis ad cryptogamiam pertinentibus Cl. *Miche- li*, varietates Fungorum a suis speciebus vere & certe distinguere possit, redegit hos meos ex colore ad species, cum meliori via in tali loco constitutus incedere non potuerim.

4. Diuido itaque Agaricos meos in

Agaricos	}	petiolatos, pileo albo, lamellis albis (§. 471-481.)	rubris (§. 482.)
			nigris (§. 483.)
		rubro, —	rubris (§. 484-485.)
			albis (§. 486-492.)
		luteo, —	luteis (§. 493-495.)
			albis (§. 496-498.)
		fusco, —	fuscis (§. 499-502.)
			nigris (§. 503-504.)
			albis (§. 505-509.)
			rubris (§. 510.)
		— maculato, superficie alba (§. 511.)	lutea (§. 516.)
			rubra (§. 515.)
			cinerea (§. 512-514.)
		sessiles, pileo perenni, absque petiolo. (§. 517.)	

5. Nemo ægre feret, me genere coniungere Fungos istos annuos *Amanitas* & *Agaricos* perennes, istos qui in petiolo peltatum gerunt pileum, & hos petiolo destitutos & dimidiato pileo gaudentes. Fateor diuisionem istam receptam posse locum habere, quoad vsum & facilitatem dignoscendi a se inuicem hos tam multos, tam infinitos; attamen cum viderim vnam eandemque speciem ligno insidentem euasisse *Agaricum*, alterum vero indiuiduum ex eodem semine *Amanitam*, ex eadem specie diuersa non constitui genera. Dein datur & in Lapponia & in Suecia Fungus quidam vulgarissimus, qui omnibus proprietatibus reliquis gaudet *Agarici*, at pe-

Z tiolo

tiolo & capitulo Boleti. Tandem nec hanc conjunctionem ex principio fructificationis petitam reicere videntur obseruata & detecta Micheliana.

471. AGARICUS *caulescens albus paruus, petiolo longo, pileo plano pellucido, margine multifido.*
472. AGARICUS *caulescens albus minimus, petiolo angusto, pileo plano venoso, margine octifido.*
473. AGARICUS *caulescens, albus, petiolo cylindraceo ad basin globoso, pileo magno plano.*
474. AGARICUS *caulescens, petiolo fusco, pileo albo plano.*
475. AGARICUS *caulescens albicans, petiolo longo sensim attenuato membrana cincto, pileo conuexo.*
476. AGARICUS *caulescens albidus paruus, petiolo longo, pileo conuexo, umbilico prominente, lamellis niueis.*
477. AGARICUS *caulescens albidus paruus, petiolo longo, pileo hemispharico, lamellis niueis.*
478. AGARICUS *caulescens albus, petiolo brevissimo, pileo hemispharico.*
479. AGARICUS *caulescens albus paruus, petiolo longo, pileo hemispharico.*

480. AGARICUS *caulescens albus, petiolo longissimo, pileo conico.*
481. AGARICUS *caulescens albus, petiolo cylindraceo, pileo conico.*
482. AGARICUS *caulescens, petiolo sordido lacero, pileo albo membranaceo, lamellis rufescentibus.*
483. AGARICUS *caulescens, petiolo longissimo membranula obducto albo, pileo hemisphaerico albo, lamellis nigris.*
484. AGARICUS *caulescens, petiolo longo carneo, pileo plano carneo, lamellis rufis.*
485. AGARICUS *caulescens, petiolo breui crassiusculo albo, pileo conuexo purpurascente, lamellis ruffis.*
486. AGARICUS *caulescens, petiolo albo, pileo plano concavo purpureo, lamellis albis.*
487. AGARICUS *caulescens, petiolo crassiusculo albo, pileo plano sanguineo, lamellis albis.*
488. AGARICUS *caulescens, petiolo cylindraceo albo, pileo plano violaceo, lamellis conuexis albis.*
489. AGARICUS *caulescens, petiolo humili crassiusculo albo, pileo conuexo purpurascente, lamellis niveis.*

490. AGARICUS caulescens, petiolo attenuato pallido, pileo conuexo purpurascente viscido, lamellis albis.
491. AGARICUS caulescens minimus, petiolo flavo crasso, pileo conico sanguineo, margine lacero, lamellis albis.
492. AGARICUS caulescens, petiolo breui albo, capite semionato sanguineo, lamellis albis.
493. AGARICUS caulescens fuluus, petiolo brevissimo, pileo concauo, margine reflexo, lamellis erectis.
494. AGARICUS caulescens flavus, pileo plano.
495. AGARICUS caulescens, petiolo cylindraco, pileo conuexo sordide fuluo, lamellis flavescentibus
496. AGARICUS caulescens, petiolo crassiusculo, pileo plano sulphureo, lamellis albis.
497. AGARICUS caulescens, petiolo cylindraco membrana duplici cincto, pileo hemispharico sulphureo, lamellis albidis.
498. AGARICUS caulescens, petiolo longissimo albo, pileo conico fuluo, lamellis albis.
499. AGARICUS caulescens, petiolo attenuato sordido, pileo semionato sordido, margine inflexo, lamellis fuscis.

500. AGARICUS caulescens, petiolo cinereo ad basin crassiusculo, pileo semiglobofo fusco, lamellis violaceo-fuscis.
501. AGARICUS caulescens, petiolo cylindraceo, pileo plano sordido, umbilico prominente, lamellis pallidis.
502. AGARICUS caulescens, petiolo cylindraceo, pileo conuexo sordido, margine inflexo, lamellis pallidis ad basin remotis.
503. AGARICUS caulescens, petiolo longissimo albo, pileo conico cinereo, lamellis nigris, margine lacero.
504. AGARICUS caulescens, petiolo cylindraceo albo, pileo semionato conico sordido, margine integro, lamellis nigris.
505. AGARICUS caulescens, petiolo crassiusculo, pileo plano sordido, lamellis albis.
506. AGARICUS caulescens, petiolo longo cylindraceo albo, pileo hemisphaerico sordido, umbilico prominente, lamellis albis.
507. AGARICUS caulescens, petiolo longo, pileo conico cinereo, lamellis albis.
508. AGARICUS caulescens, petiolo longo cinereo, pileo conuexo cinereo, lamellis albis.

509. AGARICUS *caulescens*, petiolo angusto albo, pileo conuexo fusco, umbilico prominente, lamellis niueis.
510. AGARICUS *caulescens*, petiolo crassiusculo breui, pileo hemisphaerico nigro, lamellis carneis.
511. AGARICUS *caulescens*, petiolo longo albo tunicato, pileo conuexo albo, maculis albis & croceis adperso, lamellis albis.
512. AGARICUS *caulescens*, petiolo ad basin crassiusculo, pileo conuexo cinereo, verrucis & lamellis albis.
513. AGARICUS *caulescens*, petiolo cylindraceo albo ad basin crassiusculo, pileo plano fusco, verrucis albis, lamellis sulphureis.
514. AGARICUS *caulescens*, petiolo albo rugoso, pileo conuexo pallido, verrucis albo-fuscis, lamellis albis.
515. AGARICUS *caulescens*, petiolo albo ad basin globofo, pileo sanguineo, verrucis & lamellis albis.
516. AGARICUS *caulescens*, petiolo longo sensim attenuato cinereo, pileo conico croceo, verrucis albis & croceis, lamellis albis.
517. AGARICUS *acaulis*, utrimque planiusculis.

α. Crescit hic vltimus in pino & abiete, perennat in arboribus, dum incipiunt emori vel tabescere; reliqui caulescentes & annui variis in locis, vario tempore, praesertim Augusto ingruente, prodeunt, mox pereunt.

β. Fungorum in mensa delicias, τὸ βρώμα τῶν θεῶν, non nisi exteri in Sueciam introduxerunt, qui cibus anceps nec in hunc vsque diem Lapponibus notus.

γ. Fungi magis conueniunt alendis muscis, quam hominibus, in Fungis enim deponuntur communiter Muscarum oua, in his excluduntur, per hos occiduntur, praesertim apud Lappones. Paucissimis itaque recensebo Muscarum species vulgarissimas per Lapponiam, vt clarius innotescat earum noxa in hisce oris; reliquas species V. D. in speciali, de insectis Sueciae, opere describam, in quem finem plus quam mille distinctas species in sola Suecia collegi.

Muscarum sub nomine intelligo insecta Gymnaptera, alis tantum duabus instructa, sub quibus singulis stilus capitulo instructus, squamula munitus collocatur, vulgo diuisa in Tabanos, Muscas & Culices.

a. *Musca atra villosa oblonga*, pedibus longis, femoribus rubris; in Lapponia Lulenti deprehensa, minus frequens.

b. *Musca aenei coloris maior*. Vide Goed. met. 1. p. 132. f. 53. satis vulgaris.

c. *Musca minima atra sanguisuga*, alis albis; est insectum magnitudine pediculi, totum atrum, alis albis, corpore rotundato tenaci. Est vulgarissima per Lapponiam, praesertim equis (apud concionatores, alii enim equos non alunt) & bobus molesta, currens continuo inter pilos citissime, tam parua, vt extra eos vix promineat, distenta semper sanguine hausto.

d. *Musca domestica*. Vid. Jonst. insect. tab. 8. & Aldr. inf. tab. 2. f. 16. In Lapponia minus nota, at in

Finmarkia mari septentrionali adiacente, fere replet domos & tegit fenestras mente Iulio, & vix permittit homini commodam ciborum adsumptionem. Hæc fugatur & occiditur Agarico (§. 515.), qui in frustula conscissus, lacti miscetur & in fenestra exponitur, cuius vnica guttula adsumpta, arsenici instar, pereunt muscæ.

e. Oestrum bouinum, caudâ alba; est musca magna, Tabano similis, oblonga, teretiufcula, atra, villosa, in ventre duobus annulis caudæ proximis albis instructa, alæ pallide testaceæ, frons barbata albida.

f. Oestrum bouinum, ventre croceo; antecedenti quoad structuram exacte simile est, sed venter maxima ex parte fuluus, reliquo corpore atro. Hoc & antecedens Oestrum vexat per æstatem boues Nouæacollarum, deponit sua oua in dorso pecudum, quæ sub cute accrescunt in magnitudinem glandis, per hyemem subsistunt, sequente Iunio ex aurelia sua prodeunt euolantque. Macer bos pluribus oneratur, quam pinguis, & morbus inde ortus dicitur Suctiæ Broemskula.

g. Oestrum rangiferinum lapponicum, ventre fuluo, forma gaudet exacte Bombylii, eiusdemque magnitudine, totum quantum hirsutie oblitum. Caput villosum, oculi atrii magni nitidi, regio oculis interiecta nigra & villosa est, sub oculis flaua.

Collare fat magnum & villosum, antice & postice flauum in media parte nigrum, cinguli instar.

Venter ouatus, ad basin flauus, totus deinde fuluus seu e flauo rufescens. *Alæ* albæ, diaphanæ, dorso incumbentes, duæ. *Femora* nigra, tibiæ & pedes pallidi, qui quinque internodiis constant, armati vnguibus duobus acutis, quibus singulis squamula subiicitur. Caudam pro lubitu exferit telescopii instar, quæ variis constat articulis, debilis nullo vulnerante instrumento munita. Aurelia ouata est, alba, versus os nigra. Hæc musca

sca notissima est rangiferis, ex quorum dorso pro-
 dit circa initium Iulii, tumque deponunt rangi-
 feris crines, qui omnes in dorso fere erecti conspi-
 ciuntur; Insectum hoc volitat per totum diem su-
 pra dorsum Rhenonis cauda exserta, in cuius api-
 ce, parum incuruata cauda, tenet paruulum al-
 bum ouum, vix magnitudine seminis sinapis,
 cumque in perpendiculari linea supra dorsum ran-
 giferi quiescentis existit, deiicit ouulum, quod
 usque ad cutem inter surrectos tum crines delabi-
 scitur, quo cum peruenerit, calore naturali & transpi-
 ratione rangiferi excluditur, exclusum lente ro-
 dit, usque dum intra cutem perueniat, ubi in lo-
 co aptissimo inter gradum frigoris & caloris me-
 dio viuere potest, persistit per totam hyemem, ac-
 crescit in magnitudinem glandis quercinæ & re-
 deuntibus diebus canicularibus prodit & euolat.
 Hisce onerantur præsertim pulli post primam hye-
 mem, singulis sæpe insident sex, octo vel plures,
 quæ continuo rodendo, succumque in suam nu-
 trimentum attrahendo, ita emaciant hædos, vt
 tertia fere pars eorum ex hisce insectis moriatur.
 Adultiores licet rarioribus minusque confluen-
 tibus tuberculis contaminentur, mire tamen læ-
 duntur, excrucianturque. Postquam euolauit
 semel œstrum, contrahitur quidem foraminulum,
 attamen semper retinet foveolam & cicatricem,
 quibus coria contaminata ubique videre licet. Ob-
 stupui sane cum viderem magnam istam antipa-
 thiam & sympathiam inter rangiferum & œstrum,
 quam posuit Summus Artifex. Ouulis enim præ-
 gnans œstrum tota die per montes, præcipitia,
 conualles & Alpes sequitur rangiferum vnice iu-
 tentum, vt oua sua in dorsum rangiferi deponat; &
 ne frigore in frigidis hisce Alpibus periret, totum
 hirsutie obduxit Creator. Rangiferi contra, si vel
 mille in vno eodemque sint collecti grege, con-
 tinuo

continuo calcitrant, sternutant, & iactant corpus,
 dum vnica modo inermis debilis minima talis su-
 pervolat musca, nec quiescunt vlllo momento,
 nisi post illius discessum, vt si quoddam ouum in
 ipsorum dorsum decideret, mox idem eiicerent; per
 integros dies æstiuos petunt niue perennante ob-
 ductos montes, iucedunt, si absque custode ober-
 rant, semper vento contrario citissime, ne musca
 hæc prosequatur eos; vix audent per integrum
 diem calidum edere, sed semper auribus erectis,
 oculisque attentis, num adsit musca, obseruant.
 Musca vero eos, quamdiu potest, prosequitur, vs-
 que dum præ lassitudine in ipsam sæpe niuem
 decidat, at ibi cum quieverit, viridem lectum, si
 queat, petit, mox ad priores amores vertit ani-
 mum. Heu quam diuersis vulnerat Cupido sagittis,
 quam diuersis effectis & exacte iisdem, quibus
 quondam, vt

Ovidius Metam. lib. i. v. 468.

Equæ sagittifera, promittit duo tela, pharetra
 Diuersorum operum facit hoc, fugat illud amorem,
 Quod facit amatum est & cuspide fulget acuta,
 Quod fugat obtusum est & habet sub arundine plum-
 bum,

Protinus alter amat, fugit altera nomen amantis.

Quæ noxa ab hocce infecto producat in Lappo-
 nis, patet inde.

Rangiferorum iuniorum tertia vel quarta pars perit
 propter Erucas huius Insecti, morbo Lapponibus di-
 cto *Curbma*.

Laceffit dein rangiferos, vt vix per æstatem edere
 possint; alias maxime pinguescerent & accresce-
 rent. Vnde nec tantis oneribus trahendis sufficiunt
 rangiferi castrati seu Tauri, nec tantam copiam
 lactis præbent feminæ rangiferorum.

Coria tandem mire læduntur & contaminantur hisce
 verrucis.

Ne

Ne destruant rangiferos œstra per æstatem, debent Lappones omnes petere Alpes, præcipue diebus canicularibus, licet remoti ab illis habitarent per viginti milliaria Suecica.

Falsum esse, quod retulit Z. P. quondam Lindero, vide eius tr. de lue venerea p. 11. quod nempe rangiferi omni anno laborarent variolis, patet ex data historia.

b. Oestrum rangiferinum lapponicum, ventre nigro; antecedenti simillimum, at totum nigrum, minus hirsutum, pectore flavo; rarius occurrit.

i. Tabanus vulgaris griseus, incisuris dorsti macula trigona albicante notatis. vide Jonst. tab. 8. Aid. tab. 2. figura inter 2. & 3. In Fiomarkia vulgaris. Cum cornua rangiferorum vernali tempore polypi instar mollia excrecant, vulherantur ab hoc insecto, vt sanguis guttatim exstillet, unde sæpe rami monstrosi euadunt in iisdem cornibus adultis.

k. Tabanus flavus rarior est.

l. Tabanus cinereus nebulosus. Musca bipennis pulchra, alis maculis albis amplis pictis. Raj. inf. 272. satis vulgaris est.

m. Culex vulgaris, quem Swammerdam egregie adumbravit; magnitudine est grani fecalini, colore cinereo-nigricante, pedes eius longi setarum instar tenues, rostrum prominet styli instar, aiaæ pallidæ, nitidæ venis subtilissimis. Crederem hanc speciem nullibi terrarum in tam immensa copia prostare, ac in sylvis Lapponiæ, vbi de multitudine vel cum puluere terræ certat, circumuolitans continuo quodam tinnitu & tædioso, faciem pedes & manus hominum infestans; necesse tamen ipsi est, antequam sanguinem hauriat, parum obambulare porumque quærere, vt rostrum inferere possit, quo labore dum occupatur frustra que varia loca tentat, abigitur facilius. Vix requiem con-

concedit hæc species peregrinanti per noctes tædioſo alarum ſuarum ſono, nec de die calidiſſimo, niſi ventus ſit aduerſus, quocum difficilius luctari poteſt; ſi manum nudam exſeras, mox legio adest, quæ eam occupans nigro tegit colore, quam ſi abſtergas manu altera totamque cohortem occidas, vix abſterſiſti, quin totidem alii in priorum iam ſucceſſerint locum; vix tibi datur reſpiratio libera, nares enim & fauces intrant. Nouaccolæ, qui ſub dio laborare coguntur, ſecum ſemper ducunt cornu bubulum, cingulo adpenſum, in quo pix liquida cum cremore lactis miſta ſeruatur, vnguenti inſtar, qua manus & faciem inungunt omnes, Viri, Feminæ, Virgines atrolicet coſmetico, vt ab hiſce ſolis culicibus ſeſe defendant. Lappo in deſerto conſtitutus ſemper Agaricum (§. 517.) foco ſuo imponit, qui ignem retinet & abſque flamma copioſum fumum per caſam vndique diſpergit. Immo fungi eiſdem fumus abiit & cætra a rangiferis, hinc videbis in ſyluis bis de die redeuntes ad caſam rangiferos, ſe in terram proſternere, dum paſtor mox fungos hos accenſos collocat ab ea regione, vnde ventus oritur, quo ſumus diſpergatur per gregem; rangiferi placide hunc fumum excipiunt, ruminant (licet hoc neget Schefferus) & fere obdormiunt, qui alias continuo quatiunt caput, ne muſcæ cornua mollia adhuc perforent, attamen obſeruabis, adhibito licet omni ſtudio punctis ſanguineis notata cornua, ſeu tenuibus foraminulis perforata ab infectis, atque ſtillantem ſanguinem ex hirsutis tum cornibus.

10. *Culex alpinus*; antecedenti ſatis ſimilis, eodem autem longe maior, æquans magnitudine granum tritici, corpore eſt cinereo nigricante, cinctus quaſi ſex vel octo faſciis a prona ventris parte dorſum verſus adſcendentibus; alæ eiſ albidæ ſunt, va-

sis cinereis instructæ, nitentes & luci obiectæ rubedinem quandam reflectentes; pectus præsertim a parte prona villosum est, & femora ac tibiæ annulis albis cinctæ. Hæc musca primariam suam sedem in Alpium conuallibus & ad latera earundem posuit, licet & in syluis Lapponiæ & in Suecia non ignota sit. Minor tamen vbique copia earum obseruatur, nec tanto commilitonum numero stipata impetus facit, attamen antecedenti longe audacior & promptior; non enim quærit poros hæc, sed mox, & quidem pedibus in cutem nondum bene infixis, vulnerat & aciculæ instar pungit, faciemque magis infestat, nec adeo facile abigi potest.

9. *Culex lapponicus minimus.* Knort Lulensibus; Swidknotten Nouaccolis. Mockere Lapponibus. Est musca minima, vixque semine ocymi maior, longitudine vix lineam æquans, angusta, pectus cinereo-cærulescens, frons albicans, oculi nigri, alæ pellucidæ, venter oblongus cinereus, pedes nigri, at secundus a femore articulus albus; postica pars pectoris a tergo albicat, cornua simplicia, tenuissima, ala altera alteri incumbit, vt incidentem si videas, vnica modo in conspectum cadat, quæ parum versus apices dehiscunt. Circa occasum solis in pratis humidiusculis vel iuxta fluuios videbis horum gregem e longinquo constitutus, ac si esset densa nebula, sique ad eos peruenis, vix spiritum attrahere poteris, quin isti cum aere nares & fauces repleant. Minus quam antecedentes in pugnam proni sunt, attamen molesti cursu continuo & titillante per faciem atque manus, & quodsi mordeant, licet minus sentiat, relinquunt post se maculam rubram, quasi a morsu pulicis productam. Præcedentes muscas motu continuo manuum abigere quodammodo possumus, has autem nullo modo, tam ob copiam,

piam, quam quoniam fere visu destituuntur; si quis lintea candida veste indutus incedat, ista mox ab harum obsessione nigra erit; si nigræ vero sint vestes, eas minus curant. Has muscas fumo Tabaci, vt & antecedentes duas, abigunt Lappones. Plures enumerare supersedeo, in solo nostro septentrione plusquam septuaginta distinctas species muscarum collegi & descripsi, de his & iis forte alibi plura.

Linder de venenis p. m. 177. illud equidem de Lapponibus, gente per veneficia sua quondam infami, a Cel. Rudbeckio in peregrinatione lapponica obseruatum, nil aliud in sceleribus suis componendis adhibere illos præter Fungos quosdam rubeos variegatos (§. 515.) lactescentes, qui pro ea, quam omnis fere lactescens planta continet, acredine, suam videntur facile indolem prodere. *Hæc ille.* De qua obseruatione aliquoties quæsiui Cel. Rudbeckium, qui autem nihil eius sibi notum esse respondit. Creditur per totum fere terrarum orbem, nullam gentem lapponica magis veneficam existere, nullamque magis arte incantandi instructam hæc simplicissima. Ego autem, si mihi fides sit, sanctè adseuero, me nullam gentem lapponica vidisse magis innocentem. Lappones eandem de exteris fouent opinionem, ac nos de ipsis, longeque magis nostra timent incantamenta, quam nos istorum. Origo huius famæ videtur adscribenda moribus & generi viuendi, quod Lapponibus cum orientalibus gentibus, a quibus absque controuersia originem duxerunt, commune; promouit vita syluestris hæc suspicionem, auxit eandem idololatria quondam in Lapponia recepta, confirmarunt tympana Lapponum magica dicta, quæ tesserarum instar vel sortis, superstiosi magis quam maligni, consulunt venatum piscatumve ituri.

Agaricus (§. 487.) autumnò colligitur & exsiccatur, e quo frustulum laquearibus, quæ per hyemem capiendis sciuris exponuntur, inferunt, quo sciuri prædæ instar allecti occiduntur, quibus nihil hocce fungo gratus. Pelles sciuri per æstatem rubræ sunt & vilipenduntur, per hyemem autem cinerei coloris & exoptatæ, quæ hic maiori in copia adquiruntur, quam facile in vlla alia prouincia & diuenduntur sub nomine *gròwærk*, qui laquearibus vel arcu & sagittis obtusis occiduntur.

518. BOLETUS *magnus augusti mensis*. Dill. giff. 188.

a. In syluis, licet minus frequens.

519. BOLETUS *caulescens, pileo utrimque planissimo, perennis*.

a. In syluis frequens.

β. Est totus grisei vel testacei coloris; *petiolus* crassitie pennam anserinam æquat, quatuor vel sex lineas altitudine; *pileus* planus est, & totus testacei obsoleti coloris, diametro vnciam vnã, crassitie vix lineam attingens, subtus porosus. Hic, vt alii caulescentes, non fugax est, sed per integrum annum durat, rigidus & tenax instar Agarici Dillenii. Si radicem quæras, communiter sub terra reperies ramuli arboris frustulum putridum, e quo enascitur singularis hæc species.

520. BOLETUS *luteus*. Dill. giff. 188. Raj. syn. 10.

a. Et hicce in syluis non raro obuius.

521. BOLETUS *acaulis, superne conuexus inæqualis, betulae insidens*.

a. Vbique in antiquis betulis obseruatur, magnitudine sæpe capitis humani.

β. Hoc

β. Hoc etiam fungo ad fumum per casam excitandum, quo fugant culices, vtuntur non raro Lappones sylvatici.

522. BOLETUS *acaulis, superne leuis, salici insidens.*

α. Rarius occurrit hic in salicibus & odore eximio suavissimoque pollet.

β. Adolescentes hunc inuentum sollicite seruant in marsupio antepubem pendulo, vt gratiorem odorem spirantes nymphis suis placeant. O ridicula Venus, tibi, quæ in exteris regionibus vteris caffee & cocholata, conditis & saccharatis, Vinis & bellariis, gemmis & margaritis, auro & argento, serico & cosmetico, saltationibus & conuenticulis, musica & comædiis, tibi sufficit hic solus exsuccus fungus.

523. HYDNA *caulescens, pileo imbricatim tuberculato.*

Erinaceus pileo amplissimo fusco imbricato. Cels. upf. 20.

Fungus echinatus maximus, umbraculo amplissimo obscuro & nigricante. Rupp. jen. 1. p. 301.

α. In syluis densissimis occurrit.

524. HYDNA *caulescens, pileo dimidiato.*

Erinaceus minimus auriscalpium referens. Cels. upf. 20.

Fungus erinaceus esculentus paruus, pediculo longiore, auriscalpium referens, buxei coloris, in strobilis pini eueniens. Kram. tent. 146.

Fungus erinaceus paruus, pediculo longiore, auriscalpium referens, buxei coloris, in strobilis abietis proueniens. Buxb. hall. 129. t. 129.

β. Crescit in syluis densissimis inter folia decidua pini & abietis semicorrupta, copiosius adhuc per Westrobothniam.

β. Ne

β. Negat hic fungus diuisionem fungorum genericam in istos, qui arboribus pileo dimidiato insident sessiles & caulescentes; hic enim durus est, vt Agaricus, & caule gaudet, vt Erinaceus Dill.

525. LYCOPERDON *subrotundum laceratum dehis-
cens.*

Lycoperdon vulgare. Tournef. inst. 563.

Bouista officinarum. Dill. giff. 196.

Fungus rotundus orbicularis. Bauh. pin. 374.

Fungus puluerulentus, dictus Crepitus lupi. Bauh. hist. 3. p. 848.

α. In Alpibus & syluis varia magnitudine sese offert.

526. LYCOPERDON *solidum.*

Tubera. Bauh. pin. 376. hist. 3. p. 848.

α. Hoc obseruauit inter Lule & ipsam Lapponiam in pago Swartlò.

527. BYSSUS *perennis capillacea cinerea tenax pe-
træ innascens.*

α. Insolitum hocce vegetabile, licet non intra Lapponiæ fines obseruatum, tamen in itinere meo lapponico inuentum commemorare liceat; nobis sese obtulit in Medelpadiæ quadam spelunca Brudnæsberget dicta, quod olim latrones receperit, famigeratissima, vbi ipsi petræ arête adnascatur.

β. Constabat filis tenuissimis, mollibus, cinereis, parum ad viridem colorem accedentibus, tophi instar laxè dispositis, longitudine vncialibus & adeo tenacibus, vt vix digitis detrahi possent fibræ.

528. BYSSUS *perennis puluerulenta rubra, lavidibus innascens.*

Byssus germanica minima saxatilis aurea violæ martiæ odorem spirans. Mich. gen. 210. t. 89. f. 3.

Folithos seu lapis violaceus. Schwencf. filec. 382.
Vioesten vulgo.

- α. In syluis, non adeo rara.
- β. Prodit se facile, cum ruber sit lapis, cui innascitur & sanguine quasi oblinitus, qui si teratur alio quodam duro corpore violæ martiæ odorem saturatum spargit, qui a solo hoc fungo, nec a lapide ipso manat.

529. BYSSUS *membranacea aquatica.*

? *Byssus latissima papyri instar super aquam expansa.*
Raj. syn. 57.

- α. Occurrit in riuulis exsiccatis, vbi lapides tegit & leui adhibita manu ab iis facile discedit instar frustuli papyri niueæ, minusque tenacis.

530. BYSSUS *gelatinosa fugax terrestris.*

Nostoch ciniflonum & Paracelsi. Geoffr. act. 1708.
p. 293. & 1722. p. 78.

Linkia terrestris gelatinosa membranacea vulgatissima ex pallido & virescente fulua. Mich. gen. 126. t. 67. f. 1.

Vlua terrestris pinguis & fugax. Raj. syn. 64.

Butyrum magicum & fragmentum nimbi. Succis.

- α. Crescit circa fimeta Nouaccolarum.

531. BYSSUS *gelatinosa fugax, junipero innascens.*

- α. Post pluuias eam iuniperis insidentem sæpe reperi in Lapponiæ syluis; obscure fulua est, sæpe ramosa, gelatinæ instar mollis, vt vix digitis tangi queat fragilis, at post aliquot dies, si cælum siccum & calidum sit, in crustam atram membranaceam & nigram fatiscit.

- β. De huius mirabili vsu in sopiendis variis doloribus, arthriticis præcipue, consulas Ephem; nat. curios. annos primos.

532. BYSSUS *farinacea virescens, aquæ inspersa.*
 α. In lacubus, & præsertim aquis stagnantibus emergit hæc byssus diebus canicularibus e fundo, sese aquæ miscet eiusque summam regionem petit, farinæ instar grossioris viridis. Tali modo sæpe integer lacus viridi tingitur colore & Sueci dicunt aquam eo tempore florere, Byssusque hæc vocatur *flos aquæ*; ut ante penultima species aliis, *Flos cæli*.

533. BYSSUS *filamentosa, fugax, alba, putrescentibus innascens.*
Botrytis non ramosa alba seminibus rotundis. Mich. gen. 212. f. 3.
Mogel. Suecis.
 α. Ubique in rebus domesticis putridis.

534. MUCOR *granulis filamentosis fugacibus, putrescentibus innatus.*
Mucor vulgaris capitulo lucido per maturitatem nigro, pediculo griseo. Mich. gen. 215. t. 95. f. 1.
 α. Vide figuram *Sterb. de fungis* tab. 31.
 β. Cum antecedenti vulgatissimum est vegetabile, eodemque apud nos nomine gaudet.
 γ. Fuere & aliæ huius generis species plures, quas examinare omnes, nec oculi, nec otium, nec tempus mihi permisere.

LITHOPHYTA.

535. SPONGIA ramis teretibus obtusis.

Spongia ramosa fluuiatilis. Raj syn. 30. hist. 81.

α. In fluuio Tornoensi copiose, intra ipsos tamen Lapponiæ fines visa nobis non fuit.

536. SERTULARIA ramis teretibus, articulis cylindraceut lapideis, æqualibus.

Corallina. Bauh. hist. 3. p. 810.

Muscus coralloides, squamulis loriceatus. Bauh. pin. 364.

α. Ad littora maris septentrionalis concharum & cochlearum testis innata reiicitur.

β. Sub aqua tenax est, & arcte cohærentibus constat articulis, qui mediante neruo articulos perforante connexi; at siccata fragilis fit uerus, singulique articuli non cohærentes amplius a se inuicem recedunt ad attactum digiti.

537. ISIS nuclei iuglandis figura.

α. Copiose ad littora maris septentrionalis reiecta legitur.

β. Est magnitudine & figura nuclei iuglandis, niuea, tuberculis prominentibus vndique, & obtusis obuallata.

ANIMVS AD SYLVAS ET
SVA LVSTRA REDIT.

I N D E X

Numerus paragraphum denotat.

A bies.	347	<i>Alfina.</i>	9. 57. 65. 72. 78.
<i>Abies.</i>	346		128. 139. 157. 183.
<i>Accipitrina.</i>	261		188 - 193. 249
	281. 287	<i>Alfinella</i>	157
<i>Acetosa.</i>	130 - 132	<i>Alsineformis.</i>	57
<i>Acetofella.</i>	131	<i>Alsinoides.</i>	57
<i>Achillæa.</i>	311	<i>Alyssum.</i>	76. 254. 255
<i>Aconitum.</i>	221	<i>Amarilla.</i>	94
<i>Aconitum.</i>	155. 217	<i>Anacamperos.</i>	378
<i>Acopa.</i>	80	<i>Anagallis.</i>	10
<i>Acorus.</i>	16	<i>Anchusa.</i>	73
<i>Acrosticum.</i>	380	<i>Andromeda.</i>	163 - 166
<i>Actæa.</i>	217	<i>Androsace.</i>	78
<i>Adiantum.</i>	395	<i>Androsace.</i>	88
<i>Agaricus.</i>	471 - 517	<i>Angelica.</i>	101. 102
<i>Agrostis.</i>	45. 46	<i>Anguina.</i>	320
<i>Aira.</i>	47 - 50	<i>Anonymos.</i>	90
<i>Aizoon.</i>	222	<i>Anthemis.</i>	309
<i>Alchemilla.</i>	66. 67	<i>Anthericum.</i>	136. 137
<i>Alectorolophus.</i>	243	<i>Anthoxanthum.</i>	39
<i>Alga.</i>	459. 460	<i>Antirrhinum.</i>	243
<i>Algoides.</i>	321	<i>Aparine.</i>	58
<i>Alifina.</i>	138	<i>Aparine.</i>	76
<i>Alifina.</i>	304. 305	<i>Apium.</i>	107
<i>Alni effigie.</i>	199	<i>Aponogeton.</i>	321
<i>Alnus.</i>	340	<i>Arabis.</i>	257
<i>Alnus.</i>	92	<i>Arachus.</i>	269. 270
<i>Aloe.</i>	222	<i>Arbutus.</i>	161. 162
<i>Aloides.</i>	222	<i>Archangelica.</i>	101
<i>Alopecurus.</i>	37. 38	<i>Arenaria.</i>	188. 189
<i>Alsinanthemos.</i>	139	<i>Arenaria.</i>	190
<i>Alfinastrum.</i>	156	<i>Arnica.</i>	304
<i>Alfina.</i>	186. 187	<i>Artemisia.</i>	297
		<i>Arum.</i>	

I N D E X.

<i>Arum.</i>	320	<i>Bursa Pastoris.</i>	252. 254
<i>Arundo.</i>	41-44	<i>Butomus.</i>	159
<i>Ascyron.</i>	275	<i>Butyrum Magicum.</i>	530
<i>Asperugo.</i>	76	<i>Byssus.</i>	527-533
<i>Asperula.</i>	59		
<i>Asphodelus.</i>	136	<i>Cacalia.</i>	303
<i>Asplenium.</i>	388	<i>Cæsar inter herbas.</i>	79
<i>Alter.</i>	307	<i>Calceolus.</i>	221. 318. 319
<i>Aster.</i>	308	<i>Calla.</i>	320
<i>Astragalus.</i>	267	<i>Callitriche.</i>	2
<i>Atriplex.</i>	377	<i>Caltha.</i>	227
<i>Atriplex.</i>	93	<i>Caltha.</i>	304
<i>Aucuparia.</i>	200	<i>Camarinna.</i>	379
<i>Avena.</i>	30. 31	<i>Cameraria.</i>	57
<i>Auricula muris.</i>	282	<i>Campanula.</i>	83-85
<i>Azalea.</i>	89. 90	<i>Campanula.</i>	250. 279
		<i>Cannabina.</i>	237. 294
<i>Barba Capræ.</i>	201	<i>Cannabinastrum.</i>	237
<i>Barbarea.</i>	264	<i>Cannabis.</i>	237
<i>Batrachium.</i>	228	<i>Cardamine.</i>	258-260
<i>Bellidoides.</i>	310	<i>Carduus.</i>	292. 293
<i>Bellis.</i>	310	<i>Carduus.</i>	291
<i>Betula.</i>	341. 342	<i>Carex.</i>	322-339
<i>Bidens.</i>	294	<i>Carui.</i>	105
<i>Bifolium.</i>	316	<i>Caruifolia.</i>	100
<i>Bistorta.</i>	152	<i>Carum.</i>	105
<i>Blitum.</i>	93	<i>Carum.</i>	100
<i>Boletus.</i>	518-522	<i>Caryophyllata.</i>	215. 216
<i>Borrago.</i>	77	<i>Caryophyllus.</i>	64. 170. 171. 187. 192
<i>Botrytis.</i>	533	<i>Cassida.</i>	239
<i>Bovista Officinarum.</i>	525	<i>Cerastium.</i>	192. 193
<i>Brassica.</i>	265	<i>Cerasus.</i>	198
<i>Britannica.</i>	129	<i>Ceratocephalus.</i>	294
<i>Bromos herba.</i>	27	<i>Cerefolium.</i>	104
<i>Bromus.</i>	27	<i>Chærophyllum.</i>	104
<i>Brunella.</i>	238	<i>Chamæcistus.</i>	90
<i>Bryum.</i>	396-404	<i>Chamædrys.</i>	8. 215. 246
<i>Buglossum.</i>	73. 76. 77	<i>Che-</i>	

I N D E X.

<i>Chamaelea.</i>	140	<i>Cracca.</i>	268-270
<i>Chamaemelum.</i>	309	<i>Cratægus.</i>	199
<i>Chamaemorus.</i>	208	<i>Crista Galli.</i>	241. 248
<i>Chamaenerion.</i>	146-150	<i>Cruciata.</i>	59. 60
<i>Chamaepericlymenum.</i>	65	<i>Cucubalus.</i>	180-182
<i>Chamaerhododendros.</i>	89. 90	<i>Cuminum.</i>	100. 105
<i>Chamaerubus.</i>	206. 208	<i>Cynosbatos.</i>	202
<i>Chamaetaxus.</i>	379	<i>Cyperella.</i>	17. 126
<i>Chamelæagnus.</i>	373	<i>Cyperoides.</i>	324-326. 329.
<i>Chamomilla.</i>	309	330. 332-335. 338. 339	
<i>Chara.</i>	469	<i>Cyperus.</i>	17
<i>Chenopodium.</i>	93	<i>Cypripedium.</i>	318. 319
<i>Christophoriana.</i>	217		
<i>Chrysanthemum.</i>	310	<i>Damasonium.</i>	138
<i>Chrysanthemum.</i>	304	<i>Daphne.</i>	140
<i>Chrysofplenium.</i>	151	<i>Daphnoides.</i>	140
<i>Cicer.</i>	268	<i>Daucus.</i>	100
<i>Cicuta.</i>	103	<i>Dens Leonis.</i>	280. 283
<i>Cicutaria.</i>	103	<i>Dentaria.</i>	315
<i>Circæa.</i>	3	<i>Dianthus.</i>	170
<i>Cirsium.</i>	291. 292	<i>Diapensia.</i>	88
<i>Cistus.</i>	160	<i>Doronicum.</i>	304. 305
<i>Clinopodium.</i>	246	<i>Dortmanna.</i>	279
<i>Clymenum.</i>	271	<i>Draba.</i>	254. 255
<i>Cochlearia.</i>	256	<i>Draba.</i>	257
<i>Comarum.</i>	214	<i>Draconitum.</i>	320
<i>Conferua.</i>	456	<i>Dracunculus.</i>	320
<i>Conringia.</i>	263	<i>Drosera.</i>	109. 110
<i>Gonsolida.</i>	238	<i>Dryadæa.</i>	215
<i>Conuallaria.</i>	112-114	<i>Dryas.</i>	215
<i>Conuoluulus.</i>	154	<i>Dryopteris.</i>	387.
<i>Conyza.</i>	307. 308		
<i>Corallina.</i>	439. 536	<i>Echioides.</i>	73. 77
<i>Coralloides.</i>	437	<i>Echium.</i>	74. 75
<i>Corallorbiza.</i>	315	<i>Elatine.</i>	156
<i>Corispermum.</i>	2	<i>Elichrysum.</i>	298. 302
<i>Cornus.</i>	65	<i>Empetrum.</i>	379
<i>Coronopus.</i>	63	<i>Epatica.</i>	108
<i>Cotyledon.</i>	176		

I N D E X.

Epilobium.	146 - 150	Gallion.	60. 61
Equisetum.	390 - 394	Gentiana.	94-96
<i>Equisetum.</i>	1. 469	Gentianella.	94-95
Erica.	141.	Geranium.	266
<i>Erica</i>	163-165. 379	Geum.	216
Erigerum.	308	<i>Geum.</i>	175
<i>Erigerum.</i>	296	Gladiolus.	279
Erinaceus.	523. 524	Glaucoides.	128
Eriophorum.	22-24	Glaux.	72
<i>Eruca.</i>	262. 264	<i>Glaux.</i>	128
Erysimum.	263. 264	Gnaphalium.	298-302
<i>Erysimum.</i>	261	Gramen.	328
Esula.	220	<i>Alopecuro simile.</i>	
Euphorbia.	220		47
Euphrasia.	246. 247	<i>alpinum.</i>	48
		<i>Anthoxanthon.</i>	39
		<i>aquaticum.</i>	37
		<i>Arundinaceum.</i>	
			42. 44
<i>Fagopyrum.</i>	154	<i>Avenaceum.</i>	27.
Festuca.	28. 29	28. 30. 31. 36. 49	
<i>Festuca.</i>	27. 30. 49	<i>Briza.</i>	29
Filago.	298-301	<i>Bufonium.</i>	122
Filicula.	380. 383	<i>Caninum.</i>	33
Filipendula.	201	<i>Caryophyllatum.</i>	
<i>Filipendula.</i>	14		338
Filix.	380. 382-387	<i>cristatum.</i>	55
<i>Filum maritimum.</i>	459	<i>Cyperoides.</i>	17.
Foeniculum.	343	322-324. 326-331.	
Fragaria.	209	333-335. 339	
<i>Fragaria.</i>	111. 207	<i>Eriophorum.</i>	22
Frangula.	92	<i>floridum.</i>	187
Fucus.	459-468	<i>fluiatile.</i>	38
<i>Fucus.</i>	458	<i>foliis Funceis.</i>	55
Fungilli.	455	<i>hirsutum.</i>	123.
Fungus.	523-525	124. 126	
		<i>Funceum.</i>	64. 120.
Gale.	373	121. 133. 134	
Galeopsis.	237	<i>Funcoides.</i>	23
Galium.	59-61	<i>Græ.</i>	

I N D E X.

<i>Gramen latifolium.</i>	124	<i>Hepaticoides</i>	425
<i>leucanthemum.</i>	187	<i>Herba Cerui.</i>	215
<i>loliaceum.</i>	32. 33	<i>facie Auriculæ Mu-</i>	
<i>Luzule.</i>	17. 126	<i>ris.</i>	192
<i>Marie Boruffo-</i>		<i>facie Pyrolæ.</i>	355
<i>rum.</i>	53	<i>Paris.</i>	65. 155
<i>montanum.</i>	45	<i>Sophia.</i>	261
<i>nemorosum.</i>	11.	<i>Trientalis.</i>	139
	48. 122. 123	<i>Hermineum.</i>	317
<i>nodosum.</i>	54	<i>Hermodactylus.</i>	139
<i>ossifragum.</i>	136	<i>Hieracium.</i>	281. 287
<i>paniculatum.</i>	51.	<i>Hieracium.</i>	288
	53. 54. 56	<i>Hippophae.</i>	372
<i>Parnassi.</i>	108	<i>Hippuris.</i>	I
<i>Phalaroides.</i>	47	<i>Hippuris.</i>	469
<i>pratense.</i>	22. 39.	<i>Hydna.</i>	523. 524
	51. 52. 54	<i>Hydropiper.</i>	156
<i>segetum.</i>	46	<i>Hyoscyamus.</i>	87
<i>Sparteum.</i>	40. 43.	<i>Hypericon.</i>	275
	55. 56	<i>Hypericum.</i>	275
<i>spicatum.</i>	135	<i>Hypnum.</i>	405. 412
<i>sylvaticum.</i>	35	<i>Hypochoeris.</i>	288
<i>Tomentarium.</i>	22.		
	23	<i>Imperatoria.</i>	101. 102.
<i>Typhoides.</i>	25 26	<i>Folios.</i>	528
<i>Graminifolia.</i>	253	<i>Iris.</i>	16
<i>Graminis facie.</i>	321	<i>Isis.</i>	537
<i>Grossularia.</i>	97-99	<i>Jucca.</i>	222
<i>Gruinalis.</i>	266	<i>Juncago.</i>	134. 135
		<i>Juncellus.</i>	19. 21
<i>Hedera.</i>	91	<i>Juncifolia.</i>	253
<i>Helichrysum.</i>	302	<i>Juncoides.</i>	119. 126
<i>Heliotropium.</i>	74. 75	<i>Juncoidi affinis.</i>	133
<i>Helleborine.</i>	314. 318	<i>Juncus.</i>	115. 127
<i>Helleboro-Ranunculus.</i>	226	<i>Juncus.</i>	17-20. 23. 24. 133-
<i>Helleborus.</i>	226		159
<i>Helxine.</i>	154	<i>Jungermannia.</i>	425-427
<i>Hepatica.</i>	422 - 424	<i>Juniperus.</i>	376
		<i>A a 5</i>	<i>Labru-</i>

I N D E X.

<i>Labrusca.</i>	206	<i>Lychnis.</i>	90. 170. 171.
<i>Ladanum.</i>	237		180-185
<i>Lamium.</i>	237	<i>Lycoperdon.</i>	525. 526
<i>Lapathum.</i>	129. 131	<i>Lycopodium.</i>	416-421
<i>Lappula.</i>	3	<i>Lycopsis.</i>	77
<i>Lathyrus.</i>	271	<i>Lyfimachia.</i>	81. 82
<i>Laureola.</i>	140	<i>Lyfimachia.</i>	4. 146-149.
<i>Ledum.</i>	160		197. 239
<i>Ledum.</i>	89. 163	<i>Lythrum.</i>	197
<i>Lemna.</i>	470		
<i>Lentibularia.</i>	14	<i>Marchantia.</i>	422 - 424
<i>Lenticula.</i>	2. 470	<i>Matricaria.</i>	309
<i>Lenticularia.</i>	470	<i>Melampyrum.</i>	240
<i>Leontodon.</i>	280	<i>Melandryum.</i>	182
<i>Leucanthemum.</i>	310	<i>Melica.</i>	36
<i>Leucojum.</i>	255. 257. 279	<i>Menyanthes.</i>	80
<i>Leuconymphaea.</i>	219	<i>Menyanthoides.</i>	249
<i>Lichen.</i>	428 - 457	<i>Mesomora.</i>	65
<i>Lichen.</i>	422 - 424	<i>Mespilus.</i>	199
<i>Lichenastrum.</i>	425	<i>Militaris Aizoides.</i>	222
<i>Lichenoides.</i>	428. 429. 431.	<i>Milium.</i>	35
	433 - 441. 444-447.	<i>Millesolium.</i>	14. 311. 343
	450-452	<i>Mnium.</i>	413. 414
<i>Ligusticum.</i>	107	<i>Mollugo.</i>	58-60
<i>Liliago.</i>	112	<i>Monorchis.</i>	317
<i>Lilium conuallium.</i>	112.	<i>Montia.</i>	57
	113	<i>Morus noruagica.</i>	208
<i>Limnopence.</i>	1	<i>Mucor.</i>	534
<i>Limofella.</i>	249	<i>Muscipula.</i>	180
<i>Linagrostis.</i>	22-24	<i>Musco fungus.</i>	429. 434.
<i>Linkia.</i>	530		437. 439. 441
<i>Linnæa.</i>	250	<i>Muscoides.</i>	425
<i>Linum marinum.</i>	459	<i>Muscus.</i>	101. 415. 437
<i>Lithospermum.</i>	73		<i>albus.</i> 415
<i>Lithospermum.</i>	74. 75		<i>alpinus.</i> 184. 396
<i>Lobelia.</i>	279		<i>Americanus.</i> 403
<i>Lolium.</i>	32		<i>arboreus.</i> 412. 456.
<i>Lunaria.</i>	389		457
<i>Lupulus.</i>	373		<i>Muscus</i>

I N D E X.

<i>Muscus candidus.</i>	437	<i>Myagro affinis.</i>	263
<i>capillaceus.</i>	395.	<i>Myagrum.</i>	263
398. 401. 402. 414		<i>Myosotis.</i>	74. 75
<i>capillaris tectorum.</i>		<i>Myosotis.</i>	192. 193
	397	<i>Myrica.</i>	373
<i>clauatus.</i>	416 - 418	<i>Myriophyllum.</i>	343
<i>coralloides.</i>	437.	<i>Myrrhis.</i>	104
	536	<i>Myrtillus.</i>	142-145. 162
<i>corniculatus.</i>	435	<i>Myrtus.</i>	160. 373
<i>coronatus.</i>	393		
<i>cupressiformis.</i>	439	<i>Napellus.</i>	221
<i>dendroides.</i>	411	<i>Nardus.</i>	40
<i>denticulatus.</i>	409	<i>Nasturtium.</i>	258-261
<i>erectus.</i>	397. 420	<i>Neottia.</i>	315
<i>filicinus.</i>	405. 406	<i>Nostoch Paracelsi.</i>	530
<i>fistulosus.</i>	434	<i>Nummularia.</i>	81. 250
<i>Islandicus.</i>	445	<i>Nymphæa.</i>	218. 219
<i>Juniperi foliis.</i>	395		
<i>palustris.</i>	408.		
	413. 415	<i>Ocymoides muscosus.</i>	184
<i>pennatus.</i>	406 - 408	<i>Onobrychis.</i>	267
<i>Polygoni folio.</i>	399	<i>Ophris.</i>	316
<i>Polytrichoides.</i>	404	<i>Ophris.</i>	113
<i>pulmonarius.</i>	444.	<i>Orchioides.</i>	314
	445	<i>Orchis.</i>	312
<i>pyxidatus.</i>	428.	<i>Orchis.</i>	313. 314. 317. 319
	429. 431	<i>Orobanche.</i>	315
<i>pyxoides.</i>	428. 432	<i>Osmunda.</i>	389
<i>repens.</i>	407	<i>Ossea.</i>	65
<i>Squamosus.</i>	410.	<i>Oxalis.</i>	194
	411. 416. 419	<i>Oxycoccus.</i>	145
<i>stellaris.</i>	414	<i>Oxys.</i>	194
<i>terrestris.</i>	396.	<i>Oxytriphylum.</i>	194
416-418. 420. 421			
<i>tinctorius.</i>	447		
<i>Trichoides.</i>	400-		
	402. 414	<i>Padus.</i>	198
<i>Trichomanis facie.</i>		<i>Palma Christi.</i>	312
	404	<i>Palmata.</i>	312
			Pa

I N D E X.

Paris.	155	Polytrichum.	395
Parnassia.	108	Populago.	227
Pedicularis.	241-245	Portula.	128
Pedicularis.	246. 248	Portulaca.	57. 128
Pentapbylloides.	III. 210.	Potamogeto affinis.	321
	211. 214	Potamogeton.	68-70
Pentapbyllum.	67. 212. 214	Potamogeton.	321. 343
Peplis.	128	Potentilla.	210-212
Perichlymenum.	65	Primula.	79
Perficaria.	71	Prouenzalia.	320
Petasites.	303	Prunella.	238
Phalangium.	136. 137	Pseudo-Asphodelus.	136. 137
Phleum.	25. 26	chamædrys.	8
Phoenix.	32	Helleborus-Ranun-	
Picea.	347	culoides	226. 227
Pilosella.	282. 283	Ligustrum.	198
Pimpinella.	106	Orchis.	314. 316
Pinastella.	I	Pulmonaria.	444
Pinguicula.	11-13	Pulsatilla.	223
Pinus.	346	Pyrola.	167-169
Pinus.	347	Pyrola.	108. 139. 314. 355
Pisum.	272		
Pisum Lapponum.	271	Quinquefolium.	211. 212.
Planta foliis Aloes.	175		214
Plantaginella.	249		
Plantaginoides.	138		
Plantago.	62-64	Radicula aquatica.	262
Plantago.	138	Radix musci.	100
Planta sedo saxatili simili.	179	Ranunculoides.	234
Plantula Cardamines æmula.	260	Ranunculus.	228-236
Poa.	51-56	Ranunculus.	138. 226. 344
Potemonium.	86	Raphanus.	262
Polifolia.	163	Rapistrum.	262
Polygonatum.	114	Rhamnoides.	372
Polygonum.	153	Rhamnus.	92
Polygonum.	I	Rhamnus.	372
Polypodium.	381-387	Rhinanthus.	248
		Rhodia.	378
		Rho-	

I N D E X.

Rhodiola.	378	Sertularia.	536
<i>Rhus myrtifolia.</i>	373	<i>Seseli.</i>	107
Ribes.	97-99	Sibaldia.	111
<i>Rorrella.</i>	109. 110	Silene.	183-185
Rosa.	202. 203	<i>Sinapi.</i>	260
<i>Rosea.</i>	378	Sisymbrium.	261. 262
<i>Rosmarinus.</i>	160	<i>Sisymbrium.</i>	264
<i>Ros solis.</i>	109. 110	<i>Sium.</i>	103
<i>Rubia.</i>	60	<i>Smilax.</i>	113
Rubus.	204-208	<i>Solanum.</i>	155
Rumex.	129-132	Solidago.	306
<i>Ruta.</i>	224	Sonchus.	289. 290
		<i>Sophia Chirurgorum.</i>	261
Sagina.	157. 158	Sorbus.	200
<i>Sagitta.</i>	344	<i>Sorbus.</i>	199
Sagittaria.	344	Sparganium.	345. * 345
<i>Salicaria.</i>	197	<i>Spartium.</i>	43
Salix.	348-370	<i>Spartum.</i>	40
<i>Sanicula.</i>	11. 175	Spergula.	190. 191
Saponaria.	171	<i>Spergula.</i>	157. 189. 249
Satyrium.	313. 314	Sphagnum.	415
Saxifraga.	172-179	<i>Spiræa.</i>	160
<i>Saxifraga.</i>	151	Spongia.	535
<i>Sceptrum Carolinum.</i>	243	<i>Statice.</i>	137
Scheuchzeria.	133	<i>Stellaria.</i>	2
Schoenus.	17	Stratiotes.	222
Scirpus.	18-21	Subularia.	253
<i>Scirpus.</i>	116	<i>Superba alba.</i>	170
Scutellaria.	239		
Sedum.	195. 196	Tanacetum.	295
<i>Sedum.</i> 88. 172. 173. 175.		<i>Telephium.</i>	188. 378
177-179. 222. 255		<i>Tetrahit.</i>	237
<i>Selaginoides.</i>	421	<i>Teucrium.</i>	8
<i>Selago.</i>	420	Thalictrum.	224. 225
Selinum.	100	<i>Thee Europæorum.</i>	373
<i>Semper vivum.</i>	176. 195	Thlaspi.	251. 252
Senecio.	296	<i>Thymelæa.</i>	140
Serratula.	291	<i>Thysselinum.</i>	100
		<i>Tithy-</i>	

I N D E X.

<i>Tibymalus.</i>	220	<i>Verbesina.</i>	294
<i>Tormentilla.</i>	213	<i>Veronica.</i>	4-10
<i>Tormentilla.</i>	67	<i>Vicia.</i>	269. 270
<i>Trichomanes.</i>	388	<i>Vicia.</i>	268. 271
<i>Trientalis.</i>	139	<i>Viola.</i>	276-278
<i>Trifolium.</i>	273. 274	<i>Virga aurea.</i>	306
<i>Trifolium.</i> 80. 194. 209.	211	<i>Virgaurea.</i>	306
		<i>Viti idææ affinis.</i>	163
<i>Triglochin.</i>	134. 135	<i>Vitis.</i>	97-99. 206
<i>Tripbylloides.</i>	273	<i>idæa.</i> 142-145. 161.	162
<i>Triticum.</i>	33. 34		
<i>Trollius.</i>	226	<i>Ulmaria.</i>	201
<i>Tubera.</i>	526	<i>Ulva.</i>	458
<i>Turritis.</i>	263	<i>Ulua.</i>	530
<i>Tussilago.</i>	303	<i>Unifolium.</i>	113
		<i>Urtica.</i>	374. 375
		<i>Urtica.</i>	237
<i>Vaccinia.</i>	161. 162	<i>Urticoides.</i>	375
<i>Vaccinium.</i>	142-145	<i>Utricularia.</i>	14
<i>Valeriana.</i>	15	<i>Uua vrsi.</i>	162
<i>Valeriana.</i>	86	<i>Vulneraria.</i>	86
<i>Vallisneria.</i>	371		
<i>Vallisneroides.</i>	371	<i>Zannichellia.</i>	321
<i>Verbasculum.</i>	79		

Nomina peregrina.

Æ lTEGRÆS.	228	Fræken.	393
Ærenprys.	5	Freddags-bioerk.	342
Acharas.	221	Galentära	311
Achianbotsk.	102	Gapper murie.	204
Ackermurie.	207	Gaskes.	376
Almocke.	146	Garanas - murie.	161
Ankenbullen.	318	Geechen nivo.	22
äkerbær.	207	Gipper murie.	204
äske.	393	Giske.	221
Auchtia.	198	Gran.	347
Autia.	198	Gribegne.	320
Beledeksgrafe.	374	Güefa.	347
Betneka murie.	217	Gumsepungar.	180
Bengræs.	136	Hæstfibla.	304
Betze.	346	Himmelsgræs.	146
Bietze.	346	Himmelstengel.	95
Blaue Heidelbeer.	143	Hindbeeren.	204
Bioernmossa.	395	Hiortron.	208
Bioernstut.	102	Hirtzwurtz.	215
Birken.	341	Hoensebær.	65
Boskaps missne.	80	Hoenton.	65
Botsk.	101	Hötme.	142
Buris.	297	Jæmna.	416
Distron.	99	Jerja.	293
Erdbeeren.	209	Jert.	100
Fatno.	101	llagræs.	136
Fattigmans Oerngott.	22	Joemo.	130
Fiælbær.	161	Johannes beeren.	98. 99
Fiællrapa.	342	Jökno.	144
Fichten.	346	Juemo.	130
Finbær.	372	Kællerhals.	140
Flotagræs.	* 345	Kaff-skiægg.	40
Förbøn.	213	Kapmock - svini.	328
		Katt	

Katt foetter.	302	Säke.	341
Klingrys.	342	Sættgræs.	11
Kowall.	240	Serg.	365
Ladich.	145	Skerre.	342
Lapphär.	40	Skirre.	342
Lappfka stiærnor.	175	Smetion.	180
Lappskogræs.	328	Smoerbær.	65
Lappschuh.	221	Snotter.	208
Làtoch.	208	Sprængoert.	103
Leipe.	340	Svalaninòchem.	112
Ludin Maria.	99	Sylenæbbar.	103
Manna - derphe.	415	Tachnas.	141
Mattara.	60	Tættgræs.	11
Mioelbær.	162	Tall.	346
Missne.	320	Tanne.	347
Mobær.	97	Taikinai.	97
Mogel.	533	Taiwimurie.	206
Moltebær.	208	Toghbær.	206
Mutterwurtz.	305	Tota.	290
Myrkullen.	22	Vioesten.	528
Notgræs.	279	Viste.	437
Oxel.	199	Ulra.	340
Pors.	373	Urtas'.	101
Rafi.	101	Utterbær.	142
Raune.	200	Wachholder.	376
Reen - mossa.	437	Wehka.	320
Roeda winbær.	98	Weisse mooff.	437
Romfi.	395	Wina Maria.	98
Rothe heidelbeer.	144	Windgræs.	250
Ryprys.	342	Zerre.	143
Rypster-derphe.	415	Zirre.	143

EMEN-

G. B. X. 257 a.

EMENDANDA.

§. 17. *Synonyma* excludantur & legantur :

17. **SCHOENUS** *flosculus fasciculatis*. H. C.

Cyperus palustris hirsutus minor, paniculis albis. Morif. hist. 3. p. 239. f. 8. t. 9. f. 39.

Cyperella palustris, capitulis florum umbellatorum compactis, primum albis, deinde fulvis. Mich. gen. 53.

Juncus palustris glaber, floribus albis. Vaill. parif. 118.

Gramen lazulae accedens glabrum in palustribus proueniens, paniculatum. Pluk. phyt. 34. f. 11.

Gramen cyperoides palustre leucanthemum. Scheuch. hist. 503. t. 11. f. 11.

§. 65. *a. nisi lege tanta in copia ac*

§. 66. *β procumbens lege pubescens*

§. 83. *γ. hinc deletur*

§. 208. *caule unifolio lege caule bifolio*

§. 222. *γ. ab deletur*

§. 227. *γ. non deletur.*

§. 237. p. 193. lin. 4. **LADANUM** lege **GALEOPSIS**.

§. 370. fig. 2. lege fig. Z.

Si quos reperias, Lector Optime, in citationibus Authorum errores, beneuole corrigas eosdem, rogo.

CLARISSIMO VIRO
CAROLO LINNÆO

Medicinæ Doctori

Socio Academiae Cæs. naturæ Curiosorum
Dioscoridis secundi agnomine,

Populari Optimo, Amico sine pari

cum

FLORAM LAPPONICAM
ederet.

Cessent Hesperidum facunda insomnia, cessent:
Linnaeus faciem detegit hospitii.
Urbica quos plangit luxata superbia Lappos
Hos monstrat Flora luxuriante frui.
Occipis o *Noster*, vasti moliminis ausus
Naturæ boreæ regna ferire oculo.
Per niueos montes cumulos montibus illuc
Itur vbi Chloris delicias posuit.
Scandis, sed fessum quando errat poplite corpus
Vis animi infracto robore sustineat.
Infanos superas colles; mox limina calcas;
Pergis ad aras hinc adproperare Deæ.

Elysiū

Elysiis campis lætaris; lumina carpis
Solis inoccidui; fallitur vda quies.
Atque inter niuei surgentia littora saxi
Gaudes multiplicis carbasa ferre Deæ
Vnicus hos primos ignoti flaminis ausus
Qui stupet is Lappus Ductor & alter adest.
Munera, amice, refers hæc acris hospitis olim;
Illa sed ignaro quam pretiosa refers.
Sed feret a Doctis meritum sua præmia plausu
Nec minor ille foris, nec erit ille domi.
Quid Floram accuses, hæc quæ Tibi ferta parauit
Queis vel in orbe vnus principe flore nites.
Quid lauros, dabunt, (sed plurimus has canat
alter:)
Quas Pan, quas Pluton, quas Medicina Tibi?
Ne Batauas inter Musas & pulpita spernes
Longas longinquæ blanditias patriæ.
Nos procul Amstelia cum Tu compesceris vnda
Dimidium quam animæ poscimus vsque Deos!
Murtus Adonis non, non naris copia nobis;
Est Tua quo placeat vsque Fahluna tamen.

Dab. Fahlunæ in Suecia

1736. Nov. 24.

Suo gratulatur suus
Jo. BROWALLIUS.

T A B U L A I.

1. DIAPENSIA §. 88. p. 55.
2. ANDROMEDA foliis alternis lanceolatis, margine reflexis. §. 163. p. 125.
3. ANDROMEDA foliis aciformibus confertis. §. 165. p. 128.
4. ANDROMEDA foliis triquetre imbricatis obtusis, ex alis florens. §. 166. p. 129.
5. ANDROMEDA foliis linearibus obtusis sparsis. §. 164. p. 127.

T. VIRBULLA II

1. SAPHIRUS 288. parva quadrangula
to-matica, raris procumbentibus, sp-
lida foliorum cartilaginea. 2. 179. p. 144.

2. ANDROMEDA foliis ellipticis, lanceolis
2. 289. raris rictibus radicalibus in orbem
foliis, petalis cartilagineis. 2. 177. p.
140.

3. ANDROMEDA foliis subrotundis, foliis
2. 290. raris rictibus, raris foliolis. 2. 177. p.
140.

4. ANDROMEDA foliis lanceolatis, cuneatis
2. 291. raris rictibus, raris foliolis. 2. 177. p.
140.

5. SAXIFRAGA caule nudo simpliciter, foliis
ANDROMEDA raris rictibus, raris capi-
tulis. 2. 176. p. 139.

6. SAXIFRAGA antecedens (?), varietas
2. 176. p. 138.

7. SAXIFRAGA foliis radicalibus quinque-
lobis, sessilibus. 2. 174. p. 136.

T.A.

T A B U L A II.

1. SAXIFRAGA foliis ovatis quadrangulato-imbricatis, ramis procumbentibus; *apicibus foliorum cartilagineis*. §. 179. ε. p. 142.
2. SAXIFRAGA foliis radicalibus in orbem positis, serraturis cartilagineosis. §. 177. p. 140.
3. SAXIFRAGA caule nudo simplici, foliis lanceolatis dentatis; *coma foliolosa*. §. 175. γ. p. 137.
4. SAXIFRAGA foliis palmatis, caule simplici unifloro. §. 172. p. 134.
5. SAXIFRAGA caule nudo simplici, foliis elliptico-subrotundis crenatis, floribus capitatis. §. 176. *varietas* 4. p. 139.
6. SAXIFRAGÆ antecedentis (5.) *varietas* 1. §. 176. γ. n. 1. p. 138.
7. SAXIFRAGA foliis radicalibus quinquelobis, florali ovato. §. 174. p. 136.

T A B U L A III.

1. SAXIFRAGA foliis ciliatis, caulis diffusis
to-mpicatis, trinis procurambentibus, spi-
cibus foliorum cartilagineis. § 172. p. 172.

2. SAXIFRAGA foliis radicalibus in pediculis
sessilibus, caulis diffusis, foliis
peltatis, testibus cartilagineis. § 177. p.
140.

3. SAXIFRAGA foliis radicalibus in pediculis
sessilibus, caulis diffusis, foliis
peltatis, testibus cartilagineis. § 177. p.
137.

4. SAXIFRAGA foliis palmatis, caulis in
peltis diffusis. § 172. p. 134.

5. SAXIFRAGA caulis nudum, diffusis
testibus subrotundis, ceteris, foliis capi-
tatis. § 176. varietas 4. p. 132.

6. SAXIFRAGA foliis radicalibus in pediculis
sessilibus, caulis diffusis, foliis
peltatis, testibus cartilagineis. § 177. p. 138.

7. SAXIFRAGA foliis radicalibus in pediculis
sessilibus, caulis diffusis, foliis
peltatis, testibus cartilagineis. § 174. p. 136.

T A B U L A III.

1. RANUNCULUS caule bifloro, calice hirsuto §. 233. p. 188.

2. RANUNCULUS caule unifloro, foliis radicalibus palmatis, caulinis multipartitis sessilibus. §. 232. p. 187.

3. RANUNCULUS pygmæus, antecedentis (fig. 2.) varietas. §. 232. γ. p. 187.

4. RANUNCULUS caule unifloro, & unifloro, foliis tripartitis. §. 231. p. 186.

5. RANUNCULUS foliis linearibus, caule repente. §. 236. p. 190.

6. RANUNCULI generis nectarium ad vnguem petali §. 228. p. 185.

IV. TABULA

1. PEDICULARIS caule simpliciter, foliis
pinnatis, stipulis ovatis, serratis, pinnis
p. 127.

2. PEDICULARIS caule simpliciter, foliis
pinnatis, stipulis ovatis, serratis, pinnis
p. 127.

3. PEDICULARIS caule simpliciter, calice
brevi, lobis linearibus dentatis crenatis
p. 127.

4. SCERPTUM CAROLINUM
p. 127.

5. ...
p. 127.

T A B U L A I V.

1. PEDICULARIS caule simplici, foliis lanceolatis semipinnatis serratis acutis. §. 242. p. 197.

2. PEDICULARIS caule simplici, foliis semipinnatis obtusis, laciniis imbricatis crenatis. §. 244. p. 202.

3. PEDICULARIS caule simplici, calicibus villosis, foliis linearibus dentatis crenatis. §. 245. p. 203.

4. & 5. SCEPTRUM CAROLINUM Rudbeckii. §. 243. p. 197.

a. folium radicale.

b. summa pars caulis.

c. Flos.

d. Fructus.

e. femina.

W A B U L A W

LIBRARIIS
P. 127

Censori rigido.

Men Du som tadlar alt, kom hær læt tig be-
haga
at se the hoege bærg, the skogar, træsk
och haf
som mig so hafwa moedt, skrif sedan po
min graf
Om jag ock moedan spardt eller gifwet segn
foer saga.

Rudb.

SEPTEMBER
Rudbecki
P. 127

TA

T A B U L A V.

1. RUBUS caule bifolio & vnifloro, foliis simplicibus. §. 208. p. 165.

2. RUBUS caule vnifloro, foliis ternatis. §. 207. p. 162.

3. CORNUS herbacea. §. 65. p. 36.

a. planta florens.

b. planta fructum ferens.

c. Semen transversim dissectum.

d. d. Rami.

VI. T. M. B. U. L. A.

1. A. V. A. L. A. ...
...
... p. 107.

2. A. V. A. L. A. ...
...
... p. 107.

3. A. R. B. U. T. U. S. ...
...
... p. 107.

4. B. E. T. U. L. A. ...
...
... p. 107.

T A B U L A VI.

1. AZALEA maculis ferrugineis subtus ad-
sperfa. §. 89. p. 56.

2. AZALEA ramis diffusis procumbentibus.
§. 90. p. 58.

3. ARBUTUS caulibus procumbentibus, fo-
liis integerrimis. §. 162. p. 123.

Uva ursi Clus. hist. 63. Tournef. inst. 599.

De synonymis nullum dubium post hac
erit; contuli enim nuper Suecicam cum
speciminibus ex Anglia, Gallia & Hel-
uetia missis.

4. BETULA foliis orbiculatis crenatis. §. 342.
p. 266.

a. Folium naturali magnitudine ex alpibus.

b. Folium naturali magnitudine ex deserto.

c. Folium naturali magnitudine ex horto.

T M I U I A W I I

1. SALIX A. maculis ferrugineis
caulis & 82 p. 278

2. SALIX A. ramis duabus procumbentibus
caulis & 82 p. 278

3. SALIX A. foliis serratis orbiculatis
caulis & 82 p. 278

4. ARBUTUS caulis procumbentibus fo-
lis integerrimis & 162 p. 243

5. De Synonymis nullum dubium post hoc
erit: contuli enim nuper speciem cum
specimenibus ex Anglia: Galles & Hel-
vetia in his

6. BETA A. foliis orbiculatis crispis & 212
caulis & 82 p. 278

7. Folium naturali magnitudine ex albis
Folium naturali magnitudine ex albis
Folium naturali magnitudine ex albis
caulis & 82 p. 278

T A B U L A VII.

1. SALIX foliis integris glabris ouatis subtus reticulatis *mas.* §. 359. p. 288.
2. SALIX antecedentis *femina.*
3. SALIX foliis ferratis glabris orbiculatis. *mas.* §. 355. p. 286.
4. SALIX antecedentis *femina.*
5. SALIX foliis integris, subtus tenuissime villosis ouatis. §. 363. p. 290.
6. SALIX foliis ferratis glabris ouatis. §. 353. p. 285.
7. SALIX foliis integris vtrunque lanatis subrotundis acutis. §. 368. p. 293.

Plantis Alpinis.

Non omnibus volupe est
 anhelos aereosque conscendere,
 vel etiam superare niues,
 multa pati rerum
     ipsius quoque sanitatis
     ac vitæ discrimina;
 vincere famem
     frigus
     æstum
     pluuiam
     niuem
     faxa
     lassitudinem
 quæ omnia sæpe vno eodemque die
 in hac excursionem sese exhibuerunt
     haud semel gustanda.
 Hinc certa spe fretus
     tanto gratiorem fore Floram meam
     quo plus constiterit sudoris
     & laboris.

Scheuchz. alp.

T A B U L A VIII.

a.	SALIX	§. 348.	p. 281.
b.	SALIX	§. 349.	p. 282.
c.	SALIX	§. 350.	p. 283.
d.	SALIX	§. 351.	p. 283.
e.	SALIX	§. 352.	p. 284.
f.	SALIX	§. 353.	p. 285.
g.	SALIX	§. 354.	p. 285.
h.	SALIX	§. 355.	p. 286.
i.	SALIX	§. 357.	p. 287.
k.	SALIX	§. 357.	p. 287.
l.	SALIX	§. 359.	p. 288.
m.	SALIX	§. 360.	p. 289.
n.	SALIX	§. 361.	p. 289.
o.	SALIX	§. 362.	p. 290.
p.	SALIX	§. 363.	p. 290.
q.	SALIX	§. 362.	p. 290.
r.	SALIX	§. 364.	p. 291.
s.	SALIX	§. 365.	p. 291.
t.	SALIX	§. 366.	p. 292.
u.	SALIX	§. 367.	p. 293.
x.	SALIX	§. 368.	p. 293.
y.	SALIX	§. 369.	p. 294.
z.	SALIX	§. 370.	p. 295.

Itineri Lapponico.

Nec cælum patior, nec aquis affueuimus istis
Terraque nescio quo non placet ipsa modo.
Non domus apta fatis, non hic cibus utilis ægro
Nullus Apollinea qui leuet arte malum.
Non qui soletur; non, qui labentia tarde
Tempora narrando fallat, amicus adest.
Lassus in extremis jaceo populisque locisque
Heu quam vicina est vltima terra mihi.

Ovid. trist. III. 3.

T A B U L A IX.

1. **ASTRAGALUS** alpinus minimus. §.
267. p. 218.

2. **CARDAMINE** foliis simplicibus ovatis,
petiolis longissimis. §. 260. p. 214.

3. **ASTER** caule unifloro, foliis integerrimis,
calice villoso subrotundo. §. 307. p. 242.

4. **VERONICA** caule floribus terminato,
foliis ovatis crenatis. §. 7. p. 7.

5. **CAMPANULA** caule unifloro. §. 85
p. 53. *florens.*

6. **CAMPANULA** eadem (5) *fructum fe-*
rens.

Alpibus Lapponicis.

Tu neque ver sentis cinctum florente corona,
Tu neque messorum corpora nuda vides.
Nec Tibi pampineas autumnus porrigit vuas;
Cuncta sed immodicum tempora frigus habent.
Rara, nec hæc felix, in apertis eminent aruis
Arbor; & in terra est altera forma maris
Non aus obloquitur, syluis nisi si qua remotis
Æquoreas rauco gutture potet aquas.

Ovid. pont. III.

T A B U L A X.

1. SCHEUCHZERIA. §. 133. p. 96.
2. JUNCUS foliis planis, culmo paniculato, spicis ovatis. §. 127. p. 90.
3. ANTHERICUM scapo nudo capitato, filamentis glabris. §. 137. p. 100.
4. JUNCUS foliis planis, culmo spica racemosa nutante terminato. §. 125. p. 89.
5. JUNCUS gluma triflora culmum terminante. §. 115. p. 83.

Hyemi Lapponicæ.

At cum tristis hyems squalentia protulit ora,
 Terraque marmoreo candida facta gelu;
 Dum patet & Boreas & nix iactata sub arcto:
 Tum liquet has gentes axe tremente premi.
 Nix iacet & iactam nec sol pluviæve resoluunt:
 Indurat Boreas, perpetuamque facit.
 Tantaque commoti vis est Aquilonis, ut altas
 Æquet humo tures, tecta que rapta ferat.
 Pellibus & fuis arcent mala frigora braccis:
 Oraque de toto corpore sola patent.
 Sæpe sonant moti glacie pendente capilli,
 Et nitet inducto candida barba gelu.

Ovid. trist. III. 10.

T A B U L A X I.

1. LICHEN niueus, finibus dædalis laciniatus, ramis erectis, calice orbiculato. §. 446. p. 341.
2. LICHEN foliis planis multifidis obtusis, laciniis linearibus, calicibus concavis. §. 448. p. 343.
3. LICHEN foliis subrotundis planis, leuissime incis, calicibus orbiculatis disco foliæ adnatis planis. §. 443. p. 338.
4. LICHEN erectus ramosissimus, ramis teretibus nudis filiformibus obtusis. §. 440. p. 337.
5. LICHEN caule simplici apice acuto aut calice turbinato terminato. §. 433. p. 330.
6. LYCOPODIUM caule repente, ramis tetragonis. §. 417. p. 324.

T A B U L A XII.

Terræ Lapponicæ.

Ulterius nihil est, nisi non habitabile frigus.

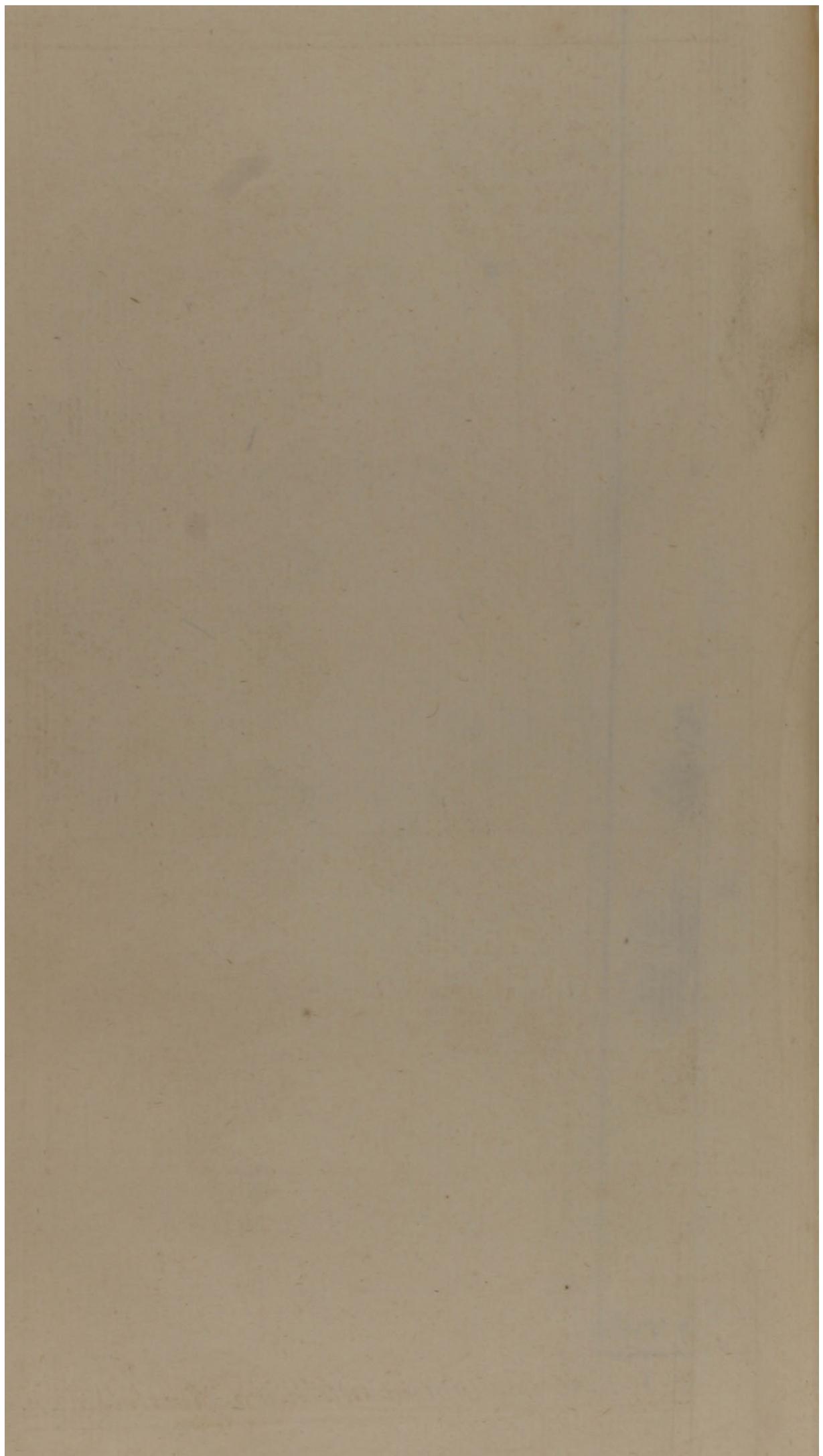
Ovid. trist. III. 4.

T A B U L A XII.

1. CUCUBALUS caule simplicissimo unifloro corolla inclusa. §. 181. p. 143.

2. PINGUICULA scapo villoso. §. 13. p. 12.

3. PINGUICULA nectario conico petalo breviori. §. 12. p. 11.

4. LINNÆA floribus geminatis. *Gronovii.*
§. 250. p. 206.
  - a. Flos.
  - b. Corolla aperta cum staminibus & pistillo.
  - c. Calix germinis seu fructus calix.
  - d. Capsula.Figura ex Rudbeckianis.

5. CYPRIPIEDIUM folio subrotundo. §. 319. p. 248.

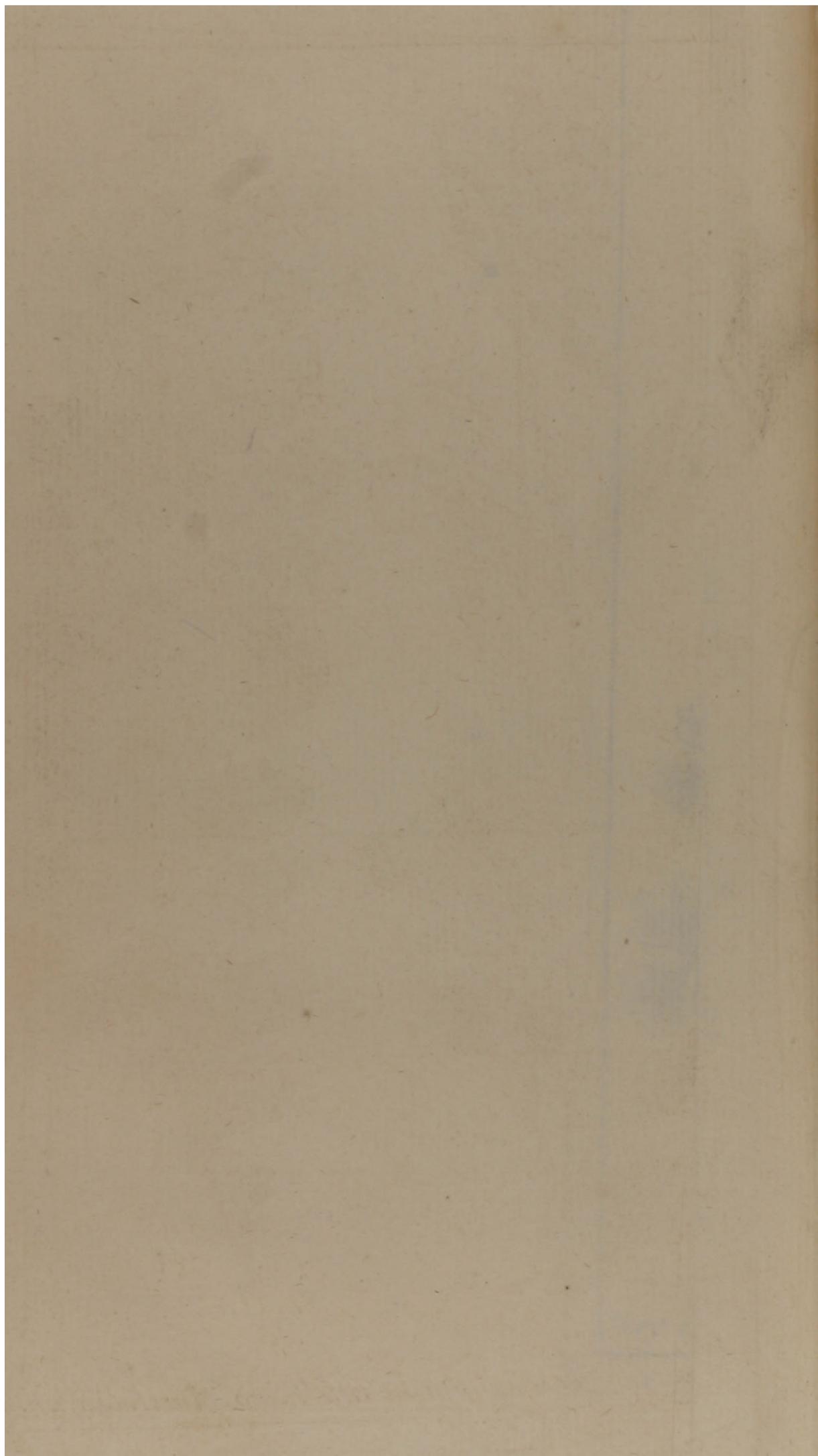

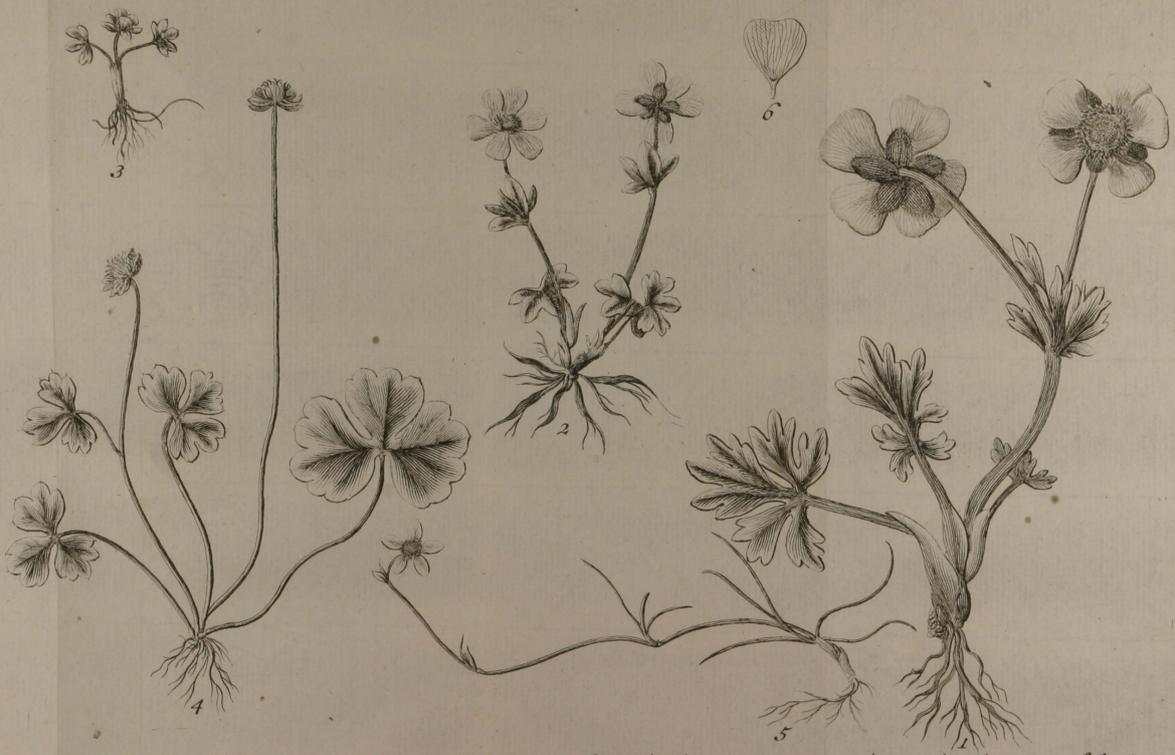
Viro Clarissimo Joanni BURMANNO, M.D. & Professore Botanices in Horto Amstelodamensi.

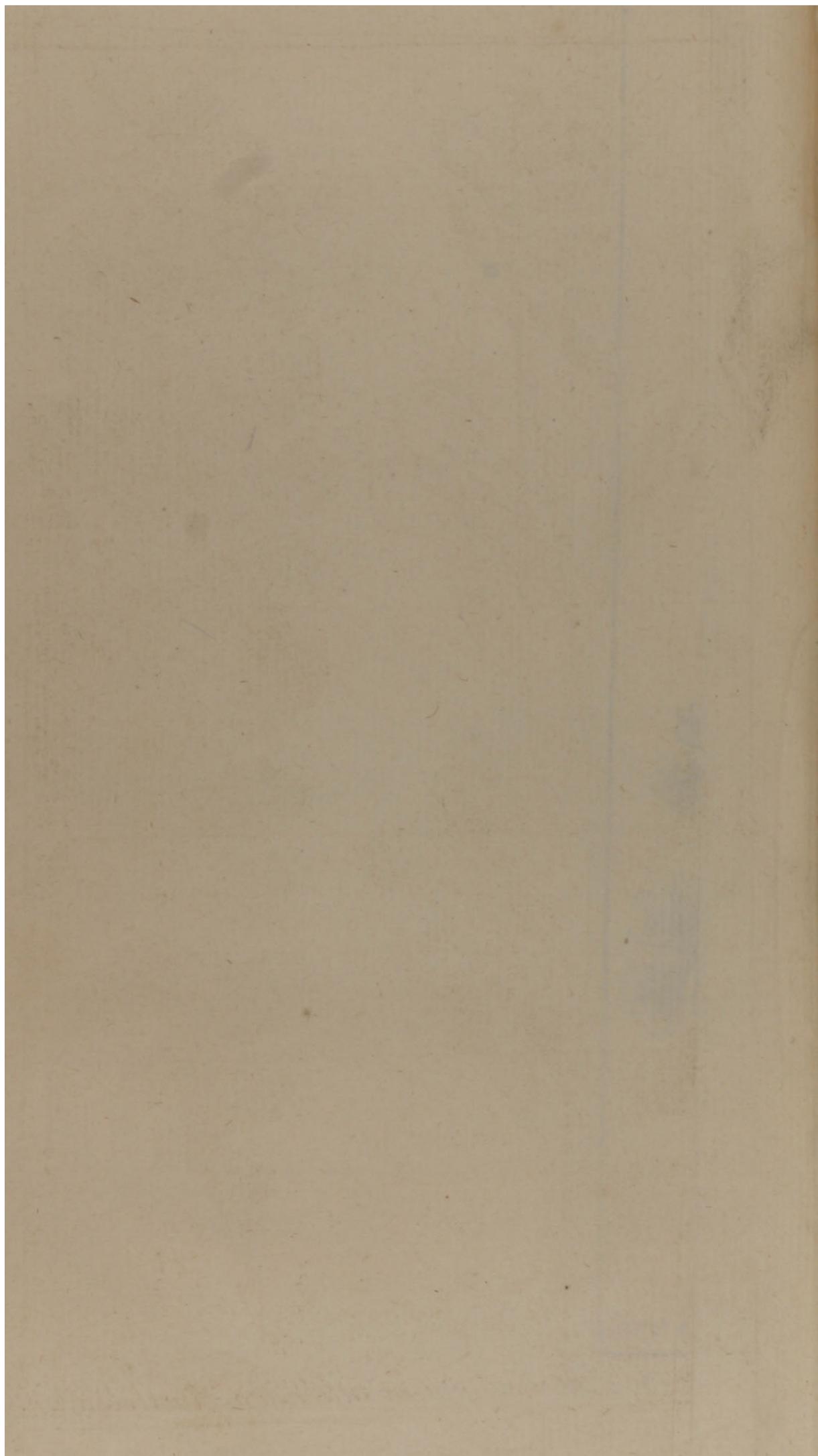

Viro Amplissimo Balthaz: HUYDECOPER, Texile Prætori, aggerumque ejusdem insulæ Præfecto .

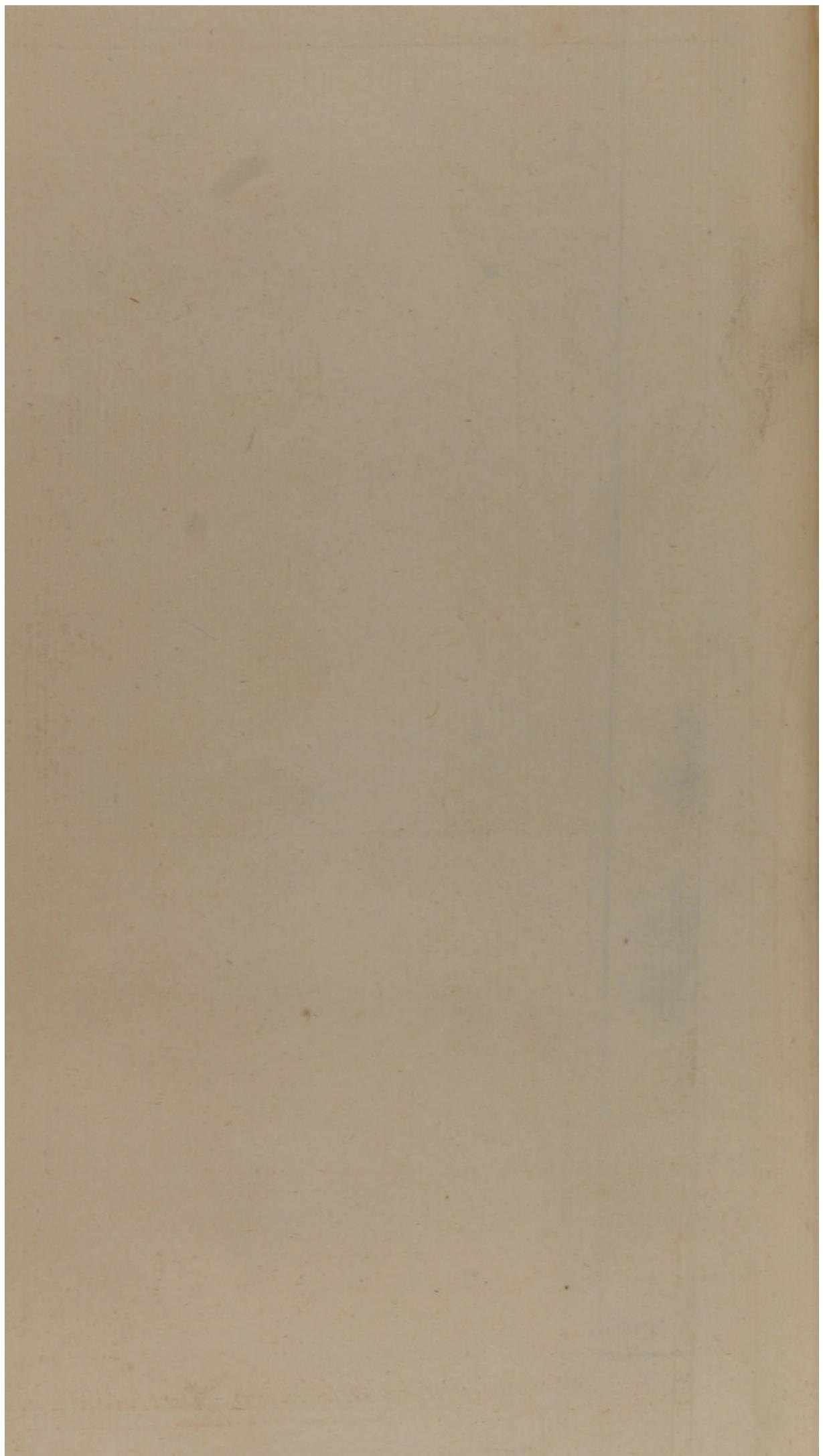

Viro Clarissimo Jacobo Philippo D'ORVILLE, J. U. D. & Professore Histor. eloquent. et Linguar. in athenaeo. Amstelredamensi.

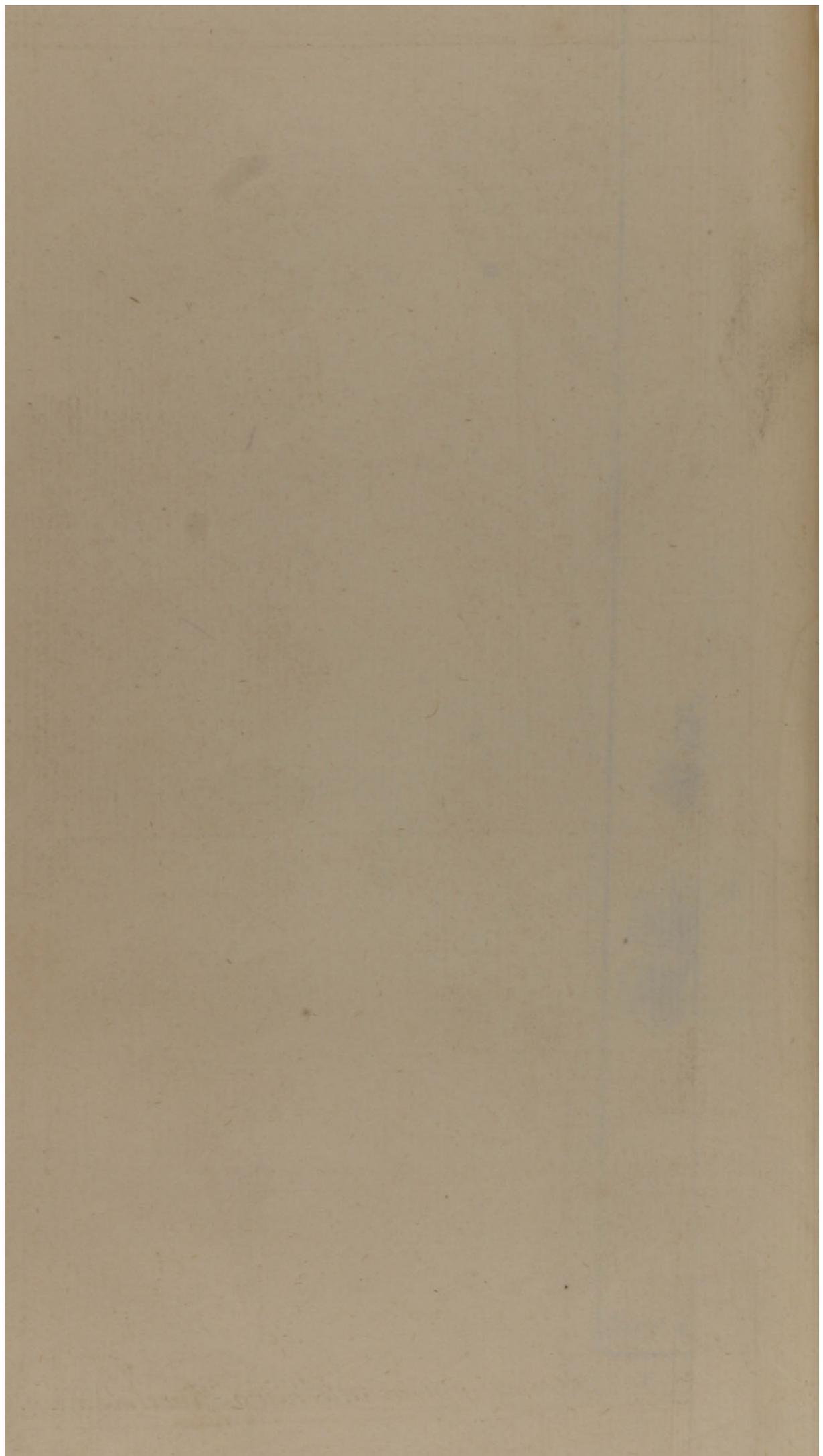

Viro Clarissimo Gynelio Hugoni VONK, S.S. Theol. D. & Professori Linguar. et. Antiquit. orientalium in athenaeo Amsteledamensi.

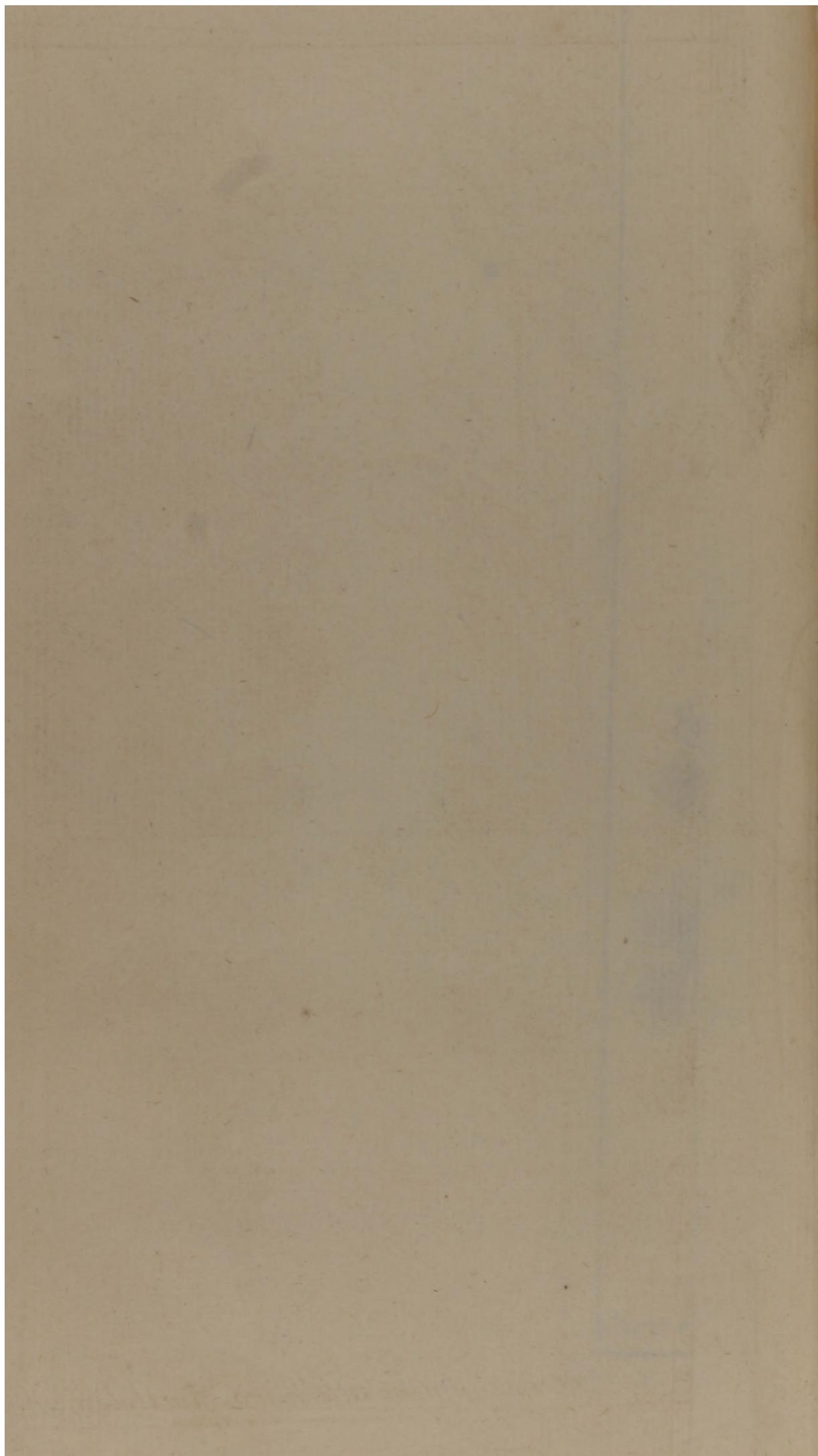

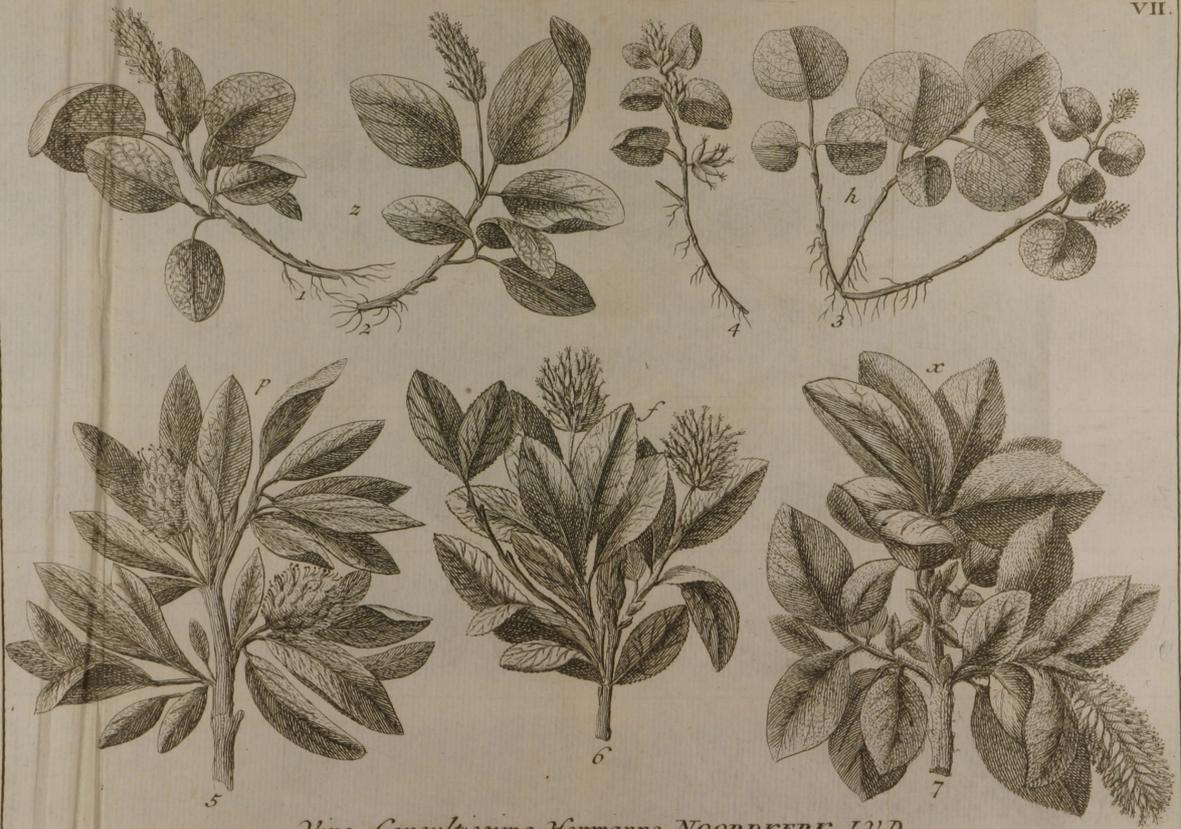

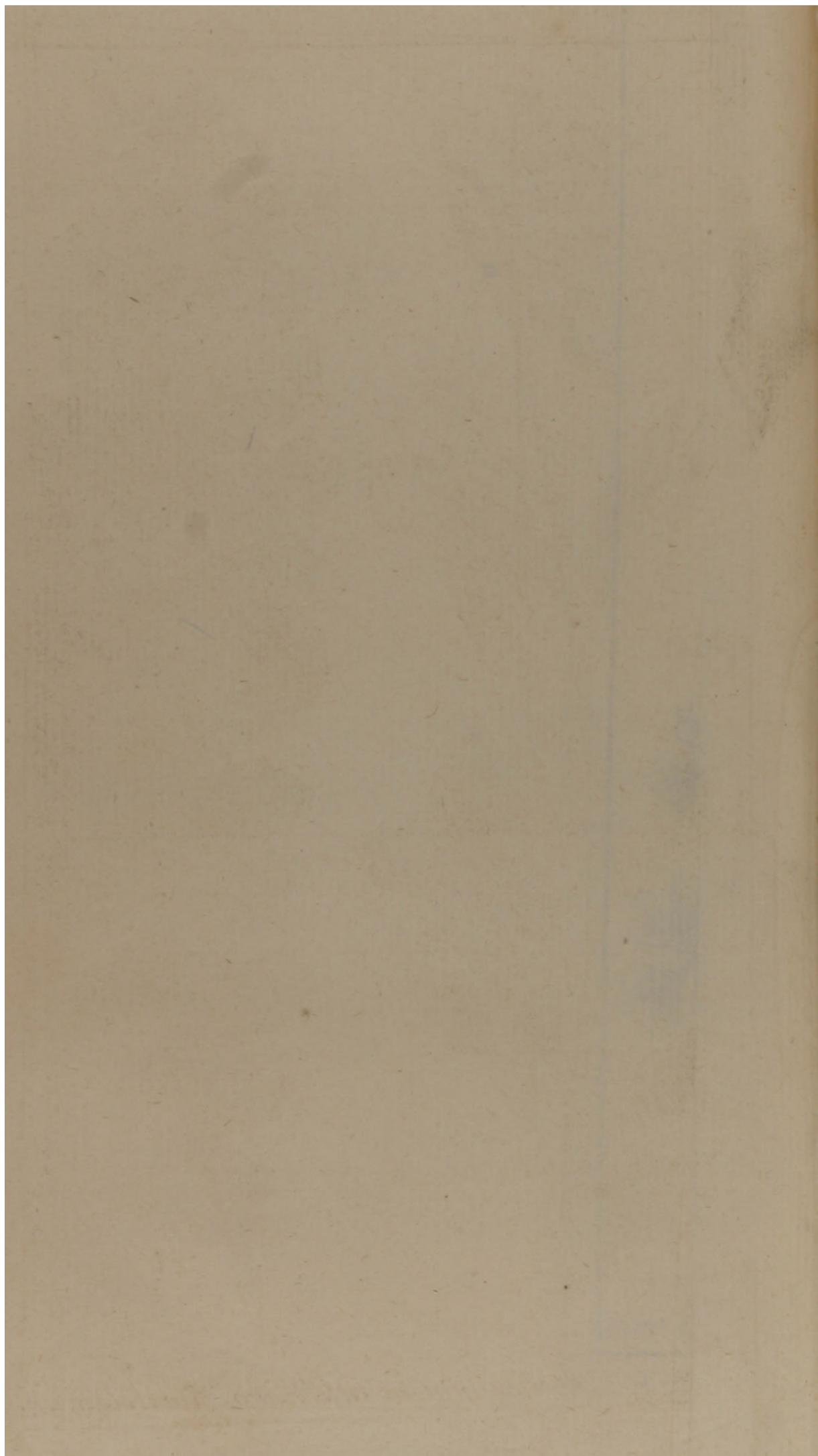
Viro Consultissimo Petro D'ORVILLE, J.V.D.

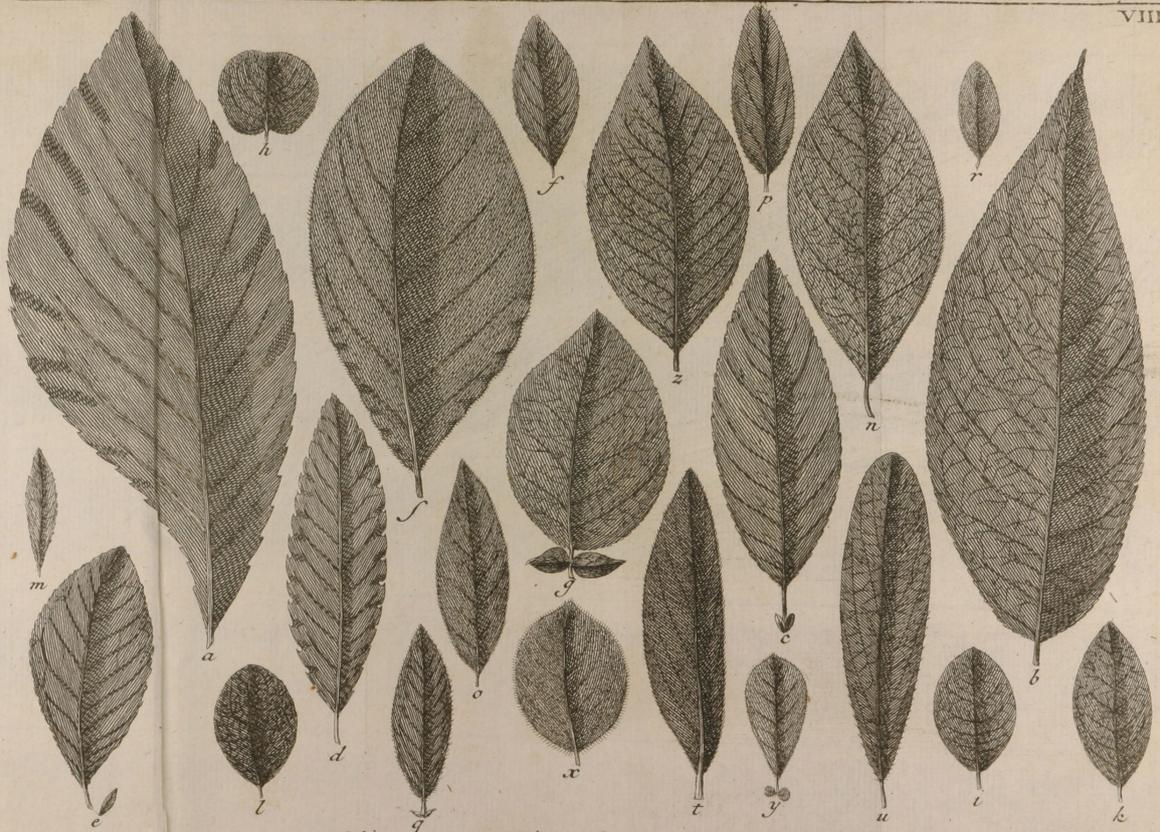
4

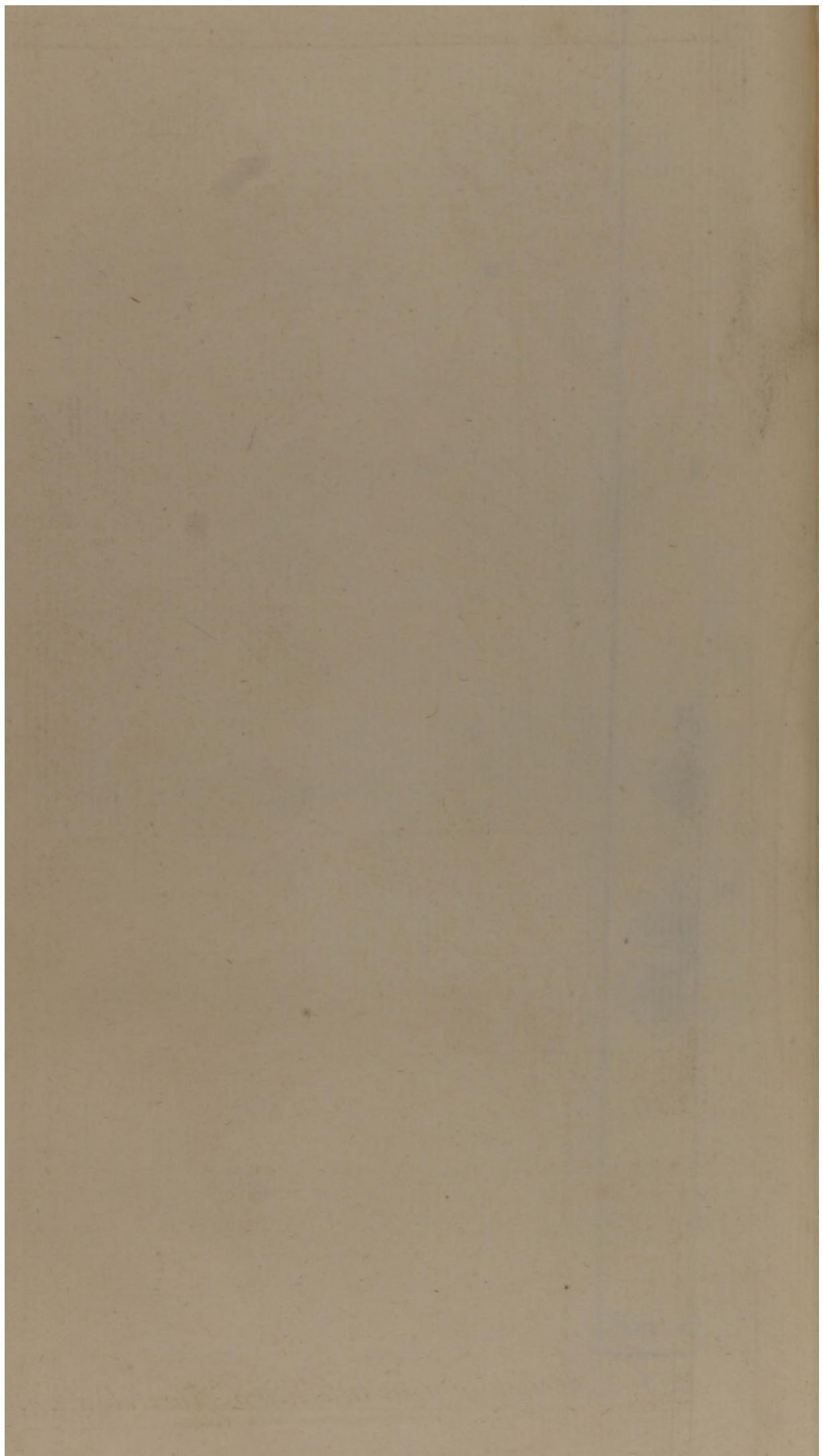

Viro Consultissimo Hermanno NOORDKERK J.V.D.

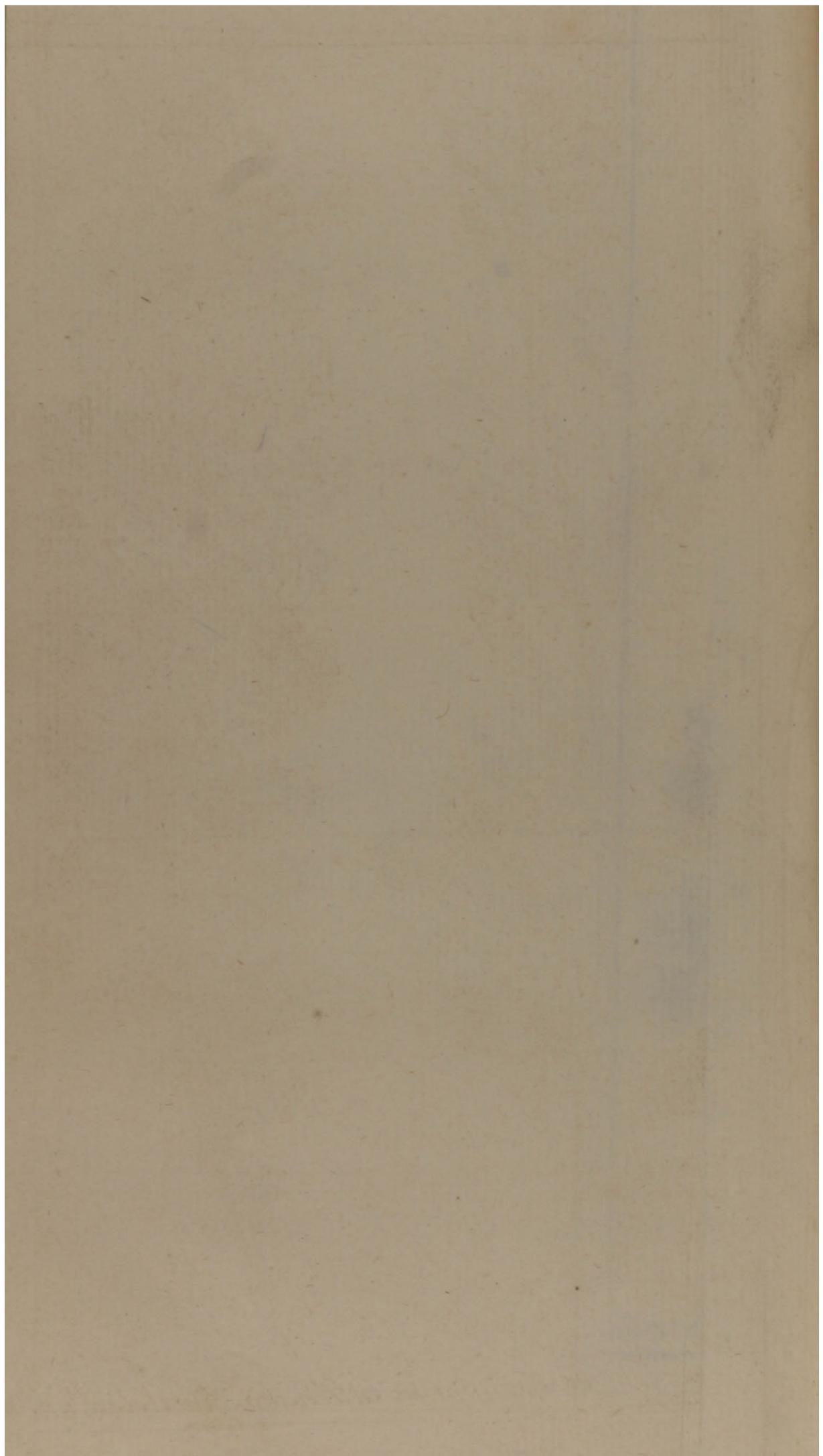

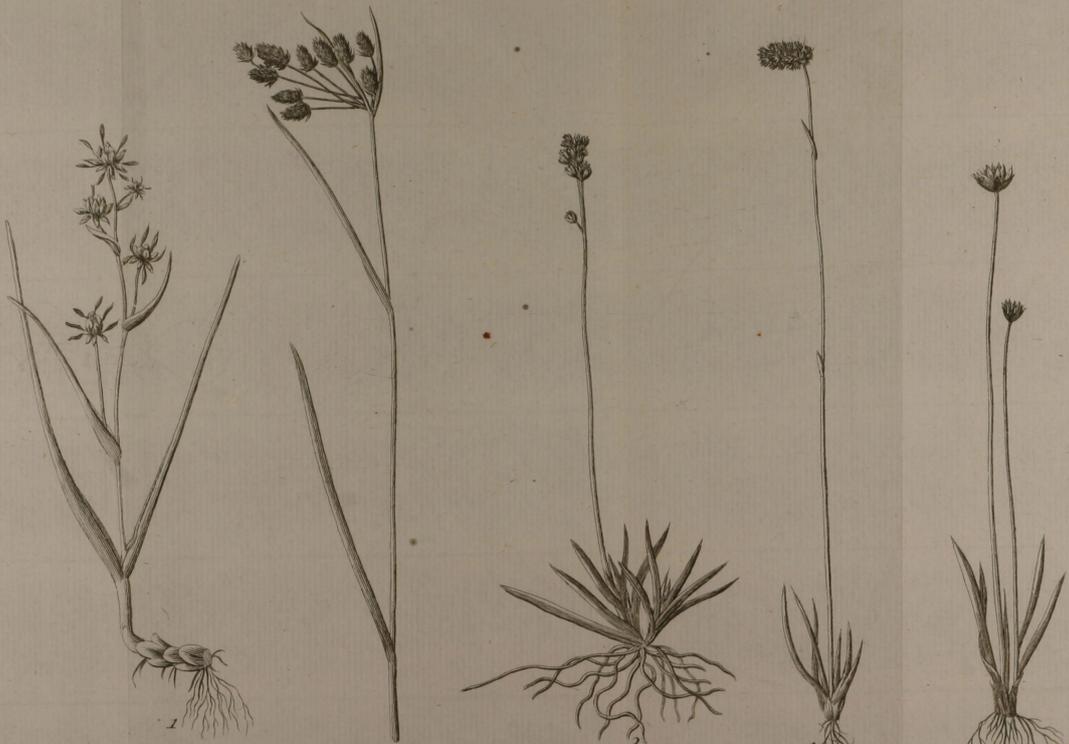
Viro Spectatissimo Thomæ HEGER Mercatori celebri.

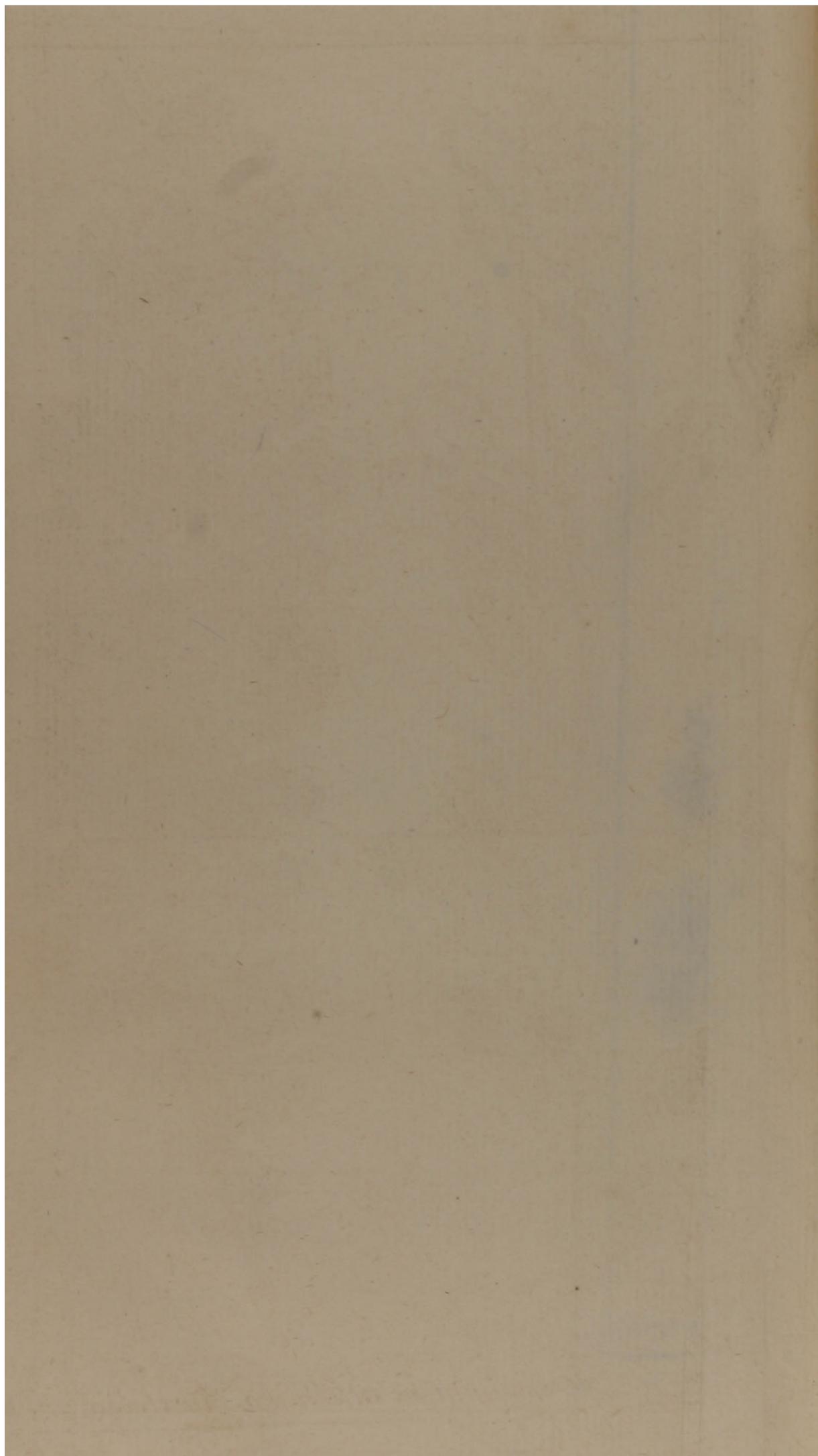

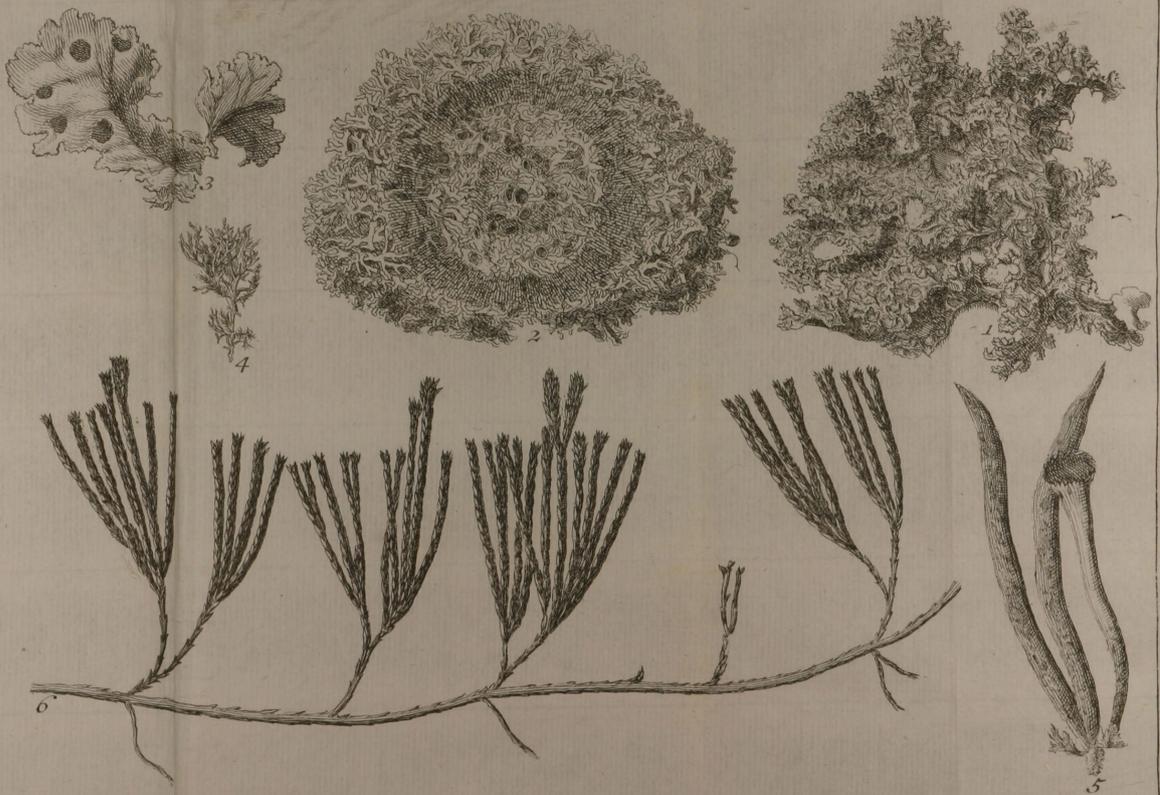
Viro Spectatissimo Abrahamo BURMANNO Mercatori insigni.

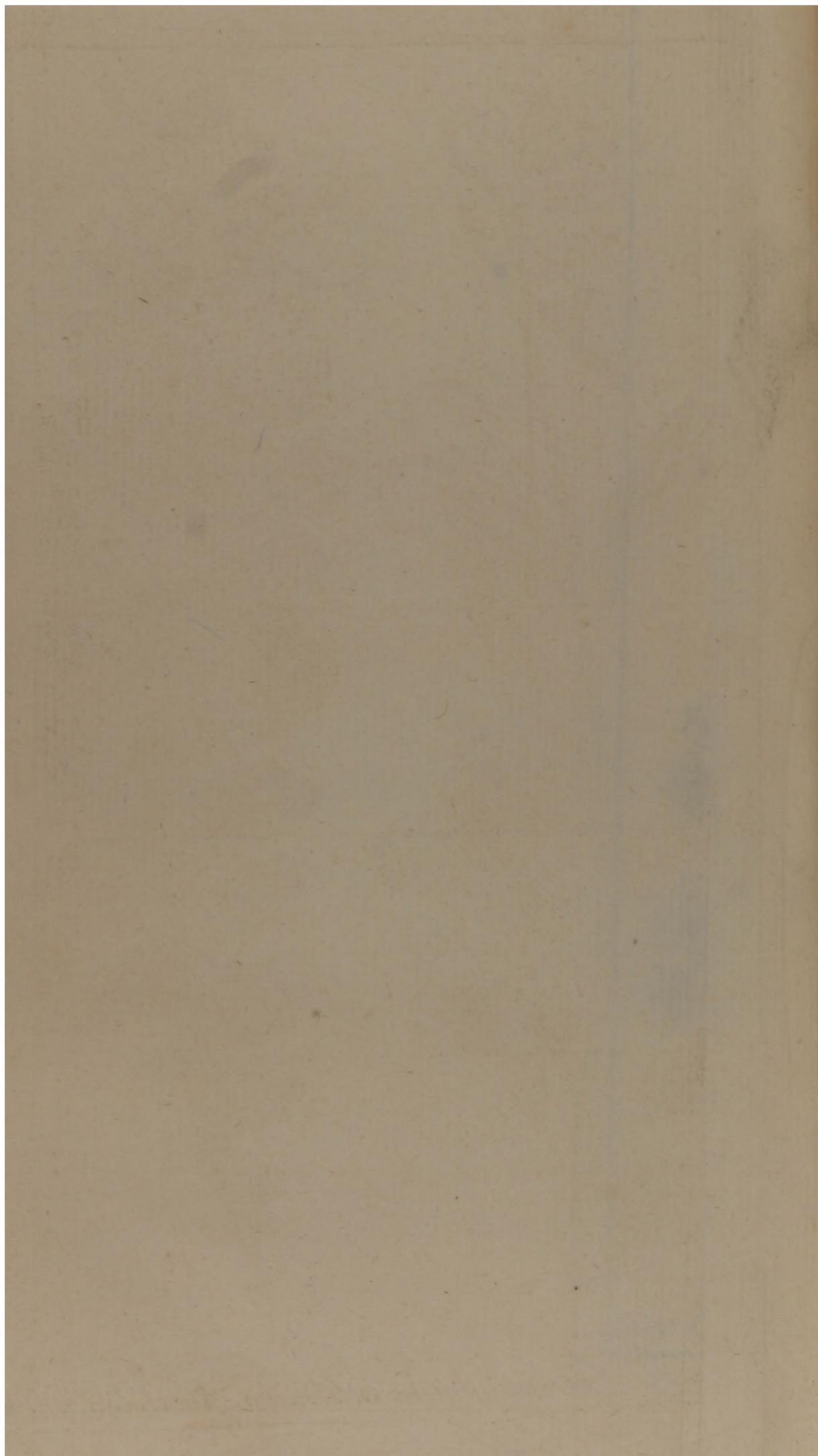

D.M. Caspari COMMELINI C.F. M.D. animæ, dum viveret, candidissima.

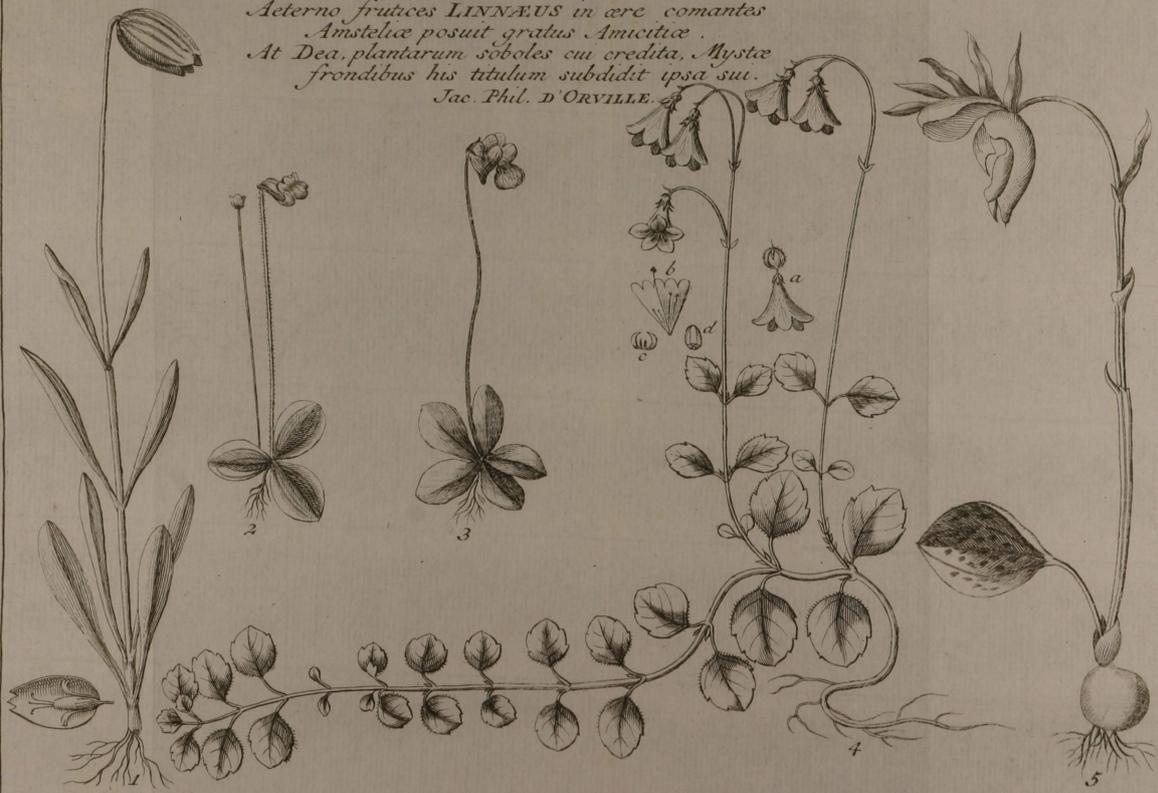

D. M. Petri VLAMINCII, Poëte insignis.

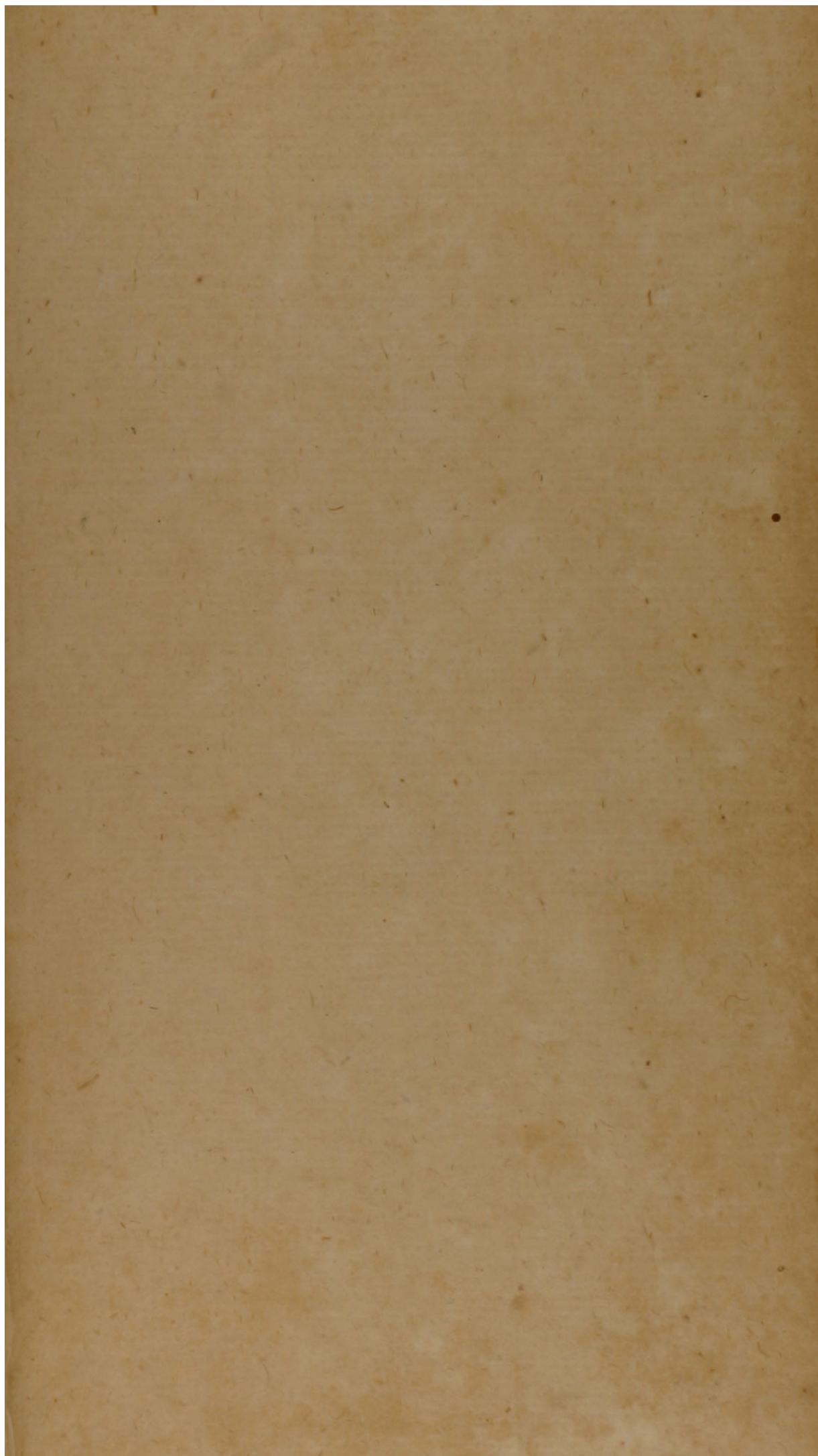

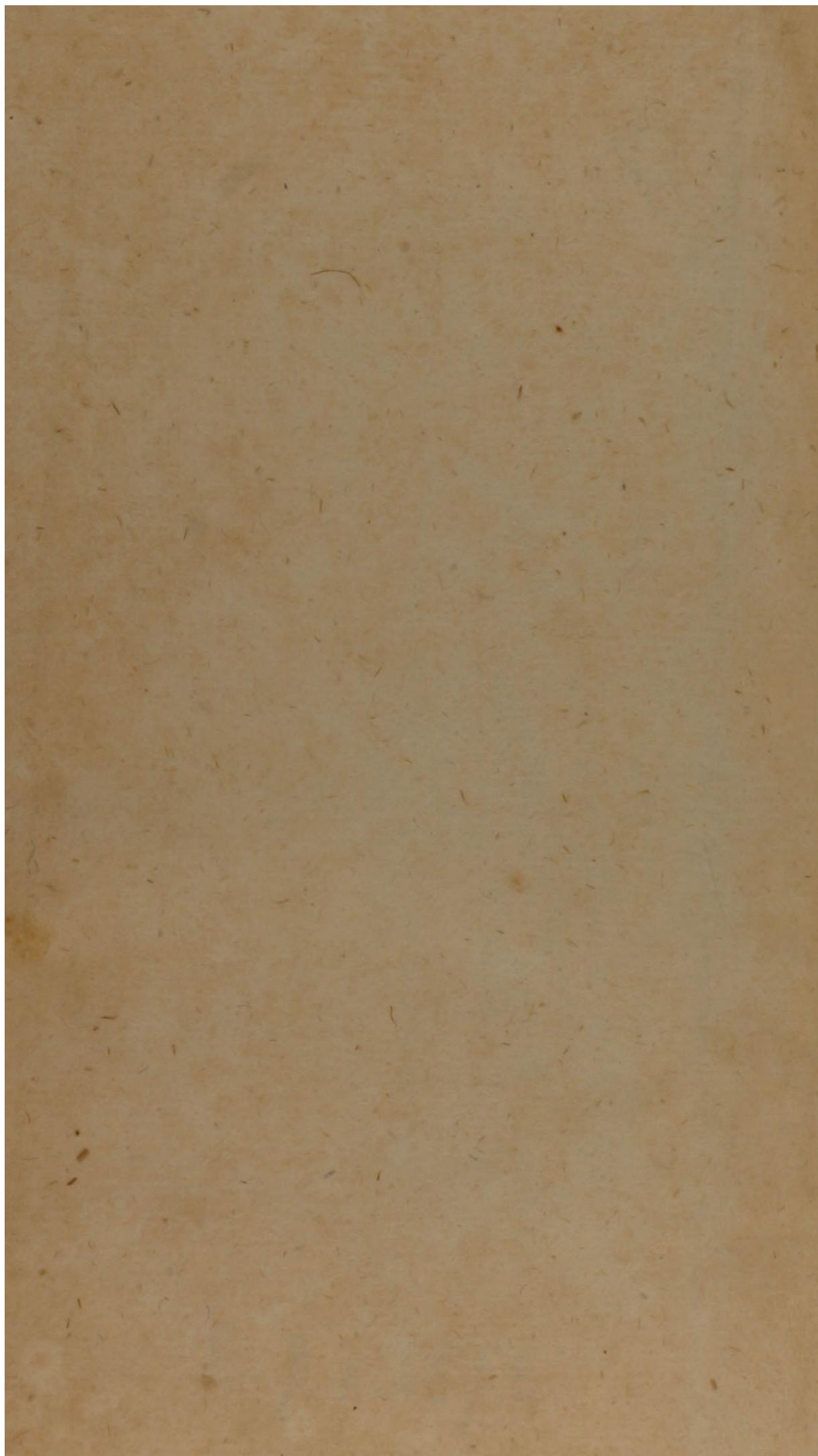
Viro Clarissimo Carolo LINNÆO. M. D.
Aeterno frutes LINNÆUS in ære comantas
Amstelæ posuit gratus Amicitia.
At Dea. plantarum soboles cui credita, Mystæ
frondibus his titulum subdidit ipsa sui.
Jac. Phil. D'ORVILLE.

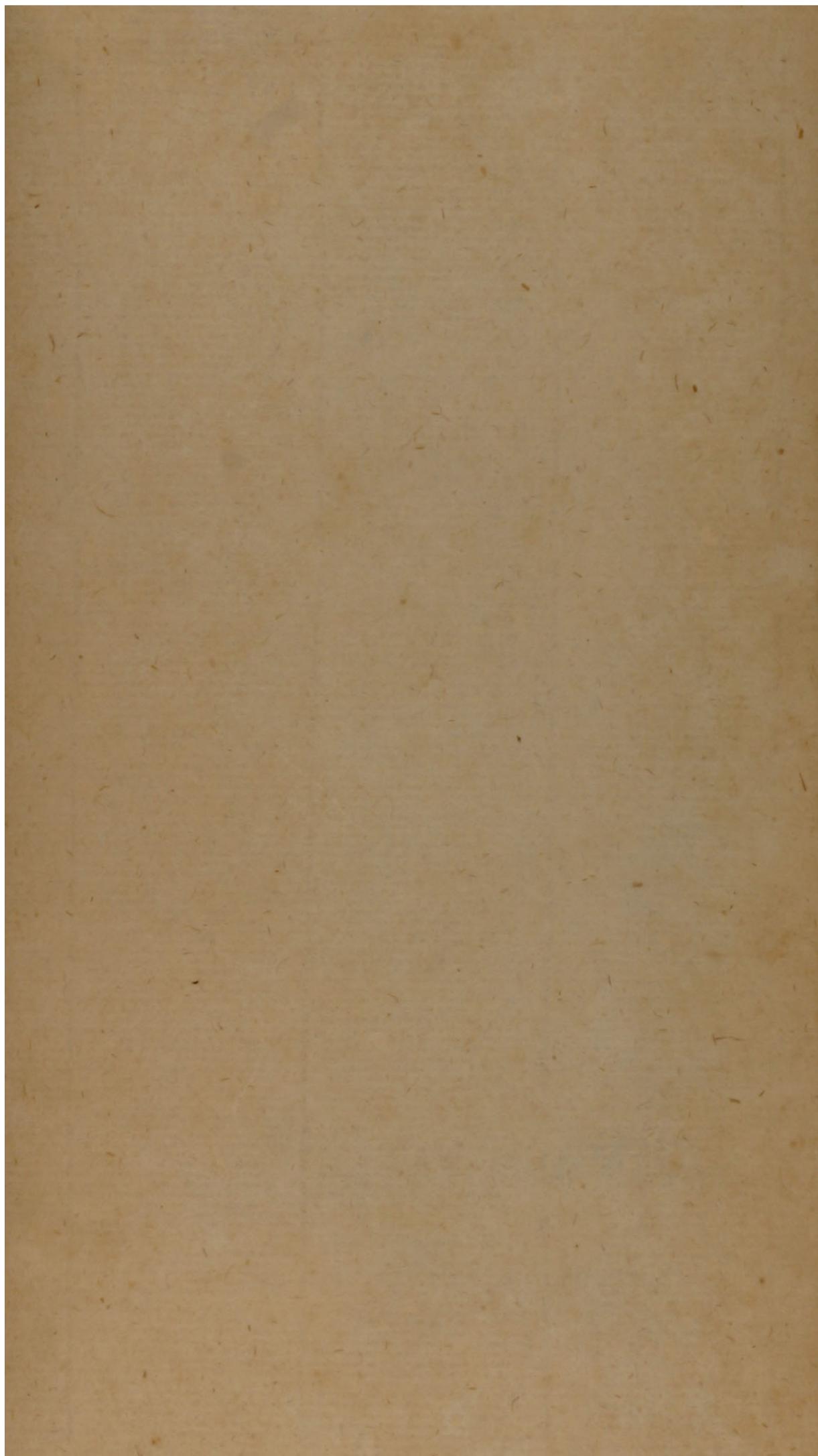

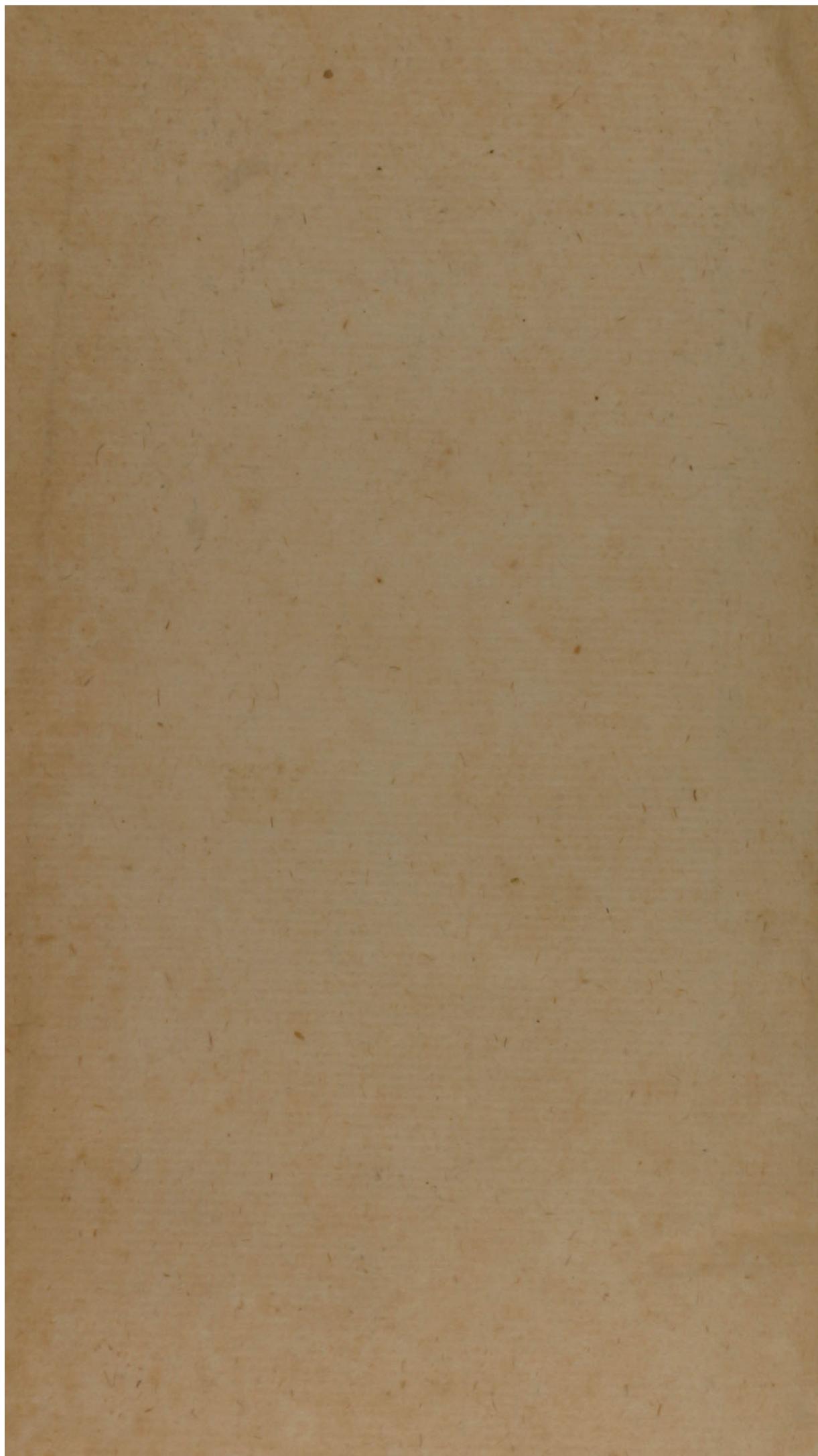

G. B. X. 257^a

Scient. natur.

Page 257.

